PRZEPISY Z ZAKRESU PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Zeszyt 14 d **Warszawa 1950 r.**

PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE — CZĘŚĆ V

Treść zeszytu:

B. ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I BUDOWNICTWA: *Str.*

C) OBRONY PAŃSTWA I SPRAW WOJSKOWYCH.

W ZESZYCIE 14b: *Str.*

W ZESZYCIE 14c:

OBJAŚNIENIA

Zeszyt niniejszy stanowi piątą i ostatnią część zbioru przepisów karno-administracyjnych. Ze względu na zamierzone wydanie w niedługim czasie zeszytu poświęconego prawu sanitarnemu, w zeszycie niniejszym nie podano norm karno-administracyjnych z tej dziedziny prawa. Nie zamieszczono również przepisów karno-administracyjnych w sprawie planowania przestrzennego, budownictwa, obrony Państwa i spraw wojskowych oraz oświaty, a podano jedynie ich tytuły, gdyż przepisy te uwzględniono w wydanych ostatnio zeszytach Nr 17, 18 i 19.

Normy nieaktualne, a nieuchylone ani też zmienione wyraźnym przepisem prawa, podano dla odróżnienia od obowiązującego tekstu rozstrzelonym garmondem, w przypadkach zaś, gdy tekst obowiązujący wydrukowano tłustym drukiem — jasnym garmondem rozstrzelonym.

W związku z dekretem z dnia 26 kwietnia 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161) po treści poszczególnych przepisów, zawierających nieaktualne obecnie górne granice grzywien, wydrukowane jasnym garmondem, podano w nawiasie wysokość grzywny (górną granicę), ustaloną w myśl przepisów tego dekretu.

Przepisy, zamieszczone w zeszycie, podano z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych do dnia 10 kwietnia 1950 r.

W czasie druku niniejszego zeszytu została ogłoszona w Nr 14 Dziennika Ustaw pod poz. 130 ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej: 1) postanawiająca, że rady narodowe są terenowymi organami jednolitej władzy państwowej w gminach, miastach i dzielnicach większych miast, w powiatach i województwach, 2) znosząca urzędy wojewódzkie, starostwa, związki samorządu trytorialnego, stanowiska wojewodów, starostów, prezydentów miast, burmistrzów i wójtów i t. d. W związku z tym uległy pośrednio odpowiednim zmianom, których nie można było już uwzględnić z przyczyn technicznych w druku, przepisy zamieszczone w zeszycie. W szczególności właściwość władz administracji ogólnej w sprawach wymierzania kar za wykroczenia przeszła na prezydia rad narodowych odpowiedniego stopnia.

Nie uwzględniono również z tych samych przyczyn zmian wynikających z ogłoszonej w czasie druku zeszytu ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o zmianie organizacji naczelnych władz państwowych w zakresie gospodarki komunalnej i administracji publicznej (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 156), znoszącej urząd Ministra Administracji Publicznej.

A. PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE Z ZAKRESU UBEZPIECZEŃ I PRACY.

1.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o ubezpieczeniu społecznym.

(Dz. U. R. P. z dnia 11 lipca 1933 r. Nr 51, poz. 396).

Zmiany: Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 855), dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 25), ustawy z dnia 11 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 15), z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 227), z dnia 23 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 258) i z dnia 28 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 476), dekrety P. K. W. N. z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 19), z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 24) i z dnia 23 października 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 44), dekrety z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 240), z dnia 8 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 28 i Nr. 6, poz. 57), z dnia 13 grudnia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2, poz. 4) i z dnia 28 października 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 413) oraz ustawa z dnia 28 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 183).

Art. 1. Ustawa niniejsza określa następujące rodzaje ubezpieczeń:

1) na wypadek choroby i macierzyństwa (art. 95—114),
2) na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej (art. 134—178):
   a) wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej,
   b) wskutek wszelkich przyczyn.

Art. 2. (1) Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają z zastrzeżeniem art. 4, 5, 6, 6-b i 6-c wszystkie osoby bez różnicy płci i wieku, pozostające w stosunku pracy najemnej lub w stosunku służbowym.

(2) Obowiązkowi ubezpieczenia z zastrzeżeniem art. 4, 5, 6, 6-b i 6-c podlegają również:

a) uczniowie, terminatorzy, wolontariusze i praktykanci,
b) zatrudnieni przez pracodawcę jego krewni i powinowaci z wyjątkiem małżonka,
c) chałupnicy i osoby z nimi pracujące,
d) więźniowie, jeżeli są zatrudnieni w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 7 marca 1928 r. w sprawie organizacji więziennictwa (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 272).

Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. w sprawie organizacji więziennictwa zostało zastąpione ustawą z dnia 26 lipca 1939 r. o organizacji więziennictwa (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 457).

Art. 4. (1) Obywatele polscy zatrudnieni zagranicą w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i etatowych konsulatach, jeżeli nie są obowiązkowo ubezpieczeni na podstawie ustawodawstwa, obowiązującego w miejscu zatrudnienia, podlegają w myśl ustawy niniejszej obowiązkowi ubezpieczenia tylko w zakresie art. 1, pkt. 2.

(2) Osoby te mogą być od tego ubezpieczenia zwolnione na własne żądanie, jeżeli są dobrowolnie ubezpieczone w innych instytucjach (towarzystwach) ubezpieczeń na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej.

Art. 5. (1) Nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia:

1) uchylony,
2) uchylony,
3) osoby, pozostające w czynnej służbie wojskowej,
4) duchowni, wyznań uznanych przez Państwo, oraz członkowie zakonów, zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń religijnych, należących do tych wyznań, jeżeli wykonywują czynności, bezpośrednio wynikające z ich powołania duchownego i nie na mocy specjalnego tytułu prawno-prywnego, tudzież osoby, spełniające prace lub posługi bez wynagrodzenia, wyłącznie z pobudek religijnych, humanitarnych lub ideowych,
5) cudzoziemcy, zatrudnieni w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsulanych państw obcych oraz w międzynarodowych komisjach,
6) osoby, zatrudnione w gospodarstwie domowym, których zatrudnienie w poszczególnych gospodarstwach domowych jest z natury rzeczy krótkotrwałe, jeżeli u tego samego pracodawcy nie trwa ono dłużej niż dwa tygodnie,
7) zatrudnieni w rzemiośle zstępni, rodzeństwo i wstępni pracodawcy, jeżeli pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

Art. 6. (1) Obowiązkowi ubezpieczenia, określonego niniejszą ustawą, podlegają tylko w zakresie art. 1, pkt. 1 i pkt. 2, lit. a):

1) pracownicy umysłowi, objęci rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z późniejszymi zmianami i uzupełniami, albo zwolnieni w myśl tego rozporządzenia od obowiązku ubezpieczenia,
2) osoby, które po przekroczeniu sześćdziesiątego roku życia, w chwili objęcia zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, nie mają przebytych w ubezpieczeniu co najmniej 50 tygodni składkowych w przeciągu ostatnich trzech lat, przy czym do okresu trzech lat nie wlicza się okresów wymienionych

w art. 153 ust. 2, albo które nie przebyły przed osiągnięciem powyższego wieku w ubezpieczeniu co najmniej 200 tygodni składkowych, osoby niezdolne do zarobkowania w rozumieniu art. 154, ust. 1, oraz osoby, które otrzymują rentę inwalidzką,

3) terminatorzy odbywający naukę zawodową na podstawie umowy spisanej i zarejestrowanej w myśl wymagań prawa przemysłowego (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym — Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468),

4) osoby, których zasadniczym źródłem utrzymania nie jest praca najemna, jeżeli zatrudnione są przez zarząd poczt i telegrafów przy różnych robotach sezonowych na liniach telegraficznych i telefonicznych, nie dłużej jak jeden miesiąc.

(2) Obowiązkowi ubezpieczenia, określonego niniejszą ustawą, podlegają tylko w zakresie art. 1, pkt. 1): funkcjonariusze państwowi, nie wyłączając profesorów i pomocniczych sił naukowych w państwowych szkołach akademickich oraz nauczyciele, sędziowie w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorzy, asesorowie i aplikanci sądowi, tudzież pracownicy przedsiębiorstw, zakładów i instytucji państwowych, których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny.

(3) Obowiązkowi ubezpieczenia unormowanego niniejszą ustawą, podlegają tylko w zakresie art. 1, pkt. 2, lit. a):

1) uchylony,

2) krewni pracodawcy, z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy, jeżeli są zatrudnieni przez tegoż pracodawcę, a nie pozostają w stosunku pracy najemnej,

3) praktykanci i wolontariusze, będący uczniami lub absolwentami szkół zawodowych i akademickich, zatrudnieni wyłącznie w celu praktycznego przysposobienia się do swego zawodu według przepisów ustawowych lub danej uczelni,

4) więźniowie,

5) osoby, dla których praca najemna nie stanowi głównego źródła utrzymania, zatrudnione celem wykonania prac dorywczych, albo też zatrudnione okazyjnie lub przejściowo, jeżeli zatrudnienie to u tego samego pracodawcy nie trwa dłużej niż tydzień.

Art. 153 (2). Do okresów, wymienionych w punkcie 2, nie wlicza się udowodnionego zaświadczenia urzędu pośrednictwa pracy czasu pozostawania bez zatrudnienia z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia, czasu pobierania zasiłku z ubezpieczalni społecznej, czasu pobierania renty wypadkowej w wysokości, niemniejszej niż 40% renty pełnej (art. 139, ust. (1) oraz czasu obowiązkowej służby wojskowej.

Art. 154. (1). Inwalidą w rozumieniu ustawy niniejszej jest ten, kto wskutek choroby, ułomności fizycznej albo umysłowej, bądź też wskutek upadku sił fizycznych lub umysłowych stanie się niezdolnym do zarobienia własną pracą jednej trzeciej tego, co zarabia w danej miejscowości osoba w pełni sił fizycznych i umysłowych o podobnym wykształceniu i uzdolnieniu.

P. rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia: 1) 29 grudnia 1933 r. w sprawie zastosowania ustawy o ubezpieczeniu społecznym do osób, zatrudnionych w żegludze morskiej (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) oraz 2) z dnia 27 listopada 1946 r. o warunkach i terminach zastosowania do pracowników rolnych ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz oraz o zasadach współpracy samorządu terytorialnego przy wykonywaniu tego ubezpieczenia (Dz. U. R. P. z r. 1947 Nr. 2, poz. 8).

Art. 6-b. (1) Na wniosek właściwych władz, instytucyj, osób prawnych prawa publicznego, zrzeszeń lub związków zawodowych Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami może zwolnić od obowiązku ubezpieczenia w zakresie art. 1, pkt. 1) poszczególne kategorie osób, objętych art. 6 ust (2), jeżeli na innej podstawie mają prawo i możliwość korzystania ze świadczeń na wypadek choroby i macierzyństwa, co najmniej w zakresie i na warunkach, określonych w niniejszej ustawie.

(2) Obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1, pkt. 2) lit. b) nie podlegają pracownicy związków samorządu terytorialnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków:

1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych ustawą niniejszą w ubezpieczeniu w zakresie art. 1, pkt. 2, lit. b);

2) uprawnienia przewidziane w pkt. 1) przysługują wszystkim pracownikom, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorialnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.

Art. 6-c. W przypadkach, gdy wymaga tego interes obrony Państwa, Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i na warunkach we wzajemnym porozumieniu ustalonych, może wyłączyć od obowiązku ubezpieczenia, określonego w art. 1, pkt. 1 i pkt. 2, lit. a), albo od obu powyższych rodzajów ubezpieczeń, pracowników poszczególnych zakładów wojskowych i poszczególnych podległych Ministerstwu Spraw Wojskowych skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, jeżeli pracownicy ci będą mieli zapewnione świadczenia nie mniejsze i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w ustawie niniejszej.

Kompetencje Ministra Spraw Wojskowych przejął Minister Obrony Narodowej.

Art. 8. (1) Obowiązek ubezpieczenia rozpoczyna się z dniem faktycznego rozpoczęcia pracy przez pracownika, a ustaje z dniem rozwiązania stosunku pracy.

Zd. 2 i 3 ustępu 1 uchylone.

(2) Obowiązek ubezpieczenia chałupników, uczniów, terminatorów, wolontariuszów, krewnych i powinowatych pracodawców, z wyjątkiem małżonka, rozpoczyna się z dniem podjęcia zatrudnienia, a kończy się z dniem ustania zatrudnienia.

Art. 9. Ubezpieczenie w instytucjach, nie przewidzianych w ustawie niniejszej, na wypadek choroby, macierzyństwa, niezdolności do zarobkowania, na starość i na wypadek śmierci nie zwalnia od obowiązku ubezpieczenia w myśl postanowień tej ustawy z zastrzeżeniami, wynikającymi z art. 5, 6, 6-b i 6-c.

Art. 17. (1) Ubezpieczenia, określone ustawą niniejszą oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wykonują:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
2) Ubezpieczalnie Społeczne.

Art. 19. Właściwą pod względem terytorialnym jest ubezpieczalnia społeczna, w której okręgu (art. 22) znajduje się miejsce zatrudnienia ubezpieczonego (art. 20).

Art. 19-a. (1) Pracodawcami w rozumieniu niniejszej ustawy są osoby fizyczne i prawne prawa prywatnego lub publicznego oraz władze, urzędy i instytucje, zatrudniające pracowników podlegających ubezpieczeniu według zasad niniejszej ustawy.

(2) Pracodawcami rolnymi są osoby, zatrudniające pracowników rolnych.

Art. 20. (1) Miejscem zatrudnienia w znaczeniu ustawy niniejszej jest stałe miejsce pracy ubezpieczonego (fabryka, warsztat, biuro, magazyn, gospodarstwo wiejskie, domowe, urząd i t. p).

(2) Stałe miejsce pracy pozostaje miejscem zatrudnienia nawet wtedy, gdy pracownik w nim czasowo nie pracuje, lecz na zlecenie pracodawcy wykonywa krótkotrwałe roboty poza stałym miejscem pracy.

(3) Miejscem zatrudnienia pracownika, którego przedsiębiorstwo najmuje do robót w okręgach coraz to innych ubezpieczalni, jak np. przedsiębiorstwo budowy dróg, kanałów, kolei, telegrafów i t. p., jest siedziba lokalnego kierownictwa robót.

(4) Miejscem zatrudnienia pracowników, którzy nie mają stałego miejsca pracy (np. marynarzy), jest siedziba kierownictwa przedsiębiorstwa lub jego oddziału, do którego pracownik został przydzielony.

(5) Za miejsce zatrudnienia osób, należących do zespołów wędrownych, uważa się miejscowość, w której znajduje się siedziba władzy, udzielającej koncesji.

(6) W wypadkach spornych przy określaniu miejsca zatrudnienia ubezpieczalnie społeczne powinny kierować się względami na interesy zarówno ubezpieczonych (możność udzielania świadczeń na miejscu zachorowania), jak i samej ubezpieczalni (łatwość ściągania składek od pracodawców, unikanie niedogodności, wynikających z częstej zmiany przynależności do ubezpieczalni i t. p.).

Art. 21. (1) Każdego przyjętego pracownika powinien pracodawca zgłosić do ubezpieczenia we właściwej ubezpieczalni społecznej.

(2) Zgłoszenie powinno być dokonane pisemnie w ciągu siedmiu dni od daty przyjęcia pracownika, a jeżeli siedziba przedsiębiorstwa znajduje się w innej miejscowości, niż siedziba ubezpieczalni, w ciągu dziesięciu dni.

(3) Prawo dokonania zgłoszenia do ubezpieczenia przysługuje również samym pracownikom.

(4) Szczegółowe przepisy, dotyczące sposobu dokonywania zgłoszeń i kontroli czynności pracodawców, ustalają rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

(5) Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń ustalać obowiązek pracodawców zgłaszania zmian wysokości i zarobków ubezpieczonych pracowników i zmian w stanie zatrudnienia.

(6) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych ustala w drodze rozporządzeń specjalne warunki i sposób dokonywania zgłoszeń w odniesieniu do pracowników rolnych, dla których składki zostaną zryczałtowane (art. 218, ust 2).

(7) Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń odrębnie unormować sposób dokonywania zgłoszeń oraz podstawę wymiaru i sposób obliczania lub ryczałtowania składki w odniesieniu do osób, podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1, pkt. 1) lub podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1, pkt. 2) lit. a) i nie objętych przepisem ust. (6) niniejszego artykułu.

P. rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej: z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczania składek i kontroli czynności pracodawców (poz. 2 niniejszego zeszytu), z dnia 19 lipca 1935 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń i uiszczania składek za pracowników, podlegających tylko ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, z wyjątkiem pracowników rolnych (poz. 3 niniejszego zeszytu) i z dnia 26 lipca 1938 r. w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o zasadach obliczania tych składek (poz. 4 niniejszego zeszytu).

Art. 22. ust. (1). Okręgi i siedziby ubezpieczalni społecznych ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń. Okręg

ubezpieczalni obejmuje jeden lub więcej powiatów.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29 kwietnia 1947 r. w sprawie ustalania okręgów i siedzib ubezpieczalni społecznych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 187).

Art. 123-b. Pracodawcy rolni obowiązani są dostarczyć środków lokomocji dla przewozu chorych pracowników rolnych i członków ich rodzin do lekarza, szpitala, zakładu leczniczego i t. p., a w przypadkach niedostarczenia środków lokomocji zwrócić pracownikom rolnym poniesione z tego powodu koszty.

Art. 155. Tygodniami składkowymi są te tygodnie, za które zostały uiszczone składki ubezpieczeniowe oraz tygodnie, za które ubezpieczalnie społeczne składki wymierzyły.

Art. 198. (1) O każdym wypadku w zatrudnieniu powinien pracodawca w ciągu pięciu dni od dnia wypadku, a w przypadkach przewidzianych w art. 137, ustęp 2 i 3, w ciągu dni pięciu od dnia zawiadomienia o wypadku przez poszkodowanego lub jego otoczenie donieść ubezpieczalni społecznej miejsca zatrudnienia ubezpieczonego, przesyłając doniesienie w czterech egzemplarzach; ubezpieczalnia zaś przesyła niezwłocznie po jednym egzemplarzu doniesienia do powiatowej władzy administracji ogólnej lub urzędu górniczego i do obwodowego inspektora pracy.

(2) Jeżeli wypadek zdarzył się na statku polskim w czasie podróży, kapitan statku powinien uskutecznić doniesienie do najbliższej polskiej powiatowej władzy administracji ogólnej lub polskiej władzy konsularnej, która przeprowadzi dochodzenia doraźne Po powrocie do portu macierzystego kapitan statku powinien uskutecznić doniesienie do ubezpieczalni społecznej portu oraz władzy powiatowej administracji ogólnej i obwodowego inspektora pracy właściwych dla miejscowości portu. Powiatowa władza administracji ogólnej bądź władza konsularna, która przeprowadziła dochodzenie doraźne przesyła właściwej ubezpieczalni społecznej protokół dochodzenia.

Art. 137. (1). Za wypadki w zatrudnieniu należy uważać wypadki przy pracy, tudzież wypadki przy domowych lub innych zajęciach, do których ubezpieczony został użyty przez pracodawcę lub inną osobę, której podlega z powodu swego zatrudnienia.

(2) To samo dotyczy wypadków przy przechowywaniu, czyszczeniu, naprawie i przenoszeniu narzędzi pracy, chociażby dostarczonych przez zatrudnionego.

(3) Za wypadki w zatrudnieniu uważać należy wreszcie wypadki w drodze do pracy i z pracy, a u osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach służących do przewożenia osób lub rzeczy, również wypadki poza granicami Rzeczypospolitej, jeżeli osoby te przebywają tam w związku z ruchem środków przewozowych.

Art. 199. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustali obowiązującą formę doniesienia wymaganego w myśl art. 198.

Art. 217. Ubezpieczalnie społeczne oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobierają za osoby ubezpieczone składki na pokrycie bieżących świadczeń i tworzenie funduszów rezerwowych, na pokrycie zobowiązań ubezpieczeniowych oraz funduszów specjalnych (art. 238), mających na celu zabezpieczenie regularnego pokrywania bieżących i przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczenia unormowanego ustawą niniejszą i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 106, poz. 911) oraz na pokrycie wszelkich innych ustawowych względnie statutowych wydatków, związanych z przeprowadzeniem tych ubezpieczeń przez ubezpieczalnie i Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz przewidzianych w art. 266 wydatków władz nadzorczych.

Art. 218. (1) Terminy i sposób uiszczania oraz prostowania wysokości składek określają rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

1. P. rozp. powołane pod art. 21.
2. P. dekret z dnia 29 września 1945 r. o uiszczaniu przez pracodawców całości składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 240).
3. P. ustawę z dnia 1 marca 1949 r o zmianie niektórych przepisów o ubezpieczeniach społecznych (Dz. U R. P. Nr. 18, poz. 109) i rozp. Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne. (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 132).

Art. 227. (1) W razie, gdy pracodawcy obowiązani w myśl rozporządzeń przewidzianych w art. 218 do prowadzenia wykazów płac, nie prowadzą tych wykazów lub nie udostępniają ich przeglądania, ubezpieczalnia sprawdza zarobki ewentualnie wymierza składki za pracowników u nich zatrudnionych na podstawie dochodzeń, przeprowadzonych przez własne organa.

(2) Jeżeli stwierdzone zostanie bądź z własnej inicjatywy ubezpieczalni, bądź na żądanie ubezpieczonego, że zarobek ubezpieczonego jest wyższy od podanego w zgłoszeniu pracodawcy, ubezpieczalnia wymierza i ściąga z zastrzeżeniem przepisów art. 13 o najwyższej normie zarobku, niedopłaconą składkę odpowiadającą różnicy zarobków, przy czym ponadto ubezpieczalnia może bądź ściągnąć od pracodawcy dodatkową opłatę w wysokości nie przekraczającej kwoty niedopłaconej składki, bądź też wystąpić z wnioskiem o ukaranie pracodawcy w myśl części VIII ustawy niniejszej.

Art. 228. (1) Od pracodawców, którzy nie zgłoszą osób, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia w terminie przewidzianym w art. 21,

ust. 2, ubezpieczalnia ściąga składki za czas od dnia powstania obowiązku ubezpieczenia.

(2) Jeżeli pracodawca przez czas dłuższy niż dwadzieścia sześć tygodni uchylał się od zgłoszenia i jeżeli przez to stało się niemożliwe dokładne ustalenie ilości zatrudnionych przez niego w ubiegłym okresie pracowników i wysokości ich zarobków w ciągu tego okresu, ubezpieczalnia wymierza i ściąga składkę ustaloną na podstawie posiadanych danych za cały czas stwierdzonego zatrudnienia przez niego nie zgłoszonych osób, przy czym ponadto ubezpieczalnia może bądź ściągnąć od pracodawcy dodatkowo opłatę w wysokości nie przekraczającej kwoty ustalonej w myśl powyższego, bądź też wystąpić z wnioskiem o ukaranie pracodawcy w myśl części VIII ustawy niniejszej.

Art. 269. Pracodawca, który w przepisanym terminie nie dopełni obowiązku zgłoszenia, przewidzianego niniejszą ustawą, rozporządzeniami, na jej podstawie wydanymi lub statutami instytucji ubezpieczeń społecznych, podlega karze grzywny do 500 złotych. (25.000 zł.).

Art. 270. Pracodawca, który w zgłoszeniach, listach płac lub wykazach, przepisanych ustawą niniejszą, rozporządzeniami, na jej podstawie wydanymi lub statutami instytucji ubezpieczeń społecznych, podaje nieprawdziwe dane lub udziela nieprawdziwych wyjaśnień, lub w ogóle odmawia udzielania wyjaśnień wbrew obowiązującym przepisom, podlega karze grzywny do 3.000 złotych. (150.000 zł.).

Art. 272. Pracodawca, który w terminie, oznaczonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej (art. 218), nie wpłaci części składek, przypadających na zatrudnionych u niego pracowników, ponosi odpowiedzialność karną, przewidzianą w art. 58 prawa o wykroczeniach, niezależnie od obowiązku uiszczenia potrąconych kwot wraz z przewidzianymi w art. 229 odsetkami zwłoki.

Art. 273. Pracodawca, który pod groźbą rozwiązania stosunku pracy, lub w inny sposób zmusza u siebie zatrudnionych pracowników do ukrywania swego stosunku pracy przed instytucjami ubezpieczeń społecznych, albo do udzielania im fałszywych danych co do należnego im zarobku lub przeciwdziała zwracaniu się tych pracowników do instytucji o należne im świadczenia, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych. (150.000 zł.).

Art. 274. Pracodawca, który bez uzasadnionych powodów uniemożliwia lub utrudnia swym pracownikom przyjęcie lub wykonanie czynności członka organów ubezpieczalni, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, podlega karze grzywny do 500 zł. (25.000 zł.).

Art. 275. Pracodawca, który dopuszcza się znaczenia dokumentów, związanych z wykonywaniem ubezpieczenia w myśl ustawy niniejszej, w celu wyróżnienia pracownika w sposób dlań korzystny lub niekorzystny, podlega karze grzywny do 500 złotych. (25.000 zł.).

Art. 276. Pracodawca rolny, który odmawia dostarczenia środków lokomocji dla przewozu chorych pracowników rolnych lub członków ich rodzin (art. 123b) podlega, niezależnie od obowiązku zwrócenia pracownikom kosztów tej lokomocji, karze grzywny do 3.000 złotych.

Art. 279. Pracownicy i otrzymujący świadczenia, którzy w zgłoszeniach lub wykazach, przepisanych ustawą niniejszą, rozporządzeniami na jej podstawie wydanymi, albo statutami instytucji ubezpieczeń społecznych, podają świadomie nieprawdziwe dane lub wyjaśnienia celem uzyskania nieprzysługujących im praw do świadczeń, podlegają karze grzywny do 100 złotych. (5.000 zł.).

Art. 280. Kto w ciągu 3 lat został skazany trzykrotnie za przestępstwa przewidziane w art. 269-276, 278, 279 na karę pieniężną, a przed upływem 5 lat od ostatniego skazania ponownie dopuszcza się jednego z tych przestępstw, podlega karze aresztu do miesiąca; jeżeli tym przestępstwem jest przestępstwo przewidzane w art. 273, podlega karze aresztu od 1 do 3 miesięcy.

Art. 282. (1) Pracodawcą w rozumieniu art. 269-276 jest również kierownik zakładu pracy, nie będący jego właścicielem.

(2) Oprócz pracodawcy ponoszą odpowiedzialność za wykroczenia osoby, które dopuściły się czynów przewidzanych w artykułach, wymienionych powyżej, będąc powołane do zawiadywania interesami pracodawcy.

(3) Grzywna podlega zamianie na areszt zastępczy stosownie do art. 10 prawa o wykroczeniach.

(4) Niezależnie od tego, właściciel, który nie jest kierownikiem zakładu pracy, ponosi odpowiedzalność za grzywny, wymierzone kierownikowi lub osobom, przewidzianym w ust. 2, jeżeli grzywna nie została ściągnięta; odpowiedzialność tę ponoszą również osoby prawne, będące właścicielami zakładu. Gdy pracodawca nie jest zdolny do działań lub ma ograniczoną zdolność do działań prawnych, odpowiedzialność tę ponosi jego prawny zastępca.

Art. 283. Jeżeli czyn karalny, przewidziany w ustawie niniejszej, zagrożony jest przez inne ustawy karne cięższą karą, wówczas karę wymierzyć należy według tych ustaw.

Art. 284. (2) Do orzekania w sprawach o przestępstwa określone w art. 269-276 i 279, powołane są władze administracji ogólnej.

Art. 285. Grzywny, orzeczone na zasadzie ustawy niniejszej przypadają na rzecz właściwej ubezpieczalni społecznej.

Art. 286. Przestępstwa, przewidziane w części VIII ustawy niniejszej, przedawniają się po upływie trzech lat od ich popełnienia, z wyjątkiem przestępstw, przewidzianych w art. 277, które przedawniają się po 6 miesiącach od dnia popełnienia.

2.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 grudnia 1933 r.

o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców.

(Dz. U. R. P. z dnia 31 grudnia 1933 r. Nr. 103, poz. 818). Zmiany: rozp. Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 stycznia 1938 r. (Dz. U R. P. Nr. 12, poz. 84).

Na podstawie art. 21 ust. 4 i 5, art. 218 ust. 1 i art. 319 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) zarządzam co następuje:

§ 1. Artykuły, przytoczone w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 28 marca 1933 r o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396), która w rozporządzeniu niniejszym oznaczona jest w skróceniu jako: „ustawa".

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 229), oznacza się w skróceniu jako „rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej".

Paragrafy, przytoczone w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Za robotników w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia na zasadach ustawy, lub zwolnione od obowiązku ubezpieczenia w myśl ustawy, jeżeli nie są objęte art. 3 lub 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Za pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, bądź na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, bądź na zasadach tegoż rozporządzenia i ustawy, bądź tylko na zasadach ustawy, jeżeli czynności ich, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia, objęte są art. 3 lub 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Za pracowników w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się robotników i pracowników umysłowych, objętych ustępem 1 i 2 tego paragrafu.

§ 3. Za pracodawcę w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się osoby fizyczne lub prawne prawa prywatnego lub publicznego, zatrudniające pracowników.

Za pracodawcę uważa się również osoby, objęte art. 282 ust. 1.

§ 4. W stosunku do pracowników rolnych w rozumieniu ustawy rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie wyłącznie do pracowników umysłowych i tylko w zakresie ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 1—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 5. Pracodawcy obowiązani są pod odpowiedzialnością, określona w art. 232 ustawy i art. 112 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz innymi skutkami prawnymi, przewidzianymi w ustawie, uczynić zadość wszystkim obowiązkom, określonym w rozporządzeniu niniejszym, w sposób i w terminach, wskazanych w tym rozporządzeniu.

§ 6. Zgłoszeń, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, należy dokonywać na przepisanych formularzach, wypełniając w sposób czytelny wszystkie rubryki formularzy.

Ubezpieczalnie społeczne powinny dostarczać formularzy po cenach, ustalonych przez Izbę Ubezpieczeń Społecznych.

§ 7. Wszystkie zgłoszenia powinny być podpisane przez pracodawcę

Pracownik podpisuje w zakresie, wskazanym w formularzach, zgłoszenie o wstąpieniu do pracy (§§ 15 i 18 ust. 1) i zgłoszenie zwolnienia od ubezpieczenia (§§ 17 i 18 ust. 2).

Pracodawca jest obowiązany przedstawić pracownikowi powyższe zgłoszenie po całkowitym ich wypełnieniu przez siebie celem zapoznania pracownika z treścią zgłoszenia.

§ 8. Wątpliwość lub zastrzeżenie co do obowiązku ubezpieczenia, jego zakresu albo słuszności ustalenia wysokości zarobku (wynagrodzenia), podlegającego zaliczeniu do ubezpieczenia, nie zwalnia osoby, obowiązanej do dokonania zgłoszenia, od wykonania ciążącego na niej obowiązku.

Pracodawcy i pracownikowi przysługuje prawo wyrażenia swoich zastrzeżeń na formularzu lub w osobnym oświadczeniu.

§ 9. Za osoby niepiśmienne lub nie mogące z powodu stanu zdrowia umieścić swego podpisu podpisuje inna osoba, upoważniona do tego przez osobę obowiązaną do podpisu, uwidoczniając podpis zastępczy własnym podpisem, wskazaniem osoby, obowiązanej do podpisania zgłoszenia, i powołaniem się na upoważnienie.

§ 10. Pracownik jest uprawniony w każdym czasie do dokonania zgłoszenia do ubezpieczenia, w szczególności prawo to przysługuje mu w tych przypadkach, w których pracodawca nie dokonał zgłoszenia w przepisanym terminie.

Zgłoszenie, dokonane przez pracownika, pociąga za sobą te same skutki prawne, co zgłoszenie, dokonane przez pracodawcę, nie zwalnia jednak pracodawcy od wypełnienia ciążącego na nim obowiązku dokonania zgłoszenia.

§ 12. Zgłoszenia należy przesyłać do właściwej ubezpieczalni społecznej względnie właściwego oddziału (§ 13). Ubezpieczalnia społeczna może zarządzić przesyłanie zgłoszeń za pośrednictwem placówki kontrolnej.

§ 13. Właściwa pod względem terytorialnym jest ubezpieczalnia społeczna lub jej oddział, w których okręgu znajduje się miejsce zatrudnienia ubezpieczonego (art. 19 i 20).

Dla osób kontynuujących ubezpieczenie właściwa jest ubezpieczalnia społeczna, w której osoba kontynuująca ubezpieczenie była ostatnio ubezpieczona obowiązkowo lub w której okręgu zamieszkuje.

Dla osób kontynuujących ubezpieczenie, przebywających poza obszarem Rzeczypospolitej, właściwa jest ubezpieczalnia społeczna, w której osoba kontynuująca ubezpieczenie była ostatnio ubezpieczona.

Dla osób, objętych art. 4 ustawy lub art. 2 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, właściwa jest ubezpieczalnia społeczna w Warszawie.

Dla osób, zatrudnionych w zagranicznych ekspozyturach krajowych przedsiębiorstw, a podlegających w myśl umów międzynarodowych ustawodawstwu polskiemu, właściwa jest ubezpieczalnia, w której okręgu znajduje się siedziba przedsiębiorstwa krajowego, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

§ 14. Pracodawca jest obowiązany zgłosić każdego przyjętego pracownika indywidualnie, bez względu na to, czy był już poprzednio ubezpieczony, w ciągu siedmiu dni, a jeżeli siedziba przedsiębiorstwa znajduje się poza siedzibą ubezpieczalni lub jej oddziału — w ciągu dziesięciu dni od powstania obowiązku ubezpieczenia (art. 8 ustawy względnie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej).

§ 15. Zgłoszenia do ubezpieczenia należy dokonywać na formularzu Nr 1 (załącznik 1 do rozporządzenia niniejszego).

Załączniki do rozporządzenia pominięto.

§ 16. Przy wypełnianiu zgłoszenia do ubezpieczenia pracodawca powinien zażądać od przyjętego pracownika przedstawienia mu legitymacji ubezpieczeniowej (§ 43), jeżeli pracownik ten był przedtem ubezpieczony, celem umieszczenia w zgłoszeniu stałego numeru legitymacji ubezpieczeniowej.

Jeżeli pracownik nie był przedtem ubezpieczony lub nie posiadał legitymacji ubezpieczeniowej, pracodawca powinien podać, z jakiego powodu nie mógł na zgłoszeniu zaznaczyć numeru legitymacji ubezpieczeniowej pracownika.

§ 17. Pracowników umysłowych, posiadających warunki, określone w art. 2—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia z powodów, wymienionych w art. 5, lub zwolnionych na żądanie zgodnie z art. 6 tegoż rozporządzenia i niepodlegających również obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych (art. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a), zgłasza pracodawca na formularzu Nr 1a (załącznik 2 do rozporządzenia niniejszego).

Od obowiązku indywidualnego zgłaszania pracowników, objętych ustępem poprzednim, z wyłączeniem pracowników, żądających zwolnienia w myśl art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej lub art. 4 ustawy, zwolnione są władze i urzędy państwowe, przedsiębiorstwa zaś państwowe obowiązane są jedynie do zakomunikowania ubezpieczalni ogólnej liczby pracowników, zwolnionych od ubezpieczenia, wskazania podstawy prawnej zwolnienia oraz do udzielania ubezpieczalni żądanych wyjaśnień.

§ 18. Pracowników umysłowych, posiadających warunki, określone w art. 2—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, niepodlegających obowiązkiwi ubezpieczenia z powodów, wymienionych w art. 5, lub zwolnionych na żądanie zgodnie z art. 6 tegoż rozporządzenia, lecz podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych (art. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a ustawy), należy zgłaszać do ubezpieczenia na formularzu Nr 1, dołączając odpowiednie dokumenty, uzasadniające zwolnienie w myśl wyżej wskazanych przepisów.

Pracowników umysłowych, żądających zwolnienia zgodnie z art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, lecz podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, oraz ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, należy zgłaszać ponadto na formularzu Nr 1-a.

§ 19. Pracodawca obowiązany jest zgłaszać wszelkie zmiany zarówno w stanie zatrudnienia pracowników, jak i zmiany wysokości zarobków (wynagrodzenia) zatrudnionych przez niego pracowników.

W tym celu pracodawca jest obowiązany co miesiąc, najdalej do dnia dziesiątego każdego

następnego miesiąca, zgłaszać imiennie w przepisanej formie (§§ 20, 21, 25, 26 i 27) wysokość zarobków i zmiany zarobków wszystkich zatrudnionych u niego w ubiegłym miesiącu pracowników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, oraz wymeldowywać z ubezpieczenia (§ 28) tych pracowników, których obowiązek ubezpieczenia ustał (art. 8 ustawy względnie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej).

§ 20. Pracodawcy, zatrudniający co najmniej 4 pracowników, zgłaszają do ubezpieczenia zmiany w stanie zatrudnienia i zmiany wysokości zarobków (wynagrodzeń) swoich pracowników za pomocą wykazu stanu zatrudnienia, obejmującego:

1) imię i nazwisko (brzmienie firmy) pracodawcy, jego adres i liczbę konta, pod którą został przez właściwą ubezpieczalnię zarejestrowany,

2) imiona i nazwiska zatrudnionych w danym okresie pracowników wraz z numerami ich legitymacyj ubezpieczeniowych,

3) wysokość rzeczywistego zarobku (wynagrodzenia) tych pracowników w gotówce i w naturze, stanowiącego podstawę wymiaru składek, który powinien być wykazany:
   a) w zakresie ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 1 i 2 ustawy — za każdy poszczególny tydzień okresu, objętego wykazem (§§ 33 ust. 1 i 36 ust. 1), a
   b) w zakresie ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 1—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej — w stosunku miesięcznym (§§ 33 ust. 2 i 36 ust. 1),

4) ilość przepracowanych tygodni i dni.

§ 21. Wykazy stanu zatrudnienia należy sporządzać oddzielnie dla robotników i oddzielnie dla pracowników umysłowych w formie książkowej, obejmującej okres roczny. Wykaz ten jest podzielony na dwie oddzielne części, z których jedna obejmuje miesiące nieparzyste, a druga miesiące parzyste, według wzoru Nr 2 dla robotników (załącznik 3 do rozporządzenia niniejszego), a dla pracowników umysłowych według wzoru Nr 2a (załącznik 4 do rozporządzenia niniejszego).

Jeden z tych wykazów ubezpieczalnia zatrzymuje u siebie celem ustalenia i wymiaru wysokości należnych składek, po czym, po otrzymaniu od pracodawcy analogicznego wykazu za następny okres, zwraca pracodawcy poprzedni wykaz celem uzupełnienia go danymi za dalszy okres składkowy (§§ 33 i 36). Z końcem każdego roku po otrzymaniu ostatniego wykazu za miesiąc grudzień ubezpieczalnia zatrzymuje obydwa wykazy u siebie.

Wykazy stanu zatrudnienia mogą być również sporządzane na podstawie porozumienia z ubezpieczalnią na formularzu Nr 3 dla robotników (załącznik 5 do rozporządzenia niniejszego), a dla pracowników umysłowych na formularzu Nr 3a (załącznik 6 do rozporządzenia niniejszego) — oddzielnie dla każdego okresu składkowego (§§ 33 i 36).

§ 22. Przy wypełnianiu wykazów stanu zatrudnienia pracodawcy są obowiązani zastosować się do następujących wskazówek:

1) W wykazie należy zamieścić wszystkie dane, dotyczące pracowników, zatrudnionych w danym okresie składkowym (§§ 33 i 36), wskazane w nagłówku.

2) Zarówno w wykazie robotników jak i pracowników umysłowych należy zachować podział pracowników na kategorie według zakresu ubezpieczenia (§ 24).

3) Podział pracowników na powyższe kategorie przeprowadza się na podstawie przesłanych ubezpieczalni zgłoszeń do ubezpieczenia (form. Nr 1), w których pracodawca proponuje równocześnie zaliczenie zgłoszonego pracownika do odpowiedniej kategorii, dopóki ubezpieczalnia nie wydała odmiennego orzeczenia co do zakresu obowiązku ubezpieczenia zgłoszonych pracowników. Gdy ubezpieczalnia wyda orzeczenie odmienne, zaliczenie odbywa się na podstawie otrzymanego orzeczenia ubezpieczalni bez względu na jego prawomocność.

4) Rubrykę zarobku należy wypełniać na podstawie prowadzonych ksiąg płac względnie wykazów wypłat, z uwzględnieniem przepisów art. 13—16 ustawy i art. 11—13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. o uchyleniu grup zarobkowych w ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 794).

Wskazane zarobki (wynagrodzenia) muszą być zgodne z umowami o pracę, księgami płac względnie wykazami wypłat i innymi dowodami wypłat, na podstawie których dokonano wpisów do ksiąg.

5) Jeżeli pracownik wstąpił lub wystąpił w ciągu okresu składkowego (§§ 33 i 36) z pracy, należy podać w wykazie datę wstąpienia lub wystąpienia oraz wysokość zarobku, wypłaconego mu w danym okresie składkowym (§§ 33 i 36).

W razie wstrzymania się od pracy z powodu choroby lub połogu należy podawać w odpowiedniej rubryce wykazu datę wstrzymania się od pracy i wysokość zarobku, należnego w okresie zachorowania. Jeżeli pracownik nie pobierał w pewnym okresie składkowym (§§ 33 i 36) żadnego wynagrodzenia z powodu choroby, należy okres chorobowy zaznaczyć w odpowiedniej rubryce, a w rubryce zarobków zamiast kwoty zarobkowej w danym tygodniu lub miesiącu — umieścić kreskę.

6) Zarobki (wynagrodzenia) podaje się, zgodnie z przepisem § 20 pkt 3 lit. a i b, we

właściwych kolumnach, odpowiadających podziałowi zarobków w zależności od maksymalnych i minimalnych norm zarobków, stanowiących podstawę wymiaru składek w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń, po czym sumuje się osobno dla każdej kategorii pracowników (pkt 2) i według podziału wysokości zarobków.

§ 23. Po zsumowaniu zarobków, objętych wykazem stanu zatrudnienia, w sposób, wskazany w § 22 pkt 6, przenosi się sumy z poszczególnych wykazów na deklarację, sporządzoną na formularzu Nr 4 dla robotników (załącznik 7 do rozporządzenia niniejszego), względnie na formularzu Nr 4a dla pracowników umysłowych (załącznik 8 do rozporządzenia niniejszego).

Deklaracje powyższe należy wypełnić w dwóch egzemplarzach dla robotników i pracowników umysłowych, przy czym w ten sam sposób, jak w wykazach stanu zatrudnienia, zachowuje się podział tych sum zarobkowych według kategorii pracowników (§ 22 pkt 2). Na podstawie wciągniętych do deklaracyj sum zarobkowych oblicza pracodawca wysokość należnych składek ubezpieczeniowych w sposób i według klucza, podanego w odpowiedniej rubryce deklaracji, ustalonego w myśl przepisów §§ 31 i 33.

Ust. 3 pominięto.

§ 25. Wypełnione wykazy stanu zatrudnienia przesyła pracodawca wraz z deklaracjami do właściwej ubezpieczalni, względnie do właściwego jej oddziału. Deklaracje wypełnia pracodawca i przesyła ubezpieczalni w podwójnej ilości egzemplarzy.

§ 26. Pracodawcy, zatrudniający mniej niż 4-ch pracowników, zgłaszają zmiany wysokości zarobków poszczególnych swoich pracowników na formularzu Nr 5 (załącznik 9 do rozporządzenia niniejszego).

Pracodawcy ci mogą za zgodą ubezpieczalni dokonywać zgłoszeń zarobków i ich zmian na formularzach Nr 2 i 2a, względnie — na podstawie porozumienia z ubezpieczalnią — na formularzach Nr 3 i 3a.

§ 27. W razie nienadesłania przez pracodawcę wykazu stanu zatrudnienia za dany okres składkowy (§§ 33 i 36) ubezpieczalnia sporządza z urzędu wykaz stanu zatrudnienia.

W razie nienadsyłania przez pracodawcę w przepisanym terminie wykazów stanu zatrudnienia lub nieprawidłowego ich sporządzania ubezpieczalnia może pozbawić pracodawcę prawa dokonywania zgłoszeń zmian wysokości zarobków i wymeldowań przy zastosowaniu wykazów zbiorowych i nałożyć obowiązek dokonywania zgłoszeń i wymeldowań indywidualnych w stosunku do każdej zmiany, dotyczącej poszczególnych pracowników (§ 26 ust. 1).

§ 28. Pracodawcy, którzy przedstawiają ubezpieczalni co miesiąc wykazy stanu zatrudnienia, uskuteczniają wymeldowania pracowników z ubezpieczenia na tych wykazach, zaznaczając w odpowiedniej rubryce wykazu datę wystąpienia z pracy, względnie datę ustania obowiązku ubezpieczenia (art. 8 ustawy, względnie art 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej).

Pracodawcy, nie uprawnieni do dokonywania zgłoszeń zmian za pomocą wykazów stanu zatrudnienia (§§ 26 i 27 ust. 2), powinni wymeldować każdego pracownika, zwolnionego z pracy, w ciągu 7 dni, a jeżeli siedziba przedsiębiorstwa znajduje się poza siedzibą ubezpieczalni, względnie jej oddziału — w ciągu 10 dni od chwili zaprzestania pracy, na formularzu Nr 6 (załącznik 10 do rozporządzenia niniejszego).

§ 29. Pracodawcy są obowiązani w razie założenia zakładu pracy lub przyjęcia po raz pierwszy do zatrudnienia pracowników (§ 2 ust. ost.) zgłosić zakład pracy na formularzu Nr 7 (załącznik 11 do rozporządzenia niniejszego), równocześnie ze zgłoszeniem pracowników, — w ciągu dni 7, a jeżeli siedziba zakładu pracy znajduje się poza siedzibą ubezpieczalni, względnie jej oddziału — w ciągu dni 10-ciu.

Wszelkie późniejsze zmiany zgłoszonych pierwotnie danych należy zgłosić w terminach, wskazanych w ustępie poprzednim.

Wraz ze zgłoszeniem pracodawca powinien podać na właściwym dla jego zakładu pracy kwestionariuszu, otrzymanym z ubezpieczalni, dokładny opis zakładu pracy, celem zaliczenia go do właściwej kategorii i klasy niebezpieczeństwa, od której jest zależna wysokość składki, przewidzianej w art. 221.

§ 32. Obliczenie składek należnych ubezpieczalni, odbywa się, przy zgłaszaniu zarobków za pomocą wykazów stanu zatrudnienia, od — objętych tymi wykazami — końcowych sum zarobków (wynagrodzeń) poszczególnych kategoryj pracowników (§ 22 pkt 2 i § 24). Za pracowników, których zarobki i ich zmiany są zgłaszane na indywidualnych formularzach, oblicza się składki za każdego z nich zosobna.

§ 36. Składki, przewidziane w ustawie i rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej, płatne są łącznie za wszystkie rodzaje ubezpieczeń, którym podlegają pracownicy, zatrudnieni o pracodawcy, co miesiąc z dołu, najpóźniej do dnia 10 następnego miesiąca.

Należne składki mają być wpłacane do właściwej ubezpieczalni...

§ 37. Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez ubezpieczalnię społeczną, od jej wezwania płatniczego lub prawomocności ewentualnych jej orzeczeń.

§ 39. Kontrolę nad prawidłowością uiszczania składek prowadzą ubezpieczalnie społeczne.

Ubezpieczalnie społeczne obowiązane są okresowo przeprowadzać szczegółową kontrolę prawidłowości uiszczania składek u każdego poszczególnego pracodawcy w odstępach czasu nie dłuższych niż 18-miesięcznych.

Pracodawca obowiązany jest na żądanie ubezpieczonych i organów ubezpieczalni społecznej udostępnić przeglądanie umów o pracę, ksiąg płac, względnie wykazów wypłat, prowadzonych w myśl art 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323) i w myśl art. 24 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324), oraz związanych z nimi dowodów rachunkowych i ich wpisów do ksiąg.

§ 48. W razie objęcia przez ubezpieczonego zatrudnienia na obszarze działania innej ubezpieczalni społecznej, czy to u tego samego pracodawcy, czy to u innego, pracodawca zgłasza go do ubezpieczalni pod tym samym numerem legitymacji, pod jakim był ubezpieczony w poprzedniej ubezpieczalni, podając równocześnie na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej, przez jaki okres pracownik był ubezpieczony w poprzedniej ubezpieczalni.

3.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 lipca 1935 r.

o sposobie dokonywania zgłoszeń i uiszczaniu składek za pracowników, podlegających tylko ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, z wyjątkiem pracowników rolnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 26 lipca 1935 r. Nr 54, poz. 355).

Na podstawie art. 21 ust. 7 i art. 218 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu, nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do pracowników, podlegających tylko ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, z wyjątkiem pracowników rolnych w rozumieniu art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

§ 2. Pracodawcy nie są obowiązani do indywidualnego (imiennego) zgłaszania do ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych pracowników, objętych przepisami rozporządzenia niniejszego ,jak również do wymeldowywania ich z ubezpieczenia.

§ 3. Pracodawca obowiązany jest w terminie do końca pierwszego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego przesłać właściwej ubezpieczalni społecznej na przepisanych formularzach ogólne zestawienie wynagrodzenia pracowników, objętych przepisami rozporządzenia niniejszego, za ubiegły kwartał kalendarzowy, wraz z obliczeniem należnej za ten okres składki. Formularze do obliczania wynagrodzeń i składki ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

§ 4. Składki za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych za pracowników, objętych przepisami rozporządzenia niniejszego, płatne są najpóźniej do końca pierwszego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego za ubiegły kwartał.

§ 7. Przepisy rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracowników (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 818) mają odpowiednie zastosowanie do ubezpieczenia pracowników, objętych rozporządzeniem niniejszym, z wyjątkiem przepisów §§ 7 ust. 2 i 3, 14—16, 19—28, 32—34, 36 ust. 1, 38 i 43—52.

4.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 26 lipca 1938 r.

w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, oraz o zasadach obliczania tych składek, wydane w zakresie §§ 2, 3, 5, 11 i 13 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 12/VIII 1938 r. Nr 59, poz. 459).

Na podstawie art. 21 ust. (4) i (6), art. 218 ust. (1) i (2), art. 221 ust. (2), (3) i (4), art.

222 ust. (1), art. 305 ust. (1) i art. 319 ust. (1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) oraz § 6, § 12 ust. (1), (2) i (4) i § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 793) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1936 r. (Dz U. R. P. Nr 59, poz. 435) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do:
1) gospodarstw rolnych,
2) gospodarstw leśnych,
3) samoistnych gospodarstw ogrodowych,
4) samoistnych gosopodarstw hodowlanych,
5) zamoistnych gospodarstw rybnych,
6) zakładów ubocznych, tj. zakładów pracy, ściśle z wyżej wymienionymi gospodarstwami związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, — oraz
7) ścinki i obróbki drzewa, wykonywanych we własnych lasach przez gospodarstwa leśne nie w sposób przemysłowo-handlowy.

(3) Za części składowe gospodarstwa rolnego uważać należy wykonywane w normalnym zakresie: administrację gospodarstwa, uprawę roli i ogrodów, zbieranie i przetwarzanie płodów, obsługę inwentarza żywego, pasieki, obsługę kuchenną, naprawę narzędzi, konserwację budynków, wozów itp.; w gospodarstwie zaś leśnym: administrację gospodarstwa, trzebież, dozorowanie, prace przy odnowieniu, pielęgnowaniu, ochronie i urządzeniu lasu, melioracje leśne, naprawę dróg leśnych, konserwację budynków oraz zwózkę drzewa własnymi zaprzęgami.

(4) Przez „pracodawców rolnych" — w dalszych przepisach — rozumieć należy właścicieli, dzierżawców i użytkowników gospodarstw i zakładów, objętych ust. (1) i (2).

§ 2. (1) Pracodawcy rolni obowiązani są zgłosić na przepisanych formularzach do właściwej ubezpieczalni społecznej lub do właściwego jej oddziału (art. 19 i 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym) w ciągu 15 dni uruchomienie lub zwinięcie gospodarstw i zakładów, objętych rozporządzeniem niniejszym.

(2) Zgłoszeniu podlegają również roboty, przy których zatrudnia się pracowników rolnych, wymienionych w § 1 ust. (2).

(3) Gospodarstwa leśne, w razie wykonywania we własnych lasach ścinki i obróbki drzewa nie w sposób przemysłowo-handlowy, powinny o tym osobno donieść właściwej ubezpieczalni społecznej w ciągu 15 dni; w tym samym terminie należy również donieść ubezpieczalni społecznej o oddaniu ścinki i obróbki drzewa innej osobie.

(4) Wraz ze zgłoszeniem pracodawca rolny powinien podać na przepisanych formularzach dokładny opis gospodarstwa oraz innych zakładów i robót.

(5) W opisie gospodarstwa rolnego należy podać z podziałem na prowadzone we własnym zarządzie i na wydzierżawione lub oddane w użytkowanie:
1) ogólną powierzchnię użytków rolnych — za które uważa się rolę uprawną, łąki, pastwiska, sady, ogrody, parki, kultury specjalne, eksploatowane wyłącznie na własny użytek łomy itp. oraz torfowiska, z wyjątkiem torfowisk eksploatowanych dla celów przemysłowo-handlowych;
2) ogólną powierzchnię stałych nieużytków rolnych — za które uważa się również łąki błotne, przy których eksploatowaniu nie zatrudnia się osób objętych obowiązkiem ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych;
3) ogólną powierzchnię gruntów leśnych;
4) ogólną powierzchnię wód;
5) zakłady uboczne.

(6) Pracodawca, prowadzący jedno spośród zamoistnych gospodarstw wymienionych w § 1 ust. (1) pkt 2), 3), 4) i 5), powinien podać w opisie ogólną jego powierzchnię z podziałem na użytki i stałe nieużytki oraz, w przypadku posiadania zakładów ubocznych, — wymienić te zakłady.

(7) O wszelkich zmianach zgłoszonych pierwotnie danych należy zawiadamiać właściwą ubezpieczalnię społeczną w ciągu 15 dni; w tym samym terminie powinna być zgłoszona zmiana właściciela, dzierżawcy lub użytkownika każdego gospodarstwa bądź zakładu, objętego rozporządzeniem niniejszym.

(8) Wzory formularzy, zawierających zgłoszenie oraz opis gospodarstw, zakładów i robót, ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych

§ 3. Przepisy § 2 stosują się również do ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych drobnych producentów rolnych, objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 793) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 435).

§ 4. Pracodawcy rolni, objęci przepisami rozporządzenia niniejszego, nie są obowiązani do indywidualnego (imiennego) zgłaszania pracowników do ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, jak również do wymeldowywania ich z ubezpieczenia.

§ 5. Pracodawcy rolni, obowiązani do dokonywania zgłoszeń w myśl przepisów § 2, nie są obowiązani do dokonywania zgłoszeń w myśl § 29 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 818) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 84).

§ 12. (1) Składki za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, należne od wszystkich pracodawców, objętych przepisami rozporządzenia niniejszego, płatne są co pół roku z dołu najpóźniej do dnia 15 lutego i 15 sierpnia za ubiegłe półrocze.

(2) Składki za ubezpieczenie drobnych producentów rolnych płatne są co roku z dołu za rok ubiegły w ciągu 4 tygodni od dnia wyłożenia wykazów wymiaru składek przez zarządy gmin.

§ 13. (1) Pracodawca obowiązany jest w terminie do dnia 15 lutego i 15 sierpnia przesłać właściwej ubezpieczalni społecznej na przepisanych formularzach (ust. (2)) ogólne zestawienie wynagrodzeń za ubiegłe półrocze wszystkich pracowników rolnych, za których składka nie podlega zryczałtowaniu w myśl rozporządzenia niniejszego, wraz z obliczeniem należnej za tych pracowników składki.

(2) Wzory formularzy dla ogólnego zestawienia wynagrodzeń i obliczenia składki ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

§ 14. We wszystkich gospodarstwach, zakładach i zatrudnieniach wymienionych w § 6 ust. (2) należy prowadzić zapiski dotyczące wynagrodzenia pracowników oraz przechowywać te zapiski w ciągu lat 5.

§ 15. (1) Kontrolę obliczania i uiszczania składek prowadzą ubezpieczalnie społeczne.

(2) Ubezpieczalnie społeczne obowiązane są okresowo przeprowadzać szczegółową kontrolę prawidłowości uiszczania składek u każdego pracodawcy, w odstępach czasu nie dłuższych niż 18 miesięcy.

(3) Na żądanie ubezpieczalni społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pracodawca jest obowiązany udzielić im wszelkich wyjaśnień oraz udostępnić przeglądanie dokumentów, niezbędnych dla ustalenia wysokości składki w myśl rozporządzenia niniejszego.

§ 16. (3) Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez ubezpieczalnie społeczne, od ich wezwania płatniczego lub prawomocności wydanych przez nie orzeczeń.

§ 19. Przepisy rozporządzenia niniejszego w niczym nie naruszają obowiązków pracodawców, wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców — w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych, normowanego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 347).

5.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 listopada 1927 r.

o ubezpieczeniu pracowników umysłowych

(Dz. U. R. P. z dnia 2 grudnia 1927 r. Nr 106, poz. 911).

Zmiany: rozp. Prezydenta Rzeczypospolitj z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 231), ustawa z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 229), rozp. Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 794), ustawy z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 347) i z dnia 28 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 476), dekrety z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 240), z dnia 8 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 29), z dnia 13 grudnia 1946 r. (Dz. U. R. P. z r. 1947 Nr. 2, poz. 3) i z dnia 28 października 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 413) oraz ustawa z dnia 1 marca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 109).

Art. 1. Rozporządzenie niniejsze normuje ubezpieczenie pracowników umysłowych:

1) na wypadek braku pracy;
2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu;
3) na starość;
4) na wypadek śmierci.

Art. 2. Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają, o ile rozporządzenie niniejsze nie postanawia inaczej, pracownicy bez różnicy płci, którzy odpowiadają następującym warunkom:

1) są zatrudnieni u innych osób fizycznych lub osób prawa prywatnego lub publicznego, na obszarze Rzeczypospolitej, bez względu na okres trwania tego zatrudnienia, jak również niezależnie od wysokości wynagrodzenia za świadczone usługi oraz okresów wypłaty;
2) są pracownikami umysłowymi;

3) ukończyli szesnaście lat życia;
4) nie przekroczyli sześćdziesięciu lat życia, lub którzy wprawdzie przekroczyli sześćdziesiąt lat życia, lecz posiadają z okresu pracy przed osiągnięciem wieku miesiące składkowe policzalne do ubezpieczenia.

Obowiązkowi ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego podlegają również pracownicy (ust. 1), obywatele polscy, zatrudnieni w oficjalnych polskich placówkach zagranicznych (przedstawicielstwa i konsulaty), o ile nie podlegają obowiązkowi analogicznego ubezpieczenia na podstawie ustawodawstwa, obowiązującego w miejscu zatrudnienia.

Art. 3. Za pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się:

1) osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, jako to: zarządców i kierowników wszelkich przedsiębiorstw i zakładów, gospodarstw rolnych i leśnych lub połączonych z nimi przedsiębiorstw, inżynierów, techników, konstruktorów, sztygarów, kontrolerów, oficjalistów rolnych i leśnych, majstrów lub równorzędnych z nimi pracowników, którzy kierują technicznie pracą w zakładzie lub jego oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni, i t. p. oraz następujące kategorie dozorców górniczych:

a) wszystkich dozorców z ukończonym średnim wykształceniem zawodowym, posiadających charakter sztygarów lub ich zastępców;
b) dozorców pól górniczych;
c) dozorców materiałów wybuchowych;
d) wszystkich tych dozorców kopalnianych, których czynności przekraczają miarę zwykłego dozoru i polegają na wykonywaniu kontroli i nadzoru nad podwładnymi im robotnikami z prawem rozporządzania tymi robotnikami i z odpowiedzialnością za wykonywane przez nich prace, ewentualnie, którzy wykonywują prócz zwykłej czynności dodatkowe prace piśmienne;

2) osoby, uprawiające sztuki wyzwolone, bez względu na wartość artystyczną produkcji (malarze, rzeźbiarze, śpiewacy, muzycy i t. p.);

3) artystyczny personel teatrów, orkiestr, wytwórni filmowych, stacyj nadawczych radiowych oraz doradców literackich i muzycznych;

4) dziennikarzy;

5) personel lekarski, dentystyczny, weterynaryjny, oraz wykwalifikowany pomocniczy personel lekarski, dentystyczny i weterynaryjny;

6) osoby, spełniające czynności biurowe i kancelaryjne oraz czynności rachunkowe, rysunkowe i kalkulacyjne;

7) telefonistów i telegrafistów;

8) farmaceutów, drogistów, kasjerów, dysponentów, sprzedawców podróżujących, akwizytorów;

9) sprzedawców i ekspedientów sklepowych i księgarskich, o ile ukończyli sześć klas szkoły średniej ogólno-kształcącej państwowej lub prywatnej z prawami szkół państwowych, albo szkołę średnią zawodową, albo, o ile ukończyli zawodową szkołę dokształcającą i odbyli praktykę, której warunki określi w drodze rozporządzenia Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z uwzględnieniem stosunków lokalnych i zawodowych;

10) nauczycieli i wychowawców;

11) kapitanów, oficerów pokładowych i maszynowych, zarządców i asystentów zarządu polskich statków morskich lub rzecznych, jako też osoby, spełniające czynności, połączone z zajmowaniem równorzędnego lub wyższego stanowiska.

Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z właściwymi ministrami i po zasięgnięciu opinii organizacyj gospodarczych i pracowniczych, rozszerzyć obowiązek ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego na inne, nie wymienione w ust. 1 kategorie pracowników, których czynności uzasadniałyby zaliczenie do pracowników umysłowych.

Minister Pracy i Opieki Społecznej może ogłaszać szczegółowe listy pracowników umysłowych w rozumieniu artykułu niniejszego oraz ustalać w stosunku do poszczególnych kategorii pracowników lub zawodów dokładne kryteria rozpoznawcze.

1. P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 kwietnia 1931 r., określające w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych warunki praktyki, wymaganej dla zaliczenia do pracowników umysłowych sprzedawców i ekspedientów sklepowych i księgarskich oraz warunki ulgowe tegoż zaliczenia (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 414).

2. P. rozp. Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 sierpnia 1934 r. o zaliczeniu nawigatorów i pilotów statków powietrznych do kategorii pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 729), oraz rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 października 1946 r. o zaliczeniu maszynistów wyciągowych przy głównych szybach zjazdowych i wydobywczych w kopalniach węgla kamiennego do kategorii pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 315), z dnia 4 lutego 1948 r. o zaliczeniu egzaminowanych mechaników kinematograficznych do kategorii pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 59) i z dnia 5 maja 1949 r. o zaliczeniu radiomechaników lotniczych do kategorii pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 249).

3. Kompetencje Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w art. 3 ust. 1 pkt. 9, przejęli odpowiednio: Minister Handlu Wewnętrznego i Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Art. 4. Minister Pracy i Opieki Społecznej może dopuścić do ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkt 1 do 4 (bądź tylko określonego w punktach 2 do 4), pracowników (art. 2, ust. 1), obywateli polskich, w czasie ich zatrudnienia poza granicami Rzeczypospolitej lub też, jeżeli pracownicy ci nie są ubezpieczeni w powyższym zakresie na podstawie ustawodawstwa, obowiązującego w miejscu ich zatrudnienia, poddać ich obowiązkowi ubezpieczenia.

Do ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 2 do 4, mogą przystąpić z własnej woli następujące kategorie osób, nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, jeżeli nie przekroczyły w chwili przystąpienia do ubezpieczenia czterdziestu pięciu lat życia:

1) pracownicy umysłowi przedsięwzięć rozrywkowych wędrownych;

2) nauczyciele, nie zatrudniający sił pomocniczych.

Szczegółowe przepisy, dotyczące warunków ubezpieczenia osób, wymienionych w artykule niniejszym, a w szczególności okresu wyczekiwania, zaliczania wynagrodzeń i miesięcy składkowych wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń. Minister Pracy i Opieki Społecznej może rozszerzyć postanowienie ust. 2 na inne, nie wymienione tam kategorie osób, wykonywujących czynności o charakterze pracy umysłowej.

Art. 5. Spośród osób, posiadających warunki, wymienione w art. 2 i 3, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia:

1) osoby, niezdolne do wykonywania swego zawodu (art. 22, ust. 3 i 4);

2) osoby, których czynności, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia, stanowią zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia;

3) mianowani na stałe (etatowi) funkcjonariusze państwowi, praktykanci oraz zawodowi wojskowi — z tytułu wszelkich zatrudnień;

3-a) państwowi funkcjonariusze prowizoryczni i nauczyciele tymczasowi, jeżeli są uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego z tytułu wszelkich zatrudnień;

4) pracownicy przedsiębiorstw i zakładów państwowych — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do uposażenia emerytalnego nie mniejszego od przysługującego funkcjonariuszom państwowym;

5) pracownicy Banku Polskiego, P o c z t o w e j Kasy Oszczędności, P a ń s t w o w e g o Banku Rolnego i Banku Gospodarstwa Krajowego — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym;

5a) pominięto.

6) pracownicy związków samorządowych oraz ich przedsiębiorstw i zakładów, jako też pracownicy innych instytucyj publiczno-prawnych oraz przedsiębiorstw lub zakładów tych instytucyj — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym;

7) duchowni, zakonnicy i zakonnice oraz osoby, należące do zgromadzeń i stowarzyszeń religijnych wszelkich wyznań lub organizacyj dobroczynnych, o ile z pobudek religijnych lub humanitarnych zajmują się nauczaniem pielęgnowaniem chorych lub innymi czynnościami użyteczności społecznej, nie pobierając za to innego wynagrodzenia prócz utrzymania;

8) cudzoziemcy, zatrudnieni w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych państw obcych oraz w międzynarodowych komisjach;

9) uczniowie szkół średnich ogólno-kształcących, państwowych szkół zawodowych oraz zakładów uznanych przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem W y z n a ń R e l i g i j n y c h i O ś w i e c e n i a P u b l i c z n e g o za równorzędne — w czasie studiów w tych zakładach;

10) pracownicy przedsięwzięć rozrywkowych wędrownych.

Ponadto nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1, pkt. 1 osoby, otrzymujące zaopatrzenie (pensje, renty, emerytury i t. p.) z tytułu zatrudnienia, określonego w ust. 1 punkty 3—6.

Przepisy ust. 1 punkty 5 do 6 stosują się tylko pod tym warunkiem, jeżeli określone w tych przepisach uprawnienia przysługują wszystkim pracownikom umysłowym, zatrudnionym dłużej niż rok w danej instytucji, przedsiębiorstwie lub innym zakładzie pracy, a odpowiadającym warunkom art. 2 i 3 rozporządzenia niniejszego, z wyjątkiem tych pracowników, dla których zatrudnienie to stanowi zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy, niż inne zatrudnienia, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia.

Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może uchylać wyłączenie od obowiązku ubezpieczenia pracowników poszczególnych instytucyj, przedsiębiorstw i innych zakładów pracy, wymienionych w ust. 1 punkty 4—6. Rozporządzenia te określą zasady i sposób zabezpieczenia uprawnień przysługujących na podstawie zatrudnienia, które uzasadniało zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia. Rada Ministrów może również ustalić w tych przypadkach warunki, w jakich będzie mogło być zapewnione pracownikom korzystanie z dodatkowych uprawnień na podstawie wyżej wymienionych zatrudnień.

1. P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 marca 1928 r. w sprawie wykonania art. 5 punkt 9) i art. 6 punkt 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 482).

2. P. dekret z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 412).

3. Kompetencje Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w art. 5 ust. 1 pkt. 9, przejęli: Minister Oświaty, o ile idzie o szkoły ogólnokształcące, a Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, o ile idzie o szkoły zawodowe.

Art. 6. Na własne żądanie będą zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia:

1) studenci (zwyczajni słuchacze) państwowych szkół akademickich oraz innych szkół wyższych, które oznaczy Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

2) adwokaci, aplikanci sądowi i adwokaccy oraz kandydaci notarialni — z tytułu wszelkich zatrudnień,

3) lekarze, lekarze dentyści i lekarze weterynarii — z tytułu wszelkich zatrudnień,

4) zatrudnieni u techników cywilnych, mających prawo samodzielnego prowadzenia robót (inżynierów wszelkich kategoryj, architektów i mierniczych), kandydaci do tego zawodu — z tytułu wszelkich zatrudnień,

5) pochodzący z wyboru członkowie zarządów związków samorządowych oraz organów innych osób prawnych,

6) duchowni uznanych w państwie wyznań, o ile nie są objęci art. 5 punkt 3 lub 7,

7) rodzice (teść, teściowa), dziadkowie i małżonek (małżonka) pracodawcy, pracownicy zaś pozostający do pracodawcy w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii zstępnej, albo w stosunku pasierbów, dzieci pasierbów, małżonków pasierbów lub małżonków dzieci pasierbów pod warunkiem, że żyją z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym.

Kompetencje Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w art. 6, przejął Minister Oświaty.

Art. 7. Obowiązek ubezpieczenia rozpoczyna się od pierwszego dnia tego miesiąca kalendarzowego, w którym pracownik objął zajęcie, uzasadniające ten obowiązek, a zajęcie trwało przynajmniej czternaście dni w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym zaś razie od pierwszego dnia następnego miesiąca kalendarzowego z tym samym zastrzeżeniem.

Obowiązek ubezpieczenia ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym osoba ubezpieczona utraciła warunki, określone w art. 2, albo uzyskała prawo do renty inwalidzkiej lub starczej, a zajęcie trwało przynajmniej czternaście dni w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym zaś razie z końcem poprzedniego miesiąca kalendarzowego.

Pracownika nie wykonywającego faktycznie czynności służbowych, uważa się za pozostającego w zatrudnieniu tak długo, jak długo otrzymuje od pracodawcy wynagrodzenie lub ma prawo do wynagrodzenia.

Art. 106. Terminy i sposób dokonywania zgłoszeń, dotyczących ubezpieczenia, jako też obowiązki pracodawców w zakresie udzielania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych potrzebnych wyjaśnień, określają oddzielne przepisy.

Ubezpieczony ma prawo dokonywania zgłoszeń niezależnie od takiegoż obowiązku pracodawcy; zgłoszenie, dokonane przez pracownika w terminie przepisanym i zawierające wymagane dane, zgodne ze stanem faktycznym, zwalnia pracodawcę od odpowiedzialności za ewentualne zaniedbanie z jego strony obowiązku zgłoszenia.

Pracownik obowiązany jest zawiadomić pracodawcę o zmianach zaszłych w jego stosunkach rodzinnych, które mają znaczenie dla ubezpieczenia, unormowanego rozporządzeniem niniejszym.

Art. 107. Pracodawca obowiązany jest na żądanie organów ubezpieczalni społecznej lub Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zezwolić na przejrzenie listy płacy oraz wszelkich dokumentów, miarodajnych dla sprawdzenia ścisłości uskutecznionych zgłoszeń.

Listy płacy należy przechowywać w ciągu lat pięciu.

Funkcje Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych przeszły na Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 114. Na żądanie władz i urzędów państwowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczalni Społecznych, względnie ich organów i funkcjonariuszów, oraz instytucyj publicznych, działających w ramach rozporządzenia niniejszego lub statutu, pracodawcy, pracownicy, członkowie ich rodzin oraz inne osoby obowiązani są udzielać wszelkich pisemnych i ustnych wyjaśnień co do okoliczności, mających znaczenie dla stosunku ubezpieczonego, względnie dla oceny uprawnień do świadczeń ubezpieczeniowych oraz umożliwić przeprowadzenie dochodzeń, mających na celu ustalenie wyżej wymienionych okoliczności.

Od obowiązku tego zwlonione są władze nadzorcze nad związkami samorządowymi, w razie złożenia z urzędu członka zarządu tegoż związku.

Art. 134. Pracodawcy, pracownicy i otrzymujący świadczenia, którzy w zgłoszeniach względnie wykazach i zaświadczeniach podają szczegóły faktyczne nieprawdziwe lub udzielają nieprawdziwych wyjaśnień albo w ogóle odmawiają

udzielania wyjaśnień wbrew obowiązującym przepisom, podlegają karze grzywny do tysiąca złotych, a w razie nieściągalności karze aresztu do sześciu tygodni. (50 000 zł.).

P. art. 10 prawa o wykroczeniach, art. 12 § 1 przep. wpr. k. k. i prawo o wykr. oraz art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 161).

Art. 135. Osoby, wymienione w art. 134, które przepisanych wykazów, zgłoszeń, lub zaświadczeń w przepisanym terminie nie złożyły, podlegają karze grzywny w wysokości do pięciuset złotych z zamianą, w razie nieściągalności na karę aresztu do trzech tygodni. (25 000 zł.).

P. uw. pod art. 134.

Art. 138. Osoby, skazane dwukrotnie za przestępstwa, przewidziane w art. 134 do 137, mogą w razie dalszego naruszenia tych przepisów ulec, niezależnie od przewidzianej w poprzednich artykułach kary grzywny, także karze aresztu w wymiarze, nie wyższym od przewidzianego w odnośnym przepisie na wypadek nieściągalności grzywny.

Art. 140. W wypadkach, w których rozporządzenie niniejsze uprawnia do ukarania pracodawcy, na równi z nim traktować należy osoby, które w imieniu osoby prawnej mają prawo i obowiązek wykonywania czynności, ciążących w myśl rozporządzenia niniejszego na pracodawcy. Gdy pracodawca nie jest zdolny do działań prawnych lub ma ograniczoną zdolność do działań prawnych, odpowiedzialność ponosi jego prawny zastępca.

Jeśli pracodawca powierzy kierownikowi przedsiębiorstwa, względnie poszczególnym swym pracownikom wypełnianie obowiązków, wynikających dla niego z rozporządzenia niniejszego, to osoby te podlegają za naruszenie postanowień rozporządzenia niniejszego również karze w nim przewidzianej; obok nich podlega karze także pracodawca, gdy wykroczenie nastąpiło z jego wiedzą.

Jeżeli kierownik państwowego lub znajdującego się pod zarządem państwowym zakładu pracy pozostaje w stosunku służbowym publiczno-prawnym, wówczas za wykroczenia z art. 134 do 137 ulegnie karze tylko w drodze postępowania dyscyplinarnego, wszczętego wskutek doniesienia do władzy przełożonej.

Osoby, wymienione w ustępie poprzednim, podlegają w razie popełnienia przestępstwa tamże oznaczonego po dwukrotnym ukaraniu dyscyplinarnym karze przewidzianej w art. 138, orzekanej przez sądy powiatowe (pokoju).

Sądy powiatowe (pokoju) zostały przekształcone na sądy grodzkie.

Art. 141. Przewidziane w art. 134 do 138 kary wymierza powiatowa władza administracji ogólnej:

1) na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, względnie Ubezpieczalni Społecznej,

2) na wniosek poszkodowanego.

1. P. uw. do art. 107.
2. Ust. 2 i 3 art. 141 utraciły moc obowiązującą w związku z przepisami art. 522 i nast. k. p. k.
3. P. uw. do art. 140.

Art. 142. Ściągnięte kary pieniężne, orzeczone na podstawie rozporządzenia niniejszego, wpływają do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

P. art. 42 § 3 k. k. i art. 7 § 2 oraz art. 12 § 1 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

Art. 143. Jeżeli jeden z czynów przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, podlega karze surowszej według innych ustaw, należy karę wymierzyć według tych ustaw.

Przestępstwa przewidziane w rozporządzeniu niniejszym przedawniają się po upływie trzech lat od ich popełnienia.

P. art. 11 i 12 prawa o wykroczeniach i art. 12 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr.

6.

DEKRET

z dnia 28 października 1947 r.

o ubezpieczeniu rodzinnym

(Dz. U. R. P. z dnia 30 października 194 7r. Nr. 66, poz. 414).

Art. 1. 1. Celem wykonywania ubezpieczenia rodzinnego tworzy ssię Fundusz Zasiłków Rodzinnych.

Art. 7. 1. Orzekanie o obowiązku uiszczania składek na Fundusz Zasiłków Rodzinnych, wymiar i pobór składek, ściąganie wszelkiego rodzaju należności z tytułu wykonania dekretu niniejszego i kontrola uiszczania składek oraz ustalanie prawa do świadczeń, przewidzianych w dekrecie niniejszym, należą do ubezpieczalni społecznych. W zakresie powyższym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

2. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami może dla poszczególnych kategorii procodawców ustalić inny, niż przewidziany w ustępie poprzednim, tryb wymiaru i poboru składek.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 stycznia 1948 r. o przejściowym powierzeniu pracodawcom wypłaty zasiłków rodzinnych (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 32), zmienione rozp. tegoż Ministra z dnia 23 lutego 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 125).

Art. 14. 1. Kto utrudnia wymiar składek lub ich ściągnięcie, powoduje nieprawidłowy wymiar, albo bezprawną wypłatę zasiłków, podlega karze grzywny do 30 000 zł.

2. Do orzekania są powołane władze administracji ogólnej.

3. Wymierzane grzywny przelewa się na rachunek Funduszu Zasiłków Rodzinnych.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej: 1) z dnia 16 stycznia 1948 r. w sprawie terminu zastosowania przepisów dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym do poszczególnych kategorii osób (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 29), 2) z dnia 16 stycznia 1948 r. o warunkach nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 30), 3) z dnia 23 lutego 1949 r. w sprawie wysokości zasiłku rodzinnego (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 124).

7.

USTAWA

z dnia 18 lipca 1924 r.

o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia

(Jednolity tekst ustawy: obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 555).

Zmiany: rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 649), z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 849) i z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 25) i dekret z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 240).

Art. 1. Obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia podlegają w myśl niniejszej ustawy robotnicy bez różnicy płci, po ukończeniu 16 lat życia, pozostający w stosunku najmu pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych, górniczych, hutniczych, handlowych, komunikacyjnych i przewozowych oraz w innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, o ile przedsiębiorstwa te zatrudniają co najmniej 5 pracowników.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia, na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej, rozszerzyć obowiązek zabezpieczenia na wypadek bezrobocia na robotników przedsiębiorstw i zakładów pracy, wymienionych w ust. 1, zatrudniających mniej niż 5 pracowników.

Ust. 3 pominięto.

Art 6. Na pokrycie wydatków, związanych z wykonywaniem obowiązku zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, przeznacza się wpływy:

a) z wkładek zakładów pracy, zatrudniających robotników, którzy podlegają zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Dalszą część art. 6 pominięto.

Art. 7. Podstawą do wymiaru wkładek jest faktyczny zarobek robotnika, obliczany zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

Ust. 2—7 pominięto.

Art. 7. Za uiszczenie wkładki odpowiada pracodawca.

Dalszą część ust. 8 pominięto.

Wkładki zakładów pracy, przewidziane w niniejszym artykule, winny być co miesiąc z dołu, najpóźniej do dnia 20 następującego miesiąca, zaś jeśli idzie o zakłady pracy górniczo-hutnicze — do dnia 25 następującego miesiąca przekazane do Funduszu Bezrobocia, względnie do instytucji przez niego wskazanych.

Fundusz Bezrobocia połączony został z Funduszem Pracy.

Art. 29. Zakład pracy, z którym robotnik ubiegający się o zasiłek zabezpieczeniowy, rozwiązał stosunek najmu pracy, obowiązany jest na żądanie robotnika wydać w ciągu 24 godzin zaświadczenie. Treść zaświadczenia ustali w drodze rozporządzenia Minister Pracy i Opieki Społecznej.

P. § 4 rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej o postępowaniu przy przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków dla bezrobotnych (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 556).

Art. 30. (ust. 2). Osobne rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, określą przepisy:

— — — — — — — — — — —

b) o postępowaniu przy ustalaniu przynależności do zakresu osób, wymienionych w art. 1 niniejszej ustawy.

P. rozp. powołane w uw. do art. 29.

Art. 34. Pracodawcy, uchylający się od obowiązku, nałożonego na nich art. 29 i 30 niniejszej ustawy, karani będą w drodze administracyjnej na wniosek Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy grzywną od 50 do 1000 złotych, uchylający się zaś od obowiązku zgłaszania robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia, oraz od płacenia wkładek, przewidzianych w art. 6 niniejszej ustawy, grzywną administracyjną od 250 do 3 000 złotych.

(2.500 do 50.000 zł. i 12.500 do 150.000 zł.)

Grzywna zamieniona będzie na wypadek niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności według uznania władzy orzekającej, jednak nie ponad 13 tygodni. Do orzekania powołane są władze administracyjne I instancji.

W razie uchylenia się państwowych lub samorządowych zakładów pracy od obowiązku zgłaszania pracowników, podlegających zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, od płacenia wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia, od wy-

dawania pracownikom zaświadczeń o rozwiązaniu stosunku najmu pracy oraz od zawiadamiana o każdym wolnym lub nowoobsadzonym miejscu, przełożona władza państwowa, względnie samorządowa, pociąga kierowników tych zakładów do odpowiedzialności na mocy przepisów, normujących ich stosunek służbowy, lub rygorów, ustalonych w ich umowach pracy z odnośnymi zakładami.

1. P. art. 4 dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o urzędach zatrudnienia (poz. 13 niniejszego zeszytu).

2. P. art. 10 prawa o wykroczeniach, art. 12 § 1 przep. wpr. k. k. i pr. o wykr. i art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. (Dz. U R. P. Nr. 24, poz. 161).

3. W myśl § 3 ust. 2 rozp. Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 132) nie pobiera się obecnie składek na ubezpieczenie na wypadek bezrobocia robotników zatrudnionych we władzach, urzędach, zakładach i instytucjach państwowych oraz w przedsiębiorstwach i gospodarstwach państwowych lub będących pod zarządem państwowym, jako też za pracowników, zatrudnionych poprzednio w związkach samorządu terytorialnego oraz w przedsiębiorstwach i w zakładach tych związków.

8.

USTAWA

z dnia 17 marca 1932 r.

o zaopatrzeniu inwalidzkim.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 czerwca 1945 r. — Dz. U. R. P. z r. 1945 Nr 22, poz. 131).

Zmiany: ustawa z dnia 23 lipca 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 181), ustawa z dnia 3 czerwca 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 226), dekret z dnia 25 października 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 387) i ustawa z dnia 7 kwietnia 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 182).

Art. 1. Uprawnionymi do zaopatrzenia z niniejszej ustawy są:

a) inwalidzi wojenni,

b) inwalidzi wojskowi,

c) osoby, pozostałe po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych (art. 5),

d) osoby pozostałe po inwalidach wojskowych.

Art. 2. (1) Za inwalidów wojennych uważa się osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia z powodu choroby lub kalectwa, nabytych wskutek służby:

a) w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie wojny, prowadzonej przez Państwo Polskie, lub w czasie po ogłoszeniu mobilizacji sił zbrojnych,

b) w uznanych przez Państwo Polskie wojskowych formacjach polskich przy armiach obcych,

c) w armiach państw zaborczych, o ile służbę tę pełniły w czasie od 1 sierpnia 1914 r. i to:
w armii niemieckiej do 27 grudnia 1918 r.,
w armii rosyjskiej do 1 marca 1918 r.,
w armii austriackiej do 1 listopada 1918 r.,
a odnośnie do byłych żołnierzy armii austriackiej, którzy w terminie do dnia 31 grudnia 1930 r. zgłosili roszczenie do zaopatrzenia z tytułu uszkodzenia zdrowia, doznanego na froncie włoskim—do dnia 4 listopada 1918 r. włącznie, jeżeli osoby te posiadają prawo obywatelstwa polskiego,

d) w oddziałach lub organizacjach niepodległościowych w toku walk orężnych przeciw państwom zaborczym i nieprzyjacielskim o niepodległość Polski po dniu 1 sierpnia 1914 r. oraz uczestników ruchu podziemnego i partyzanckiego w walce o wyzwolenie Polski w okresie okupacji hitlerowskiej,

e) w formacjach obcych, uznanych przez Państwo Polskie za takie, które na zasadzie przymierza lub porozumienia z siłą zbrojną polską, walczyły w obronie Polski przeciw państwom nieprzyjacielskim, jeżeli te osoby doznały uszkodzenia zdrowia z powodu choroby lub kalectwa, nabytych w czasie i wskutek walki orężnej z nieprzyjacielem w obronie Polski i o ile te osoby posiadają obywatelstwo polskie lub na mocy uzyskanego zezwolenia przebywają na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a nie mogą uzyskać zaopatrzenia od władz, które te formacje powołały do życia,

f) w wojskowych formacjach antyfaszystowskich, biorących udział w wojnie domowej w Hiszpanii w latach 1936-1939, oraz w jugosłowiańskich oddziałach partyzanckich....., jeżeli osoby te posiadają obywatelstwo polskie,

g) w armii niemieckiej, w czasie wojny od dnia 1 września 1939 r. do dnia 9 maja 1945 r., jeżeli posiadają stałe zaświadczenie wydane na mocy ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr. 17, poz. 96, Nr 34, poz. 203 i Nr. 55, poz. 307 oraz z 1946 r. Nr. 11, poz. 73) lub prawomocne postanowienie sądu grodzkiego orzekające rehabilitację w pełnym rozmiarze, albo co do których prokurator wydał postanowienie stwierdzające, że czyn nie podlega ściganiu, albo też jeżeli osoby te były w okresie wojny stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego Miasta

Gdańska i uzyskały obywatelstwo polskie (autochtoni),

h) w armii niemieckiej w czasie wojny 1914-1918 r., jeżeli w czasie wojny 1939-1945 r. były stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego Miasta Gdańska i miały przyznane prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego przez władze niemieckie oraz uzyskały obywatelstwo polskie,

i) w armiach (formacjach wojskowych) obcych w czasie wojny po 1 sierpnia 1914 r. repatriowane na teren Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli osoby te miały przyznane zaopatrzenie inwalidzkie w państwie, którego były obywatelami, lub jeżeli miały warunki do jego uzyskania z tytułu uszkodzenia zdrowia doznanego po 31 sierpnia 1939 r.

(2) Za inwalidów wojskowych uważa się:

a) osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia z powodu choroby lub kalectwa, nabytych wskutek służby w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie pokoju,

b) osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia po 27 grudnia 1918 r. w wojsku niemieckim w czasie pokoju, jeżeli osoby te w czasie wojny 1939-1945 r. były stałymi mieszkańcami Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego Miasta Gdańska (autochtoni) i miały przyznane prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego przez władze niemieckie oraz uzyskały obywatelstwo polskie,

c) w wojsku innych państw obcych w czasie pokoju po 11 listopada 1918 r., jeżeli osoby te miały przyznane prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego lub warunki do jego uzyskania i zostały repatriowane na teren Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Minister Pracy i Opieki Społecznej może w porozumieniu z Ministrem S k a r b u na wniosek Ministra Obrony Narodowej przyznawać zaopatrzenie inwalidzkie w przypadkach niemożności udowodnienia lub nieistnienia związku przyczynowego między śmiercią, uszkodzeniem zdrowia lub pogorszeniem uszkodzenia zdrowia a służbą wojskową, jeżeli nastąpiło to w czasie czynnej służby w odrodzonym Wojsku Polskim i spowodowało utratę co najmniej 65% zdolności zarobkowej, a szczególne okoliczności przemawiają za przyznaniem zaopatrzenia.

P. ustawę z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 101).

Art. 3. (1). Za pozostałych w rozumieniu art. 1 lit. c) i d) uważa się:

a) wdowę, a w przypadku, gdy poległy, zmarły lub zaginiony nie pozostawił wdowy — osobę, z którą ostatnio pozostawał w faktycznej wspólnocie małżeńskiej w ciągu co najmniej jednego roku, jeżeli ze związku tego urodziło się dziecko, lub w ciągu trzech lat — jeżeli związek ten był bezdzietny,

b) dzieci z małżeństwa i przysposobione,

c) dzieci pozamałżeńskie, pasierbów i dzieci ofiar wojny przyjęte na wychowanie,

d) rodziców,

e) osoby przysposabiające, jeżeli przysposobienie nastąpiło przed doznaniem uszkodzenia zdrowia przez zmarłego oraz jeżeli poległy lub zmarły był ich jedynym żywicielem.

(2) Pozostali po inwalidach z ruchu podziemnego i partyzanckiego w walce o wyzwolenie Polski w okresie okupacji hitlerowskiej są uprawnieni do zaopatrzenia z niniejszej ustawy.

Dekret z dnia 25 października 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 387):

Art. 3. 1. Do czasu uregulowania osobną ustawą uprawnień żołnierzy i funkcjonariuszów służby Bezpieczeństwa Publicznego prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego na podstawie ustawy z dnia 17 marca 1932 r. w brzmieniu dekretu niniejszego służy na równi z żołnierzami Wojska Polskiego żołnierzom i funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa publicznego i osobom po nich pozostałym.

3. Funkcjonariuszami służby bezpieczeństwa publicznego w rozumieniu artykułu niniejszego są również członkowie Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej.

Art. 4. 1. Osoby, którym na podstawie art. 1 pkt 1 i 2, art. 2 oraz art. 3 dekretu niniejszego służy prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego, a które prawa tego nie miały według przepisów obowiązujących poprzednio, winny, jeżeli uszkodzenie zdrowia, śmierć lub zaginięcie nastąpiło przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego, zgłosić roszczenia o zaopatrzenie inwalidzkie w ciągu roku od dnia wejścia w życie tego dekretu.

Art. 4. Za zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskow uważa się:

a) inwalidów wojennych i wojskowych, jeżeli śmierć ich nastąpiła wskutek uszkodzenia zdrowia, uznanego orzeczeniem komisji rewizyjno-lekarskiej za pozostające w związku przyczynowym ze służbą wojskową lub wskutek cierpienia pochodnego od tego uszkodzenia zdrowia,

b) osoby zmarłe w czasie pełnienia służby wojskowej lub w ciągu jednego roku po zwolnieniu z wojska, jeżeli śmierć ich nastąpiła wskutek służby wojskowej lub wskutek uszkodzenia zdrowia, pozostającego w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

Art. 59. (1) Inwalidzi wojenni mają przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo przy obsadzaniu urzędów państwowych i nadawaniu zezwoleń na sprzedaż wyrobów monopolowych, biletów loteryjnych, na prowadzenie gospód, księgarń kolejowych i t. p.

(2) Pierwszeństwo takie przysługuje także pozostałym wdowom po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych (art. 1), nie mającym dostatecznych środków do życia.

Art. 60. Inwalidzi wojenni przy równych kwalifikacjach mają pierwszeństwo także przy obsadzaniu posad w urzędach, przedsiębiorstwach i zakładach państwowych lub samorządowych, oraz prywatnych, przez Państwo subwencjonowanych i koncesjonowanych.

Art. 61. (1) Pracodawcy w rolnictwie, przemyśle, handlu i komunikacji, instytucje i zakłady o charakterze publiczno prawnym, oraz wszelkie inne przedsiębiorstwa i zakłady pracy, niezależnie od tego, czy są własnością państwową, samorządową lub prywatną, obowiązane są zatrudnić na każdych 33 pracowników jednego inwalidę lub jedną wdowę po poległym, zmarłym lub zaginionym w związku przyczynowym ze służbą wojskową lub po inwalidzie, o ile nie przekroczyła 50 roku życia.

(2) Obowiązkowi, przewidzianemu w ustępie poprzednim, podlegają również pracodawcy, prowadzący roboty sezonowe: budowlane, ziemne, brukarskie, drogowe, kolejowe, wodne (budowlane, regulacyjne) oraz melioracyjne.

(3) W przedsiębiorstwach o zmiennej ilości pracowników, ilość inwalidów lub kobiet, względnie jednych i drugich, przypadających do zatrudnienia w danym miesiącu kalendarzowym, oblicza się według przeciętnej miesięcznej zatrudnionych pracowników w miesiącu poprzednim.

(4) Inwalida, zatrudniony na podstawie artykułu niniejszego, może za zgodą publicznej instytucji pośrednictwa pracy zrzec się zatrudnienia na rzecz członka rodziny, będącego na jego utrzymaniu.

(5) Zarobek osób, zatrudnionych na zasadzie niniejszego artykułu, nie może być niższy, aniżeli zarobek zdrowego pracownika w danej kategorii pracy i płacy.

(6) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi w drodze rozporządzenia warunki i sposób wykonania przez pracodawców obowiązków określonych w niniejszym artykule. W rozporządzeniu tym wskazane zostaną władze powołane do nadzorowania należytego wykonywania przepisów niniejszego artykułu.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 14 marca 1949 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim (poz. 9 niniejszego zeszytu).

Art. 62. Pracodawca może wypowiedzieć umowę o pracę, zawartą z inwalidą lub wdową (art. 61) tylko z ważnych przyczyn, a w szczególności:

a) co do pracowników umysłowych tylko z ważnych przyczyn w rozumieniu art. 32, 33, 36 i 37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323),

b) co do robotników tylko z ważnych powodów lub z winy w rozumieniu art. 13—16, 18 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

Art. 63. (1) Pracodawca, który wykracza przeciw przepisom art. 61 lub art. 62, albo rozporządzeń na ich podstawie wydanych, podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 6 tygodni i grzywny od 10.000 do 100.000 zł. lub jednej z tych kar.

(2) Jeżeli pracodawca nie kieruje osobiście zakładem pracy, odpowiedzialność karną przewidzianą w ust. (1) ponosi wyznaczony przez niego kierownik zakładu pracy.

(3) W zakładach pracy związków samorządu terytorialnego odpowiedzialność karną, przewidzianą w ust. (1), ponoszą pracownicy, kierujący zakładami pracy związku samorządowego, jeżeli w ramach uprawnień otrzymanych od organu wykonawczego danego związku samorządowego w zakresie przyjmowania i zwalniania pracowników nie zastosowali się do przepisów zawartych w art. 61 lub art. 62, albo rozporządzeń na ich podstawie wydanych.

9.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 marca 1949 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu. Sprawiedliwości, Oświaty, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Kultury i Sztuki, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Poczt i Telgrafów, Zdrowia oraz Odbudowy w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 kwietnia 1949 r. Nr. 21, poz. 141).

Na podstawie art. 61 ust. 6 i art. 78 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr. 22, poz. 131 i Nr. 30, poz. 181, z 1947 r. Nr. 43, poz. 226 i z 1948 r. Nr. 50, poz. 387) zarządza się, co następuje:

§ 1. Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim, paragrafy zaś — paragrafy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Jeżeli rozporządzenie niniejsze nie przewiduje wyjątków, inwalidzi i wdowy po inwalidach, po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych (art. 1), jak również inwalidzi i wdowy uprawnieni na podstawie art. 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 387) kierowani są do poszczególnych pracodawców w celu przyjęcia do pracy przez właściwe urzędy zatrudnienia.

§ 3. 1. Urzędy państwowe i samorządowe, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe, samorządowe i prywatne, przez państwo subwencjonowane i koncesjonowane, obowiązane są zwracać się do właściwych urzędów zatrudnienia z zapotrzebowaniem przedstawienia kandydatów do pracy spośród osób, którym przysługuje pierwszeństwo przy obsadzaniu posad w myśl art. 59 i 60, jeżeli posady te nie podlegają, w myśl obowiązujących przepisów, obsadzeniu w inny sposób. Zapotrzebowanie powinno określać warunki pracy i płacy oraz wymagane od kandydatów kwalifikacje na wakujące stanowiska.

2. Urzędy zatrudnienia w terminie dni 7 od dnia otrzymania zawiadomienia obowiązane są polecić na zgłoszone miejsca kandydatów spośród inwalidów wojennych, wdów po inwalidach wojennych, wdów po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych, jeżeli wdowy te nie mają dostatecznych środków do życia.

3. Za wdowy, nie mające dostatecznych środków do życia, należy uważać te, których dochód z jakichkolwiek źródeł jest niższy od uposażenia pracowników państwowych XII grupy.

4. Urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady, wymienione w ust. 1, obowiązane są udzielić pierwszeństwa przy równych kwalifikacjach kandydatom poleconym przez urzędy zatrudnienia.

5. Urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady, wymienione w ust. 1, mogą obsadzać wakujące stanowiska według swego uznania, jeżeli urząd zatrudnienia nie przedstawi kandydata w ciągu 7 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia.

§ 4. Pracodawcy określeni w art. 61 obowiązani są zatrudniać na każdych 33 pracowników jednego inwalidę o ogólnej utracie zdolności zarobkowej, wynoszącej co najmniej 15%, lub jedną wdowę, jeżeli nie przekroczyła 50 roku życia i nie posiada dostatecznych środków do życia.

§ 5. 1. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników, zatrudnionych w zakładach pracy:

a) w przedsiębiorstwie Polskie Koleje Państwowe z wyjątkiem pracowników na stanowiskach wykonawczych w służbie stacyjnej, konduktorskiej i parowozowej oraz pracowników sezonowych — na obszarze całego Państwa,
b) w przedsiębiorstwach: Polski Monopol Tytoniowy, Państwowy Monopol Spirytusowy, Polski Monopol Solny i Polski Monopol Zapałczany, w każdym z tych przedsiębiorstw — na obszarze całego Państwa,
c) w przedsiębiorstwie Polska Poczta, Telegraf i Telefon — na obszarze poszczególnych Dyrekcji Okręgów Poczt i Telegrafów,
d) w przedsiębiorstwach Żeglugi Morskiej i Rzecznej — w każdym z tych przedsiębiorstw z wyjątkiem osób, należących do obsady statków i pracowników sezonowych,
e) w przedsiębiorstwach budowlanych z wyjątkiem pracowników sezonowych — na obszarze całego Państwa.

2. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych, nie wymienionych w ust. 1, oraz w przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników zatrudnionych w zakładach pracy tych przedsiębiorstw — na obszarze jednego województwa, a w m. st. Warszawie i w m. Łodzi— w granicach miasta. Jeżeli przedsiębiorstwa te są organizacyjnie podporządkowane zjednoczeniom przemysłu, centralnym zarządom przemysłu lub centralom, podstawę do obliczenia stanowi ogólna liczba pracowników danego zjednoczenia (centrali) na terenie województwa, bądź na terenie m. st. Warszawy lub m. Łodzi.

3. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni przez pracodawców, nie wymienionych w ust, 1 i 2, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników zatrudnionych w zakładach pracy każdego z tych pracodawców na obszarze jednego województwa, a w m. st. Warszawie i w m. Łodzi — w granicach miasta.

4. Przez pracowników, o których mowa w ustępach poprzedzających, należy rozumieć pracowników fizycznych i umysłowych, zarówno pozostających w stosunku służbowym o charakterze publiczno-prawnym, jak i zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

§ 6. Pracodawcy określeni w art. 61 lub miejscowe kierownictwo zakładu, zatrudniający ponad 33 pracowników, obowiązani są w terminie dni 30 od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub od dnia uruchomienia zakładu pracy przesłać właściwemu urzędowi zatrudnienia wykaz, zawierający następujące dane:

a) ogólną liczbę robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych przez pracodawcę,
b) ogólną liczbę inwalidów (wdów), zatrudnionych przez pracodawcę,
c) spis imienny tych inwalidów (wdów) z podaniem daty rozpoczęcia pracy przez każdego z przytoczeniem treści orzeczenia Inwalidzkiej Komisji Rewizyjno-Lekarskiej (Odwoławczej),
d) liczbę miejsc wakujących dla inwalidów (wdów) oraz wyszczególnienie rodzajów pracy, jakie mogłyby być im poruczone.

§ 7. Pracodawcy określeni w art. 61 lub miejscowe kierownictwo zakładu obowiązani są zawiadamiać właściwy urząd zatrudnienia o wszelkich zmianach w stanie zatrudnienia w ciągu 7 dni od takiej zmiany, a w szczególności:

a) od wygaśnięcia umowy o pracę, zawartej z inwalidą (wdową) na czas określony,
b) od wypowiedzenia umowy o pracę, zawartej z inwalidą (wdową) na czas nieokreślony, z podaniem daty, w której ma nastąpić lub nastąpiło zwolnienie inwalidy (wdowy),
c) od zwolnienia inwalidy (wdowy) po upływie okresu próbnego lub z powodu rozwiązania umowy o pracę z jego winy,
d) od rozwiązania umowy o pracę z powodu śmierci inwalidy (wdowy),
e) od takiego zwiększenia liczby zatrudnionych robotników i pracowników umysłowych, która powoduje obowiązek zatrudnienia stosunkowo większej liczby inwalidów (wdów), z wyszczególnieniem rodzajów pracy, jakie mogłyby być im poruczone.

§ 8. Po upływie terminu, wymienionego w § 6, właściwy urząd zatrudnienia przesyła pracodawcy wniosek przyjęcia do pracy inwalidy (wdowy). Urząd zatrudnienia przesyła wniosek niezależnie od tego, czy pracodawca dopełnił obowiązku nadesłania wykazu, przewidzianego w § 6.

Przyjęcie do pracy powinno nastąpić przed upływem miesiąca od dnia otrzymania przez pracodawcę wniosku urzędu zatrudnienia.

O przyjęciu do pracy właściwy urząd zatrudnienia zawiadamia Izbę Skarbową, wypłacającą inwalidzie (wdowie) zaopatrzenie pieniężne.

§ 9. Rodzaj pracy, poruczonej inwalidzie (wdowie), powinien odpowiadać jego zdolnościom fizycznym i kwalifikacjom zawodowym.

2. Wynagrodzenie za pracę inwalidów (wdów) nie może być niższe niż wynagrodzenie innych osób, spełniających takie same czynności, w tej samej ilości godzin pracy i zatrudnionych w tym samym zakładzie pracy.

3. Do liczby inwalidów (wdów), którzy powinni być zatrudnieni (art. 61), nie mogą być zaliczone osoby, nie wykonujące pracy, chyba że niewykonywanie pracy jest uzasadnione przyczynami ustawowymi, zabraniającymi wypowiedzenia umowy.

§ 10. Władzami powołanymi do nadzorowania należytego wykonywania przepisów art. 61 i przepisów rozporządzenia niniejszego są właściwe urzędy zatrudnienia.

§ 11. 1. Przepisy §§ 4, 5 ust. 3, 6, 7 i 8 nie mają zastosowania do zakładów, pozostających w zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej lub Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, oraz do Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych.

2. Kontrolę nad zatrudnieniem inwalidów (wdów) w zakładach, wymienionych w ust. 1, reguluje właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

10.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 27 maja 1927 roku

o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 2 grudnia 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23).

Zmiany: rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 648), dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 576) i ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 456).

Art. 58. Kto osób upoważnionych do szacowania budowli (art. 26) nie dopuści do wykonania czynności, z oszacowaniem związanych, lub przeszkodzi w wykonywaniu tych czynności, ulegnie karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do trzech tysięcy złotych, albo obu tym karom łącznie. (150 000 zł.).

1. Dekret z dnia 3 stycznia 1947 r. o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 72):

Art. 2. 1. W dziale przymusowych ubezpieczeń rzeczowych przedmiot i zakres ubezpieczenia, wzajemne prawa i obowiązki stron oraz sposób two-

rzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określi rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

2. W działach umownych ubezpieczeń rzeczowych i osobowych rodzaje ubezpieczeń oraz ich ogólne zasady, sposób tworzenia kapitału zapasowego i rezerw, podziału nadwyżki i pokrywania niedoboru określą rozporządzenia Ministra Skarbu.

3. Zasady działalności zapobiegawczej prowadzonej przez P. Z. U. W., określi rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

P. ustawę z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 101).

Art. 24. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą z wyjątkami określonymi w zdaniu następnym — przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 3, poz. 23), zmienione rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 648), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 576) oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 456). Zachowują moc obowiązującą przepisy art. 3 i 74 oraz do czasu wydania rozporządzeń przewidzianych w art. 2 niniejszego dekretu — art. 2, 19—45, 50—52, 58, 60—61, 62 ust. 2 i 63.

2. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o przymusowym ubezpieczeniu budowli od ognia (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 178):

§ 2. Budowle, położone na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem wymienionych w § 3, podlegają przymusowemu ubezpieczeniu od ognia w P.Z.U.W.

§ 3. 1. Przymusowemu ubezpieczeniu od ognia nie podlegają budowle:

a) stanowiące własność Państwa; podlegają jednak przymusowemu ubezpieczeniu od ognia budowle stanowiące własność Państwa, związane z gospodarstwem rolnym w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym;
b) stanowiące własność państw obcych i zajmowane przez ambasady, poselstwa, konsulaty i inne przedstawicielstwa tych państw, z zastrzeżeniem wzajemności;
c) fabryczne;
d) narażone na wyjątkowo wysoki stopień niebezpieczeństwa pożaru, a w szczególności składy materiałów i wyrobów wybuchowych;
e) o charakterze tymczasowym lub przeznaczone na rozbiórkę;
f) opuszczone przez właścicieli i nieużytkowane.

2. Za budowle fabryczne uważa się pomieszczenia zakładów fabrycznych oraz inne pomieszczenia, tworzące z nimi jedną całość gospodarczą i leżące na terenie fabrycznym. Zakładami fabrycznymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są zakłady, w których produkcja odbywa się przy pomocy napędu mechanicznego o sile nie mniejszej niż dziesięć koni mechanicznych lub też zatrudniające przynajmniej 15 robotników.

3. Za teren fabryczny uważa się obszar tworzący pod względem gospodarczym nieprzerwaną całość i służący potrzebom zakładu fabrycznego. Jeżeli budowla mieści częściowo zakład fabryczny, częściowo zaś przeznaczona jest na inne cele, nie będące w związku gospodarczym z zakładem fabrycznym, uznaje się ją za fabryczną tylko wówczas, gdy przynajmniej w połowie zajęta jest dla celów fabrycznych.

4. Za budowle o charakterze tymczasowym uważa się budowle:

a) wzniesione na cudzym gruncie bez tytułu dzierżawy lub użytkowania tegoż gruntu;
b) znajdujące się na dzierżawionym lub użytkowanym gruncie w ostatnim roku przed ukończeniem dzierżawy lub użytkowania tegoż gruntu;
c) mające charakter tymczasowy z samego przeznaczenia.

5. Za budowle przeznaczone na rozbiórkę uważa się budowle:

a) nie nadające się do normalnego użytkowania z powodu złego stanu;
b) przeznaczone do usunięcia z gruntu, na którym się znajdują, na skutek umowy bądź też z innych względów;
c) przeznaczone na rozbiórkę na skutek zarządzenia władzy.

§ 6. 1. Właściciel budowli, podlegającej przymusowemu ubezpieczeniu, obowiązany jest w ciągu miesiąca od rozpoczęcia jej użytkowania lub doprowadzenia do stanu używalności zgłosić budowlę do ubezpieczenia w zarządzie gminnym (miejskim) lub u inspektora powiatowego P.Z.U.W. Właściciel budowli obowiązany jest również zgłosić w zarządzie gminnym (miejskim) lub u inspektora powiatowego P.Z.U.W. wszelkie zmiany, dotyczące budowli lub ubezpieczonych (dobudowanie, przebudowanie, zmiana konstrukcji, zmiana właściciela budowli, przejście jej do kategorii wymienionych w § 3) w ciągu miesiąca od chwili zajścia tych zmian. W zgłoszeniu, którego wzór ustala P.Z.U.W., należy określić położenie budowli, jej przeznaczenie, materiał ścian i pokrycia dachowego, wymiary, wiek i stan, jakość wykonania (kategorię) oraz wartość budowli. Zarząd gminny (miejski) obowiązany jest zgłoszenie niezwłocznie przesłać inspektorowi powiatowemu P.Z.U.W. Zarząd gminny (miejski) lub inspektor powiatowy P.Z.U.W. jest obowiązany wydać zgłaszającemu zaświadczenie o zgłoszeniu.

2. Niezależnie od indywidualnych zgłoszeń właścicieli budowli zarząd gminny (miejski) obowiązany jest po upływie każdego kwartału sprawdzić, czy wszystkie nowowzniesione budowle oraz zmiany w budowlach zostały zgłoszone, a niezgłoszone — zgłosić z urzędu do inspektora powiatowego P.Z.U.W. Zgłoszenia te powinny być dokonane na drukach, ustalonych i dostarczonych przez P.Z.U.W.

§ 10. 1. Inspektor powiatowy P.Z.U.W., na podstawie danych zawartych w zgłoszeniu, sprawdzonych w miarę potrzeby na gruncie, lub na podstawie oszacowania bądź przeszacowania budowli na gruncie, ustala sumę ubezpieczenia według obowiązujących norm szacunkowych. Ustalenie sumy ubezpieczenia powinno być dokonane w ciągu jednego miesiąca od daty otrzymania zgłoszenia bądź od daty zarejestrowania przez organ P.Z.U.W. Jeżeli zachodzi konieczność uzupełnienia danych zawartych w zgłoszeniu, ustalenie sumy ubezpieczenia może nastąpić w ciągu dwóch miesięcy od daty zgłoszenia.

2. P.Z.U.W. w każdym czasie dokonać może ponownego oszacowania na gruncie budowli podlegającej przymusowi ubezpieczenia i ustalenia sumy ubezpieczenia, a co 10 lat obowiązany jest dokonać na gruncie rewizji ubezpieczeń celem sprawdzenia stanu ubezpieczonych budowli i uwzględ-

nienia zmian nie zgłoszonych. Takie rewizje ubezpieczeń mogą być dokonywane również według uznania P.Z.U.W. niezależnie od 10-letniego terminu.

3. W stosunku do budowli miejskich, willowych, kościołów oraz takich, dla których dane, wymienione w zgłoszeniu (§ 6 ust. 1 i 2), nie są wystarczające do ustalenia sumy ubezpieczenia, P.Z.U.W. obowiązany jest ustalić sumę ubezpieczenia w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia na podstawie oszacowania dokonanego na gruncie.

4. P.Z.U.W. jest również obowiązany dokonać oszacowania budowli na gruncie na żądanie właściciela budowli. Oszacowanie ma być dokonane najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od zgłoszenia żądania inspektorowi powiatowemu.

§ 13. 1. Organ P.Z.U.W., dokonywujący oszacowania lub przeszacowania na gruncie obowiązany jest wezwać do wzięcia udziału w oszacowaniu obecnego na miejscu właściciela budowli lub osobę przez niego upoważnioną, a w razie nieobecności— jednego z domowników. Gdyby wymienionych osób na miejscu nie było lub gdyby nie chciały wziąć udziału w oszacowaniu, organ P.Z.U.W. dokonywa oszacowania bez ich udziału ,czyniąc o tym wzmiankę w akcie szacunkowym.

2. Organ P.Z.U.W. dokonujący oszacowania winien posiadać odpowiednie upoważnienie i na żądanie okazać je organom władz gminnych i państwowych, tudzież osobom uprawnionym do brania udziału w oszacowaniu.

3. Osoby uprawnione do brania udziału w oszacowaniu mogą żądać okazania obowiązujących norm oszacowania, taryfy składek, tudzież zaznaczenia w akcie szacunkowym ich oświadczeń co do wartości budowli.

§ 20. 2. Nowy właściciel jest obowiązany w ciągu miesiąca zawiadomić o zmianie własności zarząd gminny (miejski) lub inspektora powiatowego P.Z.U.W.

3. Art. 26 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. postanawiał, że każda budowla, podlegająca przymusowemu ubezpieczeniu, ma być oszacowana przez inspektora powiatowego lub przez inny organ techniczny P.Z.U.W. i że P.Z.U.W. może w każdym czasie dokonać przeszacowania. Przepisy te zostały zastąpione odpowiednimi przepisami rozp. Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r.

Art. 60. Kto we właściwym terminie i w sposób przepisany:

a) nie zgłosi budowli do ubezpieczenia (art. 22 ust. 1);

b) nie zawiadomi o zmianach, wymienionych w art. 33 ust. 1 oraz w art. 34 ust. 2, albo

c) ubezpieczywszy budowlę w innym zakładzie ubezpieczeń, nie udowodni tego (art. 23 ust. 1—3) lub nie wypowie ubezpieczenia (art. 23 ust. 4), albo

d) podwyższywszy sumę ubezpieczenia w innym zakładzie ubezpieczeń, nie przedstawi polisy tego zakładu (art. 26 ust. 2 zdanie ostatnie) —

ulegnie karze grzywny do stu złotych (5·000 zł.).

Obowiązek zgłoszenia budowli do ubezpieczenia, przewidziany poprzednio w art. 22 ust. 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r., normuje obecnie § 6 ust. 1 zd. 1 rozp. Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r., podany wyżej pod art. 58. Odpowiednikiem art. 33 ust. 1 oraz art. 34 ust. 2 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. jest obecnie § 6 ust. 1 zd. 2 i następne oraz § 6 ust. 2 cyt. rozp. Ministra Skarbu.

Art. 61. Postanowienia niniejszego rozporządzenia nie wykluczają surowszego ukarania na podstawie innych ustaw karnych.

Art. 62. 2. Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, przewidziane w art. 58 i 60, należy do powiatowych władz administracji ogólnej.

11.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 października 1934 r.

o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 października 1934 r. Nr 96, poz. 864).

Art. 1. (1) Za pośredniczenie ubezpieczeniowe uważa się:

1) zawieranie za wynagrodzeniem umów ubezpieczenia w imieniu zakładu ubezpieczeń,

2) pośredniczenie za wynagrodzeniem w zawieraniu umów ubezpieczenia.

(2) Pośredniczenie to wolno wykonywać tylko z zachowaniem przepisów rozporządzenia niniejszego.

(3) Pośredniczenie mogą wykonywać wyłącznie:

a) ajenci ubezpieczeniowi (art. 4),

2) maklerzy ubezpieczeniowi (art. 10).

P. rozp. Ministra Skarbu z dnia 11 lutego 1935 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 66).

Art. 2. Wyłącza z pod działania rozporządzenia niniejszego:

1) zawieranie umów ubezpieczenia w charakterze członka zarządu zakładu ubezpieczeń lub na podstawie prokury;

2) pośredniczenie w ubezpieczeniach na życie przez władze zrzeszeń i związków na rzecz ich członków, rodzin członków, osób zatrudnionych w tych zrzeszeniach i związkach oraz u ich członków — w zakresie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń;

3) pośredniczenie przez urzędy i instytucje państwowe i samorządowe oraz pracowników tych instytucyj w zakresie umowy zawartej przez urząd lub instytucję państwową albo samorządową z zakładem ubezpieczeń;

4) pośredniczenie w zakresie działalności pracowniczych kas ubezpieczeniowych, podlegających nadzorowi Ministra Opieki Społecznej;

5) pośredniczenie przy zawieraniu umów reasekuracyjnych.

Kompetencje Ministra Opieki Społecznej przejął Minister Pracy i Opieki Społecznej

Art. 4. (1) Ajentem ubezpieczeniowym jest osoba, której zakład ubezpieczeń powierzył stałe pośredniczenie ubezpieczeniowe (art. 1).

(2) Zakład ubezpieczeń obowiązany jest zgłosić ajenta do rejestru ajentów ubezpieczeniowych (art. 5) w ciągu 7 dni od dnia powierzenia ajentowi stałego pośredniczenia ubezpieczeniowego. Prawo zgłoszenia do rejestru służy również ajentowi.

Art. 5. Rejestr ajentów ubezpieczeniowych prowadzi władza nadzorcza (art. 12).

Zdanie 2 art. 5 pominięto.

Art. 9. (1) Ajent ubezpieczeniowy jest obowiązany zgłosić każdego swego pomocnika bezpośrednio władzy nadzorczej, która prowadzi wykaz pomocników.

Art. 10. (1) Maklerem ubezpieczeniowym jest osoba, która nie pozostając w stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń działa na podstawie zlecenia lub zapośredniczenia umowy ubezpieczenia.

(2) Zawód maklera ubezpieczeniowego można wykonywać wyłącznie za zezwoleniem władzy nadzorczej.

(3) O udzieleniu zezwolenia władza nadzorcza decyduje według swobodnego uznania.

Art. 12. (1) Władzą nadzorczą nad pośrednikami ubezpieczeniowymi jest Minister S k a r b u.

P. ustawę z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 101).

Art. 18. (1) Kto, będąc członkiem władzy zakładu ubezpieczeń, wykracza przeciwko przepisowi art. 4 ust. 2 przez niezgłoszenie ajenta do rejestru, albo korzysta z usług pośrednika nie posiadającego uprawnień do pośredniczenia ubezpieczeniowego — podlega karze grzywny do 3 000 zł. (150.000 zł.).

(2) Tej samej karze podlega:

1) kto, będąc ajentem ubezpieczeniowym, wykracza przeciwko przepisowi art. 9 ust. 1 przez niezgłoszenie pomocnika do wykazu,

2) kto bez zezwolenia władzy wykonywa zawód maklera ubezpieczeniowego.

(3) Sprawy o wykroczenia, określone w artykule niniejszym, należą do właściwości władz administracji ogólnej.

12.

D E K R E T

z dnia 2 sierpnia 1945 r.

o urzędach zatrudnienia

(Dz. U. R. P. z dnia 30 sierpnia 1945 r. Nr. 30, poz. 182).

Zmiany: dekret z dnia 26 kwietnia 1948 r. Nr 24, poz. 161.

Art. 4. (1) Kierownicy zakładów pracy obowiązani są zgłaszać do urzędu zatrudnienia:

1) każde wolne miejsce pracy i miejsce nauki zawodu;

2) każdego przyjętego pracownika i każdą przyjętą osobę do nauki zawodu.

(2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej ustali tryb i terminy dopełnienia powyższych obowiązków.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 września 1945 r. o pośrednictwie pracy i pośrednictwie przy zawieraniu umów o naukę zawodu (poz. 13 niniejszego zeszytu).

Art. 7. (1) Czynności urzędów zatrudnienia (art. 3) mogą być przekazywane organom samorządu terytorialnego lub pracowniczym organizacjom zawodowym.

(2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami ustali tryb przekazywania organom samorządu terytorialnego lub pracowniczym organizacjom zawodowym czynności zastrzeżonych urzędom zatrudnienia.

P. rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29 kwietnia 1946 r. o trybie przekazywania czynności urzędów zatrudnienia organom samorządu terytorialnego i pracowniczym organizacjom zawodowym (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 145).

Art. 8. Kto trudni się zawodowo pośredniczeniem w zawieraniu umów o pracę lub o naukę zawodu (art. 3 ust. (1) pkt 1) podlega karze aresztu do roku lub grzywny do 150.000 zł., albo obu tym karom łącznie.

Art. 9. (1) Kierownik zakładu pracy, który w przepisanym terminie lub w przepisany sposób nie dopełni obowiązku, przewidzianego w art. 4 podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 30.000 zł.

(2) Do orzekania o wykroczeniu, przewidzianym w tym artykule, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 10. W przypadkach, wymienionych w art. 8 i 9, ściganie następuje na wniosek urzędu zatrudnienia.

13.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 24 września 1945 r.

o pośrednictwie pracy i pośrednictwie przy zawieraniu umów o naukę zawodu

(Dz. U. R. P. z dnia 8 października 1945 r. Nr. 41, poz. 231).

Na podstawie art. 2, 4 i 11 dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o urzędach zatrudnienia (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 182) zarządzam, co następuje:

§ 1. Kierownicy zakładów pracy obowiązani są w terminie 3-dniowym zawiadomić właściwy urząd zatrudnienia, jego oddział lub instytucję wykonywającą zastępczo czynności urzędu zatrudnienia zarówno o każdym wolnym jak i nowoobsadzonym miejscu pracy lub miejscu nauki zawodu.

§ 2. Zawiadomienia o wolnym lub nowoobsadzonym miejscu pracy dokonywa się:

1) bezpośrednio w urzędzie ustnie lub pisemnie, przy czym na żądanie wydaje się stosowne zaświadczenie,

2) telefonicznie, przy czym na żądanie zawiadamiającego urząd zatrudnienia przesyła mu na piśmie potwierdzenie odbioru telefonogramu,

3) drogą pocztową lub telegraficzną, przy czym w tych wypadkach za datę zawiadomienia uważa się datę stempla pocztowego lub wysłania depeszy.

§ 3. W zawiadomieniu o wolnych miejscach pracy podać należy: 1) nazwę i adres zakładu pracy, 2) zawód, płeć i ilość poszukiwanych pracowników, 3) wymagane od poszukiwanych pracowników kwalifikacje, 4) warunki pracy i wysokość wynagrodzenia, 5) okres czasu, na który ma być zawarta umowa o pracę, 6) datę, od której miejsce pracy jest lub będzie wolne.

§ 4. W zawiadomieniu o wolnych miejscach nauki zawodu podać należy:

1) nazwę, adres i rodzaj zakładu pracy,

2) ilość, płeć i wiek poszukiwanych uczniów (terminatorów),

3) w jakim zawodzie mają odbyć naukę uczniowie (terminatorzy),

4) okres czasu, na który ma być zawarta umowa o naukę zawodu,

5) datę, od której miejsce nauki jest lub będzie wolne.

§ 5. W zawiadomieniu o obsadzeniu wolnych miejsc pracy lub nauki zawodu podać należy:

1) nazwę, adres i rodzaj zakładu pracy,

2) imiona, nazwiska i adresy przyjętych pracowników lub uczniów (terminatorów),

3) jakie miejsca pracy lub miejsca nauki zawodu obsadzono,

4) od jakiej daty i na jaki okres czasu zawarto umowę o pracę lub naukę zawodu.

14.

USTAWA

z dnia 24 marca 1933 r.

o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem.

(Dz. U. R. P. z dnia 25 kwietnia 1933 r. Nr 28, poz. 234).

Art. 1. (1) Zbiorniki, które zawierają gazy wybuchowe o ciśnieniu, przewyższającym atmosferyczne, względnie płyny lub takie materiały, które mogą wytworzyć z jakichkolwiek przyczyn gazy wybuchowe o ciśnieniu wyższym niż atmosferyczne, oraz zbiorniki, zawierające parę wodną, płyny, powietrze lub gazy niewybuchowe o ciśnieniu, przewyższającym trzy atmosfery robocze, podlegają przepisom ustawy niniejszej.

(2) Kotły parowe nie podlegają przepisom ustawy niniejszej.

Art. 2. (1) Przepisy o budowie i stanie technicznym zbiorników, wymienionych w art. 1 ust. 1, wydaje Minister Przemysłu i Handlu, zaś przepisy o ustawianiu, używaniu i obsłudze tychże zbiorników wydają: Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych.

(2) Przepisy o budowie i używaniu zbiorników, stosowanych przez koleje żelazne, oraz o przewozie kolejami wszelkich zbiorników, wymienionych w art. 1 ust. 1, wydaje Minister Komunikacji.

1. Kompetencje Ministrów: Przemysłu i Handlu, Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych, wynikające z przepisów art. 2 ustawy, przejęli odpowiednio Ministrowie: Przemysłu Ciężkiego, Pracy i Opieki Społecznej i Bezpieczeństwa Publicznego.

2. P. rozp. Ministra Przemysłu i Handlu: z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwórnic acetylenowych (poz. 15 niniejszego zeszytu), z dnia 20 września 1934 r. o ustawianiu, używaniu i obsłudze wytwórnic acetylenowych (poz. 16 niniejszego zeszytu) i z dnia 9 maja 1938 r. o budowie i stanie technicznym przenośnych zbiorników do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem (poz. 17 niniejszego zeszytu).

Art. 6. Winny naruszenia przepisów rozporządzeń, wydanych na mocy ustawy niniejszej, ulegnie w trybie administracyjnym karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywnie do 3.000 zł lub obu tym karom łącznie. (150.000 zł).

15.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 września 1934 r. Nr 79, poz. 741).

Na podstawie art. 2 oraz art. 5 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 234) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Za wytwornice acetylenowe w rozumieniu przepisów niniejszych uważa się wszelkie aparaty, w których wskutek reakcji mię-

dzy wodą a karbidem, bądź mieszaninami karbidowymi wytwarza się acetylen w postaci gazu.

2. Przepisom niniejszym podlegają wszystkie wytwornice acetylenowe, z wyjątkiem:

a) wytwornic w państwowych i prywatnych instytucjach naukowych, oraz w doświadczalniach zakładów fabrykujących wytwornice, o ile służą one do celów naukowych i doświadczalnych;

b) wytwornic acetylenowych, służących do oświetlania (lampy i latarnie), gotowania i ogrzewania, bez ruchomego klosza zbiornika gazu oraz bez zastosowania sprężonego powietrza lub tlenu, o ile ładunek karbidu wytwornicy nie przekracza 2 kg, ciśnienie acetylenu 0,15 atn (atmosfer nadciśnienia) oraz temperatura w przestrzeni gazowej wytwornicy 100° C.

§ 2. Przez ładunek karbidu należy rozumieć całkowitą ilość karbidu w kg, którą wolno umieścić wewnątrz wytwornicy lub w przyrządach, albo komorach wytwornicy, przeznaczonych na ten cel.

2. Przez najwyższą stałą wydajność wytwornicy należy rozumieć tę wydajność acetylenu w litrach na godzinę, przy której podczas nieprzerwanego ruchu przynajmniej w ciągu jednej godziny temperatura w żadnej części wytwornicy nie przekracza dozwolonych granic (§ 8) i przy której odbiór gazu nie przekracza ilości w tymże czasie wytworzonej.

3. Przez najwyższe dopuszczalne ciśnienie robocze acetylenu w wytwornicy, wyrażone w mm słupa wody, należy rozumieć ciśnienie statyczne, mierzone bezpośrednio za zbiornikiem gazu przy największym dopuszczalnym obciążeniu klosza zbiornika gazu (§ 6 pkt f).

4. Przez najwyższe dopuszczalne ciśnienie w urządzeniu zabezpieczającym (§ 11), wyrażone w mm słupa wody, należy rozumieć to najwyższe ciśnienie statyczne wewnątrz urządzenia zabezpieczającego, po którego przekroczeniu gaz przedostaje się przez rurę wyrzutową nazewnątrz.

§ 3. 1. Za wytwornice przenośne uważa się wytwornice o ładunku karbidu do 10 kg włącznie, pojemności klosza zbiornika gazu do 300 l i ciśnieniu acetylenu do 0,15 atn, a to nawet w tym przypadku, jeżeli są przyłączone do rurociągów stałych, jednakże o długości nie większej niż 10 m, a obsługują nie więcej niż 2 punkty pobierania gazu.

2. Za wytwornice stałe uważa się wszystkie inne wytwornice, jak również wytwornice o nieruchomym kloszu zbiornika gazu, dopuszczone do użytku na okres przejściowy (§ 19 pkt 2).

§ 4. Każda wytwornica acetylenowa, pracująca przy zastosowaniu sprężonego powietrza lub tlenu, powinna być zaopatrzona w bezpiecznik wodny lub równoznaczne w działaniu urządzenie zabezpieczające.

§ 5. Żadna wytwornica, której konstrukcja nie została dopuszczona do użytku przez Ministra P r z e m y s ł u i H a n d l u zgodnie z § 15 rozporządzenia niniejszego, nie może być wprowadzona do handlu lub oddana do użytku. To samo dotyczy urządzenia zabezpieczającego.

Kompetencje Ministra Przemysłu i Handlu, wynikające z przepisów rozporządzenia, przejął Minister Przemysłu Ciężkiego.

§ 6. 1. Każda wytwornica acetylenowa, wprowadzona do handlu lub oddana do użytku, powinna posiadać tabliczkę fabryczną, przymocowaną w łatwo dostrzegalnym miejscu, zawierającą następujące dane:

a) nazwę, albo firmę oraz siedzibę wytwórcy,
b) rok budowy,
c) bieżący numer fabryczny,
d) nazwę i wielkość wytwornicy (według oznaczenia wytwórcy),
e) ładunek karbidu w kg oraz jego ziarnistość w mm,
f) najwyższe dopuszczalne ciśnienie robocze acetylenu w mm słupa wody,
g) najwyższą stałą wydajność acetylenu w litrach na godzinę,
h) numer dopuszczenia wraz z literą rozpoznawczą (§ 15).

2. Na każdym bezpieczniku wodnym lub równoznacznym w działaniu urządzeniu zabezpieczającym, wprowadzonym do handlu lub oddanym do użytku, powinna być przymocowana tabliczka fabryczna, zawierająca następujące dane:

a) nazwę albo firmę oraz siedzibę wytwórcy,
b) rok budowy,
c) najwyższe dopuszczalne ciśnienie acetylenu w mm słupa wody,
d) numer dopuszczenia (§ 15).

§ 7. 1. Ciśnienie acetylenu wewnątrz wytwornicy nie może w jakiejkolwiek części wytwornicy przekraczać 0,15 atn.

2. W przypadkach wyjątkowych można stosować ciśnienie acetylenu powyżej 0,15 atn do 0,5 atn, jeżeli na użytkowanie danej wytwornicy uzyskano oddzielne pozwolenie Ministra P r z e m y s ł u i H a n d l u.

§ 8. 1. Temperatura acetylenu w żadnej części wytwornicy nie powinna przekraczać 100° C.

2. Przy wejściu do zbiornika gazu acetylen nie powinien posiadać temperatury wyższej aniżeli 50° C.

3. Temperatura wody, służącej do wytwarzania gazu, jak również temperatura wody chłodzącej nie może przekraczać 60° C.

§ 9. 1. Ściany wytwornicy i dodatkowych urządzeń, stykające się z acetylenem, powinny być wykonane w ten sposób, aby nie podlegały odkształceniom, były całkowicie szczelne i wystarczająco chronione przed korozją (rdzewieniem). Ścianki stalowe powinny posiadać przynajmniej 1 mm grubości. Miedzi nie wolno używać w miejscach stykających się z acetylenem. Dozwolone jest używanie stopów miedzi (np. mosiądzu o zawartości miedzi do 70%) na kurki, zawory i połączenia śrubowe.

2. Konstrukcja wytwornicy powinna umożliwić sprawdzanie w czasie ruchu, czy w wytwornicy jest dostateczna ilość wody chłodzącej lub potrzebnej do wytwarzania acetylenu, oraz zamianę lub dolewanie wody, bez wypuszczania nazewnątrz znaczniejszej ilości acetylenu.

3. Wytwornice powinny posiadać w zasadzie taką ilość wody, aby na każdy kg ładunku karbidu przypadało przynajmniej 10 l wody. W wytwornicach, w których woda dopływa do karbidu, postanowienie to dotyczy wody chłodzącej, otaczającej komory, w których odbywa się gazowanie. Ilość wody, zawartej w wytwornicy, może być zmniejszona tylko w tych przypadkach, jeżeli odpowiednie urządzenia, zabezpieczające przed zamuleniem i przekroczeniem dozwolonych temperatur, zapewniają prawidłową pracę wytwornicy.

4. Wytwornice powinny być tak zbudowane, aby przestrzenie szkodliwe, zawierające powietrze przed rozpoczęciem wytwarzania acetylenu, były jak najmniejsze.

5. Wytwornice powinny być tak urządzone, aby nadmierne ilości karbidu nie były poddane reakcji i żeby po zamknięciu odbioru gazu, w czasie największego dopuszczalnego obciążenia wytwornicy, nie następowała nadprodukcja, przekraczająca pojemność zbiornika gazu. Jeżeli karbid załadowany jest w wytwornicy w oddzielne przegrody, wówczas powinny być one tak urządzone, aby woda zalewała każdą oddzielną przegrodę i to w ten sposób, że dopiero po zalaniu całkowitym jednej przegrody woda powinna przelewać się do przegrody następnej. Objętość każdej komory powinna równać się przynajmniej podwójnej objętości karbidu, który może być w niej załadowany.

6. W wytwórnicach na spadek karbidu do wody, przy ziarnistości karbidu ponad 7 mm, należy zastosować takie środki zaradcze (ruszty, mieszadła, urządzenia do przepłókiwania i t. p.), które zapobiegałyby pozostawieniu resztek karbidu w mule.

7. Konstrukcja wytwornicy powinna umożliwić odmulanie w czasie ruchu w taki sposób, ażeby powietrze z zewnątrz nie mogło przedostać się wskutek depresji do wnętrza wytwornicy.

8. Rury odmulające przy wytwornicach, zawierających do 500 l wody potrzebnej do gazowania, powinny posiadać przekrój co najmniej 500 mm². Przekrój wymienionej rury należy, przy zwiększeniu się ilości wody o każde 500 l, zwiększyć o dalsze 500 mm²; na pozostałą resztę, mniejszą od 500 l wody, przekrój rury powinien być zwiększony co najmniej o 350 mm².

§ 10. 1. Każda wytwornica, bądź zespół wytwornic, pracujących razem, powinny posiadać zbiornik gazu o ruchomym (pływającym) kloszu. Wyjątek stanowią:

a) pochodnie acetylenowe o ładunku karbidu do 10 kg,
b) wytwornice o ciśnieniu acetylenu powyżej 0,15 atn do 0,5 atn (§ 7 p. 2).

2. Zbiornik gazu powinien być zabezpieczony przez odpowiednie zamknięcia wodne przed bezpośrednim połączeniem gazu z atmosferą, szczególnie w czasie ładowania i odmulania wytwornicy.

3. Zbiornik gazu powinien być tak zbudowany, aby przestrzeń szkodliwa, zawierająca powietrze, była ograniczona do minimum.

4. Użyteczna pojemność zbiornika gazu jest wystarczająca, jeżeli:

a. mieści w sobie całą ilość acetylenu, wytworzonego z całkowitego ładunku karbidu, a przy jego podziale na części, — ilość acetylenu, wytworzonego z każdej oddzielnej części ładunku, oraz
b. mieści w sobie acetylen, wytworzony wskutek późniejszego gazowania przy nagłym przerwaniu odbioru acetylenu i to w czasie najwyższej dopuszczalnej wydajności wytwornicy.

5. Zbiornik gazu o pojemności ponad 300 l powinien posiadać niezawodnie działające urządzenie zamykające (zamknięcie wodne i t. p.), włączone między przestrzenią gazowania i zbiornikiem.

6. Przy stałych wytwornicach zbiornik gazu powinien być zaopatrzony w rurę bezpieczeństwa, która w razie nadmiaru gazu odprowadza go w powietrze.

7. Na rurze bezpieczeństwa nie wolno umieszczać mechanicznych urządzeń zamykających (kurki, zawory i t. p.), z wyjątkiem zamknięć wodnych. Przekrój tej rury nie może być mniejszy od przekroju przewodu, doprowadzającego gaz.

8. Jeżeli wytwornica jest zaopatrzona w rurę bezpieczeństwa, przez którą można jednocześnie odprowadzić nadmiar gazu z wytwornicy i zbiornika, wówczas oddzielna rura bezpieczeństwa dla zbiornika nie jest wymagana. Zbiorniki gazu, przeznaczone do pracy na wolnym powietrzu, nie wymagają rur bezpieczeństwa.

§ 11. 1. Każdy bezpiecznik wodny lub każde urządzenie zabezpieczające powinny skutecznie zapobiegać cofnięciu się tlenu lub powietrza sprężonego do wytwornicy albo do zbiornika

gazu i powinny unieszkodliwić działanie płomienia powrotnego.

2. Urządzenie zabezpieczające powinno być pod względem wielkości dostosowane do danego ciśnienia i ilości przepływającego acetylenu.

3. Bezpieczniki wodne powinny być tak zbudowane, ażeby pozwalały na sprawdzanie wzajemnych poziomów rur, umieszczonych wewnątrz, jak również ich stanu wewnętrznego; poza tym budowa ich powinna zezwalać na łatwe napełnianie wodą, ustalanie jej poziomu i łatwe oczyszczanie.

4. Bezpieczniki wodne albo inne równoważne urządzenia zabezpieczające powinny być w ten sposób zbudowane, ażeby mogły działać wielokrotnie i bez powtarzania ręcznych zabiegów (np. dolewania wody), powodujących przerwę w pracy.

5. Każdy bezpiecznik może posiadać tylko jeden kurek do pobierania gazu.

6. Wytwornice acetylenowe o ciśnieniu powyżej 0,15 atn do 0,5 atn, prócz urządzeń zabezpieczających, o których jest mowa w p. 1 paragrafu niniejszego, powinny być zaopatrzone w niezawodnie i samoczynnie działające przyrządy, niedopuszczające do wzrostu ciśnienia ponad ciśnienie dozwolone.

§ 12. 1. Masa oczyszczająca w oczyszczaczach nie może zawierać żadnych składników, któreby uchodziły z acetylenem lub nagryzały materiał urządzenia acetylenowego i jego przewody, albo które tworzyłyby z acetylenem związki wybuchowe lub szkodliwe dla zdrowia. Masa ta musi być w oczyszczaczu tak umieszczona, żeby nie utrudniała w znacznym stopniu przepływu acetylenu.

2. Używanie mas oczyszczających, wytwarzanych na podstawie nadchloranów lub związków chlorowych, jest wzbronione.

§ 13. 1. Wytwornice i ich części wolno łączyć z sobą tylko przewodami stałymi.

2. Jako materiał na przewody gazowe wolno używać jedynie stali.

§ 14. Wytwornice acetylenowe o ciśnieniu acetylenu powyżej 0,15 atn do 0,5 atn muszą być zaopatrzone w manometr.

§ 15. 1. Celem dopuszczenia do użytku konstrukcji wytwornicy acetylenowej lub urządzenia zabezpieczającego (np. bezpiecznika wodnego) i uzyskania numeru dopuszczenia (§ 5)— należy wnieść podanie do Ministra Przemysłu i Handlu.

8. Minister Przemysłu i Handlu nadaje dopuszczonym do użytku, konstrukcjom wytwornic i urządzeń zabezpieczających bieżące numery dopuszczenia. Rejestr numerów dopuszczenia konstrukcji prowadzi Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

9. Ponadto nadaje Minister Przemysłu i Handlu konstrukcjom wytwornic litery rozpoznawcze, które powinny być zamieszczone przez numerem dopuszczenia, a mianowicie dla konstrukcyj wytwornic:

a) stałych, o ładunku karbidu powyżej 10 kg — literę „S“,
b) o ciśnieniu powyżej 0,15 atn do 0,5 atn — literę „S C“,
c) przenośnych (warsztatowych), o ładunku karbidu do 10 kg — literę „W“,
d) pochodni acetylenowych, o ładunku karbidu do 10 kg — literę „P“,
e) wytwornic do oświetlania, gotowania i ogrzewania, o ładunku karbidu do 2 kg (wytwornice gospodarcze § 1 p. 2), poddanych dobrowolnemu badaniu konstrukcji — literę „G“.

10. Minister Przemysłu i Handlu zawiadamia o swej decyzji (p. 7) wnioskodawcę, wydając mu, w razie dopuszczenia konstrukcji, zaświadczenie dopuszczenia wraz z numerem dopuszczenia (p. 8 i 9), oraz zwracając mu poświadczony egzemplarz rysunku, opisu i przepisów obsługi.

Zd. 2 ust. 10 pominięto.

11. W razie zmiany konstrukcji wytwornicy lub konstrukcji urządzenia zabezpieczającego, już dopuszczonej do użytku, należy uzyskać ponowne jej dopuszczenie przez Ministra Przemysłu i Handlu. W tych przypadkach, zależnie od uznania rzeczoznawcy, można odstąpić od przeprowadzenia badań w ruchu.

§ 16. 1. Każda wytwornica, której konstrukcja została dopuszczona i uzyskała numer dopuszczenia, powinna być ostemplowana przez rzeczoznawcę. W tym celu rzeczoznawca, po stwierdzeniu zgodności wytwornicy z dopuszczoną konstrukcją, wybija swój stempel na nitach lub kroplach cyny, przytwierdzających tabliczkę fabryczną. Rzeczoznawca wystawia dla każdej ostemplowanej wytwornicy poświadczenie ostemplowania (według wzoru załącznika), które wytwórca powinien doręczyć nabywcy wytwornicy.

2. Nieostemplowane wytwornice acetylenowe nie mogą być oddane do użytku lub wprowadzone do handlu.

Załącznik pominięto.

§ 17. Minister Przemysłu i Handlu może na podstawie opinii rzeczoznawców cofnąć dopuszczenie danej konstrukcji wytwornic lub urządzeń zabezpieczających, jak również zabronić używania ich, jeżeli w ruchu praktycznym . . . . zagrażają życiu lub zdrowiu pracowników, albo też innych osób. O swej decyzji zawiadamia Minister wnioskodawcę, o ile wnioskodawca ma miejsce zamieszkania w kraju, oraz ogłasza ją w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski“.

§ 18. Minister Przemysłu i Handlu może dopuszczać w drodze wyjątku kon-

strukcje wytwornic, odbiegające od wymagań, zawartych w rozporządzeniu niniejszym, co do pojemności zbiornika gazu, wydajności wytwornicy i ciśnienia gazu, o ile konstrukcje te na podstawie przeprowadzonych badań będą zapewniały w sposób należyty bezpieczeństwo pracy.

§ 19. 1. Wytwornice acetylenowe o ruchomum kloszu zbiornika gazu oraz urządzenia zabezpieczające, których konstrukcje zostały dopuszczone przez Ministra Przemysłu i Handlu lub przez organa, upoważnione do tego przez Ministra Przemysłu i Handlu, przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego — o ile konstrukcje te nie zostały zmienione — nie wymagają ponownego dopuszczenia. Jednakże jeżeli wytwornice te lub urządzenia zabezpieczające okażą się w ruchu praktycznym niebezpieczne dla życia lub zdrowia pracowników lub też innych osób, Minister Przemysłu i Handlu może zastosować postanowienia § 17.

§ 21. Co do zakładów, podlegających władzom górniczym, stosuje się postanowienia art. 149 Prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 654).

§ 22. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu ogłoszenia.

16.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 20 września 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych o ustawianiu, używaniu i obsłudze wytwornic acetylenowych.

(Dz. U. R. P. z dnia 8 listopada 1934 r. Nr 99, poz. 903).

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 234) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisom niniejszym podlegają wszystkie urządzenia acetylenowe, służące do wytwarzania i używania acetylenu, z wyjątkiem:

a) urządzeń acetylenowych w państwowych i prywatnych instytucjach naukowych, laboratoriach fabryk oraz w doświadczalniach zakładów fabrykujących wytwornice, o ile nad konstrukcjami tych urządzeń acetylenowych przeprowadza się badania dla celów naukowych i doświadczalnych;

b) wytwornic acetylenowych, służących do oświetlania (lampy i latarnie), gotowania i ogrzewania, bez ruchomego klosza zbiornika gazu oraz bez zastosowania sprężonego powietrza lub tlenu, o ile ładunek karbidu wytwornicy nie przekracza 2 kg, ciśnienie acetylenu 0,15 atn (atmosfer nadciśnienia) oraz temperatura w przestrzeni gazowej wytwornicy 100° C.

§ 2. Wolno używać wyłącznie wytwornic acetylenowych, których konstrukcje zostały dopuszczone do użytku przez Ministra Przemysłu i Handlu i które zostały ostemplowane na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 741).

Kompetencje Ministra Przemysłu i Handlu, wynikające z przepisów rozporządzenia, przejął Minister Przemysłu Ciężkiego.

§ 3. 1. Na używanie wytwornicy acetylenowej stałej (§ 3 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 741) należy uzyskać pozwolenie władzy przemysłowej II instancji.

2. Nie wymagają pozwolenia używanie wytwornic przenośnych (§ 3 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych, Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 741), jak również używanie acetylenu rozpuszczonego (acetylene dissous), o ile acetylen rozpuszczony jest przechowywany w naczyniach, odpowiadających przepisom o zbiornikach do przewozu gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem.

§ 4. Wytwornice acetylenowe stałe powinny być ustawiane w pomieszczeniach, odpowiadających wymaganiom § 17 rozporządzenia niniejszego, i tam powinny być przyłączone do rurociągów stałych.

§ 5. Urządzenia acetylenowe powinny być zabezpieczone przed mrozem, jeżeli nie chroni ich specjalne położenie lub też budowa. Używanie wytwornicy acetylenowej stałej albo przenośnej na wolnym powietrzu jest dozwolone przy zachowaniu wymagań § 6 rozporządzenia niniejszego oraz w przypadkach, gdy wytwornica jest zabezpieczona od zamarznięcia. Środki ochraniające przed mrozem nie powinny działać szkodliwie na ściany wytwornicy.

§ 6. Każda wytwornica powinna być oddalona od otwartego ognia (palniki do spawania i cięcia, ogniska kowalskie i t. p.) co najmniej o 4 m, a odległość między wytwornicami przenośnymi powinna wynosić co najmniej 6 m.

§ 7. W przewodach, rozprowadzających acetylen wewnątrz budynków, ciśnienie acetylenu nie może przekraczać 400 mm słupa wody. W poszczególnych przypadkach dopuszczalne jest wyższe ciśnienie do 1½ atn, przy zastosowaniu sprężarek acetylenu, jeżeli na to uzyskano pozwolenie właściwej władzy przemysłowej.

§ 8. 1. Urządzenia do oświetlania zamkniętych pomieszczeń oraz wszelkie urządzenia ze stałymi wytwornicami powinny posiadać oczyszczacze, umieszczone za wytwornicą lub za zbiornikiem gazu, aby acetylen był dostatecznie oczyszczony z fosforowodoru, siarkowodoru, amoniaku, pyłu wapiennego i t. p., a w urządzeniach przenośnych do celów technicznych acetylen powinien być oczyszczony przynajmniej z domieszek mechanicznych.

2. Masy oczyszczające powinny odpowiadać wymaganiom, zawartym w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych, Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 741 (§ 12).

§ 9. Co do przechowywania karbidu w pomieszczeniach wytwornic stosuje się przepisy o przechowywaniu karbidu przez zakłady przemysłowe.

§ 10. 1. Urządzenia do wytwarzania acetylenu należy tak zainstalować, aby można było mieszaninę gazu z powietrzem odprowadzić na wolne powietrze.

2. Urządzenie acetylenowe powinno być łatwo dostępne dla obsługi.

§ 11. Wytwornice acetylenowe przenośne można ustawiać w warsztatach, jeżeli warsztaty te posiadają następujące objętości powietrza:
do 4 kg ładunku karbidu wytwornic — co najmniej 50 m³ i
powyżej 4 kg do 10 kg ładunku karbidu wytwornic — co najmniej 100 m³.

§ 12. W pomieszczeniach, w których są ustawione wytwornice, należy przy każdej wytwornicy w miejscu widocznym umieścić drukowane lub czytelnie napisane przepisy obsługi, wskazówki, dotyczące ruchu, i rysunek przekroju danej wytwornicy.

§ 13. 1. Każde miejsce odbioru acetylenu przy zastosowaniu sprężonego powietrza lub tlenu powinno być zaopatrzone w bezpiecznik wodny lub równoważne urządzenie zabezpieczające.

2. Wytwornice acetylenowe, zasilające dwa lub więcej miejsc pobierania gazu, przy zastosowaniu sprężonego powietrza lub tlenu powinny posiadać prócz bezpiecznika wodnego przy każdym miejscu pobierania gazu jeszcze główne urządzenia zabezpieczające, umieszczone na głównym przewodzie gazu, przed pierwszym odgałęzieniem do miejsc odbioru.

3. Połączenie bezpiecznika głównego z bezpiecznikami przy poszczególnych miejscach pobierania gazu nie może być przeprowadzone za pomocą przewodów gumowych, lecz powinno być wykonane jako rurociąg stały ze stali.

4. Do bezpiecznika (z wyjątkiem głównego) powinien być przyłączony bezpośrednio, bez żadnych dodatkowych rur i przewodów metalowych, wąż gumowy, doprowadzający gaz do narzędzia pracy.

5. Przyłączenie kilku wężów do jednego bezpiecznika jest niedozwolone.

§ 14. Rurociągom stałym należy dać odpowiedni spad, aby zapobiec zbieraniu się wody; we wszystkich najniższych punktach powinny się znajdować odwadniacze, rurociągi zaś powinny posiadać kurki do odłączenia węży, bądź bezpieczników.

§ 15. 1. W urządzeniach do oświetlania bud widowiskowych, karuzeli i t. p. węże gumowe są dopuszczalne tylko do przyłączenia wytwornicy do stałego przewodu gazowego. Węże takie powinny być opancerzone. Dla zabezpieczenia końców węży przed zesunięciem należy je zabezpieczyć na końcach rur odpowiednimi zaciskami.

2. Węże gumowe nieopancerzone do celów technicznych (palniki do spawania i cięcia i t. p.) powinny być odpowiednio wytrzymałe, a w szczególności powinny zawierać przekładkę płócienną; przed zesunięciem się węża z rury powinny być odpowiednio zabezpieczone (zaciski, nawinięty drut i t. p.).

3. Na pochodniach acetylenowych nie wolno zakładać przyłączy, które mogłyby służyć do celów innych niż oświetlanie.

§ 16. Jeżeli na wytwornicach lub stałych przewodach umieszczone są przyrządy do mierzenia ciśnienia, wypełnione płynem, wówczas powinny być one co najmniej dwa razy wyższe, niż tego wymaga ciśnienie gazu, lub posiadać odpowiednie rozszerzenie, oraz powinny być wyłączane.

§ 17. 1. Pomieszczenia wytwornic nie mogą być używane do żadnych innych celów i powinny być urządzone jedynie w przyziemi, jednakże nie poniżej poziomu otaczającego terenu; jeżeli pod pomieszczeniem wytwornic znajdują się piwnice, sutereny i t. p., wówczas powinny one posiadać masywne stropy. Pomieszczenia wytwornic powinny być suche oraz posiadać otwory wentylacyjne.

2. Pomieszczenie powinno być tak obszerne, aby pozwalało na pozostawienie ze wszystkich stron wytwornicy wolnej przestrzeni o szerokości nie mniejszej niż 85 cm, a nadto umożliwiało przechowywanie zapasu karbidu w puszkach.

3. Pomieszczenia wytwornic powinny posiadać twardą podłogę (beton gruzowy, płytki terrakotowe i t. p.) i ogniotrwałe ściany. Za ściany ogniotrwałe uważa się również ściany z desek obustronnie tynkowanych, z azbestu z łupkiem, z gipsu, ze sztucznego kamienia i t. p.

4. Pomieszczenia wytwornic, wbudowane w zabezpieczonych przed mrozem warsztatach, mogą być oddzielone ścianami z blachy.

5. Pomieszczenia wytwornic powinny być pokryte lekkim dachem. Ułożenie wolnoleżącego lekkiego sufitu jest dozwolone, jeżeli sufit ten wykonany jest z materiału, będącego złym przewodnikiem ciepła.

6. Używanie przestrzeni ponad sufitem do jakichkolwiek celów jest niedozwolone.

7. Drzwi i te okna pomieszczeń wytwornic, które dają się otwierać, lub otwory, niezabezpieczone grubym szkłem, powinny prowadzić na wolne powietrze. Odległość ich od okien i drzwi sąsiednich pomieszczeń, w których znajduje się otwarte światło, łatwopalne przedmioty i t. d., jak również od przejść przy budynkach mieszkalnych (galerie, otwarte schody i t. p.) oraz innych zabudowań powinna wynosić co najmniej 5 m. Odległość tę należy mierzyć długością drogi gazu.

8. Jeżeli odległość jest mniejsza lub jeżeli pomieszczenie wytwornic przylega do granicy nieruchomości, albo dróg publicznych, pomieszczenia wytwornic powinny być z tej strony zamknięte za pomocą masywnego muru bez otworów.

9. Drzwi pomieszczenia powinny się otwierać nazewnątrz i w przerwach pracy powinny być zamykane na klucz.

10. Jeżeli do oświetlania pomieszczenia wytwornicy ma być użyte oświetlenie sztuczne, wówczas do tego oświetlenia powinny być użyte żarówki elektryczne, zaopatrzone w armaturę gazoszczelną, przy czym instalacja elektryczna powinna odpowiadać warunkom, wymienionym w ust. 11 paragrafu niniejszego. Użycie otwartego płomienia dozwolone jest tylko przy oświetleniu z zewnątrz, jeżeli otwarty płomień oddalony jest od drzwi i otwieralnych okien pomieszczenia wytwornicy co najmniej o 3 m i umieszczony za szybami z grubego szkła, nieotwieralnymi i założonymi gazoszczelnie.

11. Instalacje elektryczne (silniki, bezpieczniki, włączniki i t. p.) powinny znajdować się nazewnątrz pomieszczenia wytwornic i być od nich gazoszczelnie oddzielone lub powinny odpowiadać normom....., dotyczącym pomieszczeń, w których znajdują się gazy wybuchowe lub pył węglowy.

12. Pomieszczenia wytwornic mogą być ogrzewane jedynie z zewnątrz i powinny odpowiadać wszelkim warunkom bezpieczeństwa pod względem ogniowym. Przy ogrzewaniu elektrycznym należy się stosować do wymagań, określonych w ust. 11. Nie wolno używać otwartych oporników jako grzejników.

13. Pomieszczenia wytwornic stałych mogą się znajdować w warsztatach, jeżeli spełnione będą następujące warunki:

a) warsztaty te są zabezpieczone przed mrozem;
b) przestrzeń nad pomieszczeniem wytwornicy będzie zamknięta lekkim dachem oraz będzie wolna od wszelkich urządzeń, belek i t. p., o ile nie stanowią one części składowych wytwornicy;
c) będzie zapewnione skuteczne przewietrzanie pomieszczenia;
d) dostęp z warsztatu do pomieszczenia wytwornicy odbywać się będzie przez obszerny, dobrze przewietrzany przedsionek, którego drzwi tak są rozmieszczone i urządzone, iż nie dozwalają na przejście z jednego pomieszczenia do drugiego, zanim poprzednie drzwi nie zostały zamknięte.

14. Otwory kanałów wentylacyjnych pomieszczenia wytwornic powinny być umieszczone w najwyższym punkcie pomieszczenia. Wyloty kanałów wentylacyjnych powinny być wyprowadzone co najmniej 75 cm powyżej kalenicy najwyższego przyległego budynku. Przekrój kanału wentylacyjnego powinien wynosić co najmniej 360 cm^2 na każde 50 m^3 pojemności pomieszczenia. Nazewnątrz otwory wentylacyjne piwinny być zabezpieczone przed opadami atmosferycznymi.

15. Wyloty rur bezpieczeństwa oraz otworów wentylacyjnych powinny być oddalone co najmniej o 5 m od wylotów kominów, palenisk, ognisk na wolnym powietrzu, drzwi i okien sąsiednich pomieszczeń, w których znajdują się otwarte światła, paleniska, albo łatwozapalne przedmioty oraz od przejść przy budynkach (galerie, otwarte schody i t. p.). Odległość tę należy mierzyć długością drogi gazu. Postanowienie to nie dotyczy nieotwieralnych i gazoszczelnych okien z grubego szkła.

16. Postanowień ustępu 5, 6, 7, 8, 14 oraz 15 nie stosuje się do pomieszczeń wytwornic na statkach, dokach i w wagonach. Jednakże we wszystkich tych przypadkach drzwi i okna, wychodzące z pomieszczenia wytwornicy, powinny być tak umieszczone, aby nie wychodziły na drzwi i okna pomieszczeń sąsiednich.

§ 18. 1. Doły na muł wapienny powinny być tak położone i urządzone, ażeby wydobywający się z nich acetylen nie był szkodliwy i niebezpieczny dla otoczenia oraz nie mógł się przedostać do przestrzeni, przykrytych dachem.

2. Usuwanie mułu powinno odbywać się w taki sposób, ażeby nie wyrządzało szkód osobom trzecim. Nie wolno wpuszczać mułu wapiennego

do odpływów (dreny, potoki i t. p.). Odprowadzanie do kanałów jest dozwolone, jeżeli muł został co najmniej stokrotnie rozcieńczony wodą.

3. Otwarte doły na muł wapienny lub otwarte ich części należy ogrodzić w sposób, zabezpieczający przed wpadnięciem do dołów. Jeżeli dół przykryty jest szczelnie, należy go zaopatrzyć w urządzenia, zapewniające przewietrzanie.

§ 19. 1. Palenie tytoniu oraz przebywanie z przedmiotami żarzącymi się lub płonącymi w pomieszczeniach wytwornic, jak również w pobliżu tych pomieszczeń, dołów na muł wapienny i zbiorników na gaz acetylenowy — jest niedozwolone.

2. W odpowiednich miejscach, jak również na wszystkich drzwiach pomieszczeń urządzeń acetylenowych należy umieścić tablice ostrzegawcze z napisem: „Nieupoważnionym wstęp wzbroniony! Nie zbliżać się i nie wchodzić z otwartym ogniem! Palenie tytoniu surowo wzbronione!".

§ 20. 1. Wprowadzanie jakichkolwiek zmian konstrukcyjnych w wytwornicach, urządzeniach zabezpieczających lub zbiornikach gazu z pominięciem przepisu § 2 rozporządzenia niniejszego — jest niedozwolone.

2. Przeciążanie wytwornicy, czy to przez przekroczenie najwyższej stałej wydajności, czy też przez podniesienie ciśnienia acetylenu lub załadowanie karbidu ponad ustalone i podane na tabliczce fabrycznej wielkości — jest niedozwolone.

3. Wytwornice acetylenowe należy starannie chronić przed zamarznięciem. Gdyby zaszła potrzeba rozmrażania wytwornicy, wówczas nie wolno używać do tego celu otwartego płomienia lub przedmiotów rozgrzanych, z wyjątkiem wody gorącej lub pary wodnej.

4. Przed każdą naprawą i transportem wytwornicy należy usunąć z niej resztki gazu przez całkowite wypełnienie przestrzeni gazowych wodą.

5. Sprawdzanie szczelności wszystkich części wytwornicy oraz przewodów gazowych może się odbywać jedynie za pomocą wody mydlanej.

6. Bębny z karbidem powinny być w stanie nieuszkodzonym. W celu ochrony bębnów przed wilgocią należy je ustawiać na podwyższeniu, szczelnie zamknięte.

7. Otwieranie bębnów karbidowych o pokrywach lutowanych może odbywać się tylko na zimno, z wyłączeniem jakiegokolwiek płomienia lub narzędzia rozgrzanego, czy też wytwarzającego iskry.

8. Resztki pyłu karbidowego powinny być zawsze usuwane z bębna możliwie dokładnie. Resztki tego pyłu należy zniszczyć przynajmniej w 10-krotnej pod względem wagi ilości wody na otwartym powietrzu, dopóki gaz nie przestanie się zupełnie wydobywać.

9. Nie wolno wrzucać resztek karbidu do wody bieżącej, kanałów lub ścieków publicznych. Odprowadzanie do kanałów jest dozwolone przy co najmniej stokrotnym rozcieńczeniu z wodą.

10. Środki do gaszenia ognia (suchy piasek, gaśnice bezwodne i t. p.) należy utrzymywać w pogotowiu w stanie, zdatnym do natychmiastowego użytku.

§ 21. 1. Za przepisowe i fachowe obsługiwanie wytwornicy odpowiedzialny jest przedsiębiorca, który powinien dbać o to, ażeby personel, któremu powierzono obsługę urządzeń acetylenowych, był dostatecznie wyszkolony i obeznany z przepisami niniejszymi.

2. Nadzór nad urządzeniami acetylenowymi mogą wykonywać jedynie osoby w wieku co najmniej 18 lat.

§ 22. 6. W razie dokonania zmian w urządzeniu acetylenowym lub pomieszczeniu wytwornicy należy uzyskać ponowne zezwolenie władzy przemysłowej na używanie wytwornicy. W załącznikach do takiego podania wystarczy uwidocznić przeprowadzone zmiany.

7. Pozwolenie wraz z załącznikami i poświadczeniem ostemplowania powinien posiadacz urządzenia acetylenowego przechowywać i okazywać na żądanie władz.

§ 23. 1. O każdym wypadku wybuchu acetylenu powinien posiadacz urządzenia acetylenowego natychmiast zawiadomić władzę przemysłową II instancji...

Dalszy ciąg § 23 pominięto.

§ 24. 1. Wytwornice acetylenowe stałe, które nie otrzymały pozwolenia na używanie przed wejściem w życie przepisów niniejszych, należy zgłosić władzy przemysłowej II instancji, w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

2. Władza przemysłowa po otrzymaniu zgłoszenia przeprowadza urzędowy odbiór i wydaje pozwolenie na używanie wytwornicy.

3. Ze względu na bezpieczeństwo obsługi lub otoczenia władza przemysłowa może żądać dostosowania do wymagań rozporządzeń niniejszego urządzeń acetylenowych, posiadających pozwolenie, wydane przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

§ 25. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej może w przypadkach wyjątkowych zezwolić na odchylenia od wymagań i warunków technicznych, zawartych w rozporządzeniu niniejszym.

Kompetencje Ministra Opieki Społecznej przejął Minister Pracy i Opieki Społecznej.

§ 26. Co do zakładów, podlegających władzom górniczym, stosuje się postanowienia art. 149 prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 654).

§ 27. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu ogłoszenia.

17.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 9 maja 1938 r.

o budowie i stanie technicznym przenośnych zbiorników do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem.

(Dz. U. R. P. z dnia 8 czerwca 1938 r. Nr 39, poz. 329).

Na podstawie art. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o nadzorze nad zbiornikami pod ciśnieniem (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 234) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1) Za zbiorniki przenośne w rozumieniu przepisów niniejszych uważa się zbiorniki, które zmieniają swe miejsce w czasie między napełnieniem a opróżnieniem, oraz zbiorniki pojazdowe (§ 2 p. 1).

2) Przepisy niniejsze dotyczą budowy i kontroli stanu technicznego przenośnych zbiorników (z wyjątkiem wymienionych w p. 3 niniejszego paragrafu), które zawierają:

A. Gazy sprężone:

azot,
bezwodnik kwasu węglowego (kwas węglowy),
fluorek boru,
gaz wodny, gaz miejski (świetlny), gaz olejowo-acetylenowy („mieszany", tj. gaz olejowy, zmieszany z acetylenem w ilości do 30% acetylenu), gaz olejowy (tłuszczowy, tłusty), gaz ziemny (gaz kopalniany — metan), gazy szlachetne (argon, neon, ksenon, hel, krypton) w stanie czystym lub zmieszanym ze sobą, jak również z tlenem albo azotem, gaz „wulkan" (wodór zmieszany z metanem),
karbogen (tlen mieszany z bezwodnikiem kwasu węglowego w ilości do 7% objętościowo bezwodnika kwasu węglowego),
sprężone powietrze,
tlen — zanieczyszczony objętościowo najwyżej do 4% wodoru; tlenek węgla,
wodór — zanieczyszczony objętościowo najwyżej do 2% tlenu.

B. Gazy skroplone:

amoniak, azot ciekły,
bezwodnik kwasu węglowego (kwas węglowy),
bezwodnik kwasu siarkawego (kwas siarkawy), bromek metylu, butadien, butan,
chlor, chlorowodór, chlorek metylu, chlorek etylu perfumowany (perfumy Lance) lub nieperfumowany, chlorek winylu, czterotlenek azotu,
dwuchlorodwufluorometan,
etan, eter metylowy, etylen, etyloamina,
gaz olejowy, gaz „Z" (skroplony gaz olejowy, którego ciśnienie przy 50° C nie przekracza 26 atn), gaz „T" (mieszanina tlenku etylenu i kwasu węglowego, której ciśnienie robocze przy 50° C nie przewyższa 14 atn.),
izobutan,
metyloamina,
mieszanina gazów A (skroplone mieszaniny węglowodorów, uzyskane z gazu ziemnego, węgla itd., których ciśnienie robocze przy 50° C nie przewyższa 6,5 atn),
mieszanina gazów A1 (skroplone mieszaniny węglowodorów, uzyskane z gazu ziemnego, węgla itd., których ciśnienie robocze przy 50° C nie przewyższa 10 atn),
mieszanina gazów B (skroplone mieszaniny węglowodorów, uzyskane z gazu ziemnego, węgla itd., których ciśnienie robocze przy 50° C nie przewyższa 16,5 atn),
mieszanina gazów C (skroplone mieszaniny węglowodorów, uzyskane z gazu ziemnego, węgla i td., których ciśnienie robocze przy 50° C nie przewyższa 20 atn),
podtlenek azotu, propan, propylen, powietrze ciekłe,
siarkowodór,
tlenochlorek węgla (fosgen), tlenek etylenu, tlen ciekły.

C. Gazy rozpuszczone pod ciśnieniem:

amoniak rozpuszczony w wodzie, o ile roztwór zawiera w stosunku wagowym nie mniej niż 35% i nie więcej niż 50% amoniaku,
acetylen rozpuszczony w acetonie, wchłoniętym przez masy porowate,
napoje zawierające bezwodnik kwasu węglowego.

3) Przepisom niniejszym nie podlegają:

a) mocne rurki szklane z zatopionymi końcami, które powinny być przewożone w zalutowanych puszkach z białej blachy i które zawierają:
nie więcej jak 3 g bezwodnika kwasu węglowego, etanu lub podtlenku azotu, wypełniającego rurkę tylko do ½ objętości;
nie więcej jak 20 g amoniaku, chloru lub czterotlenku azotu, wypełniającego rurkę tylko do 2/3 objętości;
nie więcej jak 100 g bezwodnika kwasu siarkawego lub tlenochlorku węgla (fosgenu), wypełniającego rurkę tylko do 3/4 objętości;

b) mocne rurki szklane lub metalowe, szczelnie zamknięte, które zawierają nie więcej jak 150 g chlorku metylu, chlorku etylu, tego ostatniego perfumowanego (perfumy Lance) lub nieperfumowanego, chlorku winylu, bromku metylu, eteru metylowego, metyloaminy, etyloaminy, tlenku etylenu, butadienu przy zachowaniu stopnia napełnienia, podanego w § 11 p. 6;

c) naczynia o podwójnych ścianach z próżnią między nimi, zamknięte jedynie zatyczką filcową, przeznaczone do przewozu powietrza ciekłego, tlenu ciekłego i azotu ciekłego;

d) zbiorniki do amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem w wodzie, o ile roztwór ten nie zawiera wagowo więcej niż 35% amoniaku;

e) zbiorniki zawierające powietrze, azot, tlen, kwas węglowy i gazy szlachetne o ciśnieniu do 3 atn włącznie;

f) zbiorniki zawierające wszystkie inne gazy sprężone, skroplone i rozpuszczone pod ciśnieniem, nie wymienione w niniejszym punkcie, jeśli pojemność ich nie przekracza 220 cm^3, a napełnienie odpowiada przepisom § 11 p. 5, 6 i 8;

g) zbiorniki używane wyłącznie przez koleje żelazne;

h) zbiorniki nadesłane z zagranicy (napełnione lub do napełnienia) z przeznaczeniem do powrotnego wywozu, do których należy stosować obowiązujące międzypaństwowe przepisy lub umowy;

i) zbiorniki (butelki, syfony i t. p.), zawierające napoje z bezwodnikiem kwasu węglowego o pojemności do 10 l włącznie.

4) do gazów używanych jako gazy wybuchowe, należy stosować niezależnie od niniejszych przepisów, specjalne przepisy dotyczące materiałów wybuchowych.

5) Warunki techniczne budowy i kontroli stanu technicznego zbiorników, zawierających gazy nie wymienione w p. 2 i nie podpadających pod p. 3 niniejszych przepisów, oraz zbiorników zawierających azot ciekły, powietrze ciekłe i tlen ciekły pod ciśnieniem ustala Minister Przemysłu i Handlu.

Kompetencje Ministra Przemysłu i Handlu, wynikające z przepisów rozporządzenia, przejął Minister Przemysłu Ciężkiego.

§ 2. 1) W przepisach niniejszych rozróżnia się w szczególności następujące rodzaje zbiorników:

a) butle, tj. zbiorniki o średnicy zewnętrznej do 500 mm i długości do 2 m,

b) balony, tj. zbiorniki miedziane używane do napojów, zawierających bezwodnik kwasu węglowego,

c) beczki, tj. zbiorniki posiadające obręcze do przetaczania, o pojemności do 1000 l, których ciśnienie próbne nie przekracza 50 atn, z przeznaczeniem jedynie do gazów skroplonych,

d) zbiorniki pojazdowe, tj. zbiorniki o dowolnych wymiarach, wbudowane na stałe lub czasowo na pojazdach.

2) Pod względem wykonania zbiorniki dzielą się na:

a) zbiorniki bez szwu,

b) zbiorniki nitowane,

c) zbiorniki zgrzewane na gazie wodnym,

d) zbiorniki spawane acetylenem lub elektrycznie,

e) zbiorniki lutowane.

§ 3. 1) Jako materiał na zbiorniki dopuszcza się:

a) stal w zastosowaniu do wszystkich gazów sprężonych, skroplonych oraz rozpuszczonych pod ciśnieniem,

b) miedź w zastosowaniu:

do gazów sprężonych, o ile ciśnienie napełnienia nie przekracza 20 atn, z wyjątkiem acetylenu oraz mieszanin i roztworów acetylenowych,

do gazów skroplonych: bromku metylu, bezwodnika kwasu siarkawego, chlorku metylu, chlorku etylu, eteru metylowego i tlenochlorku węgla (fosgenu), powietrza, tlenu i azotu,

do napojów zawierających bezwodnik kwasu węglowego (balony).

Dalsze postanowienia § 3 i 4, zawierające przepisy techniczne dotyczące materiałów konstrukcyjnych, pominięto.

§ 5. 1) Butle powinny posiadać wymagane wymiary z uwzględnieniem dopuszczalnych tolerancji. Powierzchnia zewnętrzna i wewnętrzna butli bez szwu powinna być w granicach normalnego procesu fabrykacji, czysta, gładka i nieuszkodzona, bez zawalcowań, pęknięć, fałd, wtrąceń żużla i innych wad. Drobniejsze zgrubienia lub zagłębienia są dopuszczalne.

2) Grubość ścianki butli bez szwu o średnicy zewnętrznej poniżej 270 mm powinna wynosić co najmniej 2,5 mm, o ile wytrzymałość na rozciąganie materiału butli przekracza 45 kg/mm^2. Dla wszystkich innych butli bez szwu grubość ścianki powinna wynosić co najmniej 3 mm.

3) Dopuszczalna tolerancja dla grubości ścianek butli bez szwu i butli z rur bez szwu z zaciąganymi końcami wynosi + 15% od obliczeniowej.

Dopuszczalna tolerancja nominalnej średnicy zewnętrznej butli wynosi:

dla średnic do 50 mm ± 0,5 mm
„ „ od 50 do 100 mm ± 1%
„ „ od 100 do 200 mm ± 1,5%
„ „ powyżej 200 mm ± 2%

4) Usuwanie wad butli bez szwu za pomocą spawania jest dopuszczalne za uprzednią zgodą rzecznoznawcy.

5) Zbiorniki w formie walczaków na skroplone gazy o zawartości powyżej 2000 kg, powinny posiadać przegrody poprzeczne z otworami lub inne urządzenia, których celem jest hamowanie ruchów cieczy przy zmianach szybkości jazdy.

6) Budowa zbiorników ponad 1000 l pojemności oraz średnicy wewnętrznej powyżej 800 mm, przeznaczonych do gazów nadgryzających materiał zbiorników, powinna umożliwiać wewnętrzne oględziny. O ile w tym celu stosuje się właz, to wymiary jego powinny wynosić co najmniej 300x400 mm.

7) Zbiorniki bez szwu, o ile z procesu fabrykacyjnego nie wychodzą w stanie wyżarzenia, oraz zbiorniki zgrzewane i spawane ze stali, dla których ciśnienie próbne przekracza 30 atn, powinny być starannie wyżarzone w piecach w temperaturze powyżej punktu Ac^3. Nie podlegają wyżarzeniu zbiorniki spawane, niezależnie od wysokości ciśnienia próbnego, o ile w obliczeniu przyjęto spółczynnik z do 0,5 włącznie. Na dowód przepisowego wyżarzenia zbiorniki powinny być zaopatrzone w odpowiedni znak wytwórni. Po wyżarzeniu dopuszczalne jest miejscowe nagrzanie, np. przy przypawaniu króćców jedynie w porozumieniu z rzeczoznawcą.

8) Połączenia zgrzewane, spawane lub lutowane nie powinny być narażone wybitnie na zginanie.

9) Butle dla wszystkich ciśnień mogą być wykonane: a) bez szwu i b) z rur bez szwu z zaciąganymi końcami, o ile sposób wykonania zamknięć obu końców został uprzednio uzgodniony z rzeczoznawcą.

10) Butle oraz wszelkie inne zbiorniki, zgrzewane lub spawane, dla których ciśnienie próbne przekracza 60 atn, mogą być wykonane jedynie za zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu. Ograniczenie to nie dotyczy zbiorników i butli wykonanych i używanych dla doświadczeń nad ich budową.

11) Nitowanie zbiorników jest dopuszczalne, o ile ciśnienie próbne nie przekracza 50 atn.

12) Grubość ścianek balonów powinna wynosić co najmniej 1 mm.

§ 6. 1) Każdy zbiornik do gazów sprężonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem powinien być wyposażony przynajmniej w jeden zawór. Bateria zbiorników, wbudowana na stałe do pojazdu, może być połączona wspólną rurą zbiorczą, zaopatrzoną w zawór, o ile gazy wypełniające zbiorniki nie są trujące. W przeciwnym wypadku każdy zbiornik powinien posiadać osobny zawór.

2) Zawody powinny posiadać osłonę ochronną. Osłoną ochronną dla butli są kołpaki, w których powinny znajdować się dostatecznie wielkie otwory dla odpływu gazu w razie nieszczelności zaworu.

3) Dla balonów oraz małych butli, używanych np. do celów pożarniczych i ratowniczych, kołpaki nie są wymagane.

4) Dla zbiorników do gazu olejowego, olejowo-acetylenowego, gazu ziemnego i produktów gazu ziemnego oraz do amoniaku rozpuszczonego w wodzie pod ciśnieniem wolno używać zamiast zaworów wkrętek metalowych, które muszą być na tyle szczelne, aby zawartości zbiornika nie można było wyczuć powonieniem.

5) Na części osprzętu, z wyjątkiem osłon, mogą być używane jedynie takie materiały, których gazy, znajdujące się w zbiorniku, nie nadgryzają i z którymi nie tworzą niebezpiecznych związków chemicznych, w szczególności:

a) dla zbiorników zawierających acetylen nie wolno używać miedzi ani stopów, zawierających więcej niż 70% miedzi,
b) dla zbiorników na tlen, czterotlenek azotu, podtlenek azotu oraz powietrze sprężone wolno używać jedynie mosiądzu, brązu lub stali nierdzewnej,
c) dla zbiorników na fluorek boru i amoniak skroplony lub rozpuszczony pod ciśnieniem w wodzie wolno używać jedynie stali.

6) Przy osprzęcie łącznie z zaworami redukcyjnymi oraz na gwincie kołpaków dla zbiorników na tlen, czterotlenek azotu, podtlenek azotu i powietrze sprężone nie wolno używać środków uszczelniających i smarujących, zawierających jakiekolwiek tłuszcze lub oleje. Nie wolno używać również materiałów uszczelniających łatwopalnych.

7) Zawory do gazów palnych i helu powinny posiadać na króćcu bocznym gwint lewoskrętny, do wszystkich innych gazów — prawoskrętny. Takie same gwinty powinny posiadać również urządzenia do napełniania w wytwórniach fabrykujących gazy sprężone, skroplone lub rozpuszczone pod ciśnieniem oraz do opróżniania w miejscach zużycia. Wymiary gwintów powinny odpowiadać normie PN—U 510.

Dla butli do rozpuszczonego acetylenu zaleca się używać zaworów redukcyjnych ze złączem kabłąkowym, z wyjątkiem butli, przeznaczonych do sygnalizacji świetlnej, które mogą być zaopatrzone w zawory z gwintem lewoskrętnym.

8) Butle powinny być zaopatrzone w stopę, zabezpieczającą przed toczeniem się. Stopy nie są wymagane dla butli przeznaczonych do ce-

lów specjalnych oraz dla butli do aparatów pożarniczych i ratunkowych.

§ 7. 1) Stosować wolno jedynie takie rodzaje mas porowatych, które zostały dopuszczone do użytku przez instytucję upoważnioną przez Ministra Przemysłu i Handlu.

2) Butle do acetylenu rozpuszczonego w acetonie powinny być wypełnione całkowicie drobnoporowatą, równomiernie rozłożoną masą.

3) Masa porowata powinna wykazywać następujące własności:

a) łatwość skontrolowania obecności wszystkich składników,
b) stałość mieszanki i niezmienność własności chemicznych i fizycznych,
c) nie nadgryzać ścian zbiornika oraz nie tworzyć szkodliwych związków ani z acetonem, ani z acetylenem,
d) nie opadać i nie tworzyć pustych przestrzeni po wchłonięciu środka rozpuszczającego przy dłuższym użyciu i wstrząśnieniach, nawet w temperaturze 50° C,
e) zapobiegać skutecznie, nawet w wysokiej temperaturze i przy silnych wstrząsach, rozszerzaniu się w sposób wybuchowy procesów rozkładu acetylenu na całą zawartość butli.

§ 8. 1) Na każdym zbiorniku, z wyjątkiem zbiorników wymienionych w p. 2 niniejszego paragrafu powinny być umieszczone w sposób trwały i łatwo widoczny następujące dane:

a) nazwisko lub znak wytwórcy zbiornika,
b) bieżący numer zbiornika (podany przez wytwórcę zbiornika),
c) znak wyżarzenia z uwzględnieniem wyjątków, podanych w § 5 p. 7;

ponadto do gazów sprężonych:

d) bieżący numer zbiornika (podany przez właściciela),
e) nazwisko lub firma właściciela,
f) nazwa gazu, którym zbiornik ma być napełniany,
g) tara, tj. ciężar próżnego zbiornika w kg łącznie ze stopą (ew. nasadką zaworową), lecz bez zaworu i kołpaka; na zaworze lub wkrętce metalowej (§ 6 p. 4) powinien być wybitny ciężar zaworu lub wkrętki,
h) pojemność w l,
i) najwyższe dopuszczalne ciśnienie napełnienia w atn,
j) wysokość ciśnienia próbnego w atn,
k) daty przeprowadzonych badań ze znakiem rzeczoznawcy;

dla gazów skroplonych oraz amoniaku rozpuszczonego w wodzie: jak wyżej, z pominięciem jednak punktów „h" oraz „i", a z dodaniem punktu

l) najwyższy dopuszczalny ciężar napełnienia w kg:

dla zbiorników zawierających butan, propan i izobutan oraz mieszaniny gazów A, A^1, B i C, z wyjątkiem butli, zamiast tary (punkt g) — ciężar gotowego zbiornika, tj. zbiornika wraz z osprzętem, osłoną i izolacją;

dla acetylenu rozpuszczonego w acetonie: jak dla gazów sprężonych z dodaniem punktów:

m) ciężar gotowej butli, tj. ciężar zbiornika z zaworem, masą porowatą, acetonem i ładunkiem acetylenu przy ciśnieniu atmosferycznym,
n) oznaczenie rodzaju masy porowatej,
o) nazwa lub znak wytwórni, która napełniła butlę masą porowatą,
p) data odbioru butli napełnionej masą porowatą i acetonem ze znakiem rzeczoznawcy.

2) Na butlach o średnicach zewnętrznych do 70 mm włącznie powinny być umieszczone co najmniej następujące oznaczenia: nazwisko lub znak wytwórcy, bieżący numer zbiornika (podany przez wytwórcę), znak chemiczny gazu, dopuszczalne ciśnienie napełnienia w atn dla butli do gazów sprężonych, względnie dopuszczalne napełnienie w kg dla butli do gazów skroplonych, tara w kg, daty badań i znaki rzeczoznawcy.

3) Na każdym balonie powinna być umocowana tabliczka, zawierająca następujące dane:

nazwisko lub znak wytwórcy,
bieżący numer (podany przez wytwórcę),
najwyższe dopuszczalne ciśnienie napełnienia w atn,
ciśnienie próbne w atn.

Znak i datę badania balonu wybija rzeczoznawca na tej samej lub dodatkowej tabliczce przylutowanej do ścianki.

4) Nazwa gazu na zbiorniku (p. 1 f § 8) powinna mieć brzmienie ustalone w p. 2 § 1. Samo podanie znaku chemicznego, z wyjątkiem p. 2 niniejszego paragrafu, nie jest wystarczające.

5) Nazwisko lub firma właściciela może być podana w skrócie wykluczającym jednak jakąkolwiek niejasność.

6) Wymagane niniejszymi przepisami oznaczenia powinny być umieszczane zasadniczo na wzmocnionej części zbiornika, jak np. na butlach — na górnej pogrubionej części. O ile zbiornik odpowiedniego wzmocnienia nie posiada, to napisy należy wykonać na trwałej tabliczce metalowej lub na pierścieniu z przewidzianym miejscem na daty i znaki następnych badań, przymocowanych do zbiornika kroplami cyny lub tp. Napisy podane w punkcie 1 niniejszego paragrafu pod a, b i c oraz znak rzeczoznawcy powinny być umieszczone na zbiorniku bezpośrednio, np. na górnej powierzchni szyjki lub kołnierza butli, a jednocześnie na tabliczce lub pierścieniu — w razie ich stosowania.

7) Wysokość liter napisów nie powinna przekraczać:
dla numeracji zbiorników — 16 mm,
dla nazw firm i określenia gazu — 10 mm,
dla wszystkich innych oznaczeń — 8 mm.
Rozmieszczenie oznaczeń na butlach powinno odpowiadać podanemu w załączniku Nr 1.

8) Wszelkie zmiany w napisach oraz zasiatkowania nieważnych napisów na zbiornikach mogą być przeprowadzane jedynie za uprzednią zgodą rzeczoznawcy. Zmiana właściciela powinna być uwidoczniona na zbiorniku najpóźniej przy najbliższym badaniu okresowym. Napisów nie wolno usuwać za pomocą piłowania, młotkowania lub w inny podobny sposób. Usuwanie lub zmiana wybitych oznaczeń może być uskuteczniona jedynie na dokładnie opróżnionych i oczyszczonych zbiornikach. Po przeprowadzeniu zmian w napisach, umieszczonych na ściankach, zbiorniki powinny być poddane próbie ciśnienia przez rzeczoznawcę przed ponownym napełnieniem.

Wszelkie zmiany napisów powinny być odnotowane w odpowiednich dokumentach zbiorników.

9) Na zbiornikach, uznanych za niezdatne do dalszego użytku, należy zasiatkować wszystkie daty i znaki rzeczoznawcy w ten sposób, ażeby były widoczne; oznacza to ,że zbiornik nie jest dopuszczony do dalszego użytku w dawnych warunkach.

§ 9 i 10, zawierające przepisy o odbiorze technicznym (§ 9) i badaniach okresowych zbiorników (§ 10), pominięto.

§ 11. 1) Zbiorniki do gazów palnych i utleniających, w których to zbiornikach stwierdzono obecność ciał obcych, powinny być w wytwórni gazów przed napełnieniem oczyszczone. Wyjątek stanowią zbiorniki do acetylenu rozpuszczonego w acetonie.

2) Napełnianie zbiornika innym gazem aniżeli tym, do którego jest przeznaczony (§ 8 p. 1 f), jest dozwolone po uprzednim oczyszczeniu wnętrza zbiornika, zmianie napisu (§ 8 p. 8) oraz ewentualnej zmianie zaworu (§ 6 p. 7). Wyjątek stanowią zbiorniki na skroplone gazy ziemne, które mogą być napełniane cięższymi węglowodorami, pomimo że przeznaczone są dla lżejszych węglowodorów.

3) Nie wolno napełniać zbiorników, posiadających niezupełne lub wadliwe napisy (§ 8), względnie wątpliwy lub przekroczony termin badania okresowego (§ 10 p. 1).

4) Zawartość zbiorników do gazów skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem, z wyjątkiem balonów, powinna być stwierdzona przez zważenie.

5) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie napełnienia w atn zbiorników do gazów sprężynowych przy 15° C wynosi:

dla azotu, fluorku boru, gazu wodnego, gazu miejskiego, gazu ziemnego, gazów szlachetnych (argonu, helu, ksenonu, kryptonu, neonu) w stanie czystym lub zmieszanym ze sobą, jak również z tlenem, albo azotem, gazu „wulkan", karbogenu, powietrza sprężonego, tlenku, tlenku węgla i wodoru	200 atn
dla gazu olejowego	125 „
dla bezwodnika kwasu węglowego wego (kwasu węglowego)	20 „
dla gazu olejowo-acetylenowego	10 „

6) Na 1 kg gazów skroplonych najmniejsza dopuszczalna pojemność zbiornika wynosi:

dla bromku metylu	0,70 l
„ chloru, tlenochlorku węgla (fosganu), bezwodnika kwasu siarkawego, czterotlenku azotu	0,80 l
„ dwuchlorodwufluorometanu	0,89 l
„ chlorku metylu i chlorku etylu	1,25 l
„ chlorku winylu	1,26 l
„ tlenku etylenu	1,30 l
„ bezwodnika kwasu węglowego, podtlenku azotu i gazu T	1,34 l
„ siarkowodoru	1,45 l
„ chlorowodoru	1,50 l
„ eteru metylowego	1,65 l
„ metyloaminy i etyloaminy	1,70 l
„ butadienu	1,85 l
„ amoniaku	1,86 l
„ butanu	1,92 l
„ izobutanu	2,05 l
„ propylenu	2,25 l
„ propanu	2,35 l
„ gazu olejowego, gazu Z	2,50 l
„ etanu	3,30 l
„ etylenu	3,50 l
„ mieszaniny gazów A (§ 1 p. 2B)	2,08 l
„ mieszaniny gazów A¹ (§ 1 p. 2B)	2,10 l
„ mieszaniny gazów B (§ 1 p. 2B)	2,35 l
„ mieszaniny gazów C (§ 1 p. 2B)	2,40 l.

7) Skroplone gazy, które w obecności wody silnie nadgryzają ściany zbiorników, jak: chlor, chlorowodor, bezwodnik kwasu siarkawego, czterotlenek azotu, gaz T, tlenochlorek węgla (fosgen) i t. p. należy przed napełnieniem odwodnić i napełniać nimi jedynie suche zbiorniki.

8) Przy napełnianiu zbiorników gazami rozpuszczonymi pod ciśnieniem należy przestrzegać następujących zasad:

a) Dla amoniaku rozpuszczonego w wodzie najmniejsza rozpuszczalna pojemność zbiornika na 1 kg cieczy wynosi:

przy stosunku wagowym 35 — 40% amoniaku	1,25 l
przy stosunku wagowym 40 — 50% amoniaku	1,30 l

b) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie acetylenu rozpuszczonego w acetonie wynosi w temp. 15° C po osiągnięciu równowagi 15 atn. Normalna ilość acetonu powinna być taka, ażeby powiększenie się jego objętości wskutek wchłonięcia acetylenu przy ciśnieniu 15 atn i temp. 15° C pozostawiło wewnątrz porowatej masy przestrzeń wolną równą co najmniej 15% pojemności butli.

c) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie napełnienia balonów wynosi 12 atn.

9) W wytwórniach napełniających acetylen do zbiorników z masą porowatą i acetonem należy ustalić przed każdym nowym napełnieniem ciężar gotowego zbiornika (§ 8 p. 1 m). O ile stwierdzony ciężar zbiornika jest niższy co najmniej o 1,0 kg, aniżeli podany na 40-litrowej butli lub co najmniej o 0,2 kg na 5-litrowej butli, to przed ponownym napełnieniem zbiornika gazem należy uzupełnić go acetonem.

§ 13. 1) W wyniku przeprowadzonych badań zgodnie z § 9 powinien rzeczoznawca wybić obok daty swój znak oraz wystawić w 3 egzemplarzach poświadczenie według ustalonego wzoru (załącznik Nr 2). Rzeczoznawca, wytwórca i właściciel otrzymują po jednym egzemplarzu tego poświadczenia. Zamiast drugiego i trzeciego egzemplarza poświadczenia mogą być prowadzone książki lub wykazy.

2) W wyniku przeprowadzonych badań zgodnie z § 10 oraz w wypadku przeprowadzenia jakichkolwiek zmian w oznaczeniach na zbiorniku (§ 8 p. 8), lub po zarządzeniu wycofania zbiornika z obiegu (§ 10 p. 5 i 7) wystawia rzeczoznawca odpowiednie poświadczenie według ustalonego wzoru (załącznik Nr 3 wzgl. 4) w 3 egzemplarzach. Rzeczoznawca, firma napełniająca i właściciel otrzymują po jednym egzemplarzu tego poświadczenia. Zamiast drugiego i trzeciego egzemplarza poświadczenia mogą być prowadzone książki lub wykazy. Na dowód, że badanie okresowe wypadło dodatnio, wybija rzeczoznawca obok daty swój znak.

3) Na żądanie zainteresowanych czynników urzędowych, właściciel zbiornika obowiązany jest okazywać im posiadane poświadczenia.

4) Instytucja badająca masę porowatą wystawia odpowiednie poświadczenie, pozostawiając sobie odpis. Również odpis tego poświadczenia powinien być przedłożony rzeczoznawcy podczas badania gotowych butli (§ 9 p. 14). Na dowód przeprowadzonych badań gotowych butli rzeczoznawca wybija obok znaku wytwórni napełniającej swój znak i datę odbioru.

Załączniki pominięto.

§ 14. 1) Zbiorniki do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, które w chwili wejścia w życie przepisów niniejszych są już w użyciu i które były badane, są i nadal dopuszczone do użytku, jednak przy najbliższym badaniu okresowym według przepisów § 10 brakujące oznaczenia (§ 8), możliwe do odtworzenia, powinny być dodatkowo na zbiornikach umieszczone.

2) Próby zbiorników do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, wykonane przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszych, pozostają w mocy aż do terminu najbliższej próby, przypadającego według przepisów niniejszych.

4) Balony, będące w użyciu, a nie badane dotychczas, powinny być zgłoszone rzeczoznawcy w terminie rocznym od chwili wejścia w życie przepisów niniejszych do zbadania próbą wodną na 1½-krotne ciśnienie robocze.

5) Masami porowatymi rodzajów, będących dotychczas w użyciu, można nadal wypełniać butle w okresie lat trzech, licząc od dnia wejścia w życie przepisów niniejszych, po tym zaś terminie masy takie mogą być używane do wypełniania butli, o ile uzyskają w tym celu dopuszczenie Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 15. Minister Przemysłu i Handlu może w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie na podstawie opinii rzeczoznawcy, zezwolić na odchylenia od wymagań technicznych, zawartych w przepisach niniejszych.

§ 17. W stosunku do zakładów podlegających nadzorowi władz górniczych mają zastosowanie przepisy art. 149 prawa górniczego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 85, poz. 654).

§ 18. 1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

18.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 kwietnia 1927 r.

o zakazie używania białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 maja 1927 r. Nr 43. poz. 380).

Art. 1. Używanie białego i żółtego fosforu przy wyrobie zapałek lub innych przedmiotów zapalnych jest zakazane.

Art. 2. Zakazane jest również używanie, przechowywanie, sprzedaż i w ogóle rozpowszechnianie w jakikolwiek bądź sposób oraz przewóz z zagranicy produktów zapalnych, zawierających biały lub żółty fosfor.

Art. 3. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu, stosownie do właściwości, z Ministrem Spraw Wewnętrz-

nych, Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Przemysłu i Handlu lub Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, może w drodze rozporządzeń ustalać wyjątki od zakazów, zawartych w artykułach poprzednich, dla celów wojskowych, naukowych i dla wyrobu lontów, służących do zapalania górniczych lamp bezpieczeństwa, oraz określać warunki, przy których zachowaniu powyższe wyjątki będą dopuszczalne.

1. Kompetencje Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidziane w art. 3, przejęli odpowiednio Ministrowie: Bezpieczeństwa Publicznego, Obrony Narodowej i Oświaty.

2. P. art. 15—16, 18 i 19 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelnych władz gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 43).

Art. 4. Winni przekroczenia przepisów, zawartych w art. 1 i 2 oraz przepisów rozporządzeń, na podstawie art. 3 wydać się mających, ulegną karze grzywny do trzech tysięcy złotych i aresztu do sześciu tygodni, lub jednej z tych kar. (150.000 zł.).

Władza wymierzająca karę oznaczy w orzeczeniu na wypadek nieściągalności grzywny, karę zastępczego aresztu, według słusznego uznania, jednak na czas nie ponad sześć tygodni.

Przedmioty bezprawnie wyrabiane, przechowywane, rozpowszechniane lub przywożone z zagranicy, ulegną konfiskacie, niezależnie od tego, czy są własnością osoby skazanej, czy też innej. Jeżeli ściganie lub skazanie winnego jest niemożliwe, należy orzec samoistnie konfiskatę tych przedmiotów.

P. art. 10 prawa o wykroczeniach, art. 12 § 1 przep. wpr. k. w. i pr. o wykr. i art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161).

Art. 5. Do wymierzania kar, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, powołane są władze administracyjne I instancji.

Ust. 2 utracił moc obow. w związku z przepisami art. 522 i nast. k. p. k.

3. Przedmioty, podlegające konfiskacie, należy zająć już w toku postępowania, przewidzianego artykułem niniejszym.

B. PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE Z ZAKRESU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I BUDOWNICTWA.

19.

DEKRET

z dnia 2 kwietnia 1946 r.

o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju.

(Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109).

Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 1.

Zmiany wprowadzone po wydaniu zeszytu Nr 17: ustawa z dnia 3 lipca 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 268) i dekret z dnia 26 kwietnia 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 197).

20.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 16 lutego 1928 r.

o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1939 r. — Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 216).

Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 10.

Zmiany wprowadzone po wydaniu zeszytu Nr 17: ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 240) i z dnia 30 grudnia 1948 r. (Dz. U. R.. P. Nr 4/1949, poz. 20).

21.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROBÓT PUBLICZNYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH, PRZEMYSŁU I HANDLU ORAZ PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 maja 1929 r.

w sprawie przechowywania taśmy celuloidowej (filmu).

(Dz. U. R. P. z dnia 29 maja 1929 r. Nr 36, poz. 327).

Na podstawie art. 327 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pomieszczenia, przeznaczone do przechowywania taśmy celuloidowej (filmowej) w ilościach, przekraczających 35 kilogramów, mianowicie: 1) pracownie, 2) zakłady, 3) laboratoria filmowe, powinny czynić zadość wymogom, podanym niżej w §§ 3—29.

W wystawach sklepowych taśmy filmowej umieszczać nie wolno.

§ 2. Pod pracowniami rozumiane są pomieszczenia, w których dokonywane są prace tylko nad suchym filmem. Ilość taśmy, znajdującej się w pracowni, w żadnym wypadku nie powinna przekraczać 300 kg.

§ 3. Pracownie mogą być urządzane w domach mieszkalnych, lecz tylko w specjalnych pomieszczeniach. O ile w pracowni znajduje się nie więcej, jak 100 kg taśmy, pracownia znajdować się może na każdej kondygnacji budynku; jeżeli więcej, jak 100 kg, jedynie na najwyższej kondygnacji.

Urządzenie pracowni filmowych w suterenach jest zabronione.

§ 4. Na każdego pracownika, zatrudnionego w pracowni, powinno przypadać co najmniej 5 mtr kw. powierzchni pracowni. Powierzchnia

całej pracowni nie może być mniejsza niż 12 mtr kw.

Wysokość pracowni odpowiadać powinna przepisom art. 242 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r.

§ 5. Pracownia powinna posiadać stropy i ściany ogniotrwałe.

Ściany, sąsiadujące z pomieszczeniami mieszkalnymi lub pomieszczeniami, w których przechowywane są materiały łatwopalne, powinny posiadać grubość co najmniej 27 cm, gdy są wykonywane z cegły, lub grubość, odpowiadającą takiej grubości pod względem statystycznym i odporności na ogień, gdy są wykonywane z innego materiału (np. betonu, żelaza, żelazobetonu).

Inne ściany pracowni, nie sąsiadujące z wyżej określonymi pomieszczeniami, mogą być wykonane w konstrukcji ogniotrwałej lekkiej.

Strop górny pracowni może być również wykonany z konstrukcji ogniotrwałej lekkiej, gdy pracownia znajduje się na najwyższej kondygnacji budynku. W tym wypadku nad pracownią nie mogą znajdować się żadne pomieszczenia użytkowe.

§ 6. Pracownia powinna być należycie oświetlona światłem dziennym. Stosunek powierzchni okien w świetle futryny do powierzchni podłogi nie powinien być mniejszy, jak 1:8, z zastrzeżeniem jednak, że najmniejsza łączna powierzchnia okien pracowni wynosić powinna 1,5 mtr kw.

Okna muszą mieć szyby matowe, niedopuszczające ogniskowych promieni słonecznych.

Pracownia powinna posiadać otwór wentylacyjny, nie połączony z innymi przewodami, o powierzchni nie mniejszej jak 350 cm kw.

§ 7. Pracownia może być ogrzewana przy pomocy centralnego ogrzewania, lub hermetycznych pieców kaflowych, wyłożonych wewnątrz cegłą ognioodporną o grubości co najmniej 6 cm, z paleniskiem, umieszczonym nazewnątrz pracowni.

Używanie jakichkolwiek innych pieców, w szczególności żelaznych, gazowych, lub elektrycznych, jest wzbronione.

§ 8. Poza godzinami pracy taśma filmowa nie może znajdować się w pracowni. Film pozostawiony w godzinach pracy poza stołem montażowym, powinien być zamknięty w żelaznym pudełku.

§ 9. Przechowywanie taśmy celuloidowej (filmowej) w ilości większej jak 300 kg, może mieć miejsce tylko w składach urządzonych w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 10. Składy taśmy celuloidowej (filmowej), urządzane w budynkach, w których znajdują się pomieszczenia, przeznaczone na pobyt ludzi, mogą mieścić się tylko w budynkach murowanych na najwyższej kondygnacji budynku.

Nad składami nie mogą się znajdować żadne pomieszczenia użytkowe.

Składy powinny być tak umieszczone, aby w razie pożaru w nich nie była odcięta droga, prowadząca ze znajdujących się na tejże kondygnacji pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi, do klatki schodowej, o ile ta klatka jest jedynym wyjściem nazewnątrz.

Odległość składu od pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi, a położonych na tej samej kondygnacji, jak również odległość od klatek schodowych, prowadzących do tych pomieszczeń, nie może być mniejsza od 4 metrów.

Również 4 metry wynosić musi najmniejsza odległość składów od granic posiadłości sąsiadów.

O ile powyższa odległość od pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi, nie może być zachowana, powinny ściany oddzielające skład od tych pomieszczeń posiadać grubość nie mniejszą od 55 cm, gdy są one wykonane z cegły (przy dopuszczeniu w tej grubości warstwy izolacyjnej powietrza do 13 cm grubości) lub też grubość, odpowiadająca tej grubości pod względem statycznym i pod względem odporności na ogień, gdy ściany są wykonane z innego materiału (np. betonu, żelaza, żelazobetonu).

W razie wykonania ścian składu z innych materiałów, jak cegła, powinno być na żądanie władz przedstawione udowodnienie ich należytej statyczności i odporności na ogień.

§ 11. W jednym pomieszczeniu składowym może być przechowywane nie więcej, jak 2000 kg taśmy celuloidowej (filmowej). We wszystkich pomieszczeniach składowych, znajdujących się w budynku, w którym są pomieszczenia, przeznaczone na pobyt ludzi, może być przechowywane łącznie nie więcej, jak 4000 kg taśmy.

§ 12. Ściany pomieszczeń składowych muszą być ogniotrwałe i powinny posiadać grubość co najmniej 41 cm (1½ cegły), gdy są wykonane z cegły, lub też grubość, odpowiadająca tej grubości pod względem statycznym i odporności na ogień, gdy są wykonane z innego materiału.

Wewnętrzne ściany składu winny być wyprowadzone do wysokości co najmniej 30 cm powyżej powierzchni dachu. Ściany powyżej ścian pomieszczenia składowego, powinny posiadać grubość co najmniej 27 cm, gdy są wykonane z cegły, lub grubość, odpowiadająca tej grubości pod względem statycznym i pod względem odporności na ogień, gdy są wykonane z innego materiału ogniotrwałego.

Stropy składów muszą być zbudowane ogniotrwale z konstrukcji lekkiej. Stropy pomieszczeń, znajdujących się bezpośrednio pod skła-

dami, powinny być wykonane ogniotrwale z konstrukcji masywnej.

§ 13. Każde pomieszczenie składowe powinno posiadać wyciąg wentylacyjny, nie łączący się z żadnymi innymi przewodami, którego przekrój w świetle wynosić powinien co najmniej 5% powierzchni składu, przy minimalnym przekroju, równającym się ½ metra kw. Wyciąg wentylacyjny powinien być wzniesiony co najmniej o 1 metr ponad powierzchnię dachu i być zaopatrzony w siatkę ochronną.

§ 14. Pomieszczenia składowe powinny posiadać przedsionek o powierzchni, wynoszącej co najmniej 4 metry kwadratowe, wykonany ogniotrwale. Przedsionek ten może być wspólny dla kilku pomieszczeń składowych. Powinien on być zaopatrzony w wyciąg wentylacyjny o przekroju, wynoszącym w świetle co najmniej połowę sumy przekroju otworów wentylacyjnych pomieszczeń składowych, do których przylega. Drzwi ze składu i przedsionka powinny otwierać się nazewnątrz.

Bezpośrednie łączenie poszczególnych pomieszczeń składowych między sobą jest wzbronione.

Nad składami nie mogą znajdować się żadne pomieszczenia użytkowe.

§ 15. Poza przestrzenią, przeznaczoną na magazynowanie filmów, pomieszczenie składowe musi posiadać wolną przestrzeń o wymiarach co najmniej 2,5x2,5 mtr.

Wszelkie urządzenia wewnętrzne składu (półki, drabiny i t. p.) powinny być wykonane z materiałów ogniotrwałych.

W składzie nie może być poza filmami żadnych innych przedmiotów.

§ 16. Każde pomieszczenie składowe powinno posiadać otwory okienne, o łącznej powierzchni, wynoszącej co najmniej 1 mtr kw. w świetle futryny.

§ 17. Składy nie mogą zawierać żadnych urządzeń do ogrzewania.

§ 18. Jakakolwiek praca w składzie prócz wnoszenia i wynoszenia filmów jest niedozwolona.

§ 19. Na dachu domu, w którym znajduje się skład, powinien być urządzony piorunochron, umieszczony na najwyższym miejscu nad składem.

§ 20. Drzwi, prowadzące bezpośrednio do pracowni lub do składu, powinny być żelazne, lub obite od strony pracowni, względnie składu, — blachą żelazną na podkładzie azbestowym.

Drzwi te powinny otwierać się nazewnątrz oraz mają być zaopatrzone w sprężynę samozamykającą się i nie mogą posiadać zamków samozatrzaskujących się.

§ 21. W pobliżu drzwi, prowadzących do składu lub pracowni, lecz poza obrębem tychże, powinien znajdować się hydrant, połączony z siecią wodociągową i zaopatrzony w węża tłoczonego, o długości wystarczającej dla każdego miejsca składu lub pracowni. Średnica hydranta wynosić ma przy pracowniach najmniej 5 cm, przy składach najmniej 8 cm.

Nad hydrantem powinny stale wisieć co najmniej dwie maski przeciwgazowe ze specjalnymi pochłaniaczami.

W pracowniach i składach powinien znajdować się kubełek napełniony stale z wodą, z zanurzoną w nim ścierką.

§ 22. W składzie lub pracowni zabronione jest trzymanie otwartego ognia, palenie tytoniu, jako też wchodzenie do tych pomieszczeń z ogniem.

§ 23. Oświetlenie wszelkich pomieszczeń, w których przechowywana jest taśma filmowa, może być tylko elektryczne.

§ 24. Przewody elektryczne oświetlenia w składzie lub pracowni powinny być podzielone co najmniej na dwa obwody, z których każdy osobno winien być zabezpieczony bezpiecznikami w szafce, umieszczonej nazewnątrz składu. Szafka winna być zamykana na klucz.

Na właścicielu składu leży obowiązek czuwania, aby przy zmianie korków na nowe nie były wkręcane większe, niż na 6 amperów. Używanie korków naprawionych jest bezwzględnie wzbronione.

Na linii zasilającej przed bezpiecznikami nazewnątrz pracowni powinien być umieszczony wyłącznik drążkowy wielobiegunowy dla całkowitego wyłączenia napięcia po opuszczeniu lokalu przez pracowników.

Przy bezpiecznikach winny być umieszczone wyraźne i trwałe napisy, wyjaśniające w sposób zrozumiały przeznaczenie danego obwodu.

Wyłącznik drążkowy ogólny winien się mieścić w szafce zamykanej oszklonej, aby uniemożliwić niespodziewane wyłączenie prądu podczas pracy.

§ 25. Instalacja winna być wykonana izolowanymi (w podwójnej gumie, taśmie i plecionce) przewodami, umieszczonymi w rurkach bergmanowskich, wpuszczonych w mur i zatynkowana.

Miejsca połączeń przewodów między sobą winny być lutowane, a następnie izolowane paragumą i taśmą izolacyjną. Takie połączenie można wykonywać tylko w pudełkach bergmanowskich.

O ile przewody nie mogą być zmontowane, jak wyżej, w rurkach bergmanowskich pod tynkiem, należy powyższe przewodniki układać w rurkach żelaznych (Peschla) i stosować osprzęt hermetyczny żeliwny.

§ 26. Oprawy do żarówek winny być typu hermetycznego ze szkłem ochronnym zamknię-

tym. Zakładanie gniazdek wtyczkowych oraz używanie odbiorników przenośnych jest wzbronione. Wyłączniki winny być żeliwne typu hermetycznego. Silniki elektryczne, jak również wyłączniki i rozruszniki do nich mogą być stosowane tylko typu hermetycznego.

Na linii zasilającej, o ile taryfa na prąd jest inna od świetlnej, winien również być ustawiony nazewnątrz składu wyłącznik drążkowy dla wyłączenia napięcia instalacji siłowej składu po opuszczeniu lokalu przez pracowników. Przed dokonywaniem wszelkich zmian, lub napraw w instalacji elektrycznej siły lub światła, należy obydwa drążkowe wyłączniki wyłączyć. Wykonywać jakiekolwiek bądź roboty elektryczne w składzie lub pracowni pod napięciem jest wzbronione.

Szkło ochronne żarówek powinno obejmować również i oprawę.

Wyłączniki hermetyczne żeliwne oraz inny osprzęt powinny być zabezpieczone od rdzy i kwasów przez pokrycie lakierem. Wyłącznik ogólny dla liny siłowej ma być również umieszczony w zamkniętej oszklonej szafce.

§ 27. W składzie i pracowni nie wolno umieszczać transformatorów dzwonkowych i przewodników dzwonkowych.

Linie dzwonkowe, względnie sygnalizacyjne, mogą być umieszczone, o ile jakość przewodników oraz ich instalacja będą odpowiadały przepisom § 25.

§ 28. Do pomieszczeń laboratoriów filmowych, w których odbywa się suszenie filmu, lub inne prace nad suchym filmem, mają zastosowanie wszystkie wyżej wyszczególnione przepisy, obowiązujące dla pracowni filmowych.

Dla pomieszczeń laboratoriów filmowych, w których wykonywane są prace nad mokrym filmem, mają zastosowanie tylko przepisy § 7 oraz §§ 23—27.

§ 29. Istniejące pomieszczenia, w których przechowuje się taśmę celuloidową (filmową), powinny być dostosowane do przepisów niniejszego rozporządzenia w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia jego w życie.

§ 30. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

22.

R O Z O P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA ROBÓT PUBLICZNYCH
w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych

z dnia 2 lipca 1929 r.

o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów (planów) robót budowlanych i o trybie postępowania przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków.

(Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 456).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 24.

23.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRÓW: SPRAW WEWNĘTRZNYCH I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 23 maja 1935 r.

Przepisy dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny przy robotach budowlanych.

(Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 329).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 22.

24.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 14 września 1935 r.

o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budowlanymi.

(Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 438).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 25.

25.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 13 maja 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie przepisów szczegółowych o budowie państwowych budynków kolejowych i budynków kolei prywatnych użyteczności publicznej.

(Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 346).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 13.

26.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 16 marca 1938 r.

o sposobie odgradzania posiadłości i działek.

(Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 182).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 28.

27.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 3 września 1946 r.

o używaniu przy budowie wapna pokarbidowego.

(Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 262).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 21.

28.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ODBUDOWY ORAZ PRACY i OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 marca 1947 r.

o warunkach bezpieczeństwa przy robotach rozbiórkowych.

(Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 128).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 23.

29.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 11 grudnia 1947 r.

o skomplikowanych konstrukcjach, stosowanych w budynkach.

(Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 490).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 17.

30.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 25 kwietnia 1949 r.

w sprawie uszczelniania łączeń rur kanalzacyjnych lano-żeliwnych oraz stosowania rur lano-żeliwnych typu lekkiego i rur kamionkowych w instalacjach budynków.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 kwietnia 1949 r. Nr 25, poz. 188).

Na podstawie art. 416 ust. 2 i art. 408 pkt 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216 i Nr 77, poz. 514, z 1946 r. Nr 16, poz. 109, z 1948 r. Nr 35, poz. 240 i z 1949 r. Nr 4, poz. 20) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Uszczelniania połączeń rur kanalizacyjnych lano-żeliwnych należy — z wyjątkiem przypadków określonych w § 2 — dokonywać cementem.

2. W razie użycia do uszczelniania rur cementu, szczeliwo ze sznura czarnego i białego powinno być szczególnie starannie wykonane.

§ 2. Stosowanie ołowiu obowiązuje tylko przy uszczelnianiu rur kanalizacyjnych lano-żeliwnych:

1) głównych rurociągów poziomych (magistrali), podwieszonych pod stropami bądź na ścianach;
2) rurociągów w halach fabrycznych narażonych na wstrząsy;
3) rurociągów w pomieszczeniach narażonych na działanie kwasów;
4) wewnętrznych rurociągów pionowych odprowadzających wodę deszczową w budynkach monumentalnych.

§ 3. 1. Kanalizacyjne przewody poziome (magistrale) wewnątrz budynków należy wykonywać:

1) z rur lano-żeliwnych „typu normalnego" określonych w Polskich Normach;
2) z rur kamionkowych z zachowaniem następujących warunków:
   a) przewody podziemne wewnątrz budynków powinny mieć co najmniej 50 cm nakrycia nad wierzchem rury;
   b) w miejscach, gdzie przewody przechodzić będą przez ściany nośne, otwory powinny posiadać dookoła rury wolną przestrzeń, którą należy wypełnić materiałem plastycznym.

2. Nie narażone na wstrząsy przewody kanalizacyjne pionowe razem z odgałęzieniami mogą być wykonywane z rur lano-żeliwnych „typu lekkiego", określonego w Polskich Normach.

3. Pionowe przewody spustowe zezwala się wykonywać z rur kamionkowych, jednak odgałęzienia w tym przypadku muszą być wykonywane z rur lano-żeliwnych.

31.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 26 września 1949 r.

w sprawie odległości budynków od niektórych dróg państwowych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 września 1949 r. Nr 52, poz. 398).

Na podstawie art. 416 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216 i Nr 77, poz. 514, z 1946 r. Nr 16, poz. 109, z 1948 r. Nr 35, poz. 240 i z 1949 r. Nr 4, poz. 20) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na obszarze województwa warszawskiego w powiatach: warszawskim, grodzisko-mazowieckim, sochaczewskim, płońskim, pułtuskim, radzymińskim, mińskim, garwolińskim i grójeckim — niedozwolone jest wznoszenie, nadbudowa i powiększanie budynków, jak również naprawa budynków uszkodzonych więcej niż w 66%:

1) w granicach administracyjnych miast — w odległości 30 m,

2) na pozostałym obszarze — w odległości 40 m od osi następujących dróg państwowych I-ej klasy:

Nr drogi 13 — Warszawa, Falenty, Tarczyn, Grójec na Białobrzegi, Radom, Kielce;

„ „ 14 — Falenty, Nadarzyn, Mszczonów na Rawę Mazowiecką, Tomaszów Mazowiecki;

„ „ 17 — Warszawa, Błonie, Sochaczew na Łowicz, Kutno;

„ „ 1 — Warszawa, Łomianki, Kazuń Niemiecki, Nowy Dwór, Zakroczym, Płońsk na Drobin, Sierpc;

„ „ 2 — Warszawa, Jabłonna, Zegrze, Serock, Pułtusk na Różan, Ostrołękę;

„ „ 3 — Warszawa, Radzymin, Wyszków na Ostrów Mazowiecki, Zambrów, Białystok;

„ „ 4 — Warszawa, Miłosna, Mińsk Mazowiecki, Kałuszyn na Siedlce, Białą Podlaską, Brześć;

„ „ 9 — Miłosna, Wiązowna, Garwolin, Ryki na Kurów, Lublin;

„ „ 17/1 — Sochaczew, Młodzieszyn, Wyszogród, Kobylniki, Płońsk;

„ „ 1/1 — Płońsk, Suchocin na Ciechanów, Przasnysz;

oraz następujących dróg państwowych II-ej klasy:

— Płońsk, Dziektarzewo na Glinojeck, Mławę;

— Ciechanów, Gołymin, Pułtusk, Pniewo, Wyszków na Łochów, Węgrów.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy budynków, związanych z utrzymaniem i obsługą dróg i innych linii komunikacyjnych, jeżeli ze względu na swe przeznaczenie budynki te powinny się znajdować w odległości mniejszej, niż określona w § 1.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się na terenach, dla których linie zabudowania ustalają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

§ 4. Na terenach, położonych w granicach administracyjnych miast, wojewoda może ustalić mniejszą, niż określona w § 1 odległość budynków od drogi państwowej, jeżeli przewiduje się wybudowanie odcinka drogi objazdowej, przy którym będzie stosowany przepis § 1.

§ 5. Poza przypadkami, określonymi w § 4, wojewoda może w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, pozwolić na zastosowanie odległości mniejszej, niż okrelona w § 1.

32.

USTAWA

z dnia 3 lipca 1947 r.

o normach i standartach budowlanych.

(Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 269).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 11.

33.

USTAWA

z dnia 13 marca 1934 r.

o oddaleniu budowli, składów, zadrzewienia i robót ziemnych od linii kolejowych oraz o pasach ochronnych przeciwpożarowych i zasłonach odśnieżnych.

(Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 220).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 15.

34.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 7 września 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o urządzeniu i utrzymywaniu pasów ochronnych przeciwpożarowych i zasłon odśnieżnych.

(Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 759).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 16.

35.

DEKRET

z dnia 27 marca 1947 r.

o ulgowym nadawaniu uprawnień budowlanych w wyjątkowych przypadkach.

(Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 132).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 19.
Zmiany wprowadzone po wydaniu zeszytu Nr 17: ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 307).

36.

USTAWA

z dnia 15 lutego 1933 r.

o kierowaniu robotami budowlanymi i sporządzaniu projektów (planów) tych robót na obszarze m. Gdyni.

(Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 108).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 20.

37.

DEKRET

z dnia 5 września 1946 r.

o rejestracji i przymusowym zatrudnieniu fachowych sił technicznych z dziedziny budownictwa na rzecz odbudowy kraju.

(Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 266).
Tekst ogłoszono w zeszycie Nr 17 pod poz. 40.

38.

DEKRET

z dnia 3 stycznia 1919 r.

o zatwierdzaniu projektów pomników ze stanowiska artystycznego.

(Dz. Pr. P. P. z dnia 13 stycznia 1919 r. Nr 5, poz. 93).
Zmiany: ustawa z dnia 13 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 298) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976).
Nie obowiązuje na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 1. Osoby i wszelkiego rodzaju instytucje publiczne i prywatne, nie wyłączając urzędów państwowych, zamierzające w miejscu publicznym wznieść pomnik, posąg, figurę lub wmurować albo zawiesić tablicę pamiątkową, winny uprzednio przedstawić projekt właściwemu wojewodzie do zatwierdzenia ze stanowiska artystycznego. Zatwierdzenie to winno nastąpić najpóźniej w ciągu miesiąca od daty złożenia projektu.

Art. 3. Większe naprawy i przebudowy pomników, posągów, figur i tablic pamiątkowych ulegają przepisom artykułów powyższych.

Art. 4. Pomniki, figury i posągi, wzniesione wbrew przepisom niniejszym, lub wmurowane albo zawieszone wbrew tym przepisom tablice pamiątkowe mogą być usunięte zarządzeniem powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 5. Przepisy niniejsze nie rozciągają się na pomniki, figury, posągi i tablice pamiątkowe, umieszczane na cmentarzach i wewnątrz świątyń przez osoby prywatne z ich własnych funduszów dla utrwalenia pamięci fundatorów lub ich najbliższej rodziny, jak również na przedmioty podobne, poświęcone wyłącznie celom kultu religijnego, oraz na figury, posągi i tablice, stanowiące ornament budynku, którego projekt został wraz z ornamentem przez władze budowlane zatwierdzony.

Art. 6. Kto wbrew przepisom niniejszego dekretu wznosi w miejscu publicznym pomnik, posąg lub figurę, wmurowuje lub zawiesza tablicę pamiątkową, albo dokonywa większych napraw lub przebudowy, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3.000 zł. Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w niniejszym dekrecie, powołane są władze administracyjne. (150.000 zł.).

C. PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE Z ZAKRESU OBRONY PAŃSTWA I SPRAW WOJSKOWYCH.

39.

USTAWA

z dnia 4 lutego 1950 r.

o powszechnym obowiązku wojskowym.

(Dz. U. R. P. z dnia 28 lutego 1950 r. Nr 6, poz. 46).

Art. 9. 1. Powszechnemu obowiązkowi wojskowemu podlegają mężczyźni — obywatele polscy — w wieku od 18 do 50 lat życia włącznie.

2. Mężczyźni, posiadający stopień oficerski do pułkownika włącznie, podlegają powszechnemu obowiązkowi wojskowemu do 60, a generałowie (admirałowie) — do 65 lat życia włącznie.

Art. 10. Powszechny obowiązek wojskowy obejmuje:
1) obowiązek zgłaszania się do rejestracji,
2) obowiązek stawania do poboru,
3) obowiązek odbywania służby wojskowej,
4) obowiązek meldunkowy.

Art. 11. 1. Obowiązani do służby wojskowej z mocy szczególnego obowiązku wojskowego, określonego w osobnych przepisach (żołnierze: zawodowi, tytularni pełniący służbę wojskową, stanu spoczynku, uczniowie szkół kształcących na oficerów zawodowych), nie podlegają powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

2. W razie ustania szczególnego obowiązku wojskowego powstaje z mocy prawa powszechny obowiązek wojskowy.

Art. 12. Osoby, uznane za zupełnie niezdolne do służby wojskowej, nie podlegają powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

Art. 13. Obowiązkowi zgłoszenia się do pierwszej rejestracji podlegają mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 18 lat życia.

Art. 15. Obowiązkowi zgłoszenia się do drugiej rejestracji podlegają mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 19 lat życia.

Art. 17. 1. Mężczyźni, stale zamieszkali za granicą, podlegają obowiązkowi zgłoszenia się do pierwszej rejestracji we właściwych urzędach konsularnych. Nie podlegają oni obowiązkowi zgłoszenia się do drugiej rejestracji.

2. Mężczyźni, przebywający czasowo za granicą, obowiązani są zgłosić się do pierwszej i drugiej rejestracji niezwłocznie po powrocie do kraju.

Art. 18. 1. Mężczyźni, którzy nie dopełnili w terminie obowiązku zgłoszenia się do pierwszej lub drugiej rejestracji, obowiązani są uczynić to niezwłocznie po ustaniu przeszkody.

2. Obowiązek zgłoszenia się do pierwszej rejestracji trwa do końca tego roku kalendarzowego, w którym obowiązany do tej rejestracji kończy 18, a do drugiej rejestracji — 50 lat życia.

Art. 19. 1. W razie stwierdzenia podczas drugiej rejestracji wady, ułomności lub choroby, czyniącej rejestrowanego czasowo niezdolnym do służby wojskowej, lecz dającej się wyleczyć najdalej w ciągu roku, wojskowa komenda rejonowa może na wniosek komisji rejestracyjnej zarządzić skierowanie rejestrowanego do zakładu leczniczego w celu leczenia.

2. Dokonanie zabiegu chirurgicznego wymaga zgody rejestrowanego.

Art. 20. 1. Minister Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego określi w drodze rozporządzenia terminy i sposób przeprowadzenia rejestracji i założenia ewidencji, dokumenty, jakie powinni przedstawić zgłaszający się do rejestracji, oraz przypadki, w których obowiązek zgłoszenia się do rejestracji może być spełniony w drodze pisemnej.

2. Sprawy, wymienione w ust. 1, w odniesieniu do rejestracji za granicą normuje Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego w drodze zarządzenia.

Art. 21. 1. Pobór w kraju zarządza corocznie Minister Obrony Narodowej.

2. Pobór przeprowadzają władze wojskowe przy udziale władz administracji ogólnej.

3. Pobór przeprowadza się między 1 września a 31 października.

4. Pobór za granicą zarządza Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 22. Poborowymi są mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym obowiązani są stawić się do poboru.

Art. 23. 1. Obowiązkowi stawienia się do poboru podlegają mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 20 lat życia.

2. Poborowi, którzy nie stawili się do poboru w terminie, powinni to uczynić niezwłocznie po ustaniu przeszkody. Obowiązek ten trwa do czasu ukończenia 50 lat życia.

3. Poborowi, przebywający czasowo za granicą, obowiązani są stawić się do poboru niezwłocznie po powrocie do kraju.

4. Poborowi, stale zamieszkali za granicą, nie podlegają obowiązkowi stawienia się do poboru w kraju.

5. Minister Obrony Narodowej może w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych zarządzić stawienie się do poboru w kraju osób, wymienionych w ust. 3 i 4.

Art. 26. 1. Do zakresu działania rejonowej komisji poborowej należy:

1) badanie stanu zdrowia poborowych i ustalanie ich stosunku do służby wojskowej,

. . . .

2. Przepis art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. 1. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego i Zdrowia określa w drodze rozporządzenia zasady i tryb zgłaszania się do poboru w kraju, dokumenty, jakie powinni przedstawić poborowi zgłaszający się do poboru, sposób przeprowadzania poboru, tryb urzędowania komisji poborowych oraz obowiązki i uprawnienia przewodniczącego i członków komisji poborowych.

2. Minister Obrony Narodowej określa warunki zdolności do służby wojskowej oraz sposób badania stanu zdrowia poborowych.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrami Spraw Zagranicznych i Administracji Publicznej określa w drodze zarządzenia termin przeprowadzenia poboru za granicą i kraje, w których pobór będzie przeprowadzony.

4. Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Obrony Narodowej określa w drodze zarządzenia skład konsularnych komisji poborowych oraz sposób przeprowadzenia poboru za granicą.

Art. 58. Obowiązek meldunkowy ciąży na osobach, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, z wyjątkiem osób, pełniących czynną służbę wojskową.

Art. 59. Obowiązek meldunkowy obejmuje:

1) obowiązek zawiadamiania właściwych władz o zmianie miejsca zamieszkania, o zmianie miejsca pobytu na okres ponad 2 miesiące, o wyjeździe za granicę i przyjeździe z zagranicy, o zmianie adresu w obrębie tego samego miejsca zamieszkania oraz o zmianach, dotyczących stanu cywilnego, rodzinnego, wykształcenia i zawodu; osoby, posiadające stopień oficerski, obowiązane są ponadto zawiadamiać właściwe władze o zmianie miejsca zatrudnienia i stanowiska w pracy (stanowiska służbowego),

2) obowiązek zgłaszania się na każde wezwanie właściwych władz w sprawach, dotyczących obowiązku wojskowego.

Art. 60. Właściwość władz i sposób wykonywania obowiązku meldunkowego określają

w drodze rozporządzenia Ministrowie Obrony Narodowej i Administracji Publicznej w porozumieniu z Ministrami Bezpieczeństwa Publicznego i Spraw Zagranicznych.

Art. 62. Pomocnicza służba wojskowa obejmuje służby: zdrowia, łączności, transportową, wartowniczą, przeciwpożarową, obrony przeciwlotniczej i przeciwchemicznej oraz inne potrzbne dla celów obrony Państwa.

Art. 64. 1. Minister Obrony Narodowej może w porozumieniu z Ministrami: Bezpieczeństwa Publicznego, Administracji Publicznej i Zdrowia zarządzić już w czasie pokoju rejestrację kobiet.

2. Rejestracja kobiet może być połączona z przeglądem lekarskim. Przeglądu lekarskiego dokonuje lekarz — kobieta.

Art. 65. 1. Do pomocniczej służby wojskowej migą być przeznaczone kobiety, które:
1) posiadają obywatelstwo polskie,
2) ukończyły 18, a nie przekroczyły 40 lat życia oraz
3) zostały uznane za zdolne do pomocniczej służby wojskowej.

2. Minister Obrony Narodowej określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których kobiety ze względu na sprawowanie pieczy macierzyńskiej lub z innych ważnych względów nie mogą być przeznaczone do pomocniczej służby wojskowej.

Art. 66. 1. Kobiety, przeznaczone do pomocniczej służby wojskowej, mogą być w czasie pokoju poddane przeszkoleniu celem przysposobienia do tej służby.

2. Przeszkolenie kobiet zarządza Rada Ministrów na wniosek Ministra Obrony Narodowej na czas nie dłuższy, niż 6 miesięcy. Rada Ministrów określa w zarządzeniu również władze, powołane do przeprowadzenia przeszkolenia.

Art. 67. Kobiety, przeznaczone do pomocniczej służby wojskowej, podlegają obowiązkowi meldunkowemu.

Art. 68. Szczegółowe przepisy, dotyczące pomocniczej służby wojskowej kobiet, wydaje w drodze zarządzenia Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrami: Bezpieczeństwa Publicznego, Administracji Publicznej i Zdrowia.

Art. 71 1. Władze, urzędy, instytucje, przedsiębiorstwa, zakłady naukowe i zakłady pracy obowiązane są sprawdzać przez zbadanie wojskowych dokumentów osobistych, czy osoby zatrudnione, pobierające naukę lub ubiegające się o przyjęcie do pracy albo na naukę, o wydanie zezwolenia na wykonywanie zawodu, o wydanie dowodu osobistego albo zgłaszające zmianę miejsca zamieszkania:
1) zgłosiły się do rejestracji i poboru,
2) odbyły służbę wojskową,
3) wykonały obowiązek meldunkowy.

2. O niewykonaniu obowiązków, przewidzianych w ust. 1 pkt 1)—3), należy zawiadomić właściwą wojskową komendę rejonową lub powiatową władzę administracji ogólnej.

Art. 73. 1. Rada Ministrów może na wniosek Ministra Obrony Narodowej zarządzić w każdym czasie z ważnych przyczyn dodatkową rejestrację wszystkich lub niektórych kategorii mężczyzn, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu oraz zwolnionych od tego obowiązku wskutek uznania ich za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej.

2. Dodatkowa rejestracja może być połączona z przeglądem lekarskim.

3. W wyniku dodatkowej rejestracji mogą ulec zmianie dotychczasowe orzeczenia, dotyczące stosunku do służby wojskowej.

Art. 74. Minister Obrony Narodowej określa w drodze rozporządzenia właściwość władz i tryb postępowania w sprawach zmiany orzeczeń i dodatkowej rejestracji.

Art. 83. 1. Kto wbrew obowiązkowi, wynikającemu z niniejszej ustawy lub przepisów, wydanych na jej podstawie, nie zgłasza się we właściwym czasie i miejscu do rejestracji lub poboru albo nie przedstawia dokumentów, których przedstawienie zostało nakazane przez władzę — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 150.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Jeżeli sprawca nie zgłasza się do rejestracji lub poboru w zamiarze dłuższego lub trwałego uchylenia się od obowiązku wojskowego — podlega karze więzienia do lat 3.

Art. 84. 1. Kto uchyla się od leczenia, nakazanego przez wojskowego komendanta rejonowego na wniosek komisji rejestracyjnej lub poborowej — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 150.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Jeżeli sprawca działa w zamiarze uchylenia się od obowiązku wojskowego — podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3.

Art. 87. Kto uchyla się od przeszkolenia nakazanego przez właściwą władzę dla przysposobienia do pomocniczej służby wojskowej — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 150.000 zł albo jednej z tych kar.

Art. 88. Kto odmawia przyjęcia, niszczy, pozbywa się lub w inny sposób dopuszcza do utraty karty mobilizacyjnej, karty powołania albo wojskowego dokumentu osobistego — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 150.000 zł albo jednej z tych kar.

Art. 93. 1. Kto nie dopełnia obowiązków, wynikających z art. 58, 67 lub 71 — podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 150.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Jeżeli sprawca działa w zamiarze dłuższego lub trwałego uchylenia się od obowiązku wojskowego albo w zamiarze ułatwienia innej osobie dłuższego lub trwałego uchylenia się od obowiązku wojskowego — podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3.

Art. 96. Do przestępstw, określonych w art. 83—95, nie stosuje się art. 6 kodeksu karnego.

Art. 99. 1. Przedawnienie ścigania i wyrokowania w sprawach o naruszenie obowiązku, określonego w art. 83 i 93 (również w razie popełnienia ich w czasie mobilizacji lub wojny) oraz w art. 94, biegnie od chwili zgłoszenia się sprawcy przed właściwą władzą lub od chwili, w której na sprawcy dany obowiązek przestał ciążyć.

2. Przedawnienie ścigania i wyrokowania w sprawach, określonych w art. 83—95, nie biegnie w czasie przebywania sprawcy za granicą.

2. Sprawy o wykroczenia, określone w art. 83 ust. 1, art. 84 ust. 1, art. 87, 88 oraz w art. 93 ust. 1, należą do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.

40.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

o świadczeniach osobistych.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 14 czerwca 1939 r. — Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 354).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 1.

41.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH, OPIEKI SPOŁECZNEJ oraz ROLNICTWA i REFORM ROLNYCH

z dnia 27 stycznia 1936 r.

w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

(Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 152).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 2.

42.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 maja 1939 r.

o obowiązku rejestracji i dostarczania danych do celów świadczeń osobistych.

(Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 309).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 3.

43.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WOJSKOWYCH I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 21 lipca 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Opieki Społecznej o rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych.

(Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 451).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 4.

44.

USTAWA

z dnia 30 marca 1939 r.

o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.

(Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 6.

45.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH, SPRAW ZAGRANICZNYCH, SKARBU, WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO, ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH, PRZEMYSŁU I HANDLU, KOMUNIKACJI, OPIEKI SPOŁECZNEJ oraz POCZT I TELEGRAFÓW

z dnia 26 sierpnia 1939 r.

w sprawie wykonania ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.

(Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 529).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 7.

46.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 2 sierpnia 1939 r. — Dz. U. R. P. Nr 74, poz. 502).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 8.

47.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH I SKARBU

z dnia 31 sierpnia 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

(Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 580).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 9.

48.

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 listopada 1927 r.

o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju.

(Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 883).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 10.

49.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 19 października 1929 r.

w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Skarbu o obowiązku dostarczania, jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju, wozów z zaprzęgiem zwierzęcym, zwierząt z uprzężą pociągową oraz zwierząt wierzchowych i jucznych z rzędem.

(Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 613).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 11.

50.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH I MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 marca 1930 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych o obowiązku dostarczania samolotów jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju.

(Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 230).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 12.

51.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW: SPRAW WEWNĘTRZNYCH, SPRAW WOJSKOWYCH, ROBÓT PUBLICZNYCH ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 24 lipca 1930 r.

w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Komunikacji o obowiązku dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w czasie pokoju.

(Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 603).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 13.

52.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 29 lipca 1930 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Robót Publicznych o obowiązku dostarczania jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju samochodów, motocykli i rowerów.

(Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 470).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 14.

53

USTAWA

o zakwaterowaniu wojska i marynarki wojennej.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 2 sierpnia 1939 r. — Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 531).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 15.

54.

USTAWA

z dnia 15 marca 1934 r.

o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

(Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 742).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 20.

55.

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW

z dnia 29 stycznia 1937 r.

o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Państwa.

(Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 73).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 21.

56.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 marca 1939 r.

o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w dziedzinie budownictwa przemysłowego.

(Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 207).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 9.

57.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 1938 r.

o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w dziedzinach regulacji i zabudowania osiedli oraz budownictwa publicznego i prywatnego.

(Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 278).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 8.

58.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 stycznia 1939 r.

o obowiązkach osób fizycznych i prawnych oraz władz i instytucji w dziedzinie przygotowania personelu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w czasie pokoju.

(Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 54).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 24.

59.

USTAWA

z dnia 25 lutego 1948 r.

o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży oraz o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu.

(Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 90).
Tekst podano w zeszycie Nr 18 pod poz. 25.

D) PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE Z ZAKRESU OŚWIATY.

60.

DEKRET

z dnia 7 lutego 1919 r.

o obowiązku szkolnym.

(Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 147).
Tekst podano w zeszycie Nr 19 pod poz. 1.

61.

USTAWA

z dnia 23 lutego 1939 r.

o zespoleniu samorządu szkolnego z samorządem terytorialnym.

(Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 93).
Tekst podano w zeszycie Nr 19 pod poz. 23.

62.

DEKRET

z dnia 10 grudnia 1946 r.

o obowiązku współpracy w zakresie nauczania w szkolnictwie zawodowym.

(Dz. U. R. P. Nr 8/1947, poz. 39).
Tekst podano w zeszycie Nr 19 pod poz. 35.

63.

DEKRET

z dnia 17 kwietnia 1946 r.

o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi.

(Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 163).
Tekst podano w zeszycie Nr 19 pod poz. 36.

E. PRAWO KARNO-ADMINISTRACYJNE Z INNYCH DZIAŁÓW, NIEOBJĘTYCH ZESZYTAMI: 14a, 14b, 14c ORAZ DZIAŁAMI A—D ZESZYTU 14d.

64.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 marca 1928 r.

o postępowaniu administracyjnym.

(Dz. U. R. P. z dnia 24 marca 1928 r. Nr 36, poz. 341).
Zmiany: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) i ustawa z dnia 11 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 16).

Art. 109. 1. Za nieprzystojne zachowanie się w urzędzie, niezależnie od zastosowania postanowienia art. 67, jak również za wniesienie do urzędu podania, które zawiera wyrażenia nieprzystojne, lub jest utrzymane w tonie niewłaściwym i nieodpowiadającym godności urzędu winni ulegają grzywnie do 100 zł. (5.000 zł.).

2. W orzeczeniu należy oznaczyć na wypadek nieściągalności grzywny karę aresztu zastępcze-

go według słusznego uznania władzy, jednak nie ponad dni 3.

3. Nałożenie kary nie wyklucza możności skierowania sprawy przeciwko winnnemu na drogę sądową.

1. Zgodnie z art. 13 przep. wprow. k. k. i pr. o wykr., zamiana przez sąd grzywny, na wypadek niemożności jej ściągnięcia, na areszt, winna być dokonana na zasadach art. 10 pr. o wykr. niezależnie od norm, ustanowionych w rozp. Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (wyrok. S. N. z 22.XII. 1936 r. 3 K. 1075/. Z. W. I. K. Nr 63/1937).

2. Użycie przez adwokata w piśmie, wniesionym do urzędu w imieniu klienta, wyrażenia „żądam" i zagrożenie, że po zakreślonym terminie zaskarży urząd i narazi go na koszty, — nie ma znamion ani przestępstwa z art. 109 rozporządzenia o post. admin. (poz. 341/28 Dz. Ust.), ani też znamion żadnego innego przestępstwa (wyrok S. N. z 28.I. 1937 r. l. 3 K. 2172/36. O. P. A. 2473)

Art. 110. 1. ....grzywny na mocy art. 109 nakłada powiatowa władza administracji ogólnej na żądanie kierownika właściwego urzędu po zbadaniu prawności i celowości żądania, o ile ono nie pochodzi od wyższej instancji.

3. Z powodu decyzji władzy o nałożeniu grzywny na mocy art. 109 można żądać skierowania sprawy do sądu według przepisów o postępowaniu karno-administracyjnym. Żądanie to nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny.

Kompetencje Komisarza Rządu na m. st. Warszawę przjął Prezydent m. st. Warszawy. Odnośnie terenu m. Łodzi kompetencje wojewody przejął Prezydent miasta.

65.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 września 1934 r.

Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 września 1934 r. Nr 86, poz. 776).

Zmiany: ustawa z dnia 30 marca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 205).

Art. 2. Wywłaszczenie, unormowane prawem niniejszym, może polegać na:

1) odjęciu prawa własności lub innych praw rzeczowych na nieruchomości, albo na ograniczeniu czasowym lub stałym praw rzeczowych na nieruchomości,

2) odjęciu prawa własności materiałów, niezbędnych do budowy urządzeń na cele obrony Państwa, dróg lądowych i wodnych oraz kolei,

3) czasowym zajęciu nieruchomości.

Art. 6. § 1. Jeżeli ubiegający się o wywłaszczenie zamierza wbrew woli właściciela dokonać na jego gruncie prac pomiarowych, powinien na to uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 2. W zezwoleniu wymieniony będzie imiennie kierownik tych prac oraz ilościowo: technicy dokonywujący pomiarów, tudzież personel pomocniczy i robotniczy, upoważniony do wstępu na grunt celem dokonania pomiaru.

Art. 7. § 1. Ubiegający się o wywłaszczenie może w razie nieodzownej konieczności usuwać trwałe przeszkody, utrudniające mu dokonanie niezbędnych prac pomiarowych, tylko na podstawie zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, wymieniającego przeszkodę, którą należy usunąć, oraz sposób jej usunięcia.

§ 2. Ubiegający się o wywłaszczenie oraz osoby, upoważnione do dokonania pomiaru, mają prawo wstępu do wnętrza budynków posiadacza nieruchomości w poszczególnym przypadku tylko za zezwoleniem tej władzy, wymieniającym miejsca, do których dostęp jest dozwolony.

Art. 8. § 2. Powiatowa władza administracji ogólnej powinna doręczyć posiadaczowi nieruchomości odpis zezwolenia, wymienionego w art. 6 lub 7, co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem pomiarów. W przypadku, gdy zezwolenie dotyczy większej liczby osób, może być ono podane do wiadomości interesowanych za pomocą obwieszczeń publicznych we właściwych gminach.

Art. 45. Powiatowa władza administracji ogólnej może zezwolić wywłaszczającemu na poszukiwanie i wydobywanie na cudzej nieruchomości materiałów, niezbędnych do budowy i utrzymania urządzeń na cele obrony Państwa, dróg lądowych i wodnych oraz kolei, jako to: kamieni, żwiru, piasku i innych, jeżeli budujący nie może ich wydobyć bliżej w odpowiedniej ilości i jakości.

Art. 52. § 1. W przypadkach siły wyższej lub nagłej potrzeby powiatowa władza administracji ogólnej może nakazać czasowe zajęcie cudzej nieruchomości.

§ 2. Gdyby potrzeba okazała się tak dalece pilna, że nie byłoby możności zawiadomienia powiatowej władzy administracji ogólnej, przełożony gminy lub właściwy komendant policji władny jest wydać odpowiednie zarządzenie pod warunkiem niezwłocznego zawiadomienia właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej celem wydania nakazu czasowego zajęcia w myśl paragrafu poprzedzającego.

Funkcje rozwiązanej Policji Państwowej przyjęła Milicja Obywatelska.

Art. 56. Do wywłaszczeń na cele obrony Państwa stosuje się przepisy prawa niniejszego ze zmianami następującymi:

. . . .

5) zarządzenia tymczasowe, przewidziane w art. 52 § 2, może wydawać władza wojskowa,

oznaczona przez Ministra Spraw Wojskowych.

Kompetencje Ministra Spraw Wojskowych przyjął Minister Obrony Narodowej.

Art. 57. § 1. Kto przeszkadza w wykonywaniu prac pomiarowych przez osoby do tego upoważnione, lub nie dopuszcza ich do miejsc, wymienionych w zezwoleniu, albo przeszkadza w dokonaniu czynności, objętych zezwoleniem,

podlega, jeżeli za czyn w myśl ustaw karnych nie grozi kara surowsza, karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych. **(50.000 zł.).**

§ 2. Kto usuwa lub niszczy dokonywane prace pomiarowe,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3 000 **złotych.**

(150 000 zł.).

§ 3. Orzekanie należy do władz administracyjnych.

Art. 58. § 1. Kto wbrew orzeczeniu powiatowej władzy administracji ogólnej przeszkadza w poszukiwaniu i wydobywaniu materiałów, niezbędnych do budowy urządzeń na cele obrony Państwa, dróg lądowych i wodnych oraz kolei,

podlega, jeśli za czyn w myśl ustaw karnych nie grozi kara surowsza, karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych. **(50.000 zł.),**

§ 2. Kto wbrew zarządzeniu powiatowej władzy administracji ogólnej, przełożonego gminy, komendanta policji **lub władzy wojskowej przeszkadza w zajęciu nieruchomości w przypadkach siły wyższej lub nagłej potrzeby,**

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza — karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3 000 **złotych. (150.000 zł.).**

§ 3. Orzekanie należy do władz administracyjnych.

66.

DEKRET

z dnia 26 kwietnia 1949 r.

o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych.

(Dz. U. R. P. z dnia 4 maja 1949 r. Nr 27, poz. 197).
Zmiany: dekret z dnia 26 października 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 438 i Nr 60, poz. 475).

Art. 1. Nieruchomości lub ich części niezbędne dla realizacji narodowych planów gospodarczych mogą być przejmowane, nabywane, zbywane i przekazywane zgodnie z przepisami niniejszego dekretu.

Art. 10. 1. Jeżeli ubiegający się o nabycie lub wywłaszczenie zamierza wbrew woli właściciela dokonać na jego nieruchomości prac pomiarowych, powinien na to uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej.

2. Jeżeli zezwolenie, wymienione w ust. 1, dotyczy bądź nieruchomości, pozostających w administracji wojska lub organów bezpieczeństwa publicznego, bądź też budynków zajmowanych przez wojsko lub organa bezpieczeństwa publicznego, powiatowa władza administracji ogólnej wyda zezwolenie po uzyskaniu zgody właściwej władzy wojskowej albo bezpieczeństwa publicznego.

3. Odwołanie od decyzji udzielającej zezwolenia nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 11. Zezwolenie na dokonanie prac pomiarowych na cudzej nieruchomości upoważnia ubiegającego się o nabycie lub wywłaszczenie w razie nieodzownej konieczności do usuwania trwałych przeszkód, utrudniających mu dokonanie niezbędnych prac pomiarowych, jak również do wstępu do wnętrza budynku posiadacza nieruchomości.

Art. 15. 1. Na wniosek ubiegającego się o wywłaszczenie wojewoda zezwoli mu na objęcie nieruchomości, co do której wszczęte zostało postępowanie wywłaszczeniowe, niezwłocznie po dokonaniu ustaleń niezbędnych do określenia odszkodowania.

2. Wywłaszczony, któremu przysługuje prawo do otrzymania nieruchomości zamiennej (art. 30), oraz osoby jego prawa reprezentujące, nie mogą być usunięci z wywłaszczonej nieruchomości, dopóki osoby obowiązane do dostarczenia nieruchomości zamiennej nie zaofiarują takiej nieruchomości do natychmiastowego objęcia.

3. Jeżeli w wyniku postępowania nie zostanie wydane orzeczenie o wywłaszczeniu, wojewoda na wniosek właściciela zarządzi przywrócenie mu posiadania nieruchomości, objętej na podstawie ust. 1.

Dalszy ciąg art. 15 ust. 3 pominięto.

Art. 40. 1. Kto przeszkadza w wykonywaniu prac pomiarowych przez osoby do tego upoważnione lub nie dopuszcza ich do miejsc, wymienionych w zezwoleniu, albo przeszkadza w dokonywaniu czynności, objętych zezwoleniem, podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 50.000 zł.

2. Kto usuwa lub niszczy dokonywane prace pomiarowe, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150.000 zł. Kto wbrew zarządzeniu wojewody przeszkadza w objęciu nieruchomości przez ubiegającego się o wywłaszczenie, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150 000 zł.

3. Do orzekania właściwe są powiatowe władze administracji ogólnej.

67.

USTAWA

z dnia 15 lipca 1925 r.

o mierniczych przysięgłych.

(Jednolity tekst ustalony załącznikiem do rozp. Ministra Robót Publicznych z dnia 28 marca 1928 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu tej ustawy — Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 454).

Zmiany: ustawa z dnia 18 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 130).

Rozciągnięto moc obowiązującą ustawy na województwo śląskie zgodnie z ustawą Sejmu Śląskiego z dnia 19 czerwca 1933 r. — Dz. U. Śl. Nr 16, poz. 34 (obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 778).

Art. 8 (ust. 4). O siedzibie biura i o każdej zmianie mierniczy przysięgły obowiązany jest zawiadomić właściwe urzędy wojewódzkie.

Art. 13. Mierniczym przysięgłym nie wolno otwierać biur filialnych, których zadaniem byłoby przyjmowanie i wykonywanie zleceń.

Art. 18. Winny naruszenia przepisu art. 8 ust. 4 będzie karany grzywną do 500 zł., winny zaś naruszenia przepisu art. 13 grzywną do 5.000 złotych. (25.000 zł. i 150.000 zł.).

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu, na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, jednak nie ponad 8 dni.

Do orzekania powołane są wojewódzkie władze administracji ogólnej.

Ust. 4 i 5 utraciły moc obowiązującą.

1. Na mocy art. 64 rozp. o post. karno-admin. grzywna 5.000 zł. przewidziana w ust. 1 art. 18 uległa ograniczeniu do kwoty 3.000 zł. (obecnie nie może przekraczać kwoty 150.000 zł.).
2. P. art. 10 i 16 pr. o wykr. oraz art. 12 przep. wprow. k. k. i pr. o wykr.
3. Ust. 4 i 5 art. 18 utraciły moc obow. z chwilą wejścia w życie k. p. k.

68.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 8 sierpnia 1939 r.

o wykonywaniu pomiarów na niektórych obszarach Państwa.

(Dz. U. R. P. z dnia 11 sierpnia 1939 r. Nr 72, poz. 484).

Art. 1. 1. Zabrania się wykonywania pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych bez uprzedniego uzyskania pozwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej na obszarach, określonych przez właściwego wojewodę, a w m. st. Warszawie — przez Komisarza Rządu. Przepis powyższy nie dotyczy pomiarów wykonywanych przez urzędy państwowe.

2. Zarządzenie, określające granice obszarów (ust. 1), powinno być podane do publicznej wiadomości przez ogłoszenie we właściwym Dzienniku Wojewódzkim.

Kompetencje Komisarza Rządu na m. st. Warszawę przejął Prezydent m. st. Warszawy. Odnośnie obszaru m. Łodzi funkcje Wojewody pełni Prezydent miasta.

Art. 2. 1. O pomiarach sytuacyjnych i wysokościowych rozpoczętych przed podaniem do publicznej wiadomości zarządzenia, określonego w art. 1, wykonywający pomiary mierniczy przysięgły, lub mierniczy górniczy powinien donieść właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie czternastu dni od daty podania zarządzenia do publicznej wiadomości.

2. Brak odpowiedzi władzy administracyjnej na zgłoszenie rozpoczętych pomiarów nie wstrzymuje ich wykonywania.

Art. 3. 1. Na skutek zgłoszenia projektowanych lub rozpoczętych pomiarów władza wydaje pozwolenie albo odmawia pozwolenia, bądź zakazuje dalszego wykonywanie pomiarów.

2. W pozwoleniu na dokonanie pomiarów na obszarach określonych na podstawie art. 1 ust. 1, należy wymienić obszar, na którym pomiary mają być dokonane, charakter pomiarów oraz osobę mierniczego przysięgłego, lub mierniczego górniczego i wszyskie osoby, które mają być zatrudnione przy pomiarach. Ponadto w pozwoleniu mogą być zastrzeżone warunki, określone przez władzę udzielającą pozwolenia.

Ust. 3 pominięto.

Art. 4. 1. Kto:

1) bez pozwolenia władzy (art. 1 ust. 1) lub wbrew warunkom takiego pozwolenia wykonywa pomiary sytuacyjne i wysokościowe,

2) wbrew zakazowi władzy (art. 3 ust. 1) wykonywa dalsze pomiary sytuacyjne i wysokościowe —

podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do trzech tysięcy złotych lub jednej z tych kar (150.000 zł.).

2. Tej samej karze podlega, kto wykracza przeciwko przepisowi art. 2 ust. 1.

3. Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. 1 i 2, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

69.

DEKRET

z dnia 13 września 1946 r.

o rozgraniczeniu nieruchomości.

(Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 298).

Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 4.

70.

DEKRET

z dnia 24 września 1947 r.

o katastrze gruntowym i budynkowym.

(Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 344).
Tekst podano w zeszycie Nr 17 pod poz. 5.

71.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o grobach i cmentarzach wojennych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 maja 1933 r. Nr 39, poz. 311).

Art. 1. (1) Grobami wojennymi w rozumieniu ustawy niniejszej są:
a) groby poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego,
b) groby osób wojskowych, poległych lub zmarłych z powodu działań wojennych, bez względu na narodowość,
c) groby sióstr miłosierdzia i wszystkich osób, które, wykonywając zlecone im czynności przy jakiejkolwiek formacji wojskowej, poległy lub zmarły z powodu działań wojennych,
d) groby jeńców wojennych i osób internowanych,
e) groby uchodźców z 1915 roku.

(2) Groby rodzinne, chociażby w nich były umieszczone zwłoki osób, wymienionych w art. 1, nie są grobami wojennymi.

(3) Cmentarzami wojennymi w rozumieniu ustawy niniejszej są cmentarze, przeznaczone do chowania zwłok osób, wymienionych w ust. 1.

(4) Groby wojenne zasadniczo powinny być zgrupowane na cmentarzach wojennych.

Art. 2. Groby wojenne bez względu na narodowość i wyznanie osób, w nich pochowanych, oraz formacje, do których osoby te należały, mają być pielęgnowane i otaczane należnym tym miejscom szacunkiem i powagą.

Art. 4. (2). Władza wskutek umotywowanej prośby rodziny lub otoczenia osoby, pochowanej w grobie wojennym, bądź prośby instytucji społecznej może zezwolić na ekshumację zwłok z grobu wojennego, przeniesienie ich na inne miejsce w kraju lub poza granicami Państwa i na sprowadzenie zwłok z obcego państwa celem pochowania w kraju w grobie wojennym.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 października 1936 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 595).

§ 1. (1) Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych należą:
c) udzielanie pozwoleń na wywiezienie zwłok z cmentarza lub grobu wojennego poza granice Państwa.

(2) W sprawach, określonych w ustępie (1), Minister Spraw Wewnętrznych działa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych przewidziane w rozporządzeniu, przejął Minister Administracji Publicznej, kompetencje zaś Ministra Spraw Wojskowych — Minister Obrony Narodowej.

§ 2. (1) Do zakresu działania wojewody należą:
a) sprawy ekshumacji i przeniesienia zwłok z cmentarza lub do innego grobu wojennego,
b) udzielanie pozwoleń na remont lub budowę grobowców, na wznoszenie pomników, na wykonywanie robót ziemnych i innych urządzeń na cmentarzach wojennych oraz zatwierdzanie projektów budowy pomników i projektów innych urządzeń,
c) udzielanie pozwoleń na dokonywanie zdjęć fotograficznych poszczególnych mogił wojennych.

Pkt. d) pominięto.

(2) W sprawach określonych w ustępie (1), wojewoda działa w porozumieniu z odnośnymi władzami wojskowymi.

Art. 5. Przeprowadzenie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na cmentarzach i grobach wojennych wymaga zezwolenia władzy. Zezwolenia władzy wymaga również dokonywanie zdjęć fotograficznych i planów sytuacyjnych cmentarzy wojennych, oraz tych grobów wojennych, które są położone poza obszarem cmentarzy wyznaniowych i gminnych.

Art. 9. Kto narusza postanowienia art. 4 ust. 2 i art. 5 oraz kto zachowuje się na cmentarzu lub grobie wojennym w sposób nie licujący z powagą miejsca, jeżeli czyn nie stanowi przestępstwa, podlegającego karze surowszej, ulega w drodze administracyjnej karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 500 zł. lub jednej z tych kar. (25.000 zł.).

Art. 10. Przepisy ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 359) stosuje się odpowiednio do grobów i cmentarzy wojennych, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy niniejszej.

72.

USTAWA

z dnia 7 kwietnia 1949 r.

o ochronie przyrody.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 kwietnia 1949 r. Nr 25, poz. 180).

Art. 1. Ochrona przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy oznacza zachowanie, restytuowanie i właściwe użytkowanie:
1) zasobów przyrody,
2) tworów przyrody żywej i nieożywionej, tak poszczególnych okazów i ich skupień

jak i zbiorowisk na określonych obszarach oraz gatunków roślin i zwierząt, których ochrona leży w interesie publicznym ze względów naukowych, estetycznych, historyczno-pamiątkowych, zdrowotnych i społecznych oraz ze względu na swoiste cechy krajobrazu.

Art. 2. 1. Minister Leśnictwa czuwa nad całością ochrony przyrody oraz jest władzą naczelną ochrony przyrody w zakresie, określonym w art. 1 pkt 2.

Art. 5. 1. Organem fachowym Ministra Leśnictwa w sprawach ochrony przyrody jest mianowany przez niego Naczelny Konserwator Przyrody.

2. Władzą ochrony przyrody II instancji jest wojewoda, którego organem fachowym jest konserwator przyrody, mianowany przez Ministra Leśnictwa.

3. Władzą ochrony przyrody I instancji jest starosta, który działa przez właściwego terenowo nadleśniczego państwowego albo dyrektora (kierownika) parku narodowego.

4. Zakres czynności konserwatora przyrody oraz nadleśniczego państwowego i dyrektora (kierownika) parku narodowego w dziedzinie ochrony przyrody określi Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

Art. 7. 1. Bezpośredni nadzór nad przestrzeganiem przepisów o poddaniu pod ochronę przedmiotów sprawują obok właściwych władz organy administracji lasów państwowych.

2. Organy administracji lasów państwowych mogą nakładać i ściągać grzywny w drodze doraźnych nakazów karnych za wykroczenia przeciwko przepisom z zakresu ochrony przyrody w razie schwytania winnego na gorącym uczynku, albo gdy nie ma wątpliwości co do osoby sprawcy, jeśli winny oświadczył, że grzywnę uiści bezzwłocznie.

Art. 10. 1. Ze względu na wyjątkowe znaczenie dla interesu publicznego lasów, zadrzewień i zakrzewień obszar ich będzie zwiększony przez:

1) zalesianie, zadrzewianie lub zakrzewianie lotnych piasków, nieużytków, nieopłacalnych rolniczo gruntów, nadbrzeży wód otwartych, stromych zboczy górskich i źródlisk potoków,
2) wprowadzanie pasów zieleni wysokiej.

2. Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Kultury i Sztuki, Komunikacji i O d b u d o w y oraz innymi właściwymi ministrami stosownie do ich właściwości ustali w drodze rozporządzenia:

1) zasady oraz właściwość władz i tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ustępie pierwszym,
2) przepisy o ochronie zadrzewień oraz o zakładaniu i utrzymywaniu urządzeń lęgowych dla ptactwa.

3. Rozporządzenie to może uzależnić usuwanie drzew i krzewów od pozwolenia władzy lub od ponownego zadrzewiania lub zakrzewienia.

Kompetencje Ministra Odbudowy w zakresie określonym art. 10 ustawy przejął Minister Budownictwa.

Art. 11. Poddanie pod ochronę następuje przez:

1) uznanie za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody lub ich skupień,
2) uznanie za rezerwaty przyrody określonych obszarów, na których podlega ochronie całość przyrody, niektóre jej składniki lub estetyczne cechy krajobrazu,
3) utworzenie parków narodowych na określonych obszarach na powierzchni nie mniejszej od 500 ha, o szczególnych wartościach dla interesu publicznego, wymienionych w art. 1 pkt 2,
4) wprowadzenie ochrony poszczególnych gatunków roślin i zwierząt, zagrożonych w swym bycie lub ilościowym występowaniu.

Art. 12. 1. Uznanie za pomnik przyrody następuje w drodze orzeczenia władzy ochrony przyrody II instancji.

2. Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody określi ograniczenia, wprowadzone na podstawie art. 18.

3. Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody ogłaszane jest we właściwym urzędowym dzienniku wojewódzkim.

Art. 13. 1. Uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze zarządzenia Ministra Leśnictwa.

2. Zarządzenie o uznaniu za rezerwat przyrody określi szczególny cel ochrony i ograniczenia, wprowadzane na podstawie art. 18.

3. Zarządzenie o uznaniu za rezerwat przyrody ogłaszane jest w Monitorze Polskim.

Art. 14. 1. Utworzenie parku narodowego następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego na wniosek Ministra Leśnictwa.

2. Rozporządzenie to będzie zawierało:

1) nazwę parku narodowego,
2) określenie obszarów, wchodzących w skład parku narodowego,
3) określenie ograniczeń, wprowadzanych na podstawie art. 18,
4) określenie zasad zagospodarowania,
5) ustanowienie podległej Ministrowi Leśnictwa władzy, powołanej do sprawowania zarządu parku narodowego, oraz określenie jej zakresu działania.

3. Utworzenie parku narodowego może nastąpić tylko na obszarze, objętym planem zagospodarowania przestrzennego.

P. rozp. Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 133).

Art. 15. Wprowadzenie ochrony poszczególnych gatunków roślin i zwierząt następuje w drodze rozporządzenia Ministra Leśnictwa, wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, w stosunku zaś do roślin leczniczych — także w porozumieniu z Ministrem Zdrowia.

Art. 18. W przypadkach, przewidzianych w art. 12—15, ograniczenia odpowiednio do przedmiotów i zadań ochrony przyrody mogą polegać na:

1) czasowym lub nieograniczonym w czasie zakresie dokonywania wszelkich lub istotnych zmian przedmiotów,
2) zakazie: używania, użytkowania, uszkadzania i zanieczyszczania przedmiotów lub terenów,
3) zakazie: polowania, rybołówstwa, chwytania i zabijania dziko żyjących zwierząt, zbioru z dzikiego stanu niektórych roślin leczniczych lub ich części oraz niszczenia lub uszkadzania drzew i innych roślin, zanieczyszczania wody i zmiany jej biegu, niszczenia gleby, wydobywania skał i minerałów oraz wzniecania ognia,
4) zakazie: zbywania, nabywania, przewożenia lub wywożenia za granicę przedmiotów,
5) zakazie: umieszczania na określonych przedmiotach lub na określonych terenach tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków oraz zakłócania ciszy,
6) zakazie: wznoszenia budowli w ogóle lub w określonym rozmiarze, charakterze i sposobie użytkowania, jak również wznoszenia i prowadzenia zakładów przemysłowych lub handlowych oraz urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych,
7) regulowaniu dostępu do określonych przedmiotów lub określonych terenów, wyjąwszy ich właścicieli, użytkowników i posiadaczy oraz ich domowników i najemnych pracowników.

Art. 19. 1. Władza ochrony przyrody może uznać potrzebę wykonania prac i urządzeń ochronnych, a w szczególności: budowania wałów, regulowania spadku wód, zalesiania, sadzenia i siewu roślin, grodzenia, umieszczania ogłoszeń, dotyczących ochrony, jak również wykonania innych prac i urządzeń, mających na celu utrzymanie, zabezpieczenie i udostępnienie przedmiotów poddanych pod ochronę.

2. Wydawanie powyższych zarządzeń co do parków narodowych i rezerwatów przyrody należy do właściwości władz ochrony przyrody II instancji, a co do pomników przyrody — do właściwości władz ochrony przyrody I instancji.

3. Do wydawania takich zarządzeń w odniesieniu do parku narodowego Minister Leśnictwa może upoważnić dyrektora (kierownika) parku narodowego.

Art. 20. 1. Wykonywanie czynności zakazanych lub podlegających ograniczeniu na mocy art. 18 może nastąpić na podstawie zezwoleń, wydanych przez władzę, która wprowadziła odnośne ograniczenia, jeżeli wydawanie ich na terenie parku narodowego nie należy do zakresu działania władzy, ustanowionej w rozporządzeniu o utworzeniu parku narodowego.

2. Jeżeli wykonywanie tych czynności wymaga w myśl ogólnie obowiązujących przepisów zezwolenia rzeczowo właściwych władz, zezwolenia tych władz będą wydawane jedynie w porozumieniu z właściwymi władzami ochrony przyrody.

Art. 21. 1. W nagłych przypadkach Minister Leśnictwa lub władza ochrony przyrody II instancji — a w razie potrzeby władza ochrony przyrody I instancji — może, nie zasięgając opinii organów opiniodawczych, wydać tymczasowe zarządzenie o wprowadzeniu ograniczeń, wymienionych w art. 18.

2. Zarządzenie tymczasowe jest natychmiast wykonalne. Traci ono swą moc obowiązującą po upływie 3 miesięcy, jeżeli nie jest przewidziane na okres krótszy.

Art. 23. 1. Zarządzenie o poddaniu pod ochronę lub wprowadzeniu ograniczeń, wymienionych w art. 18, należy doręczyć właścicielowi lub posiadaczowi przedmiotu oraz ogłosić przez publiczne obwieszczenie w gminie, w której znajduje się przedmiot ochrony, w sposób odpowiadający zwyczajom miejscowym.

2. Osobom, mającym inne prawa na przedmiocie, które wskutek zarządzenia ulegają ograniczeniu lub zniesieniu, zarządzenia będą doręczane przez publiczne ich obwieszczenie w gminie, w której znajduje się przedmiot ochrony, w sposób odpowiadający zwyczajom miejscowym. Dzień obwieszczenia uważa się za dzień doręczenia.

4. O zarządzeniu tymczasowym zawiadamia się właściciela, posiadacza lub użytkownika według przepisów o postępowaniu administracyjnym bądź w trybie ust. 2.

5. Poddanie pod ochronę przedmiotu obowiązuje bez względu na zmianę osoby właściciela, posiadacza i użytkownika.

Art. 28. Kto umyślnie wykracza przeciwko zakazom, wymienionym w art. 18 — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i karze grzywny do 150.000 zł., albo jednej z tych kar.

Art. 29. Kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje przedmioty, pochodzące z przestępstwa, określonego w artykule poprzedzającym, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia —

podlega karze aresztu do jednego miesiąca i karze grzywny do 50 000 zł albo jednej z tych kar.

Art. 30. 1. Narzędzia i przedmioty, służące do popełniania przestępstwa, określonego w art. 28 i 29, jak również przedmioty, pochodzące z takiego przestępstwa, podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa bez względu na to, czyją stanowią własność. Jeżeli jednak sprawca wszedł w posiadanie przedmiotu bez zgody jego właściciela, przedmiot ten należy zwrócić właścicielowi.

2. Jeżeli władza administracji ogólnej orzekła przepadek przedmiotu lub nie zarządziła jego zwrotu, właścicielowi przedmiotu, podlegającego przepadkowi, służy prawo żądania skierowana sprawy na drogę postępowania sądowego w tym zakresie.

Art. 31. 1. Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, przewidziane w niniejszej ustawie, należy do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej i odbywa się w trybie postępowania karno-administracyjnego.

2. Ściganie następuje na wniosek władzy ochrony przyrody I instancji.

Art. 32. 1. Kto popełni czyny, określone w art. 28 i 29, albo ten, na czyją korzyść takie czyny zostały dokonane, obowiązany jest do przywrócenia stanu pierwotnego, a jeżeli tego nie uczynił — do poniesienia kosztów przywrócenia stanu pierwotnego przez władze państwowe.

2. Jeżeli to przywrócenie do stanu pierwotnego nie byłoby możliwe, a po stronie zobowiązanego zachodziła wina, jest on obowiązany do zapłacenia odpowiedniej sumy na rzecz Skarbu Państwa w celu zadośćuczynienia za krzywdę, wyrządzoną interesowi publicznemu.

3. O roszczeniach z niniejszego artykułu orzekają w postępowaniu karno-administracyjnym władze administracji ogólnej.

4. Przepisy niniejszego artykułu nie uchylają obowiązku naprawienia szkody, wynikającego z innych przepisów.

Art. 33. Rozporządzenia i zarządzenia władz, wydane na podstawie art. 5 oraz 7—10 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 274), zachowują moc obowiązującą, jeżeli nie zostaną zastąpione nowymi rozporządzeniami, zarządzeniami i orzeczeniami, wydanymi na podstawie niniejszej ustawy.

P. rozporządzenia: Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 października 1935 r. o uznaniu żółwia za gatunek chroniony (poz. 73 niniejszego zeszytu) i z dnia 12 października 1938 r. o uznaniu żubra za gatunek chroniony (poz. 74 niniejszego zeszytu), rozp. Ministra Oświaty z dnia 29 sierpnia 1946 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin (poz. 75 niniejszego zeszytu), oraz rozp. Rady Ministrów z dnia 21 listopada 1947 r. o utworzeniu Białowieskiego Parku Narodowego (Dz. U. R. P. Nr 74, poz. 469).

73.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 16 października 1935 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żółwia za gatunek chroniony.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 listopada 1935 r. Nr 80, poz. 498).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 274) zarządza się co następuje:

§ 1. Uznaje się żółwia (Emys orbicularis L.) za gatunek chroniony na całym obszarze Państwa.

§ 2. Zabrania się zabijania żółwi, łowienia ich żywcem, podbierania lub niszczenia jaj i dokonywania innych czynności, zmierzających do ich zawłaszczenia.

§ 3. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może udzielać zezwoleń na łowienie żółwi dla celów naukowych, dydaktycznych lub hodowlanych.

74.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 12 października 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żubra za gatunek chroniony.

(Dz. U. R. P. z dnia 31 października 1938 r. Nr 84, poz. 568).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 274) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uznaje się żubra (Bison bonasus L.) za gatunek chroniony na całym obszarze Państwa.

§ 2. Zabrania się zabijania żubrów i wywożenia ich za granicę....

§ 3. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może udzielać zezwoleń na wywóz żubrów za granicę dla celów hodowlanych oraz na zabijanie żubrów niezdatnych do hodowli albo nieuleczalnie lub zakaźnie chorych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy mieszańców żubrzych (żubr i bizon, żubr i bydło stepowe itp.).

75.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 29 sierpnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i z Minstrem Leśnictwa w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin.

(Dz. U. R. P. z dnia 20 grudnia 1946 r. Nr 70, poz. 384).

Sprostowanie błędów: obwieszczenie Ministra Oświaty z dnia 14 kwietnia 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 207).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżej wyszczególnione dziko rosnące rośliny uznaje się za gatunki chronione na całym obszarze Państwa:

Drzewa:

1. Cis (Taxus boccata),
2. Limba (Pinus cembra),
3. Brzęk (Sorbus torminalis),
4. Brzoza ojcowska (Betula Oycoviensis).

Krzewy, krzewinki:

5. Wiśnia karłowata (Prunus fructicosa),
6. Wawrzynek wilczełyko i w. główkowy (Daphne mezereum i D. gneorum),
7. Bluszcz (Hedera helix),
8. Różaneczek żółty (Rhododendron flavum),
9. Modrzewnica północna (Andromeda calyculata).

Rośliny zielne:

10. Paproć — długosz królewski (Osmunda regalis),
11. Paproć — pióropusznik strusi (Onoclea struthiopteris),
12. Widłaki (Lycypodium) z wyjątkiem kłosów zarodnikowych wszystkie gatunki,
13. Lilia złotogłów (Lilium martagon),
14. Korona kostkowata (Fritillaria meleagris),
15. Śnieżyca wiosenna (Leucojum vernum) i przebiśnieg pospolity (Galanthus nivalis),
16. Szafran (Crocus scepusiensis),
17. Ostnice (Stipa pennata i S. capillata),
18. Storczykowate (Orchidaceae) z wyjątkiem pospolitych czerwono kwitnących gatunków, jak storczyk szerokolistny (Orchis latifolius) i storczyk krwisty (O. incarnatus),
19. Kosaćce (Iris) wszystkie gatunki z wyjątkiem kosaćca żółtego (Iris pseudoacorus),
20. Zawilec narcyzowy i zawilec zwyczajny (Anemone narcissiflora i A. silvestris),
21. Pełnik europejski i pełnik siedmiogrodzki (Trollius europaeus i T. transsilvanicus),
22. Sasanki (Pulsatilla)—wszystkie gatunki,
23. Miłek wiosenny (Adonis vernalis),
24. Rosiczka — okrągłolistna, długolistna i pośrednia (Drosera rotundifolia, longifolia i intermedia),
25. Kotewka — orzech wodny (Trapa natans),
26. Mikołajek nadmorski (Eryngium maritimum),
27. Goryczki — (Gentiana — wszystkie gatunki z wyjątkiem G. asclepiadea),
28. Szarotka (Leontopodium alpinum),
29. Dziewięćsił bezłodygowy i dziewięćsił popłocholistny (Carlina acaulis i C. onopordifolia).

§ 2. Zabrania się niszczenia, zrywania lub usuwania ze stanowisk (wykopywania) wymienionych w § 1 gatunków roślin chronionych oraz zbywania, nabywania, przenoszenia i wywożenia ich za granicę w stanie świeżym lub suszonym.

§ 3. Wojewoda po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody może udzielać zezwoleń na zbieranie i przenoszenie lub przesyłanie roślin chronionych dla celów naukowych, dydaktycznych i hodowlanych.

§ 4. Wyszczególnione w § 2 zakazy nie mają zastosowania do hodowanych w plantacjach i ogrodach gatunków roślin chroniowych. Wojewoda może udzielać hodowcom tych roślin zezwolenia na przenoszenie, przesyłanie i sprzedawanie hodowanych roślin gatunków chronionych.

76.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 marca 1928 r.

o ochronie zwierząt.

Jednolity tekst ustalony w załączniku do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu tego rozporządzenia.
(Dz. U. R. P. z dnia 20 maja 1932 r. Nr 42, poz. 417).

Art. 1. Znęcanie się nad zwierzętami jest wzbronione. Za zwierzęta w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się wszelkie domowe i oswojone zwierzęta i ptactwo oraz zwierzęta i ptactwo dzikie, jako też ryby, płazy, owady i t. p.

Art. 2. Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć:

a) używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych oraz utrzymywanie ich w stanie wybitnego niechlujstwa;

b) bicie zwierząt po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn;

c) bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi albo zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawienie specjalnego bólu;

d) przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami oczywiście nieodpowiadającymi ich sile lub stanowi dróg, albo zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu, nieodpowiadającego ich siłom;

e) przewożenie, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób, w pozycji lub w warunkach, powodujących zbędne cierpienia fizyczne;

f) używanie uprzęży, pęt, więzów i t. p. powodujących ból albo używanie ich w sposób mogący sprawić ból lub uszkodzenie cielesne, — z wyjątkiem, gdy używanie takich przedmiotów jest potrzebne z powodu i w czasie tresury, prowadzonej w interesie publicznym;

g) używanie zwierząt do wszelkiego rodzaju doświadczeń, powodujących śmierć, uszkodzenie cielesne lub ból fizyczny, — z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 3;

h) dokonywanie na zwierzętach operacyj nieodpowiednimi narzędziami i bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności w celu zaoszczędzenia im zbytniego bólu;

i) złośliwe straszenie i drażnienie zwierząt;

k) wszelkie w ogóle zadawanie zwierzętom cierpień bez odpowiednio ważnej i słusznej potrzeby.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami władny jest regulować w drodze rozporządzeń sposób i warunki, jakim odpowiadać winno postępowanie i obchodzenie się ze zwierzętami, a w szczególności używanie ich do pracy, rozrywki lub dla celów sportowych.

Kompetencje Ministra Spraw Wewnętrznych, wynikające z przepisów rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie zwierząt przejął Minister Administracji Publicznej, kompetencje Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — Minister Oświaty, kompetencje Ministra Spraw Wojskowych — Minister Obrony Narodowej, kompetencje Ministra Rolnictwa — Ministrowie Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Leśnictwa.

Art. 3. Nie będą uważane za znęcanie się nad zwierzętami doświadczenia, dokonywane na nich w celach naukowych, o ile doświadczenia takie są konieczne dla poważnych prac i badań naukowych i dokonywane są przez osoby, posiadające specjalne zezwolenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, lub organów przez niego upoważnionych, lub pod bezpośrednim nadzorem takich osób, a w zakładach wojskowych — zezwolenie Ministra Spraw Wojskowych, lub organów przez niego upoważnionych.

Przepisy wydane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Spraw Wewnętrznych określą zwierzęta, jakie mogą być używane do takich doświadczeń oraz sposób dokonywania tych doświadczeń w celu zaoszczędzenia zwierzętom niepotrzebnych cierpień.

Doświadczenia określone w niniejszym artykule nie mogą być dokonywane w średnich i niższych zakładach naukowych, poza zakładami specjalnymi, które określą przepisy, wymienione w ustępie poprzednim.

Art. 4. Kto dopuści się czynu przewidzianego w art. 2 lub przekracza postanowienia rozporządzeń, o których mowa w ustępie ostatnim tegoż artykułu, ulegnie karze grzywny do 2.000 zł., albo karze aresztu do sześciu tygodni, albo obu karom łącznie. (100.000 zł.).

Tej samej karze ulegnie właściciel zwierzęcia, który świadomie pozwala na popełnienie jednego z czynów przewidzianych w art. 2, lub powoduje popełnienie takiego czynu albo doń zmusza.

Tej samej karze ulegnie również pracodawca, zwierzchnik, przedsiębiorca i każda inna osoba, z której polecenia lub w czyjej interesie zwierzęta używane są do pracy, jeśli świadomie pozwoli, lub dopuści do popełnienia jednego z czynów, wymienionych w art. 2, lub do czynu takiego nakłania lub zmusza.

Art. 5. Jeśli czynu przewidzianego w art. 2, dopuszczono się w sposób, wskazujący na wyjątkowe okrucieństwo sprawcy, winny ulegnie karze więzienia do jednego roku. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy karnej z 1852 roku, zamiast więzienia stosuje się ścisły areszt.

Ustawa karna z 1852 r. została uchylona art. 2 przep. wprow. k. k. i pr. o wykr.

Art. 6. W wypadku popełnienia wyżej wymienionych przestępstw przez nieletnich do lat czternastu, rodzice lub opiekunowie, winni niedozoru, ulegną karze grzywny do 50 zł. (2.500 zł.).

Art. 7. Winny dokonywania doświadczeń naukowych w sposób naruszający postanowienia art. 3, lub przepisy wydane na jego podstawie, ulegnie karze grzywny do 1 000 zł. (50.000 zł.).

Art. 8. Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w art. 2 pod lit. g), h), i), k), powołane są sądy grodzkie. Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w art. 2 pod lit. a),

b), c), d), e) i f), powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 10. Ministrowie Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych mogą upoważnić w drodze rozporządzenia poszczególne stowarzyszenia i organizacje, mające na celu ochronę zwierząt albo ich hodowlę lub popieranie ich hodowli, oraz towarzystwa łowieckie do współdziałania z organami państwowymi w ujawnianiu przestępstw, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Tak upoważnione stowarzyszenia i organizacje będą miały prawo popierania oskarżenia w sądach w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

1 P. rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 grudnia 1930 r. o upoważnieniu niektórych stowarzyszeń do współdziałania z organami państwowymi w ujawnianiu przestępstw przeciwko ochronie zwierząt Dz. U. R. P. z r. 1931 Nr 3, poz. 17 (poz. 82 zeszytu 10 niniejszego wyd.).

2. Przepisy k. p. k., dotyczące oskarżyciela posiłkowego, zostały uchylone, wskutek zmiany treści odnośnego rozdziału k. p. k. przez art. 1 pkt 8 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 662).

77.

USTAWA

z dnia 1 lipca 1949 r.

o zakładach leczniczych dla zwierząt.

(Dz. U. R. P. z dnia 15 lipca 1949 r. Nr 41, poz. 297).

Art. 1. Przez zakład leczniczy dla zwierząt należy rozumieć zakład, w którym przeprowadza się leczenie zwierząt oraz wszelkie zabiegi lekarsko-weterynaryjne, jak również obserwację i pielęgnację zwierząt.

Art. 2. 1. Zakłady lecznicze dla zwierząt dzielą się na:

1) lecznice dla zwierząt, potrzebujących stałego pomieszczenia w celu leczenia i pielęgnowania lub obserwacji lekarsko-weterynaryjnej;

2) przychodnie dla zwierząt, doprowadzanych dla zbadania lub zabiegu lekarsko-weterynaryjnego.

2. Lecznice i przychodnie dla zwierząt mogą być prowadzone przez Państwo, związki, stowarzyszenia, spółdzielnie lub osoby prywatne.

3. Lecznice i przychodnie dla zwierząt nazywane są w dalszym ciągu: państwowymi — gdy są prowadzone przez Państwo, społecznymi — gdy są prowadzone przez wymienione w ust. 2 związki, stowarzyszenia i spółdzielnie, prywatnymi — gdy są prowadzone przez osoby prywatne.

Art. 13. 1. Otwarcie społecznej lub prywatnej lecznicy dla zwierząt wymaga uprzedniego zezwolenia. Zezwolenia tego udziela wojewoda według swobodnego uznania, zatwierdzając jednocześnie regulamin i plan urządzenia lecznicy.

Art. 16. O zamiarze zamknięcia społecznej lub prywatnej lecznicy dla zwierząt kierownik powinien zawiadomić pisemnie właściwą władzę (art. 22 ust. 2) co najmniej na miesiąc przed dniem zamknięcia lecznicy.

Art. 17. Wojewoda może zarządzić zamknięcie społecznej lub prywatnej lecznicy dla zwierząt, jeżeli stwierdzi istotne naruszenie obowiązujących przepisów prawnych lub postanowień regulaminu, albo jeżeli wskutek nienależytego prowadzenia lecznicy chore zwierzęta ponoszą szkodę na zdrowiu.

Art. 19. 1. Pomoc lekarsko-weterynaryjna, udzielana w przychodniach dla zwierząt, obejmuje zbadanie, ordynację, leczenie, zabiegi operacyjne, opatrunki oraz inne zabiegi rozpoznawcze i lecznicze.

2. Przepisy art. 3 ust. 2, art. 5, 7, 8 ust. 2, art. 9, 10 i 11 stosuje się odpowiednio do państwowych przychodni. Do innych przychodni stosuje się odpowiednio przepisy art. 13, 14, 16 i 18.

Art. 21. Kierownictwo przychodni społecznej i prywatnej, której działalność właściwa władza (art. 22 ust. 2) uzna za wadliwą, obowiązane jest usunąć wytknięte usterki. W razie nie zastosowania się do wezwania właściwa władza może zarządzić zamknięcie przychodni.

Art 22. 2. Nadzór bezpośredni i kontrolę nad wykonywaniem przepisów niniejszej ustawy sprawują:

1) wojewoda — w odniesieniu do lecznic społecznych i prywatnych;

2) starosta — w odniesieniu do przychodni społecznych i prywatnych.

Art. 23. 1. Kto wbrew obowiązkowi, przewidzianemu w art. 13 i 19, otwiera bez zezwolenia wojewody lecznicę lub przychodnię dla zwierząt — podlega karze grzywny do 150.000 zł.

2. Tej samej karze ulega, kto wbrew zarządzeniu, wydanemu na podstawie art. 17 i 21, prowadzi nadal lecznicę lub przychodnię dla zwierząt.

3. Kto, będąc kierownikiem, wbrew obowiązkowi, przewidzianemu w art. 16 i 19 ust. 2, nie powiadamia właściwej władzy (art. 22 ust. 2) o zamiarze zamknięcia lecznicy lub przychodni dla zwierząt — podlega karze grzywny do 50 000 zł.

4. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 24. 1. Właściciele lub zarządzający społecznych i prywatnych lecznic i przychodni dla zwierząt, istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, powinni przedłożyć właściwym władzom regulamin i plan urządzenia do zatwierdzenia.

2. Obowiązek powyższy pod rygorem zamk-

nięcia zakładu powinien być wykonany w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 26. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do klinik i innych zakładów leczniczych dla zwierząt, prowadzonych przez szkoły wyższe.

Art. 28. Ustawa niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

78.

DEKRET

z dnia 7 grudnia 1945 r.

o wykonywaniu praktyki lekarsko-weterynaryjnej.

(Dz. U. R. P. z dnia 28 grudnia 1945 r. Nr 58, poz. 397).

Art. 1. Za praktykę lekarsko-weterynaryjną w rozumieniu dekretu niniejszego uważa się wykonywanie czynności, polegających na rozpoznawaniu, leczeniu i zwalczaniu chorób zwierzęcych, zapobieganiu szerzeniu się chorób zwierzęcych, wydawanie orzeczeń lekarsko-weterynaryjnych, trzebienie zwierząt oraz badanie zwierząt rzeźnych, mięsa i innych artykułów żywności pochodzenia zwierzęcego.

Art. 3. 1) Prawo stałego wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej mają osoby, które:

a) są obywatelami Państwa Polskiego,

b) posiadają dyplom lekarza weterynarii, wydany lub uznany przez jedną z państwowych wyższych uczelni w Państwie Polskim,

c) są zapisane na listę członków izby lekarsko-weterynaryjnej.

2) Równoznaczne z dyplomami lekarsko-weterynaryjnymi, wydanymi lub uznanymi przez uniwersytety polskie, są:

a) dyplom lekarza weterynaryjnego wydany lub uznany przez uniwersytety dawnego państwa austro-węgierskiego przed dniem 1 listopada 1918 r.,

b) dyplom uprawniający do wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej na terytorium Rzeszy Niemieckiej i wydany przed dniem 27 grudnia 1918 r.,

c) dyplom doktora medycyny weterynaryjnej lub lekarza weterynaryjnego wydany lub uznany przez uniwersytety dawnego państwa rosyjskiego przed dniem 27 listopada 1917 r.,

d) dyplom zagraniczny uprawniający do wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej na zasadzie zezwolenia udzielonego przez b. Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego,

e) dyplom zagraniczny, uzyskany na uznanej za równorzędną przez Ministra Oświaty w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wyższej uczelni w zakresie nauk weterynaryjnych, bez obowiązku ponownego składania egzaminów.

Art. 4. 1) Prawo czasowego wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej mogą otrzymać osoby:

a) powołane przez władze państwowe z zagranicy na profesorów wydziałów weterynaryjnych uniwersytetów polskich, a to na czas, przez jaki pozostają na swych stanowiskach uniwersyteckich,

b) nie będące w możności niezwłocznie wykazać się dowodami, iż posiadają wszystkie warunki wymagane w art. 3, jeżeli poczyniły u odpowiednich władz starania celem usunięcia braków z warunkiem dopełnienia tych braków w określonym terminie,

c) nie posiadające jeszcze obywatelstwa polskiego, a posiadające inne warunki określone w art. 3, jeżeli poczyniły u odpowiednich władz starania celem uzyskania tego obywatelstwa,

d) które wskutek poślubienia cudzoziemca utraciły obywatelstwo polskie, a posiadają wszystkie inne warunki do wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej w rozumieniu niniejszego dekretu.

2) Przyznawanie prawa wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej w przypadkach przewidzianych w ust. 1) należy do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych; w przypadkach określonych w ust. 1) punkt b), c) i d) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych udziela zezwolenia po uprzednim zasięgnięciu opinii izby lekarsko-weterynaryjnej.

Art. 5. Prawa wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej nie mogą uzyskać, a już posiadane tracą z mocy samego prawa osoby sądownie pozbawione praw publicznych i obywatelskich praw honorowych — do czasu odzyskania tych praw oraz osoby, które utraciły obywatelstwo polskie z wyjątkiem przypadku określonego w art. 4 ust. 1) lit. d).

Art. 6. 1) Prawo używania tytułu „lekarz weterynaryjny“ przysługuje wyłącznie osobom posiadającym prawo wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej na zasadzie przepisów niniejszego dekretu.

2) Przepisy niniejszego dekretu nie naruszają w niczym uprawnień do używania tytułów uzyskanych na podstawie innych przepisów prawnych.

Art. 7. 1) Używanie obok tytułu „lekarz weterynaryjny“ innych tytułów nie uznawanych w Państwie Polskim, a mogących wywołać błędne mniemanie o szczególnym uprawnieniu do wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej, jest wzbronione.

2) Warunki otrzymania tytułu specjalisty w ściśle określonych dziedzinach lecznictwa zwierząt lub w dziedzinie nadzoru nad artykułami żywności pochodzenia zwierzęcego oraz przepisy co do praw jego używania ustala rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Oświaty po wysłuchaniu opinii Naczelnej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.

Art. 8. Lekarz weterynaryjny może być pozbawiony prawa wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej na stałe lub na określony okres czasu:

a) wyrokiem sądu powszechnego lub wojskowego,
b) wyrokiem sądu dyscyplinarnego izby lekarsko-weterynaryjnej, zatwierdzonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 9. Dla uzyskania prawa wykonywania innego zajęcia obok zawodu lekarza weterynaryjnego należy uzyskać zezwolenie właściwej izby lekarsko-weterynaryjnej.

Art. 10. Lekarz weterynaryjny może wydawać świadectwo stanu zdrowia oraz śmierci zwierzęcia tylko na podstawie bezpośrednio dokonanego badania przeprowadzonego osobiście.

Art. 11. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w drodze rozporządzenia:

a) warunki, jakie winien wypełnić lekarz weterynaryjny przed przystąpieniem do wykonywania praktyki i w razie jej zaprzestania;
b) warunki, od których zależy prawo wykonywania praktyki poza obszarem izby lekarsko-weterynaryjnej, na której listę lekarz weterynaryjny jest wpisany;
c) warunki dopuszczenia do wykonywania czynności lekarsko-weterynaryjnych na obszarze Pańswa osób, nie będących obywatelami polskimi....

Art. 12. 1) Winni wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej wbrew przepisom dekretu niniejszego oraz rozporządzeń na jego podstawie wydanych — podlegają karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 30 000 zł. lub jednej z tych kar, o ile za czyn ten nie grozi kara surowsza.

2) W razie niemożności ściągnięcia grzywny władza orzekająca oznacza karę aresztu zastępczego, jednak nie ponad 4 tygodnie.

3) Do orzekania powołane są władze administracji ogólnej.

Art. 13. Uprawnienia wynikające z art. 7 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z Ministrem Oświaty przekazać izbom lekarsko-weterynaryjnym.

Art. 14. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych ustali, w jakim zakresie i pod jakimi warunkami uprawnione są do wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej osoby:

a) posiadające świadectwa felczerów weterynaryjnych, uzyskane na zasadzie przepisów odpowiednich ustaw obowiązujących w dawnym państwie rosyjskim do dnia 27 listopada 1917 r.,
b) posiadające świadectwa weterynaryjnych felczerów wojskowych, wyszkolonych w czasie odbywania służby wojskowej w Wojsku Polskim,
c) posiadające świadectwa oglądaczy mięsa.

79.

USTAWA

z dnia 7 kwietnia 1949 r.

o planowym rozmieszczeniu lekarzy weterynaryjnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 kwietnia 1949 r. Nr 25, poz. 178).

Art. 1. 1. W celu wykonania zadań w zakresie podniesienia hodowli zwierząt w ramach Narodowego Planu Gospodarczego, a w szczególności w celu zapewnienia w całym kraju należytej opieki lekarsko-weterynaryjnej nad zwierzętami gospodarskimi dzieli się obszar Państwa na rejony weterynaryjne o określonych normach ilościowych lekarzy weterynaryjnych.

2. Podział obszaru Państwa na rejony weterynaryjne, jak również liczbę lekarzy weterynaryjnych, dopuszczonych do wykonywania praktyki w tych rejonach, ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze zarządzeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim.

Art. 2. 1. W rejonach, obsadzonych przez lekarzy weterynaryjnych w liczbie, odpowiadającej ustalonej normie, podejmowanie praktyki lekarskiej stałej lub czasowej przez innych lekarzy weterynaryjnych wymaga specjalnego zezwolenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych i może nastąpić jedynie dla celów dokształcania się lub z ważnych względów publicznych.

2. Jeżeli liczba lekarzy weterynaryjnych, wykonujących praktykę lekarską w danym rejonie, przekracza normę ilościową, przewidzianą dla tego rejonu, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może określonym lekarzom wyznaczyć do wykonywania praktyki lekarskiej inne rejony, w których liczba lekarzy nie dosięga normy ustalonej.

3. Ograniczeniom, przewidzianym w przepisach ust. 1 i 2, nie podlegają:

1) posłowie na Sejm;

2) osoby, pełniące czynną służbę wojskową;
3) profesorowie, zastępcy profesorów oraz kierownicy instytutów (zakładów) naukowo-badawczych;
4) docenci etatowi, pomocnicze siły naukowe szkół akademickich oraz pracownicy naukowi instytutów (zakładów) naukowo-badawczych, jeżeli ich władza służbowa wystąpi z zatwierdzonym przez właściwego ministra wnioskiem, stwierdzającym konieczność zatrudnienia tych osób na dotychczasowych stanowiskach;
5) pracownicy, wykonujący zadania państwowej służby weterynaryjnej w wojewódzkich władzach administracji ogólnej i we władzach naczelnych;
6) osoby, które przekroczyły 55 lat życia.

Art. 4. Lekarz weterynaryjny po upływie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zarządzenia o wyznaczeniu rejonu traci prawo do wykonywania praktyki lekarskiej poza tym rejonem.

Art. 9. 1. Lekarz weterynaryjny, który wykonuje praktykę wbrew przepisom niniejszej ustawy, podlega karze aresztu do jednego miesiąca i grzywny do 50.000 złotych lub jednej z tych kar.

2. Do orzekania powołana jest powiatowa władza administracji ogólnej.

F. UZUPEŁNIENIA I ZMIANY, DOTYCZĄCE PRZEPISÓW KARNO-ADMINISTRACYJNYCH, ZAMIESZCZONYCH W ZESZYTACH: 14, 14a, 14b i 14c.

1. Dekret z dnia 5 sierpnia 1949 r. o reglamentacji niektórych surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 341) uchylił przepisy dekretu z dnia 27 czerwca 1946 r. o reglamentowanym zaopatrywaniu ludności w przedmioty powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 217). Do czasu wydania odpowiednich przepisów na podstawie dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. zostały utrzymane w mocy rozporządzenia i zarządzenia, oparte na dekrecie z dnia 27 czerwca 1946 r.

Ponieważ orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, określone w dekrecie z dnia 5 sierpnia 1949 r., należy do właściwości sądów powszechnych, przepisy z zakresu aprowizacji, zamieszczone w zeszycie 14b pod poz. 1—12, i w zeszycie 14c pod poz. 104—110, choćby nawet nie utraciły jeszcze mocy obowiązującej, nie należą obecnie do dziedziny prawa karno-administracyjnego.

2. Ustawa z dnia 4 kwietnia 1950 r. o zakazie uboju zwierząt hodowlanych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 152) uchyliła dekret z dnia 22 grudnia 1945 r. o ochronie hodowli zwierząt gospodarskich, zamieszczony w zeszycie 14a pod poz. 19. Do karania przestępstw, określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 1950 r., powołane są władze sądowe.

3. P. rozp. Ministrów: Komunikacji, Administracji Publicznej i Obrony Narodowej z dnia 5 września 1949 r. zmieniające rozp. z dnia 15 kwietnia 1948 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 389), którego treść uwzględniono w tekście rozp. zamieszczonego w zeszycie 14c pod poz. 70.

4. P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 stycznia 1950 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 15).

5. P. rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3 kwietnia 1950 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 150).

80.

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

z dnia 19 marca 1928 r.

Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 1949 r. — Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 243).

Księga XI.

Postępowania szczególne.

Rozdział IV.

Postępowanie w sprawach karno-administracyjnych.

Art. 522. § 1. Osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego, może zwrócić się w terminie zawitym siedmiodniowym od daty ogłoszenia jej orzeczenia do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

§ 2. Jeżeli osoba, której karę wymierzono, jest niepełnoletnia lub bezwłasnowolna, żądanie w terminie biegnącym dla tej osoby może złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. W razie odmowy przyjęcia żądania wymienionego w § 1, 2 można w ciągu trzech dni od zawadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do sądu.

§ 4. O przywróceniu terminu wymienionego w § 1 i 2 orzeka sąd okręgowy.

Art. 523. § 1. W razie złożenia żądania wymienionego w art. 522 § 1 i 2, orzeczenie władzy admnistracyjnej nie ulega wykonaniu, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

§ 2. Władza administracyjna, o ile nie cofnie swego orzeczenia, przesyła akta sądowi.

§ 3. Orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje w postępowaniu sądowym akt oskarżenia.

Art. 524. Właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego okręgu znajduje się siedziba władzy, która wymierzyła karę administracyjną.

Art. 525. Władza administracyjna, która wymierzyła karę, albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 526. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę według przepisów, obowiązujących w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ze zmianami przewidzianymi w następujących artykułach.

Art. 527. § 1. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego.

§ 2. Przepisy art. 349 i 350 mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 3. Niestawiennictwo oskarżyciela publicznego nie tamuje rozpoznania sprawy.

Art. 349. W postępowaniu przed sądem jednoosobowym sędzia ma prawa i obowiązki przewodniczącego oraz składu sądzącego, w szczególności należy do niego powzięcie wszystkich postanowień poza rozprawą główną, do których powołany jest sąd okręgowy, o ile rozdział niniejszy nie zawiera postanowień odmiennych.

Art. 350. § 1. Jeżeli w toku czynności przygotowawczych do rozprawy głównej sędzia z własnej inicjatywy lub na wniosek prokuratora uzna, że postępowanie przed sądem jednoosobowym jest bądź niedopuszczalne, bądź niewskazane z uwagi na zawiłe okoliczności sprawy, to wnosi sprawę na posiedzenie niejawne sądu okręgowego w składzie trzech sędziów.

§ 2. Jeżeli okoliczności, wskazane w § 1, wyjdą na jaw w toku rozprawy głównej, to sędzia odracza rozprawę i sam przekazuje sprawę pod rozpoznanie sądu kolegialnego.

Art. 528. § 1. Wnioski stron nie wiążą prezesa sądu w zakresie zarządzeń dotyczących wezwania do rozprawy świadków i biegłych oraz sprowadzenia innych dowodów.

§ 2. Prezes sądu może zarządzić przed wyznaczeniem rozprawy przesłuchanie oskarżonego, świadków i biegłych przez miejscowo właściwy sąd grodzki. Od świadków i biegłych można odebrać przyrzeczenie.

§ 3. Aż do rozpoczęcia postępowania dowodowego oskarżony może cofnąć żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W tym wypadku orzeczenie władzy administracyjnej staje się prawomocne.

§ 4. Jeżeli strona, wskazawszy swój adres w żądaniu skierowania sprawy na drogę sądową, następnie zmieniła miejsce zamieszkania i nie zawiadomiła o tym sądu, wezwania i pisma sądowe, wysłane pod jej ostatnim znanym adresem, uważa się za doręczone.

Art. 529. § 1. Sąd orzekający postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie po odebraniu od nich przyrzeczenia lub bez odbierania przyrzeczenia, a których zeznania będą odczytane. W tym celu może zarządzić potrzebne jeszcze przesłuchanie przez jednego ze swoich członków albo przez innego sędziego lub sąd grodzki.

§ 2. Wolno odczytywać akta postępowania administracyjnego.

Art. 530. Sąd okręgowy nie jest związany wymiarem kary, oznaczonym w orzeczeniu władzy administracyjnej.

Art. 531. § 1. Wyroki sądów okręgowych, wydane w postępowaniu karno-admnistracyjnym, są prawomocne z wyjątkiem wyroków w sprawach o przestępstwa skarbowe.

§ 2. Założenie rewizji nie wstrzymuje wykonania kary, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

81.

OKÓLNIK Nr 17

z dnia 15 lutego 1949 r.

Przeznaczenie kwot, uzyskanych ze sprzedaży przedmiotów uznanych za przepadłe.

L. dz. AP. I-2/6885/48.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 9, poz. 39).

Ob. Ob. Wojewodowie (wszyscy), Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, pełniący funkcje powiatowych władz administracji ogólnej.

W myśl art. 56 ust. 2*) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365) przedmioty, co do których orzeczono przepadek (konfiskatę), oraz kwoty, uzyskane za nie przy sprzedaży, przypadają do czasu ogólnego uregulowania tej sprawy w drodze przepisu prawnego — na rzecz Skarbu Państwa, o ile poszczególne ustawy nie stanowią inaczej.

Odmiennie niż przy grzywnach, których przeznaczenie zostało unormowane art. 42 § 3 k. k. w związku z art. 2 i 16 prawa o wykroczeniach, nie ustanowiono dotychczas ani w prawie o wykroczeniach, ani też w innych późniejszych przepisach ogólnej zasady, ustalającej, na czyją rzecz przypadają przedmioty, co do których orzeczono przepadek w postępowaniu karno-administracyjnym wzgl. uzyskane za nie kwoty. Zwrócić tu należy w szczególności uwagę, że część ogólna prawa o wykroczeniach nie zajmuje się w ogóle zagadnieniem przepadku i nie przejęła przepisów art. 50 § 3 k. k.

*) W Dz. Urz. wskutek omyłki drukarskiej podano błędnie art. 45 ust. 2.

W związku z tym, o ile obowiązujący przepis prawny przewiduje przepadek przedmiotów, a nie określa ich przeznaczenia, należy przedmioty te w myśl art. 29 i 56 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym sprzedać w drodze publicznego przetargu, chyba, że ze względu na swój rodzaj podlegają zniszczeniu, a kwoty uzyskane ze sprzedaży przekazać na rzecz Skarbu Państwa. Analogicznie na rzecz Skarbu Państwa przypadają sumy pieniężne uznane za przepadłe (np. w przypadkach określonych w art. 21 i 61 prawa o wykroczeniach).

Zasada ta ma również zastosowanie i wówczas, gdy przepadek został orzeczony przez organ związku samorządu terytorialnego, ponieważ dekret z dnia 3 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 126) ustanowił na rzecz samorządu wyjątek tylko od ogólnej reguły przeznaczenia grzywien, nie może zatem rozciągać się również na przedmioty objęte orzeczeniem o przepadku.

82.

OKÓLNIK Nr 23

z dnia 1 marca 1949 r.

Przeznaczenie grzywien, wymierzanych przez prezydentów miast, pełniących funkcje starostów grodzkich, lub w ich imieniu.

L. AP. I. 2/1/49.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 12, poz. 55).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi oraz Prezydenci miast pełniący funkcje powiatowych władz administracji ogólnej.

Okólnikiem Nr 34 z dnia 28 kwietnia 1948 r. zarządzono w związku z dekretem z dnia 3 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 128), aby grzywny orzekane przez organa związków samorządu terytorialnego, były wpłacane do kas tych związków jako ich dochody budżetowe.

Niektórym urzędom wojewódzkim nasunęła się wątpliwość, czy wspomniany dekret dotyczy tylko przypadków, gdy organa samorządowe wymierzają grzywny z mocy upoważnienia wojewody, udzielonego im na zasadzie art. 45 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365), czy też ma zastosowanie również wtedy, gdy o karze orzeka prezydent miasta, pełniący w myśl art. 29 dekretu z dnia 23 listopada 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 74) funkcje starosty grodzkiego.

Ministerstwo Administracji Publicznej wyjaśnia, że prezydent miasta pełniąc funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej (starosty grodzkiego) nie przestaje być organem samorządu terytorialnego. W związku z tym grzywny orzekane przez prezydenta miasta w trybie rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym przypadają gminie miejskiej.

Zasada ta stosuje się także do grzywien, wymierzanych z upoważnienia prezydenta miasta przez pracowników miejskich, organa Milicji Obywatelskiej itp. w drodze doraźnych nakazów karnych, ponieważ grzywny te są nakładane w jego imieniu (art. 50 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym).

83.

OKÓLNIK Nr 30

z dnia 25 marca 1949 r.

Wykazy ruchu spraw i czynności referatów karno-administracyjnych powiatowych władz administracji ogólnej.

L. AP. I. 3/11/49

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 16, poz. 84).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi oraz Prezydenci miast, pełniący funkcje powiatowych władz administracji ogólnej.

Zgodnie z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów zdnia 31.I br. o programie prac statystycznych na rok 1949 zarządzam prowadzenie według załączonego wzoru statystyki wykroczeń w formie kwartalnych wykazów ruchu spraw i czynności referatów karno-administracyjnych starostw i zarządów miejskich miast stanowiących powiaty miejskie. Działalność referatów karnych innych zarządów miejskich oraz referatów karnych zarządów gminnych nie jest objęta programem prac statystycznych. Statystyka ta nie obejmuje również działalności prezydentów miast w zakresie orzecznictwa karno-skarbowego.

Niezależnie od ogólnych zadań, którym mają służyć uzyskane w ten sposób dane statystyczne, wykazy mają na celu ułatwienie:

1) wyciągnięcia odpowiednich wniosków co do celowości i skuteczności polityki karno-administracyjnej starosty (prezydenta miasta),

2) sprawowania nadzoru nad sprawnością funkcjonowania referatów karno-administracyjnych.

W rubrykach poziomych wykazu (poz. 1-25) podano tylko wykroczenia o największym nasileniu względnie wykroczenia, na zwalczanie których zwraca się specjalną uwagę, zwłaszcza wykroczenia przeciwko przepisom z zakresu administracji gospodarczej bądź też stanowiące

Załącznik do okólnika M.A.P. Nr 32 z dnia 2 kwietnia 1949 r. L. AP. IV. 1/1/49.

Wzór Nr 1

WYKAZ RUCHU SPRAW I CZYNNOSCI REFERATU KARNO-ADMINISTRACYJNEGO

Województwo ....

Starostwa Powiatowego
Zarządu Miejskiego w .... za .... kwartał 19...... r.

Pozycja	Rodzaj wykroczenia	Ogólny ruch spraw			Pozostało na okres następny		Liczba osób skazanych na grzywny				Liczba osób skazanych na areszt				Liczba osób uniewinnionych i osób względem których umorzono postępow.	Liczba nieletnich, wzgl. których zastosowano środki wychowawcze	Liczba skazanych	w tym			Liczba osób skazanych		Liczba osób które wniosły		Liczba wykonanych kar			Uwagi
		Pozostało z okresu ubiegłego	Wpłynęło spraw	Załatwiono	Ogółem	W tym zalegających ponad 3 miesiące	do 1.000 zł.	powyżej 1.000 zł. do 5.000 zł	powyżej 5.000 zł. do 50.000 zł	powyżej 50.000 zł.	do 3 dni	powyżej 3 dni do 1 tygodnia	powyżej 1 tygod. do 1 mies.	powyżej 1 miesiąca			Ogółem	nieletnich do lat 17	mężczyzn powyżej lat 17	kobiet powyżej lat 17	prawomocnym nakazem karnym	orzeczeniem karnym	sprzeciw do nakazu karnego	żądanie skierowania sprawy do sądu	grzywny	aresztu	aresztu zastępczego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	Z art. 28—31 prawa o wykroczeniach																											
2	Z art. 54—55 prawa o wykroczeniach																											
3	Z ustawy przeciwalkoholowej z 21.3.1931 r.																											
4	Z art. 15—19 ustawy z 14.4.1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (szkodnictwo polne)																											
5	Z art. 6, 7, 9—12 ust. z 14.4.1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (szkodnictwo leśne) i z dekr. z 26.4.1948 r. o ochronie lasów niestanowiących własności Państwa																											
6	Z rozp. Prez. R. P. z 22.8 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych																											
7	Z ust. z 5.3.1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec,, ust. z 13.3.1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni.....																											

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
8	Z ust. z 7.3.1932 r. o rybołówstwie																											
9	Z rozp. Prez. R. P. z 3.12.1927 r. o prawie łowieckim																											
10	Z ust. wodnej z 19.9.1922 r.																											
11	Z rozp. Prez. R. P. z 22.3.1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa																											
12	Z rozp. Prez. R. P. z 7.6.1927 r. o prawie przemysłowym i z in. przepisów regulujących prowadzenie przemysłu																											
13	Z dekr. z 27.6.1946 r. o reglament. zaopatryw. ludności w przedmioty powszedniego użytku[1])																											
14	Z dekr. 21.22.1945 r. o publ. gospo darce lokalami i kontroli najmu																											
15	Z rozp. Prez. R. P. z 16.2.1928 r. o prawie budowl. i zabudowaniu osiedli oraz z in. przep. regulujących sprawy budowlane																											
16	Z ust. z 7.10.1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych																											
17	Z ust. z 21.2.1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalcz. oraz z in. przep. sanitarnych																											
18	Z ustawy z 3.6.1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie																											
19	Z ustawy z 9.4.1938 r.[2]) o powszechnym obowiązku wojskowym																											
20	Z ust. z 25.2.1948 r. o powsz. obow. przysp. zawodowego, wych. fizycznego i przysp. wojsk. młodzieży oraz o org. spraw. kult. fiz. i sportu																											
21	Z art. 24 rozp. Prez. R. P. z 23.12 1927 r. o granicach Państwa																											
22	Z prawa z 25.9.1945 r. o aktach stanu cywilnego																											

[1]) obecnie nieaktualne. [2]) obecnie ustawa z 4.2.1950 r.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
23	Z art. 25 rozp. Prez. R. P. z 16.3.1928 r o ewidencji i kontroli ruchu ludności																											
24	Z ust. 13.3.1934 r. o ochronie przed pożarami i in. klęskami*)																											
25	Z dekr. z 31.7.1946 r. o organizacji statystyki państw. i o G. U. S.																											
26																												
27																												
28																												
29																												
30																												
31																												
32																												
33																												
34																												
35	Z innych przepisów																											
	R a z e m																											

Objaśnienia:

1) Wykazy sporządzają starostwa powiatowe i zarządy miast, których prezydenci pełnią funkcje powiatowych władz administracji ogólnej, oraz dla całego województwa urzędy wojewódzkie.
2) Rubryki pionowe 3—15 należy wypełnić co do wszystkich wykroczeń, wymienionych w pozycjach poziomych i pozycji poziomej „Razem"; rubryki 16—21 tylko co do pozycji poziomych 1—4; poza tym zaś rubryki 16—28 tylko co do pozycji poziomej „Razem".
3) Dane do rubryk pionowych 5—28 oblicza się bez względu na to, czy sprawy wpłynęły do starostwa w kwartale sprawozdawczym, czy też w okresie wcześniejszym.
4) W rubrykach pionowych 8—21 należy uwzględnić również dane, dotyczące spraw skierowanych na drogę sądową.
5) Za załatwione należy uważać sprawy, które zostały zakończone orzeczeniem karnym, prawomocnym nakazem karnym lub decyzją o umorzeniu postępowania.
6) Osoby, skazane zarówno na grzywny, jak i na karę aresztu, należy uwzględnić tak w rubrykach pionowych 8—11, jak i w rubrykach 12—15.
7) W rubrykach poziomych 26—34 podaje się liczby dotyczące wykroczeń, występujących w większym nasileniu na terenie powiatu (województwa), a niewymienionych pod poz. 1—25, w pozycji 35 liczby, dotyczące wszystkich pozostałych wykroczeń, nieuwzględnionych pod poz. 1—34.

*) obecnie ustawy z 4.2.1950 r. o obronie przeciwpożarowej i jej organizacji.

przedmiot szczególnego zainteresowania władz centralnych. Rodzaje wykroczeń, wymienionych w wykazie, będą ulegać z biegiem czasu pewnym zmianom w zależności od nasilenia poszczególnych przestępstw w danym okresie i ich szkodliwości dla interesu społecznego. Ponadto na niektórych terenach Państwa mogą występować już obecnie masowo inne rodzaje wykroczeń, niewymienionych w wykazie, dla których poświęcono pozycje poziome 26—34.

Przy sporządzaniu wykazów należy kierować się wskazówkami podanymi w objaśnieniach zamieszczonych w zakończeniu wzoru.

Materiały do wykazów winny Starostwa (Zarządy Miejskie) czerpać z rejestrów spraw karno-administracyjnych (zał. Nr 1 do instrukcji w sprawie orzecznictwa karno-administracyjnego — Dz. U. Min. Adm. Publ. Nr 18/1947). Dla uzyskania danych dotyczących wieku skazanych należy w przyszłości w rubryce 2 rejestru (nazwisko, imię i miejsce zamieszkania obwinionego) odnotowywać dodatkowo dokładną datę lub przynajmniej rok urodzenia. Dane o wieku skazanych do wykazu za I kwartał br. mogą być zaczerpnięte z akt karno-administracyjnych.

Powiatowe władze administracji ogólnej będą przesyłać wykazy za ubiegły kwartał w 2 egzemplarzach właściwym urzędom wojewódzkim (Zarządowi Miejskiemu m. st. Warszawy i m. Łodzi) w terminie do dnia 15 kwietnia, 15 lipca, 15 października i 15 stycznia. Urzędy Wojewódzkie sporządzają każdorazowo wykaz, stanowiący zestawienie danych w skali całego województwa (według tego samego wzoru) i przesyłają 1 egz. zestawienia oraz po 1 egz. wykazów z poszczególnych powiatów Ministerstwu w terminie do dnia 30 kwietnia, 31 lipca, 31 października i 31 stycznia. Terminy te winny być dotrzymywane ze względu na konieczność dostarczania we właściwym czasie materiałów Głównemu Urzędowi Statystycznemu.

Jednocześnie proszę o systematyczne wykorzystywanie wykazów dla celów określonych w ust. 2 okólnika.

1 zał.

Załącznik (wzór wykazu) umieszczono ze względów technicznych na str. 73—75.

84.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 stycznia 1950 r.

Wykazy ruchu spraw i czynności referatów karno-administracyjnych powiatowych władz administracji ogólnej.

L. AP. I. 3/14732.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 2, poz. 14).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi i Prezydenci miast, pełniący funkcje powiatowych władz administracji ogólnej.

Wykazy ruchu spraw i czynności referatów karno-administracyjnych, nadsyłane Ministerstwu Administracji Publicznej zgodnie z okólnikiem Nr 30 z dnia 25.III.1949 r. L. AP. I. 3/11/49 (Dz. Urz. M. A. P. Nr 16, poz. 84), zawierają w wielu wypadkach sprzeczności pomiędzy poszczególnymi rubrykami, co wskazuje, że wykazy te sporządzane są niedokładnie i że referenci karno-administracyjni nie całkowicie rozumieją treść poszczególnych rubryk.

W związku z tym Ministerstwo udziela następujących wyjaśnień:

1) Rubryki pionowe wykazu oznaczone liczbami 3—15 należy wypełniać odnośnie do wszystkich wykroczeń, wymienionych w pozycjach poziomych oraz odnośnie pozycji poziomej „Razem", rubryki 16—21 tylko co do pozycji poziomych 1—4 (wykroczenia z art. 28—31 i 54—55 pr. o wykr., z ustawy przeciwalkoholowej i wykr. z zakresu szkodnictwa polnego), poza tym zaś rubryki 16—28 tylko co do pozycji „Razem";

2) Dane co do rubryk pionowych 5—28 oblicza się bez względu na to, czy sprawy karne wpłynęły w kwartale sprawozdawczym, czy też w okresie wcześniejszym;

3) W rubrykach pionowych 5—21, 23 i 24—25 należy uwzględnić również i te wypadki, w których skierowano sprawy na drogę sądową;

4) Za sprawy załatwione (rubr. pionowa 5) należy uważać te sprawy, w których zostało wydane już orzeczenie karne (nawet nieprawomocne jeszcze), prawomocny nakaz karny lub decyzja o umorzeniu postępowania;

5) rubryki 3—7 obejmują ilość spraw (jedna sprawa może dotyczyć kilku obwinionych), rubryki natomiast 8—25 — ilości osób, skazanych, uniewinnionych i t. d.;

6) Liczby w rubryce 6 z kwartału poprzedniego winny równać się odpowiednio liczbom z rubryki 3 w kwartale następnym;

7) Suma liczb w rubrykach 3 i 4 winna być równa sumie liczb z rubryk 5 i 6;

8) Liczba w rubryce 18 winna równać się sumie liczb z rubryk 19—21; liczba ta winna być również równa sumie liczb z rubryk 22 i 23;

9) Osoby skazane zarówno na grzywnę, jak i na areszt bezwzględny, należy uwzględniać tak w rubrykach 8—11, jak i w rubrykach 12—15; stąd suma liczb z rubryk 8—11 winna być większa od liczby z rubryki 18 o ilość osób skazanych równocześnie na areszt i na grzywnę;

10) O ile jedna osoba była w kwartale sprawozdawczym ukarana dwu lub kilkakrotnie, należy uwzględnić ją również tyle razy w rubr. 8—25;

11) Liczba z rubryki 5 z reguły nie równa się sumie liczb w rubrykach 8—17; niezależnie od tego, że rubryka 5 dotyczy liczby *spraw*, zaś rubryki 8—17 liczby *osób*, mogą być tu jeszcze inne powody, a mianowicie:

a) sprawa może być przekazana według właściwości innej władzy, (figuruje wówczas w r. 5, a nie jest uwzględniana w danych dotyczących osób skazanych, uniewinnionych itd., t. j. w rubr. 8—17),

b) jeżeli sprawca wykroczenia został skazany zarówno na grzywnę, jak i na areszt, wówczas w rubrykach 8—17 będzie uwzględniony 2 razy, sprawa zaś jego w rubr. 5 — tylko jeden raz;

12) Rubryki 24 i 25 dotyczą sprzeciwów od nakazu karnego i żądań skierowania sprawy na drogę sądową, wniesionych skutecznie, t. j. we właściwym terminie.

Ust. ostatni jako nieaktualny pominięto.

85.

OKÓLNIK Nr 44

z dnia 5 maja 1949 r.

Wzywanie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej na rozprawy karno-administracyjne.

L. AP. I. 1/3/49.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 21, poz. 129).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi i Prezydenci miast, pełniący funkcje powiatowych władz administracji ogólnej.

Jak wynika z pisma Komendanta Głównego Milicji Obywatelskiej z dnia 19.IV b. r. władze administracji ogólnej wzywają zbyt często funkcjonariuszy M. O. na rozprawy karno-administracyjne bez istotnej potrzeby, celem przesłuchania ich w związku ze sporządzanymi doniesieniami. Takie postępowanie naraża Skarb Państwa na niepotrzebne wydatki (diety, koszta podróży i t. p.), a przede wszystkim odrywa funkcjonariuszy M. O. od ich właściwych zajęć.

Wobec powyższego zarządzam, co następuje:

Funkcjonariuszy M. O. należy wzywać do urzędu jako świadków w sprawach karno-administracyjnych tylko w razie koniecznej potrzeby osobistego stawiennictwa w wyjątkowo ważnych przypadkach.

Z reguły natomiast doniesienia wymagające uzupełnień lub wyjaśnień winny być zwracane do właściwych jednostek M. O. w celu uzupełnienia, a w razie konieczności złożenia zeznań przez funkcjonariusza M. O. w charakterze świadka — należy zamiast badania w starostwie albo za pośrednictwem gminy ograniczać się do żądania zeznania na piśmie (art. 57 ust. 2 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym). Władze administracji ogólnej i samorządu terytorialnego winny jednakże w tego rodzaju przypadkach dla uniknięcia dalszej zbędnej korespondencji sprecyzować, w jakim kierunku doniesienie należy uzupełnić lub też, na jakie okoliczności funcjonariusz M. O. ma złożyć zeznanie na piśmie jako świadek.

86.

OKÓLNIK Nr 49

z dnia 24 maja 1949 r.

Osoby podlegające sądownictwu wojskowemu— karalność za wykroczenia.

L. AP. I/O-5/49.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 24, poz. 150).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie i Wójtowie.

W myśl art. IV przepisów wprowadzających kodeks karny Wojska Polskiego z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 28) osoby podlegające sądownictwu wojskowemu, w przypadkach popełnienia wykroczeń, przewidzianych w przepisach prawa o wykroczeniach z dnia 11 lipca 1932 roku podlegają ukaraniu w drodze dyscyplinarnej przez właściwe władze wojskowe, z zastosowaniem sankcji karnych, określonych w przepisach dyscyplinarnych.

W związku z tym nasuwa się kwestia, czy:

1) orzecznictwu dyscyplinarnemu władz wojskowych podlegają tylko wykroczenia, określone prawem o wykroczeniach (art. 17—63), a do wykroczeń przewidzianych w innych przepisach, o ile są one przekazane orzecznictwu administracyjnemu, stosuje się nadal przepisy rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym,

czy też 2) wyrażenie „Wykroczenia przewidziane w przepisach prawa o wykroczeniach“, użyte w art. IV. Przepisów z dn. 23 września 1944 r. oznacza również wszelkie inne wykroczenia, określone w przepisach karnych specjalnych, jak np. w prawie przemysłowym, budowlanym i t. d., t. j., że także w razie popełnienia takich wykroczeń osoby podlegające sądownictwu wojskowemu są karane wyłącznie w drodze dyscyplinarnej.

Przy rozpatrywaniu tego zagadnienia należy wziąć pod uwagę, że obowiązujące poprzednio ustawodawstwo karne wojskowe i powszechne zawierało wyraźne i wzajemnie uzupełniające się przepisy o odpowiedzialności osób wojskowych za wykroczenia. W szczególności osoby podlegające sądownictwu wojskowemu odpowiadały za wykroczenia bądź przed sądami

wojskowymi lub wojskowymi władzami dyscyplinarnymi, bądź w trybie karno-administracyjnym w zależności od rodzaju wykroczenia i okoliczności towarzyszących popełnieniu czynu przestępczego. W razie skazania w drodze administracyjnej ukarany mógł zażądać skierowania sprawy na drogę sądową, a do rozpoznania sprawy właściwy był wówczas sąd wojskowy (art. 444—454 Kodeksu Wojskowego Postępowania Karnego z r. 1936 — Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 537).

Obecne karne ustawodawstwo wojskowe, w szczególności kodeks wojskowego postępowania karnego z r. 1945 (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 216) nie zawiera analogicznych przepisów, stąd zaś należy wyciągnąć wniosek, że intencją ustawodawcy było, aby za wszelkie wykroczenia, popełnione przez osoby podlegające sądownictwu wojskowemu, były wymierzane kary wyłącznie w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych. Wyjątki od tej zasady mogą wprowadzić tylko wyraźne przepisy specjalne, wydane po dniu wejścia w życie kodeksu karnego Wojska Polskiego z 1944 r., jak np. art. 149 § 2 prawa karnego skarbowego (Dz. U. R. P. Nr 32/1947, poz. 140).

W związku z tym po zasięgnięciu opinii Prezydium Rady Ministrów Ministerstwo Administracji Publicznej wyjaśnia, że władze administracji ogólnej i samorządu terytorialnego nie są obecnie właściwe do karania w trybie rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym osób, podlegających sądownictwu wojskowemu (art. 6 i 7 prawa o ustroju sądów wojskowych i prokuratury wojskowej z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 29). W razie otrzymania doniesienia, z którego wynikałoby, że wykroczenie popełniła osoba podlegająca sądownictwu wojskowemu, należy akta sprawy kierować według właściwości do prokuratora wojskowego lub w odniesieniu do funkcjonariuszy służby bezpieczeństwa publicznego do urzędu bezpieczeństwa publicznego w celu ukarania sprawcy wykroczenia w drodze dyscyplinarnej.

87.

OKÓLNIK Nr 56

z dnia 4 czerwca 1949 r.

Zamiana grzywny na areszt zastępczy w nakazach karnych.

I. AP. I. 3/13/49.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 26, poz. 169).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie i Wójtowie.

W myśl art. 10 § 1 prawa o wykroczeniach oraz art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161) w razie nieściągalności grzywny lub w razie gdyby jej ściągnięcie narażało skazanego na ruinę majątkową, karę tę zamienia się na areszt, przyjmując jeden dzień aresztu za równoważnik grzywny od 50 do 250 złotych. Zasada ta jest ograniczona postanowieniem art. 10 § 2 pr. o wykr., w myśl którego areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż najwyższy wymiar kary aresztu przewidzianego za dane wykroczenie.

W praktyce wyłoniła się wątpliwość, czy w razie skazania obwinionego nakazem karnym należy stosować równoważnik, ustalony w dekrecie z 26 kwietnia 1948 r., t. j. w razie ukarania np. grzywną 1000 zł., zamienić karę tę na 4—20 dni aresztu, czy też biorąc pod uwagę przepis art. 45 rozp. o postępowaniu karno-administracyjnym i art. 10 § 2 pr. o wykr. — zamienić grzywnę 1000 zł. na 3 dni aresztu zastępczego.

Ministerstwo Administracji Publicznej wyjaśnia, że w art. 45 rozp. o post. karno-admin. ustawodawca upoważnił właściwe władze do karania obwinionych za wykroczenia w drodze nakazów karnych bez przeprowadzania rozprawy, biorąc pod uwagę, że kara za wykroczenie nie będzie przekraczała 1000 zł. wzgl. 3 dni aresztu. Intencja ustawodawcy byłaby całkowicie wypaczona, gdyby przy zamianie grzywny orzeczonej nakazem karnym zastosowano tylko zasadę zamiany, ustaloną w dekrecie z 26 kwietnia 1948 r., ukarany bowiem w razie nieściągalności grzywny 1000 zł. musiałby odbyć karę do 20 dni (w okresie przedwojennym do 50 dni) aresztu, t. j. karę, którą nawet w postępowaniu karno-administracyjnym zwyczajnym stosuje się stosunkowo rzadko. Dlatego też przy zamianie grzywny, orzeczonej nakazem karnym, należy wziąć pod uwagę również przepis art. 10 § 2 pr. o wykr., przyczym przepis ten winien być w odniesieniu do nakazów karnych rozumiany w ten sposób, że nie pozwala on na ustalenie wyższej kary aresztu zastępczego, niż najwyższy wymiar aresztu zasadniczego, jaki może być zastosowany w danym przypadku, t. j. że areszt zastępczy, wymierzony nakazem karnym, nie może przekraczać 3 dni.

88.

OKÓLNIK Nr 16

z dnia 20 lutego 1950 r.

Usprawnienie działalności referatów karno-administracyjnych

L. AP. I. 3/355/50.

(Dz. Urz. M. A. P. Nr 9, poz. 56).

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie i Wójtowie.

Spostrzeżenia poczynione w toku nadzoru nad działalnością powiatowych władz administracji ogólnej, jak również kwartalne wykazy dotyczące ruchu spraw i czynności referatów karno-administracyjnych wykazują, że referaty te nie stoją w wielu jeszcze powiatach na wysokości zadania.

I. Przede wszystkim stwierdzono, że władze administracji ogólnej nie przestrzegają zasad polityki karno-administracyjnej, omówionych w instrukcji, załączonej do okólnika Ministerstwa Administracji Publicznej Nr 79 z dnia 25.X.1947 r. i okólnika Ministerstwa Ziem Odzyskanych Nr 86 z dnia 14.XI.1947 r. (Dz. Urz. M. A. P. Nr 18, „Przepisy z zakresu prawa administracyjnego" — zeszyt Nr 14).

Przypominam w związku z tym, że praca referenta karno-administracyjnego nie może polegać na bezdusznym załatwianiu pewnej ilości wpływających spraw, a przeciwnie Starostwo przez umiejętne stosowanie kar wpływać winno wychowawczo na ludność i drogą odpowiedniego wykorzystywania spostrzeżeń o ilości i rodzaju popełnianych najczęściej wykroczeń wiązać ściśle działalność referatu karno-administracyjnego z działalnością innych działów administracji. Jeżeli zatem Starosta stwierdzi, że wykroczenia pewnej kategorii przybierają na terenie powiatu charakter masowy, winien niezależnie od zastosowania szybkiej represji karnej, zbadać przyczyny tego zjawiska i przeciwdziałać mu również na innej drodze, t. j. przez wydanie odpowiednich zarządzeń administracyjnych, spowodowanie właściwej akcji czynników społecznych i t. p.

Stwierdzono również, że kary nakładane są często w sposób szablonowy bez wniknięcia w osobiste cechy sprawcy wykroczenia i inne istotne okoliczności, które winny być uwzględniane przy wymiarze kary. Tak np. w jednym ze starostw powiatowych referent karno-administracyjny po otrzymaniu od organów Milicji Obywatelskiej kilkudziesięciu doniesień karnych w sprawach o przekroczenia drogowe, dla ułatwienia sobie pracy wymierzył obwinionym we wszystkich przypadkach nakazami karnymi jednakową grzywnę, nie zadając sobie przypuszczalnie nawet trudu odczytania z doniesień danych o stosunkach majątkowych poszczególnych osób.

Poniżej podaję wytyczne, jakimi należy kierować się przy wymiarze kary. Przy stosowaniu tych wytycznych należy mieć zawsze na względzie podstawowe dla prawa karnego zagadnienie: prawo to winno służyć w Polsce Ludowej w pierwszym rzędzie interesom ludu pracującego. Stąd też wynika postulat klasowego podejścia władz do zagadnienia wymiaru kary.

Przy wymiarze kary należy uwzględniać:

1) Stosunki majątkowe sprawcy wykroczenia; referenci karno-administracyjni zapominają często jeszcze o zasadzie wyrażonej w art. 56 k. k., nie licząc się przy wymiarze grzywny ze zdolnością płatniczą obwinionego. Należy mieć na uwadze, że np. grzywna 2.000 zł. może być dla małorolnego chłopa karą dotkliwszą niż grzywna w wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych dla osoby bogatej.

2) Zawód obwinionego; człowiek pracy winien być z reguły karany łagodniej, niż jednostki ciągnące zyski z pracy innych osób.

3) Stosunki rodzinne; jeżeli obwiniony posiada rodzinę, której utrzymanie jest uzależnione od jego pracy, należy ustalić, czy wykonanie kary, jaką władza zamierza zastosować, nie pozbawi rodziny tej środków utrzymania i czy w tych warunkach pozornie umiarkowana nawet kara grzywny lub aresztu nie stanowiłaby dolegliwości nieproporcjonalnie dużej w stosunku do wagi popełnionego wykroczenia; również badać należy, czy skazanie na areszt nie pozbawi opieki małoletnich dzieci sprawcy wykroczenia.

4) Warunki gospodarcze obwinionego; tak np. jeżeli rolnik nie posiada domowników, którzy mogliby go zastąpić w gospodarstwie w okresie odbywania aresztu, należy z reguły nawet przy poważniejszym wykroczeniu ukarać go tylko grzywną, ponieważ wykonanie kary pozbawienia wolności zwłaszcza w okresie pilnych robót polnych mogłoby spowodować niepowetowane straty w gospodarstwie.

5) Dotychczasowe zachowanie się obwinionego; za wykroczenie popełnione po raz pierwszy nakłada się zazwyczaj karę niewielką, przy wykroczeniach następnych należy wymiar kary odpowiednio zwiększyć. Zasada ta winna być stosowana również w odniesieniu do osób, które przestępstwo traktują jako źródło utrzymania. Prawo o wykroczeniach nie przejęło przepisów art. 60 kodeksu karnego, upoważniających sąd do stosowania wobec recydywistów oraz przestępców zawodowych i z nawyknienia kary przekraczającej najwyższy wymiar ustawowy. Mimo to wysoka stosunkowo górna granica ustawowa grzywny i aresztu, przewidziana dla poszczególnych wykroczeń, pozwala w tego rodzaju przypadkach na odpowiednio dotkliwy wymiar kary.

6) Stopień rozwoju umysłowego sprawcy, jego charakter, pobudki, sposób działania (np. czy działanie zostało dokonane w porywie gniewu, czy z premedytacją), stosunek sprawcy do pokrzywdzonego i zachowanie się do spełnieniu wykroczenia (tak np. niższą karę z reguły należy wymierzyć, o ile obwiniony po spełnieniu wykroczenia wynagrodził szkodę, wpłacił dobrowolnie odszkodowanie i t. p.).

7) Szkodę społeczną, jaką wyrządza wykroczenie. Należy tu zwrócić uwagę, że art. 54 k. k. zezwala na zastosowanie pewnych ogólnych zasad wymiaru kary bez względu na osobę prze-

stępcy, a uzależnionych od obiektywnych warunków zewnętrznych. Wynika to z wyrażenia „przede wszystkim", wskazującego, że wyliczenie tego artykułu nie jest wyczerpujące i że władza winna wziąć pod uwagę także okoliczności nie objęte wyliczeniem, jak np. rozmiar wyrządzonej szkody, osobę pokrzywdzonego (tak więc surowiej karać należy za wykroczenia na szkodę Państwa, samorządu i instytucji społecznych, niż za wykroczenia na szkodę osoby prywatnej).

W pewnych przypadkach kara winna mieć charakter środka prewencyjnego z uwagi na szerzenie się niektórych kategorii wykroczeń w sposób niebezpieczny dla interesu społecznego. Tak np. wymierza się z zasady wysokie kary za nielegalny ubój, nieprawny wyrąb i zabór drzewa z lasu i t. p.

Dane dotyczące zawodu, stosunków majątkowych, rodzinnych, gospodarczych obwinionego winny być już zamieszczone w doniesieniu karnym (rubryki 3 i 4 bądź w miarę potrzeby rub. 11 doniesienia, którego wzór został ustalony w zał. Nr 3 do instrukcji w sprawie orzecznictwa karno-administracyjnego). W razie braku odnośnych informacji należy przed wyznaczeniem rozprawy lub wymierzeniem kary w drodze nakazu karnego zażądać uzupełnienia doniesienia bądź też ustalić potrzebne dane za pośrednictwem innych organów.

II. Ob. Ob. Wojewodowie (Prezydenci miast) winni zwrócić baczną uwagę, aby uprawnienia władz do karania nie były wykorzystywane dla celów sprzecznych z zadaniami orzecznictwa karno-administracyjnego. Dlatego też w związku z dekretem z dnia 3 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 126), który przekazuje grzywny orzeczone przez związki samorządu terytorialnego na rzecz tych związków, należy czuwać, aby nie zachodziły wypadki stosowania wysokiego wymiaru grzywien dla celów fiskalnych, t. j. dla powiększenia dochodów gminy. Postępowanie takie nie byłoby zgodne z intencją dekretu i wypaczałoby cele polityki karno-administracyjnej.

III. Kary należy wymierzać i wykonywać możliwie szybko. Dla przestępstw, ściganych w drodze administracyjnej, zasada ta ma szczególne znaczenie. W tym przypadku kara nałożona po upływie pół roku od chwili popełnienia wykroczenia mija się najczęściej z celem, nie spełni bowiem swego zadania indywidualnie w stosunku do ukaranego, ani nie powstrzyma w porę wykroczeń masowych. Jako zasadę należy przyjąć, że przy normalnym funkcjonowaniu referatu karnego nakaz karny winien być wydany najpóźniej w ciągu tygodnia od chwili otrzymania przez władzę doniesienia, orzeczenie karne zaś najdalej w ciągu miesiąca, o ile sprawa została od razu zakwalifikowana do postępowania zwyczajnego....

B. poważne zaległości spotyka się w dziedzinie wykonania kar.... Ob. Ob. Wojewodowie winni podjąć tu niezwłocznie skuteczne środki zaradcze i spowodować szybkie przeprowadzanie przez organa gminne przymusowego ściągania należności pieniężnych od ukaranych.

Pracowników zarządów gmin winnych nieusprawiedliwionego niedopełnienia w tym zakresie swych obowiązków należy pociągać do odpowiedzialności służbowej, a w przypadkach celowego działania na szkodę interesu publicznego — powodować nawet wszczęcie postępowania karnego (art. 286 k. k.).

IV. Referaty karno-administracyjne w niektórych Starostwach i Zarządach Miejskich nie są postawione na należytym poziomie. W związku z tym należy dokonać w miarę potrzeby rewizji obsady stanowisk referentów karno-administracyjnych i powierzać je pracownikom przygotowanym teoretycznie lub przynajmniej należycie przeszkolonym i mającym niezbędną praktykę, a zarazem posiadającym odpowiednie wyszkolenie i nastawienie polityczne i społeczne oraz zrozumienie klasowego charakteru prawa karnego.

Ob. Ob. Wojewodowie i Starostowie winni zdawać sobie sprawę, że dobra obsada referatu karno-administracyjnego może w dużym stopniu zaważyć na sprawności funkcjonowania aparatu administracyjnego w innych dziedzinach.

Praktyka wykazuje, że wyszkolony pracownik referatu karnego może załatwić przeciętnie około 3.000 spraw rocznie. Jeżeli ilość spraw przekracza tę liczbę, obsada referatu winna być odpowiednio zwiększona. Niezależnie od tego do każdego referatu należy przydzielić pomoc kancelaryjną dla prowadzenia rejestru, wykonywania innych czynności kancelaryjnych oraz załatwiania nieskomplikowanych spraw typowych.

Referenci karni nie powinni być z reguły obarczani dodatkowymi pracami, wchodzącymi w zakres działalności Starostwa, gdyż powoduje to w następstwie powstawanie zaległości w referacie karno-administracyjnym.

Dla podniesienia poziomu załatwiania spraw i zwiększenia wydajności pracy referentów karnych należy dążyć do systematycznego szkolenia fachowego zatrudnionego w nich personelu.

Celem odciążenia referatów karno-administracyjnych powiatowych władz administracji ogólnej należy wykorzystać, o ile warunki lokalne na to pozwalają, w szerszym niż dotychczas zakresie przepisy art. 45 ust. 3 i art. 50 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym (upoważnienia do karania w drodze nakazów i doraźnych nakazów karnych). Dla zorientowania Ministerstwa co do rodzaju wykroczeń, które objęte zostały upoważnienia-

mi do karania nakazowego udzielonymi przez Ob. Ob. Wojewodów władzom i urzędom podległym starostom, Urzędy Wojewódzkie nadeślą w terminie miesięcznym odpisy wydanych w tej sprawie rozporządzeń (art. 45 ust. 3 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym).

Jednocześnie proszę Ob. Ob. Wojewodów o zarządzenie wzmocnienia nadzoru nad referatami karno-administracyjnymi powiatowych władz administracji ogólnej i zarządów miejskich (gminnych) oraz zwiększenie działalności instrukcyjnej Wydziałów Administracyjnych w dziedzinie orzecznictwa karnego.

89.

DEKRET

z dnia 12 września 1947 r.

o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie.

(Dz. U. R. P. z dnia 17 września 1947 r. Nr 59, poz. 320).

Zmiany: ustawa z dnia 20 marca 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 125).

Art. 1. 1. Pomoc sąsiedzka w rolnictwie ma na celu pomoc gospodarstwom rolnym, pozbawionym siły pociągowej, narzędzi rolniczych lub środków transportowych dla zabezpieczenia terminowego dokonania orki, zasiewów oraz zbiorów i obejmuje obowiązek oddawania do użytku sprzężaju i maszyn rolniczych wraz z obsługą oraz uprzęży, wozów i narzędzi rolniczych.

2. Do świadczeń z tytułu pomocy sąsiedzkiej obowiązani są posiadacze (właściciele, użytkownicy) gospodarstw rolnych, zaopatrzonych w siłę pociągową lub maszyny rolnicze.

3. Do korzystania z tej pomocy są uprawnieni posiadacze gospodarstw rolnych, określonych w ust. 1, jeżeli nie rozporządzają zasobami potrzebnymi do nabycia siły pociągowej, narzędzi rolniczych lub środków transportowych.

4. Prawo to nie przysługuje tym posiadaczom gospodarstw rolnych, którzy bez gospodarczego uzasadnienia wyzbyli się koni lub posiadają poza rolnictwem inne stale wydatne źródło dochodu.

Art. 2. Spośród uprawnionych pierwszeństwo do korzystania z pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie mają:

1) posiadacze gospodarstw, powstałych w wyniku przeprowadzenia reformy rolnej;
2) posiadacze gospodarstw, zniszczonych wskutek działań wojennych lub klęsk żywiołowych;
3) wdowy i sieroty po obywatelach polskich, poległych w walce o niepodległość i demokrację;
4) osadnicy i repatrianci;
5) rodziny osób odbywających służbę wojskową, korzystające z ustawowej pomocy i zasiłków.

Art. 3. 1. Obowiązek pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie ustanawiają gminne rady narodowe w obrębie poszczególnych gromad i gmin wiejskich. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych może powiatowa rada narodowa obowiązek ten ustanowić w obrębie gmin sąsiednich.

2. Prezydium gminnej rady narodowej ustala na podstawie wniosków, złożonych przez osoby uprawnione, a przedstawionych i zaopiniowanych przez zarząd gminny Związku Samopomocy Chłopskiej, plan pomocy sąsiedzkiej ustalający, kto i na czyją rzecz obowiązany jest świadczyć, oraz rodzaj i rozmiar (czas) świadczeń.

Art. 4. 1. Czas świadczeń z tytułu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie nie może przekraczać 14 dni w ciągu roku i winien być ustalony w zależności od zapotrzebowania miejscowego oraz od wielkości i wyposażenia gospodarstwa obowiązanych.

2. Świadczenia z tytułu pomocy sąsiedzkiej są odpłatne. Normy opłat ustala na wniosek prezydium gminnej rady narodowej prezydium właściwej powiatowej rady narodowej według zasad słuszności, mając na uwadze zarówno interes uprawnionych jak i obowiązanych do świadczeń.

Art. 5. 1. Plan pomocy sąsiedzkiej oraz normy opłat ogłasza się w sposób przyjęty w danej gromadzie lub gminie.

2. Każdy zainteresowany może odwołać się od ustalonego planu pomocy sąsiedzkiej (art. 3) do prezydium właściwej powiatowej rady narodowej, a od ustalonych norm opłat za świadczenia (art. 4 ust. 2) — do prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej. Decyzje prezydium powiatowej bądź wojewódzkiej rady narodowej są ostateczne.

3. Odwołania, o których mowa w ust. 2, należy wnosić w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia planu bądź norm. Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku wykonania nałożonego świadczenia.

Art. 6. 1. Wykonaniem planu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie na obszarze gromady kieruje na podstawie wytycznych ustalonych przez prezydium gminnej rady narodowej sołtys, do którego w szczególności należy ustalenie terminu wykonania obowiązku świadczenia. Sołtys może sobie przybrać do pomocy jednego do trzech członków gromady.

2. Nadzór nad czynnościami sołtysa w zakresie wykonania planu pomocy sąsiedzkiej

sprawuje wójt. Od decyzji wójta służy odwołanie do prezydium powiatowej rady narodowej; odwołanie nie wstrzymuje wykonania decyzji.

Art. 7. 1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych wydane w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych może określić ogólne wytyczne dla ustalania norm opłat za świadczenia oraz uiszczania w gotówce równowartości opłat, oznaczonych w zbożu.

2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami może zwolnić niektóre kategorie posiadaczy gospodarstw rolnych od obowiązku świadczeń z tytułu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie.

Kompetencje Ministra Ziem Odzyskanych, przewidziane w art. 7 ustawy, przejął Minister Administracji Publicznej.

Art. 8. 1.*) Kto uchyla się od spełnienia obowiązku świadczeń z tytułu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie lub utrudnia innym wykonanie tego obowiązku, albo też pobiera za świadczenia zapłatę wyższą od ustalonej na podstawie przepisów niniejszego dekretu,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 100.000 złotych albo obu tym karom łącznie.

2. Kto, będąc obowiązanym z tytułu swego urzędu lub zajmowanego stanowiska do organizowania pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie, zaniedba tego obowiązku lub wykonywa go w sposób niezgodny z przepisami niniejszego dekretu albo rozporządzeń na podstawie tego dekretu wydanych,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny do 200.000 złotych albo obu tym karom łącznie, jeżeli czyn ten nie jest zagrożony karą surowszą na mocy innych przepisów prawa.

3. Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. 1, są powołane powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 10. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1951 r.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia przedłużyć moc obowiązującą niniejszego dekretu na okres następnych 3 lat.

90.

USTAWA

z dnia 10 lutego 1949 r.

o obrocie zwierzętami gospodarskimi i produktami uboju oraz o ich przetwórstwie.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 kwietnia 1949 r. Nr 21, poz. 135).

*) Art. 8 i 10 podano w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 marca 1950 r., która weszła w życie z dniem 8 kwietnia 1950 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1950 r.

Art. 1. Przepisom niniejszej ustawy podlega:
1) obrót zwierzętami gospodarskimi w stanie żywym i bitym, ich mięsem, tłuszczem i produktami mięsnymi,
2) przetwórstwo mięsa, tłuszczu i produktów mięsnych, pochodzących z uboju zwierząt gospodarskich,
3) świadczenie usług w zakresie obrotu zwierzętami gospodarskimi i przetwórstwa produktów, pochodzących z uboju tych zwierząt, przez przedsiębiorstwa usługowe, a w szczególności targowiska zwierzęce, hale mięsne i rzeźnie.

Art. 2. Przepisom niniejszej ustawy nie podlegają:
1) umowy kupna-sprzedaży zwierząt, dokonywane poza targowiskiem zwierzęcym w celach hodowlanych i użytkowych bezpośrednio między producentami rolnymi i hodowcami lub za pośrednictwem organizacji rolniczych, w szczególności na specjalnie organizowanych przetargach,
2) umowy kupna-sprzedaży zwierząt, dokonywane poza targowiskiem zwierzęcym dla użytku w gospodarstwie domowym,
3) licytacje publiczne,
4) obrót tłuszczami i przetworami mięsnymi, dokonywany ubocznie przez przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego i przedsiębiorstwa handlu detalicznego.

Art. 3. W rozumieniu niniejszej ustawy:
1) „zwierzęta gospodarskie", zwane w dalszym ciągu „zwierzętami", oznaczają: bydło, świnie, owce, konie, kozy, króliki i drób, jak: kury, gęsi, indyki, kaczki i perliczki,
2) „targowisko zwierzęce" oznacza przedsiębiorstwo usługowe, wyposażone w odpowiednie urządzenia, służące do dokonywania obrotów handlowych zwierzętami na określonym miejscu,
3) „spęd rolniczy" oznacza dostawę zwierząt przez producentów rolnych dla jednego lub więcej określonych odbiorców na określone miejsce,
4) „hala mięsna" oznacza przedsiębiorstwo usługowe, służące do dokonywania hurtowych obrotów mięsem,
5) „rzeźnia" oznacza przedsiębiorstwo, w którym dokonuje się uboju zwierząt oraz wszelkich czynności przygotowawczych, związanych z wprowadzeniem produktów uboju do obrotu,
6) nie uważa się za producentów rolnych i hodowców tych osób, które — wykonując zawodowo handel zwierzętami — zajmują się ich opasem (tuczeniem).

Art. 4. 1. Obrót, przetwórstwo i świadczenia usług, objęte art. 1, podlegają regulowaniu i kontroli i mogą być wykonywane po uprzed-

nim uzyskaniu zezwolenia Ministra Handlu Wewnętrznego.

2. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwolnione są przedsiębiorstwa państwowe, państwowo-spółdzielcze i centrale spółdzielczo-państwowe.

3. Regulowanie i kontrola wykonywane są przez Ministra Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz z innymi właściwymi ministrami i obejmują w szczególności:

1) regulowanie techniki obrotu, jak ustalanie zwyczajów handlowych, jednolitej nomenklatury towarów i standartów w przetwórstwie i obrocie,
2) ograniczanie prawa dokonywania obrotów poza targowiskami zwierzęcymi, spędami rolniczymi i halami mięsnymi oraz ograniczanie prawa uboju poza wyznaczonymi rzeźniami,
3) wykonywanie kontroli pod względem administracyjno-porządkowym, fachowym i gospodarczym w stosunku do przedsiębiorstw i osób czynnych w gospodarce mięsnej w zakresie, uregulowanym niniejszą ustawą i rozporządzeniami, wydanymi na jej podstawie.

4. Minister Handlu Wewnętrznego może powołać do współpracy osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego, czynne w gospodarce mięsnej i zlecić im wykonanie poszczególnych czynności regulowania i kontroli w ramach przepisów niniejszej ustawy.

5. Ustalenie sieci targowisk zwierzęcych, rzeźni publicznych i hal mięsnych nastąpi w drodze zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 5. Dla obrotu bydłem, świniami, owcami i końmi przeznaczone będą targowiska zwierzęce, działające na zasadzie niniejszej ustawy.

Art. 6. Na targowisku zwierzęcym dozwolone jest w czasie targu zwierzętami, wymienionymi w art. 5, dokonywanie obrotu kozami, królikami i drobiem; dokonywanie innych obrotów jest zabronione.

Art. 7. 1. Targowiska zwierzęce mogą być zakładane i prowadzone przez osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego.

2. Osoby prawne prawa prywatnego, posiadające uprawnienia do prowadzenia targowiska zwierzęcego, nie mogą trudnić się zawodowo obrotem zwierzętami.

Art. 8. 1. Dotychczasowe uprawnienia targowe związków samorządu terytorialnego w zakresie obrotu bydłem, świniami, owcami i końmi pozostają w mocy do czasu uzyskania przez te związki uprawnień do prowadzenia targowiska zwierzęcego.

Art. 9. 1. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Zdrowia wyda rozporządzenie w sprawach urządzania, utrzymania i administrowania targowiskami zwierzęcymi.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Handlu Wewnętrznego i Administracji Publicznej może w drodze zarządzenia nakazać, aby uprawniony do prowadzenia targowiska urządził specjalne targowisko zwierzęce dla obrotu zwierzętami hodowlanymi.

Art. 10. Na pokrycie wydatków, związanych z założeniem, utrzymaniem, administrowaniem i nadzorem targowiska zwierzęcego, będą pobierane przez uprawnionych do prowadzenia targowiska od uczestników obrotu opłaty, ustalone przez właściwe władze.

Art. 11. 1. Minister Handlu Wewnętrznego wyda w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej w drodze rozporządzenia ramowe przepisy regulaminowe w sprawach organizacji obrotu i sposobu pobierania opłat na targowiskach.

2. Każde targowisko zwierzęce winno posiadać regulamin zgodny z rozporządzeniem, przewidzianym w ust. 1, wydany przez uprawnionego do prowadzenia targowiska, a zatwierdzony przez władze przemysłowe II instancji.

Art. 12. Sprzedaż na targowiskach bydła, świń, owiec i koni, przeznaczonych na ubój, może być dokonywana wyłącznie na podstawie wagi żywej lub bitej, stwierdzonej w sposób, określony rozporządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego, wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepis ust. 1 na umowy sprzedaży kóz, królików i drobiu.

Art. 13. 1. Czynności pośrednictwa komisowego na targowiskach zwierzęcych mogą wykonywać wyłącznie komisanci, którzy posiadają właściwe zezwolenie.

2. Warunki, jakim powinni odpowiadać komisanci, oraz ich prawa i obowiązki określi rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 14. 1. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wyda w drodze rozporządzenia przepisy w sprawie notowania cen zwierząt, ogłaszania sprawozdań z kursów targowych, jako też obowiązku rejestracji umów kupna-sprzedaży. Rejestracja może być połączona z przymusem rozrachunku za pośrednictwem

instytucji, upoważnionej przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

Art. 17. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej i Zdrowia wyda rozporządzenie, dotyczące sposobu urządzania spędów rolniczych, oraz warunków, jakim winny one odpowiadać.

Art. 18. 1. Rzeźnie mogą służyć do użytku publicznego (rzeźnie publiczne) lub do użytku własnego (rzeźnie przemysłowe).

2. Rzeźnie, w których posiadaczom zwierząt przysługuje prawo korzystania z urządzeń w celu dokonywania czynności ubojowych we własnym zakresie bądź przez funkcjonariuszów rzeźni, są rzeźniami publicznymi.

3. Rzeźnie oddzielne lub stanowiące część składową przetwórni mięsnych, w których dokonuje się uboju zwierząt wyłącznie dla posiadacza rzeźni, są rzeźniami przemysłowymi. W wyjątkowych przypadkach Minister Handlu Wewnętrznego może udzielić zezwolenia na dokonywanie w rzeźniach przemysłowych uboju zwierząt dla innych osób.

Art. 20. 1. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Handlu Wewnętrznego, Zdrowia i Administracji Publicznej wyda w drodze rozporządzenia przepisy, dotyczące urządzenia rzeźni, ich utrzymania i administrowania.

2. Rzeźnie publiczne powinny posiadać regulamin, wydany przez uprawnionego do prowadzenia rzeźni i zatwierdzony przez władze przemysłowe II instancji.

Art. 21. Na pokrycie wydatków, związanych z założeniem, utrzymaniem, administracją i nadzorem rzeźni publicznej, pobierane będą przez zarządy rzeźni od osób — korzystających z urządzeń rzeźni — opłaty, ustalone przez właściwe władze.

Art. 22. 1. Obrót hurtowy mięsem może odbywać się tylko w halach mięsnych. Sprzedaż mięsa z własnego uboju przez rzeźnie przemysłowe oraz zakup mięsa przez fabryczne zakłady przetwórstwa mięsnego na cele przerobu we własnym zakresie nie podlegają przepisom art. 4—31, jeżeli odbywają się w obrębie danego zakładu.

2. Hala mięsna może być prowadzona jako składowa część rzeźni lub jako odrębne przedsiębiorstwo usługowe.

3. Termin wejścia w życie przepisu ust. 1 będzie ustalony w drodze zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego w stosunku do poszczególnych miejscowości.

Art. 23. 1. Zezwolenie na prowadzenia rzeźni publicznej upoważnia do prowadzenia przy niej hali mięsnej.

2. Osoba prawna prawa prywatnego, posiadająca uprawnienia do prowadzenia hali mięsnej, nie może trudnić się zawodowo obrotem przedmiotami, wymienionymi w art. 1 pkt 1.

Art. 24. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej oraz Zdrowia wyda w drodze rozporządzenia przepisy o urządzeniu hal mięsnych.

Art. 25. Na pokrycie wydatków, związanych z założeniem, utrzymaniem, administracją i nadzorem hali mięsnej, będą pobierane przez zarządy hal mięsnych od uczestników obrotu opłaty, ustalone przez właściwe władze.

Art. 26 1. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej wyda w drodze rozporządzenia przepisy regulaminowe, dotyczące zasad organizacji hal mięsnych oraz sposobu pobierania opłat.

2. Hala mięsna powinna posiadać regulamin zgodnie z rozporządzeniem, przewidzianym w ust. 1, wydany przez jej posiadacza i zatwierdzony przez władze przemysłowe II instancji.

Art. 27. 1. Czynności pośrednictwa komisowego w halach mięsnych mogą wykonywać wyłącznie komisanci, którzy posiadają odpowiednie zezwolenie.

2. Rozporządzenie, przewidziane w art. 13, ustali również sposób powołania komisantów dla hal mięsnych, warunki, jakim powinni odpowiadać, ich prawa i obowiązki.

Art. 28. Rozporządzenie, przewidziane w art. 14, uwzględni również przepisy, dotyczące notowania cen mięsa, ogłaszania sprawozdań i cen targowych, jako też obowiązku rejestracji umów kupna-sprzedaży co do obrotów, dokonywanych w halach mięsnych. Rejestracja może być połączona z przymusem rozrachunku za pośrednictwem instytucji, upoważnionej przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

Art. 29. 1. Kto wykracza przeciwko przepisom niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 150.000 zł. lub jednej z tych kar, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

2. W razie skazania orzec można przepadek przedmiotu przestępstwa.

3. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 30. Minister Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa oraz Zdrowia może w drodze rozporządzenia poddać przepisom niniejszej ustawy obrót dziczyzną oraz jej przetwórstwo.

Art. 32. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343).

Art. 33. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 102, poz. 678),
2) ustawa z dnia 29 marca 1933 r. o rzeźniach z prawem wyłączności (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 280).

— — — — — — — — —

2. Równocześnie tracą moc art. 60—68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 468), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 321), ustawą z dnia 17 marca 1932 r. o zmianie i uzupełnieniu niektórych postanowień Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 293), ustawą z dnia 10 marca 1934 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o przedsiębiorstwach zbierania i udzielania informacji o stosunkach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 16), ustawą z dnia 8 sierpnia 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 463),

— jeżeli dotyczą targowisk zwierzęcych i hal mięsnych oraz dokonywanych na nich obrotów.

Art. 35. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

91.

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSODARCZEGO

z dnia 12 grudnia 1949 r.

w sprawie zmiany listy rzemiosł.

(Dz. U. R. P. z dnia 13 stycznia 1950 r. Nr 1, poz. 2)

Na podstawie art. 142 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 53, poz. 468, z 1928 r. Nr 34, poz. 321, z 1932 r. Nr 29, poz. 293, z 1933 r. Nr 25, poz. 209 i Nr 85, poz. 688, z 1934 r. Nr 40, poz. 350 i Nr 110, poz. 976, z 1936 r. Nr 3, poz. 16, z 1938 r. Nr 60, poz. 463, z 1948 r. Nr 18, poz. 130, z 1949 r. Nr 18, poz. 113 i Nr 21, poz. 135) zarządza się, co następuje:

§ 1. Listę rzemiosł, objętą art. 142 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468), zmienioną rozporządzeniami Ministra Przemysłu i Handlu: z dnia 21 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 222), z dnia 23 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 356) i z dnia 11 grudnia 1947 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 9, poz. 61 i z 1949 r. Nr 9, poz. 58), zmienia się i ustala jej brzmienie, jak następuje:

bednarstwo — beczkowe, naczyniowe;
betoniarstwo;
bieliźniarstwo — damskie, męskie, dziecięce, trykotowe, pościelowe, wyrób kołder, gorseciarstwo, wyrób krawatów;
blacharstwo — budowlane, naczyniowe, karoseryjne, wyrób chłodnic;
brązownictwo — galwanizatorstwo, szlifierstwo i polerowanie metali, wyrób przedmiotów z metali półszlachetnych;
budownictwo — murarstwo, ciesielstwo, żelbetoniarstwo, układanie płytek, izolatorstwo budowlane;
budowa kominów fabrycznych;
cerowanie artystyczne;
cholewkarstwo;
cukiernictwo — ciastkarstwo, karmelkarstwo, lodziarstwo, piernikarstwo;
czapnictwo — wyrób beretów;
dekarstwo;
drukarstwo — składanie ręczne, światłodruk;
dziewiarstwo;
elektromechanictwo — silnikowe, dźwigowe, grzejnicze, medyczne, kinowe, elektromiernictwo;
farbiarstwo — farbowanie tkanin i odzieży, chemiczne czyszczenie odzieży;
fotografowanie;
fryzjerstwo — damskie, męskie, farbowanie włosów, kalotechnika, perukarstwo;
grawerstwo — emalierstwo, giloszerstwo, wyrób pieczątek gumowych, rytowanie walców;
hafciarstwo — koronkarstwo, mereżkarstwo, wyszywanie na tkaninach, wyrób firanek, szmuklerstwo;
instalatorstwo — centralnego ogrzewania, urządzeń chłodniczych;
instrumentarstwo muzyczne — naprawa fortepianów, organów i pianin, naprawa harmonii, wyrób harmonii, lutnictwo, wyrób

instrumentów dętych, drewnianych i metalowych, wyrób instrumentów perkusyjnych, wyrób strun i smyczków, stroicielstwo instrumentów klawiszowych;
introligatorstwo — oprawa ksiąg, wyrób opakowań kartonowych, wyrób galanterii introligatorskiej;
kamieniarstwo — budowlane, nagrobkowe, rzeźbiarstwo w kamieniu;
kapelusznictwo — damskie, męskie;
kołodziejstwo — karoseryjne, pojazdowe;
koszykarstwo;
kotlarstwo — w miedzi, w żelazie;
kowalstwo — artystyczne, pojazdowe, wyrób narzędzi rolniczych, naprawa narzędzi rolniczych;
krawiectwo damskie — miarowe ciężkie, miarowe lekkie, krawiectwo dziecięce;
krawiectwo męskie — miarowe: cywilne i mundurowe, kamizelczarstwo, spodniarstwo, krawiectwo skórzane;
kuśnierstwo — futrzarstwo, kożuszkarstwo;
lakiernictwo;
malarstwo — budowlane, dekoracyjne, tapeciarstwo;
mechanictwo maszyn — biurowych, patefonów, maszyn do szycia;
mechanictwo ortopedyczne — bandażownictwo;
mechanictwo młyńskie — ryflowanie;
mechanictwo precyzyjne;
młynarstwo;
modelarstwo — odlewnicze, kopyciarstwo, wyrób form do kapeluszy, wyrób manekinów, wyrób podeszew drewnianych;
odlewnictwo — żeliwne, metali kolorowych;
optyka — wyrób przyrządów optycznych, naprawa przyrządów optycznych, wyrób okularów, naprawa okularów;
parasolnictwo;
piekarstwo;
powroźnictwo — wyrób sznurów, sieciarstwo, sieciarstwo morskie;
pozłotnictwo i wyrób ram — pozłotnictwo, wyrób ram i listew, oprawa obrazów;
radiomechanictwo;
rękawicznictwo — skórzane, z tkanin;
rymarstwo — wyrób uprzęży, wyrób kufrów i waliz, kaletnictwo, rymarstwo sportowe, siodlarstwo, siodlarstwo pojazdowe;
rzeźnictwo i wędliniarstwo — rzeźnictwo, wyrąb mięsa, wędliniarstwo;
rzeźnictwo i wędliniarstwo z mięsa końskiego — rzeźnictwo koni, wyrąb mięsa końskiego;
stolarstwo — budowlane, meblowe, sportowe, wyrób trumien, tokarstwo w drzewie, rzezbiarstwo w drzewie, posadzkarstwo;
szczotkarstwo — wyrób szczotek i pędzli, wyrób szczotek drucianych;
szewstwo — wyrób obuwia, naprawa obuwia, pantoflarstwo, trepiarstwo, wyrób obuwia na podeszwach drewnianych;
szewstwo ortopedyczne;
szklarstwo — budowlane, pojazdowe, szlifierstwo szkła, podlewanie zwierciadeł, witrażownictwo;
szkutnictwo — budowa łodzi, budowa kajaków;
sztukaterstwo;
ślusarstwo i naprawa maszyn — ślusarstwo, ślusarstwo budowlane, naprawa maszyn, wyrób wag, tokarstwo w metalu, spawalnictwo, wyrób narzędzi, wyrób narzędzi medycznych, nożownictwo, pilnikarstwo, naprawa rowerów;
ślusarstwo samochodowe — naprawa silników samochodowych, naprawa podwozi samochodowych, elektromechanictwo samochodowe;
tapicerstwo — meblowe, dekoratorstwo;
tkactwo — bawełniane, jedwabne, wełniane, dywanowe, kilimowe;
wiertnictwo studzien;
wulkanizatorstwo;
wydmuchiwanie szkieł laboratoryjnych;
wyrób galanterii — z drzewa, metalu, skór, rogu, kości, bursztynu, tkanin, papieru, sztucznych tworzyw, wyrób piór wiecznych, naprawa piór wiecznych i ołówków automatycznych, malarstwo na szkle i porcelanie, malarstwo na tkaninach;
wyrób szyldów;
zabawkarstwo;
zduństwo — budowa pieców pokojowych i kuchennych, budowa pieców piekarskich, ceramika szlachetna, garncarstwo, kaflarstwo;
zegarmistrzostwo;
złotnictwo — wyrób przedmiotów z metali szlachetnych, jubilerstwo, szlifowanie kamieni szlachetnych i półszlachetnych;
żaglownictwo.

92.

USTAWA

z dnia 2 czerwca 1947 r.

o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych i na zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych.

(Jednolity tekst ustalony obwieszczeniem Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 4 sierpnia 1949 r. Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 366).*)

Art. 1. 1. Celem stworzenia należytej organizacji handlu i uchronienia kupiectwa przed nieuczciwą konkurencją Minister P r z e m y-

*)Tekst ten zastępuje tekst ustawy w brzmieniu, podanym w zeszycie 14-b pod poz. 41.

słu i Handlu może uzależnić prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych albo zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych od uprzedniego zezwolenia władz przemysłowych.

2. Za przedsiębiorstwo handlowe w rozumieniu niniejszej ustawy uważa się każde przedsiębiorstwo zarobkowe z wyłączeniem przedsiębiorstw wytwórczych.

1. Kompetencje Ministra Przemysłu i Handlu w zakresie ustalonym ustawą przejął Minister Handlu Wewnętrznego (w odniesieniu do przedsiębiorstw budowlanych — Minister Budownictwa).

2. P .rozp. Ministra Przemysłu i Handlu: 1) z dnia 11 marca 1948 r. w sprawie obowiązku uzyskiwania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych (poz. 42 zeszytu 14b) oraz 2) z dnia 9 marca 1949 r. o obowiązku uzyskania zezwolenia, właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych (poz. 93 niniejszego zeszytu).

Art. 2. 1. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, a w przypadkach, dotyczących przedsiębiorstw budowlanych, z właściwymi ministrami, po uprzednim zasięgnięciu opinii naczelnych organizacji samorządu gospodarczego i naczelnych zrzeszeń przemysłowych — ustali w drodze rozporządzeń właściwość władz przemysłowych oraz tryb i warunki udzielania zezwoleń, przewidzianych w art. 1.

P. rozp. Ministra Przemysłu i Handlu: 1) z dnia 22 sierpnia 1947 r. o właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (poz. 43 zeszytu 14b) i 2) rozp. powołane w uw. 2 pkt 2 do art. 1.

Art. 4. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają dalej idących ograniczeń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych lub usługowych, albo zawodowe wykonywanie czynności handlowych, wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) z późniejszymi zmianami oraz z innych przepisów.

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy nie dotyczą przedsiębiorstw państwowych, państwowo-spółdzielczych, central spółdzielczo-państwowych i przedsiębiorstw spółdzielczych oraz samorządowych.

Art. 6. Kto prowadzi przedsiębiorstwo handlowe lub budowlane, albo wykonuje poszczególne czynności handlowe z naruszeniem niniejszej ustawy lub wydanych na jej podstawie rozporządzeń — podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 500.000 zł., albo obu tym karom łącznie. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

93.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 9 marca 1949 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Odbudowy o obowiązku uzyskania zezwolenia, właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych.

(Dz. U. R. P. z dnia 28 kwietnia 1949 r. Nr 24, poz. 161).
Zmiany: rozp. Ministra Budownictwa z dnia 27 maja 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 253).

Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych i na zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 43, poz. 220, Nr 66, poz. 412 i z 1949 r. Nr 10, poz. 59) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym mowa jest o prowadzeniu przedsiębiorstwa budowlanego, rozumie się przez to zawodowe wykonywanie zarobkowych czynności, obejmujących:

a) prowadzenie robót wymienionych w art. 333 i 334 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216 i Nr 77, poz. 514 oraz z 1946 r. Nr 16, poz. 110);

b) budowę, odbudowę, gruntowną przebudowę budowli drogowych, mostowych, kolejowych, wodnych, lotniczych, górniczych, telekomunikacyjnych, urządzeń elektrycznych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

§ 2. 1. Prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych bez względu na to, czy roboty wykonywane są z cudzych materiałów, czy też wyłącznie z własnych, wymaga zezwolenia władz przemysłowych.

2. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwolnione są:

a) przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze i spółdzielcze, centrale spółdzielczo-państwowe, jeżeli są prowadzone w zarządzie przedsiębiorstw państwowych, związków samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych, spółdzielni lub central spółdzielczo-państwowych,

b) przedsiębiorstwa znajdujące się pod zarządem państwowym,

c) spółki handlowe, w których więcej niż połowa kapitału zakładowego należy do Skarbu Państwa lub przedsiębiorstw państwowych.

3 Obowiązek uzyskania zezwolenia władz przemysłowych dotyczy również osób, które na podstawie przepisów szczególnych uzyskały zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa, np. instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, gazowych i elektrycznych od innych władz, a nie przemysłowych; obowiązek ten dotyczy także osób, które uzyskały zezwolenie (koncesję) władz przemysłowych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

P. uw. do § 4.

§ 3. W sprawach nie uregulowanych niniejszym rozporządzeniem stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 311) oraz rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 marca 1948 r. w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 105) z tym, że w odniesieniu do przedsiębiorstw budowlanych czynności zrzeszeń przemysłowych wykonywują zrzeszenia przemysłowców budowlanych lub właściwy cech rzemieślniczy.

§ 4. 1. Z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 2 zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych i inne decyzje przewidziane w niniejszym rozporządzeniu wydaje Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Odbudowy i innymi właściwymi ministrami.

2. Zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw wykonujących wyłącznie budowę, przebudowę lub inne zmiany parterowych budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz inne decyzje w tym zakresie, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, wydaje wojewoda, jako władza przemysłowa i budowlana II instancji.

Zgodnie z § 1 pkt. 7 rozp. Rady Ministrów z dnia 12 maja 1949 r. w sprawie zakresu działania Ministra Budownictwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 217) do udzielania zezwoleń i innych decyzji, przewidzianych w rozp. z dnia 9 marca 1949 r., powołany jest Minister Budownictwa. Funkcje władz przemysłowych, przewidziane w tym rozp., sprawują w związku z tym władze adm. ogólnej, jako organa podległe Min. Budownictwa.

§ 10. 1. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia:

a) wniosły podanie o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego w trybie przewidzianym rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. o właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 311), winny je w terminie do dnia 30 czerwca 1949 r. uzupełnić stosownie do wymagań niniejszego rozporządzenia,

b) prowadziły przedsiębiorstwo budowlane pomimo, że nie wniosły podania, o którym mowa w ust. a), winny wnieść je najpóźniej w terminie do dnia 30 czerwca 1949 r., albo w tym samym terminie przedsiębiorstwo zlikwidować.

2. Osoby, które złożyły przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, albo które złożą po jego wejściu w życie, ale przed upływem terminu przewidzianego w ust. 1 pkt b), podanie o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego, mogą te przedsiębiorstwa prowadzić aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy.

3. W przypadkach przewidzianych w ust. 2, jeżeli wydana będzie decyzja odmowna, władza przemysłowa wyznaczy równocześnie termin dla likwidacji przedsiębiorstwa.

Termin nie może być krótszy niż 3 miesiące oraz dłuższy niż rok od chwili doręczenia ostatecznej decyzji.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

94.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 3 marca 1950 r.

w sprawie obrotu i gospodarowania złomem artykułów ściernych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 marca 1950 r. Nr 10, poz. 109).

Na podstawie art. 2 pkt 1 dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 105) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Złom artykułów ściernych uważa się za odpadki użytkowe w rozumieniu art. 1 pkt 1 i 2 dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 105).

2. Przez złom artykułów ściernych rozumie się złom tarcz i innych artykułów ściernych

o wiązaniu ceramicznymu bez względu na ziarnistość i twardość wchodzącego w ich skład materiału.

§ 2. 1. Osoby fizyczne i prawne, będące w posiadaniu złomu wymienionego w § 1, obowiązane są zabezpieczyć go przed zniszczeniem i, po nagromadzeniu w ilości określonej w ust. 2, zaofiarować do zbiórki osobie uprawnionej do nabywania.

2. Zaofiarowanie powinno nastąpić w ciągu miesiąca po nagrodmadzeniu złomu w ilości przekraczającej 100 kg.

§ 3. Zaofiarowany złom należy przesłać na żądanie osoby uprawnionej do jego nabywania i na jej koszt w terminie i pod adresem przez nią wskazanym.

95.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 3 marca 1950 r.

w sprawie obrotu i gospodarowania złomem wyrobów ogniotrwałych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 marca 1950 r. Nr 10, poz. 109).

Na podstawie art. 2 pkt 1 dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 105) zarządza się, co następuje:

§ 1. Złom wyrobów ogniotrwałych, a mianowicie: złom szamotowy o ogniotrwałości odpowiadającej normie sS 29 i powyżej, złom krzemionkowy, magnezytowy, chromomagnezytowy, boksytowy, grafitowy, karborundowy oraz złom wyrobów kwasoodpornych są odpadkami użytkowymi w rozumieniu art. 1 pkt 1 i 2 dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 105).

§ 2. Osoby fizyczne i prawne będące w posiadaniu odpadków użytkowych, wymienionych w § 1, w związku z prowadzeniem przez nie przedsiębiorstwa, obowiązane są zabezpieczyć te odpadki przed zniszczeniem i po nagromadzeniu w ilościach określonych w § 3 zaofiarować je do zbiórki.

§ 3. Zaofiarowaniu podlegają:
1) złom szamotowy, krzemionkowy, magnezytowy — w ilości powyżej 10 ton,
2) inne odpadki — w ilości powyżej 0,5 tony.

§ 4. 1. Zaofiarowanie powinno nastąpić w ciągu miesiąca po nagromadzeniu złomu w ilości określonej w § 3.

2. Zaofiarowanie dokonuje się przez zawiadomienie osoby uprawnionej do nabywania o ilości nagromadzonego złomu, z równoczesnym przesłaniem na jej koszt po 2 kg próbek każdego rodzaju złomu.

3. Zaofiarowany złom należy przesłać na żądanie osoby uprawnionej do jej nabywania i na jej koszt w terminie i pod adresem przez nią wskazanym. Złom szamotowy, krzemionkowy, magnezytowy i chromomagnezytowy powinien być uprzednio oczyszczony na koszt nabywcy z materiałów obcych, szlaki i innych zanieczyszczeń, a złom boksytowy, grafitowy i karborundowy oraz złom wyrobów kwasoodpornych jedynie z materiałów obcych.

§ 5. Obowiązek przewidziany w § 2 i 4 ust. 3 wygasa, gdy osoba uprawniona do nabywania złomu zawiadomi posiadacza, że złomu nie nabędzie, lub w terminie dwumiesięcznym nie udzieli odpowiedzi na zaofiarowanie.

96.

USTAWA

z dnia 1 marca 1949 r.

o zakładach utylizacyjnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 4 kwietnia 1949 r. Nr 18, poz. 113).

Art. 1. Zakładami utylizacyjnymi są wszelkie zakłady, przerabiające zwłoki zwierząt padłych i ich części, tusze zwierzęce i uboczne produkty uboju, nie nadające się do właściwego użytku, oraz wszelkiego rodzaju odpadki pochodzenia zwierzęcego — na produkty użytkowe, wolne od rozsadników chorób zaraźliwych, nie przeznaczone do spożycia przez ludzi.

Art. 2. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej ustala:
1) sieć rozmieszczenia i plan uruchomienia zakładów utylizacyjnych z określeniem okręgów ich działalności — w zależności od warunków komunikacyjnych, stanu pogłowia zwierząt i zdolności przetwórczej poszczególnych zakładów,
2) zakłady, które w ramach sieci, wymienionej w pkt 1, będą prowadzone jako państwowe bądź przez związki samorządu terytorialnego.

Art. 3. Zakłady utylizacyjne mogą być prowadzone tylko na podstawie koncesji, udzielanej przez Ministra Przemysłu i Handlu. Od obowiązku uzyskiwania koncesji zwolnione są przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa, prowadzone przez związki samorządu terytorialnego w ramach sieci, ustalonej w myśl art. 2 pkt 1.

Art. 4. 1. Minister Przemysłu i Handlu wykonywa kontrolę i nadzór nad wszystkimi za-

kładami utylizacyjnymi zarówno w zakresie techniczno-organizacyjnym, jak i w zakresie produkcji oraz rozprowadzania produktów; kontrola i nadzór w zakresie organizacji nad samorządowymi zakładami utylizacyjnymi będą wykonywane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

2. Minister Przemysłu i Handlu może powołać do współpracy osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego, czynne w gospodarce utylizacyjnej, i zlecić im wykonywanie poszczególnych czynności regulowania i kontroli w ramach przepisów niniejszej ustawy.

Art. 5. Minister Przemysłu i Handlu ustali w drodze rozporządzenia:

1) tryb i warunki udzielania kocesji,
2) sposób wykonywania nadzoru i kontroli nad zakładami utylizacyjnymi,
3) w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej, Zdrowia i Odbudowy— zasady wyboru miejsca, budowy i urządzeń zakładów utylizacyjnych.

Kompetencje Ministra Odbudowy, przewidziane w art. 5 ustawy, przejął Minister Budownictwa.

Art. 6. Kto prowadzi zakład utylizacyjny bez koncesji lub w inny sposób narusza przepisy niniejszej ustawy bądź rozporządzeń, wydanych na jej podstawie — ulega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 150 000 zł. bądź jednej z tych kar. Równocześnie można orzec przepadek urządzeń oraz surowców i przetworów przedsiębiorstwa. Do orzekania są powołane władze administracji ogólnej.

Art. 7. Ustawa niniejsza nie narusza przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 77, poz. 673 i Nr 114, poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573 i Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245 i z 1948 r. Nr 59, poz. 373), ani też rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 454 i z 1938 r. Nr 18, poz. 132).

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z niniejszą ustawą, a w szczególności przepisy art. 8 i 16 prawa przemysłowego z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) z późniejszymi zmianami w odniesieniu do przemysłu oprawczego (rakarskiego), o ile obejmuje on przeróbkę zwłok zwierzęcych, oraz w odniesieniu do zakładów przeróbki zwłok zwierzęcych (oprawiska, rakarnie).

97.

USTAWA

z dnia 20 grudnia 1949 r.

o prenumeracie i kolportażu czasopism i wydawnictw.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 grudnia 1949 r. Nr 63, poz. 497).

Art. 1. 1. Prezes Rady Ministrów i Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego mogą w drodze rozporządzenia nadać przedsiębiorstwu państwowemu prawo wyłączności przyjmowania zamówień na dostawy (prenumeraty) krajowych i zagranicznych: dzienników, czasopism periodycznych i nieperiodycznych, a także innych wydawnictw oraz ich rozpowszechniania w kraju i za granicą (kolportażu), określając zakres tej wyłączności.

Art. 4. Kto przyjmuje zamówienia na dostawy wydawnictw lub je rozprowadza z naruszeniem prawa wyłączności, ustanowionego na podstawie art. 1, podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywnie do 150 000 zł. lub jednej z tych kar. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

98.

DEKRET

z dnia 26 października 1949 r.

o wykupie butli do gazów technicznych.

(Dz. U. R. P. z dnia 2 listopada 1949 r. Nr 55, poz. 439).

Art. 1. 1. Zbiorniki przenośne do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem o średnicy zewnętrznej do 500 mm i długości do 2 m, zwane dalej butlami, znajdujące się w posiadaniu osób fizycznych oraz osób prawnych nie wymienionych w ust. 2, podlegają wykupowi na rzecz Skarbu Państwa.

2. Wykupowi nie podlegają butle, znajdujące się w posiadaniu przedsiębiorstw i instytucji państwowych oraz samorządowych lub przedsiębiorstw pod zarządem państwowym i samorządowym oraz butle użytkowane na potrzeby zakładów leczniczych lub stanowiące składową część urządzenia aptek.

3. Minister Przemysłu Ciężkiego w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może w drodze rozporządzenia wyłączyć w całości lub częściowo spod działania przepisów niniejszego dekretu butle znajdujące się w posiadaniu innych osób i instytucji niż wymienione w ust. 2.

Art. 2. Minister Przemysłu Ciężkiego w drodze rozporządzenia wskaże władzę lub przedsiębiorstwo państwowe, upoważnione do przeprowadzania spisu butli podlegających wykupowi oraz do ich wykupu, a także ustali obowiązek i tryb dokonywania zgłoszeń tych butli, obowiązek udowodnienia tytułu własności oraz obowiązek i warunki ich dostarczenia do miejsc wskazanych.

P. rozp. Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 10 grudnia 1949 r. w sprawie rejestracji butli do gazów technicznych i obowiązku udowodniania ich własności (poz. 99 niniejszego zeszytu).

Art. 4. Minister Przemysłu Ciężkiego w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego ustali w drodze rozporządzenia zasady gospodarki butlami do gazów technicznych.

Art. 5. 1. Kto narusza przepisy niniejszego dekretu albo rozporządzeń na jego podstawie wydanych, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 150.000 zł., albo obu tym karom łącznie; równocześnie może być orzeczony przepadek butli.

2. Do orzekania w sprawach powyższych powołane są władze administracji ogólnej.

99.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO

z dnia 10 grudnia 1949 r.

w sprawie rejestracji butli do gazów technicznych i obowiązku udowadniania ich własności.

(Dz. U. R. P. z dnia 31 grudnia 1949 r. Nr 65, poz. 536).

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 26 października 1949 r. o wykupie butli do gazów technicznych (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 439) zarządzam, co następuje:

§ 1. Spis butli do gazów technicznych, podlegających wykupowi na rzecz Skarbu Państwa w myśl art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1949 r. o wykupie butli do gazów technicznych (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 439), oraz ich wykup przeprowadzi przedsiębiorstwo państwowe wyodrębnione Zjednoczone Zakłady Przemysłu Gazów Technicznych.

§ 2. 1. Posiadacze butli podlegających wykupowi obowiązani są zgłosić je w terminach w miejscach wskazanych w obwieszczeniu Ministra Przemysłu Ciężkiego ogłoszonym w Monitorze Polskim oraz podanym do wiadomości sposobem w danym miejscu pzyjętym.

2. Zgłoszenie powinno zawierać:

1) spis posiadanych butli ze wskazaniem następujących oznaczeń:

a) nazwiska lub firmy posiadacza butli,

b) nazwy gazu, na jaki zbiornik jest przeznaczony,

c) pojemności butli w litrach,

2) spis posiadanych dowodów własności butli,

3) wskazanie miejsca, w którym butle się znajdują.

3. Właściciele (kierownicy) zakładów przemysłowych używających butli do gazów technicznych powinni, prócz danych przewidzianych w ust. 2, przedłożyć:

1) następujące dodatkowe oznaczenia butli:

a) nazwisko lub znak wytwórcy oraz numer fabryczny butli,

b) tarę wybitą na butli,

c) wysokość ciśnienia próbnego w atmosferach,

d) datę ostatniej próby butli przeprowadzonej przez rzeczoznawcę,

2) spis posiadanych poświadczeń wydanych na podstawie § 13 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1938 r. o budowie i stanie technicznym przenośnych zbiorników do gazów sprężonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 329).

4. Do zgłoszenia należy dołączyć odpisy poświadczeń i dowodów określonych w ust. 2 i 3.

100.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20 lipca 1949 r.

w sprawie statystyki uboju zwierząt.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 sierpnia 1949 r. Nr 46, poz. 344).

Na podstawie art. 7 dekretu z dnia 31 lipca 1946 r. o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 41, poz. 239 i z 1947 r. Nr 65, poz. 393) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Kierownicy rzeźni publicznych i prywatnych albo ich właściciele lub dzierżawcy, jeżeli są równocześnie kierownikami, oraz lekarze weterynarii i oglądacze mięsa, sprawujący nadzór weterynaryjny nad ubojem dokonywanym poza rzeźniami, są obowiązani do składania wykazów uboju zwierząt.

2. Wykazy te powinny być składane co miesiąc w ciągu 7 dni po upływie miesiąca sprawozdawczego właściwej miejscowo powiatowej władzy administracji ogólnej, która po sprawdzeniu należytego wypełnienia wykazów przesyła je do Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu następnych 7 dni.

§ 2. 1. Zarządy gminne i miejskie są obowiązane do zbierania danych liczbowych o uboju

zwierząt, dokonywanym poza rzeźniami i poza nadzorem weterynaryjnym dla potrzeb własnego gospodarstwa domowego.

2. Dane te powinny być składane co kwartał w ciągu 7 dni po upływie kwartału sprawozdawczego właściwej miejscowo powiatowej władzy administracji ogólnej, która po sprawdzeniu należytego wypełnienia wykazów przesyła je do Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu następnych 7 dni.

§ 3. 1. Wykazy uboju zwierząt (§ 1) i dane o uboju zwierząt (§ 2) obejmują wszystkie zwierzęta rzeźne z wyjątkiem drobiu (bydło rogate, świnie, owce, kozy i zwierzęta jednokopytowe, których mięso ma być spożyte).

2. Sposób sporządzania wykazów (§ 1) i zbierania danych (§ 2) ustalają instrukcje wydawane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za zgodą Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej.

§ 4. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 maja 1927 r. o statystyce uboju zwierząt (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 441).*)

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

101.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 sierpnia 1949 r.

w sprawie statystyki budowlanej.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 sierpnia 1949 r. Nr 46, poz. 345).

Na podstawie art. 7 i 15 dekretu z dnia 31 lipca 1946 r. o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 41, poz. 239 i z 1947 r. Nr 65, poz. 393) zarządza się, co następuje:

§ 1. Obowiązek składania sprawozdań o ruchu budowlanym ciąży na:
1) zarządach miejskich w miastach wydzielonych;
2) wydziałach powiatowych;
3) wydziałach wykonawczych komisyj uzdrowiskowych;
4) dyrekcjach okręgowych kolei państwowych;
5) okręgowych urzędach górniczych;
6) urzędach morskich.

§ 2. Sprawozdanie te zawierają dane:
1) o rozpoczęciu budowy nowych budynków naziemnych bądź odbudowy, nadbudowy, dobudowy lub przebudowy tych budynków;
2) o zakończeniu budowy (nowej budowy, odbudowy, nadbudowy, dobudowy, przebudowy) tych budynków;
3) o wycofaniu z użytkowania budynków lub ich części wskutek zawalenia się, pożaru, rozbiórki lub uniedostępnienia przez władze na podstawie przepisów prawa budowlanego.

§ 3. Władze wymienione w § 1 pkt 1, 2 i 3 składają sprawozdania dotyczące wszystkich budynków znajdujących się na obszarze im podległym z wyjątkiem budynków wymienionych w ust. 2.

Władze wymienione w § 1 pkt 4, 5 i 6 składają sprawozdania co do tych budynków, dla których właściwe są do wydawania pozwoleń budowlanych w pierwszej instancji stosownie do obowiązujących przepisów.

§ 4. Urzędy zatwierdzające projekty robót budowlanych, z wyjątkiem urzędów wymienionych w § 1 pkt 4, 5 i 6, przesyłają właściwym terytorialnie zarządom miejskim, wydziałom powiatowym bądź wydziałom wykonawczym komisji uzdrowiskowych dane niezbędne do sporządzenia sprawozdania.

§ 5. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych obowiązany jest do składania Głównemu Urzędowi Statystycznemu sprawozdań o dokonanych zgłoszeniach do ubezpieczenia budynków, położonych na obszarze gmin wiejskich.

§ 6. W celu wykonania ciążących na nich zadań sprawozdawczych przedstawiciele władz wymienionych w § 1 pkt 1, 2 i 3 mają prawo wstępu na wszelkie budowy oraz żądania od budującego danych, potrzebnych do sporządzenia sprawozdań.

§ 7. Sprawozdania, o których mowa w § 2, sporządza się według wzorów i instrukcyj wydanych przez Główny Urząd Statystyczny po uzgodnieniu z Ministrem Administracji Publicznej i Ministrem Budownictwa, zaś sprawozdania, o których mowa w § 5 — po uzgodnieniu z Ministrem Skarbu

§ 8. Sprawozdania przesyła się bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego co kwartał w ciągu 14 dni po upływie kwartału sprawozdawczego z wyjątkiem sprawozdań zarządów miejskich miast liczących powyżej 20.000 mieszkańców, które przesyła się co miesiąc w ciągu 7 dni po upływie miesiąca sprawozdawczego.

§ 9. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do budynków wojskowych i budynków Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Dane statystyczne dotyczące tych budynków

---

*) Rozp. z dnia 20 maja 1927 r. o statystyce uboju zwierząt zostało zamieszczone w zeszycie 14c pod poz 5.

będą składane Głównemu Urzędowi Statystycznemu według zasad ustalonych odrębnie.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1930 r. o statystyce budowlanej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 514).*)

102.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 sierpnia 1949 r.

w sprawie statystyki produkcji rolnej.

(Dz. U. R. P. z dnia 20 sierpnia 1949 r. Nr 47, poz. 353).

Na podstawie art. 7 dekretu z dnia 31 lipca 1946 r. o organizacji statystyki państwowej i o Głównym Urzędzie Statystycznym (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 239) i z 1947 r. Nr 65, poz. 393) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządy gminne i miejskie przeprowadzają co roku następujące dochodzenia statystyczne:

1) spis powierzchni użytków rolnych i zasiewów oraz liczby drzew owocowych — w okresie letnim (spis szczegółowy);
2) spis zwierząt gospodarskich i drobiu — w okresie letnim (spis szczegółowy);
3) szacunek plonów poszczególnych ziemiopłodów — po ukończeniu żniw.

2. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej może zarządzić przeprowadzenie przez zarządy gminne i miejskie w okresie zimowym spisu powierzchni zasiewów ozimych oraz spisu niektórych rodzajów zwierząt gospodarskich i drobiu (spis skrócony), przy czym jednocześnie ustali zakres powyższych dochodzeń statystycznych.

§ 2. 1. Corocznym spisom powierzchni użytków rolnych i zasiewów podlegają całkowite powierzchnie wszystkich gospodarstw rolnych, ogrodniczych, leśnych, rybnych, tak produkcyjnych jak i doświadczalnych, zarówno prywatnych jak i majątków (gospodarstw) państwowych, samorządowych i innych osób prawa publicznego oraz spółdzielczych, jak również wszelkie grunty nie zagospodarowane i nieużytki nie należące do gospodarstw rolnych.

2. Corocznym spisom liczby zwierząt gospodarskich i drobiu (art. 1 ust. 1 pkt 2) podlegają wszystkie zwierzęta gospodarskie i drób, znajdujące się w gospodarstwach rolnych, jak i poza gospodarstwami na obszarze gmin wiejskich i miejskich.

§ 3. Sposób i terminy przeprowadzenia wszystkich dochodzeń, o których mowa w § 1, ustalają każdorazowo instrukcje wydawane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za zgodą Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej.

§ 4. Osoby fizyczne i prawne będące właścicielami lub użytkownikami gospodarstw, wymienionych w § 2 ust. 1, oraz posiadające zwierzęta gospodarskie i drób są obowiązane na żądanie zarządów gminnych i miejskich do udzielania tym zarządom szczegółowych i zgodnych z prawdą zeznań, niezbędnych do wykonania przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Celem sprawdzenia ścisłości i zupełności liczb statystycznych uzyskanych w wyniku spisu (szacunku) powołuje się dla każdego spisu (szacunku) komisje gminne i powiatowe z udziałem gminnych instruktorów rolnych bądź agronomów powiatowych oraz przedstawicieli zainteresowanych związków zawodowych, organizacji społecznych, spółdzielczych i znawców rolnictwa. Sposób powoływania komisji, jej skład oraz szczegółowy zakres i sposób działania określają instrukcje wydane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za zgodą Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej.

§ 6. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. o statystyce produkcji rolnej (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 27, poz. 255 i z 1936 r. Nr 52, poz. 371).*)

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1949 r.

103.

USTAWA

z dnia 4 lutego 1950 r.

o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji.

(Dz. U. R. P. z dnia 28 lutego 1950 r. Nr 6, poz. 51).

Art. 1. 1. Minister Administracji Publicznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wyda w drodze rozporządzenia przepisy o zapobieganiu powstawania i rozszerzania się pożarów oraz w innych sprawach, związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym.

---

*) Rozp. z dnia 10 września 1930 r. o statystyce budowlanej zostało zamieszczone w zeszycie 14-c pod poz. 9.

*) Rozp. z dnia 22 marca 1932 r. o statystyce produkcji rolnej zostało zamieszczone w zeszycie 14-c pod poz. 10.

2. Wszystkie osoby fizyczne lub prawne obowiązane są współdziałać w akcji zapobiegawczej i ponoszą odpowiedzialność za szkody, jakie z powodu ich niedbałości, lekkomyślności lub opieszałości w wykonywaniu poleceń władz pożarniczych poniósł powierzony ich pieczy majątek narodowy wskutek wybuchu pożaru.

Art. 8. 1. Do wypełnienia zadań ochrony przeciwpożarowej i do akcji ratowniczej powołane są straże pożarne.

Art. 13. 1. Wszystkie osoby fizyczne i prawne na terenie gminy obowiązane są do współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnej.

2. Komendant Straży Pożarnej, będącej w akcji ratowniczej, upoważniony jest do wydawania na miejscu ustnych zarządzeń, uzasadnionych potrzebami akcji ratowniczej. Zarządzenia te podlegają natychmiastowemu wykonaniu i mogą być wykonane przymusowo.

3. Minister Administracji Publicznej wyda w drodze zarządzenia szczegółowe przepisy, dotyczące wykonywania obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnej oraz zwolnień od tego obowiązku.

Art. 15. Kto w czasie akcji ratowniczej odmawia wykonania zarządzeń, wydanych na miejscu pożaru przez komendanta straży pożarnej— podlega karze więzienia do lat trzech.

Sprawy o przestępstwa z art. 15 i 16 ustawy należą do właściwości sądów powszechnych. Tekst tych artykułów podano ze względu na ich ścisłą łączność z art. 17.

Art. 16. Kto:

1) utrudnia lub uniemożliwia wykonanie zadań straży pożarnych,

2) zaniedbuje szczególne obowiązki osób, sprawujących pieczę lub zarząd obiektami, objętymi akcją zapobiegawczą (art. 6 ust. 2) —

podlega karze więzienia do lat dziesięciu.

P. uw. do art. 15.

Art. 17. 1. Kto:

1) wprowadza w błąd straże pożarne złośliwymi alarmami,

2) nie stosuje się do rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy—

podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150.000 zł. albo obu tym karom łącznie.

2. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 18. 1. Uchyla się moc obowiązującą ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365).*)

---

*) Tekst ustawy z dnia 13 marca 1934 r. podano w zeszycie 14-c pod poz. 15.

104.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

z dnia 31 stycznia 1950 r.

w sprawie numeracji nieruchomości.

(Dz. U. R. P. z dnia 7 lutego 1950 r. Nr 3, poz. 28).

Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych oraz o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 94, poz. 850 i z 1948 r. Ur 36, poz. 251) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Każda nieruchomość w miejscowościach zamieszkanych, zarówno zabudowana jak i przeznaczona pod zabudowę, powinna być oznaczona numerem porządkowym.

2. Za nieruchomość w rozumieniu przepisów niniejszego rozporządzenia uważa się część powierzchni ziemskiej, stanowiącą odrębny przedmiot własności wraz z budowlami i innymi urządzeniami trwale z nieruchomością związanymi.

§ 2. Oznaczenia nieruchomości numerami porządkowymi dokonują zarządy miejskie i gminne z zachowaniem przede wszystkim stosowanych już w danej miejscowości zasad i istniejącego stanu faktycznego, w dalszej zaś kolejności zasad następujących:

1) w miejscowościach, których ulice posiadają nazwy, każda ulica zaopatrzona nazwą powinna mieć odrębną numerację nieruchomości przy niej położonych, przy czym lewa strona ulicy w kierunku zwiększających się numerów powinna mieć numerację nieparzystą, prawa — parzystą; rynki i place, otoczone z kilku stron budynkami mieszkalnymi, powinny mieć numerację ciągłą;

2) w miejscowościach, których ulice nie posiadają nazw, powinna być założona jedna kolejna numeracja dla całej miejscowości;

3) w miejscowościach, gdzie tylko część ulic posiada nazwę, stosować należy odpowiednio dla dzielnic, których ulice mają nazwy, zasady pkt 1, dla dzielnic zaś, których ulice nie posiadają nazw ulic — zasady pkt 2;

4) z wyjątkiem przypadków, określonych w pkt 5 i 6 ,każda nieruchomość powinna mieć tylko jeden numer porządkowy bez względu na ilość znajdujących się na niej domów mieszkalnych i innych budowli;

5) nieruchomości przylegające do dwóch lub większej ilości ulic posiadających nazwy powinny mieć numery porządkowe od każdej ulicy;

6) jeżeli poszczególne części nieruchomości tworzą wyraźnie odrębne całości gospodarcze,

powinny być oznaczone osobnymi numerami porządkowymi.

§ 5. W terminie do dnia 28 lutego 1950 r. zarządy miejskie i gminne:

1) dokonają oznaczenia nieruchomości numerami porządkowymi w miejscowościach, które numeracji porządkowej dotychczas nie posiadają;

2) uzupełnią i uporządkują oznaczenia nieruchomości numerami w pozostałych miejscowościach;

3) podadzą numery porządkowe do wiadomości właścicieli, użykowników bądź zarządzających nieruchomości ze wskazniem treści § 6 niniejszego rozporządzenia oraz sankcji karnych przewidzianych w art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ustalaniu nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych oraz o numeracji nieruchomości.

§ 6, 1. Właściciele, użytkownicy oraz osoby zarządzające budynkami i ogrodzonymi nie zabudowanymi placami są obowiązani w terminie do dnia 15 marca 1950 r. umieścić w miejscu widocznym na głównym budynku nieruchomości zabudowanej lub ogrodzeniu nie zabudowanego placu tabliczkę z oznaczonymi na niej wyraźnie numerami nieruchomości. W miejscowościach, których ulice posiadają nazwy, na tabliczce powinna być podana ponadto nazwa ulicy.

2. W przypadku, gdy budynek jest położony w głębi nieruchomości, a nieruchomość jest ogrodzona od ulicy lub drogi, wówczas niezależnie od tabliczki umieszczonej na budynku należy umieścić tabliczkę na ogrodzeniu.

3. Tabliczki te powinny być utrzymywane stale w należytym stanie.

105.

DEKRET

z dnia 5 sierpnia 1949 r.

o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach.

(Dz. U. R. P. z dnia 6 sierpnia 1949 r. Nr 45, poz. 335).

Art. 1, W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. — prawie o stowarzyszeniach — (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 94, poz. 808, z 1946 r. Nr 4, poz. 30 i z 1949 r. Nr 41, poz. 293)*) wprowadza się następujące zmiany:

---

*) Ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o związkach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 293).

Art. 11. Uchyla się:

— — — — — — — — — — — —

2) art. 7 i art. 11 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. Prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808), a w ust. 9 pkt c) tegoż rozporządzenia skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem postanowień, zawartych w art. 11 ust. 2, art. 15, 17 i 59".

2) wprowadza się nowy art. 6^1 w brzmieniu:

„Art. 6^1. Związki religjne prawnie nie uznane podlegają przepisom niniejszego prawa";

3) w art. 9 pkt a) otrzymuje brzmienie:

„a) związki religijne (wyznania) prawnie przez Państwo uznane".

Art. 2. 1. Stowarzyszenia (zrzeszenia), które były wyłączone spod przepisów prawa o stowarzyszeniach na podstawie art. 9 pkt a) w dawnym brzmieniu oraz związki religijne prawnie nie uznane, ulegają rozwiązaniu, jeżeli w ciągu dni 90 od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu nie uczynią zadość przepisom prawa o stowarzyszeniach. O przeznaczeniu ich majątku zadecyduje Rada Ministrów.

2. Minister Administracji Publicznej określi w drodze rozporządzenia odrębny tryb postępowania w sprawie rejestracji i zgłoszeń dla:

a) zakonów i kongregacji duchownych,

b) innych zrzeszeń, mających na celu wykonywanie kultu religijnego prawnie uznanych kościołów i związków religijnych,

c) związków religijnych prawnie nie uznanych.

P. rozp. Ministra Administracji Publicznej z dnia 6 sierpnia 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach (poz. 106 niniejszego zeszytu).

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

106.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

z dnia 6 sierpnia 1949 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach.

(Dz. U. R. P. z dnia 20 sierpnia 1949 r. Nr 47, poz. 358).

Na podstawie art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 335) o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach zarządzam, co następuje:

§ 2. Zrzeszenia, mające na celu wykonywanie kultu religijnego, które nie są osobami prawnymi, składają pisemne zgłoszenia do urzędów wojewódzkich miajsca ich siedziby za pośrednictwem właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej; zgłoszenia powinny zawierać dane wymienione w art. 12 prawa o stowarzyszeniach.

§ 3. Związki religijne (wyznania) prawnie nie uznane składają pisemne podania o zareje-

strowanie albo pisemne zgłoszenia Ministrowi Administracji Publicznej za pośrednictwem terenowo właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 4. Podania o zarejestrowanie zrzeszeń, wymienionych w § 3, powinny odpowiadać wymogom art. 19 prawa o stowarzyszeniach oraz § 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, zgłoszenia — wymogom art. 12 prawa o stowarzyszeniach.

§ 7. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednio do podań o zarejestrowanie i zgłoszeń nowopowstających zakonów, kongregacyj duchownych, zrzeszeń mających na celu wykonywanie kultu religijnego oraz związków religijnych prawnie nie uznanych.

107.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

z dnia 10 marca 1950 r.

w sprawie przystosowania stowarzyszeń do przepisów prawa o stowarzyszeniach.

(Dz. U. R. P. z dnia 23 marca 1950 r. Nr 9, poz. 98).

Na podstawie art. 58 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808, z r. 1946 Nr 4, poz. 30 i z r. 1949 Nr 51, poz. 293 i Nr 45, poz. 335) zarządza się w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej, co następuje:

§ 1. Stowarzyszenia, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a opierające swój byt prawny na decyzjach władz administracyjnych lub sądowych, wydanych przed wejściem w życie prawa o stowarzyszeniach, winny do dnia 31 lipca 1950 r. dopełnić wymogów,przewidzianych w art. 12 względnie w art. 19 prawa o stowarzyszeniach.

§ 2. Stowarzyszenia, które nie zastosują się do postanowienia § 1, uważa się za rozwiązane z mocy samego prawa, a majątek ich ulega likwidacji.

§ 4. Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 1932 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Opieki Społecznej o przystosowaniu stowarzyszeń i spraw będących w toku do przepisów prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 116, poz. 964).*)

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

*) Rozporządzenie to zamieszczono w zeszycie Nr 14-c pod poz. 27.

108.

DEKRET

z dnia 26 kwietnia 1949 r.

o ochronie godła i nazwy Światowej Organizacji Zdrowia.

(Dz. U. R. P. z dnia 29 kwietnia 1949 r. Nr 25, poz. 185).

Art. 1. 1. Prawo używania godła, nazwy lub skrótu nazwy Światowej Organizacji Zdrowia służy wyłącznie tej Organizacji oraz osobom fizycznym i prawnym, upoważnionym do tego przez Dyrektora Generalnego Światowej Organizacji Zdrowia.

2. Godłem Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organisation, Organisation Mondiale de la Santé) jest godło Organizacji Narodów Zjednoczonych (rysunek lądów na siatce geograficznej), przecięte w kierunku pionowym złotym kaduceuszem Eskulapa.

Art. 2. 1. Kto, wbrew przepisowi art. 1, używa godła, nazwy lub skrótu nazwy Światowej Organizacji Zdrowia albo znaku stanowiącego naśladownictwo godła tej Organizacji podlega karze grzywny do 150.000 zł lub aresztu do 3 miesięcy albo obu tym karom łącznie.

2. Przedmioty opatrzone bezprawnie godłem, nazwą lub skrótem nazwy Światowej Organizacji Zdrowia albo też znakiem stanowiącym naśladownictwo jej godła mogą ulec przepadkowi, choćby nawet nie można było ścigać sprawcy.

3. Do orzekania w sprawach określonych w niniejszym artykule właściwe są powiatowe władze administracji ogólnej.

109.

USTAWA

z dnia 14 lipca 1936 r.

o paszportach.

(Jednolity tekst: obwieszczenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 10 maja 1949 r. — Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 34, poz. 254).

Art. 1. (2) Ustala się następujące rodzaje paszportów:

1) paszporty zwyczajne,
2) paszporty służbowe,

3) paszporty dyplomatyczne i
4) paszporty zbiorowe.

Art. 10. (4) Paszport bez względu na jego ważność należy w przeciągu jednego tygodnia po powrocie z zagranicy zwrócić władzy krajowej, właściwej do wydawania paszportów; za granicą paszport, który utraci ważność, należy najpóźniej w dniu utraty ważności przedłożyć właściwemu konsulatowi polskiemu.

Art. 19. (1) Paszporty zwyczajne i zbiorowe wydaje w kraju Minister Administracji Publicznej, a za granicą — polskie urzędy konsularne (dyplomatyczne).

(2) Paszporty służbowe dla pracowników, podległych Ministrowi Spraw Zagranicznych, i osób przez niego delegowanych wydaje Minister Spraw Zagranicznych.

(3) Paszporty służbowe dla osób, nie wymienionych w ust. (2), wydaje Minister Administracji Publicznej.

Art. 20. Paszporty zwyczajne i zbiorowe na wyjazd za granicę w sprawach publicznych oraz paszporty służbowe, które wydaje Minister Administracji Publicznej, wystawia się po zasięgnięciu opinii Ministra Spraw Zagranicznych.

Art. 21. Paszporty dyplomatyczne wydaje Minister Spraw Zagranicznych.

Art. 22a. (1) Kto wykracza przeciwko przepisom art. 10 ust. (4) — podlega karze grzywny do 50.000 złotych. Ściąganie następuje również w przypadku popełnienia przestępstwa za granicą.

(2) Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

110.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 15 września 1948 r.

o uznaniu półwyspu helskiego oraz obszarów Redłowo, Sobiszewo, Kępa Oksywska, Westerplatte i ich okolic za rejony umocnione.

(Dz. U. R. P. z dnia 19 marca 1949 r. Nr 13, poz. 75).

Na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. w sprawie uznania pewnych obszarów i miejscowości za obszary warowne lub rejony umocnione (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 483) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uznaje się rejony umocnione:
(a) Półwysep helski.

Opis granic rejonu umocnionego na półwyspie helskim m in. rejonów pominięto.

b) Redłowo wraz z okolicą.

— — — — — — — — —

c) Sobieszewo wraz z okolicą.

— — — — — — — — —

d) Kępa Oksywska wraz z okolicą.

— — — — — — — — —

e) Westerplatte wraz z okolicą.

— — — — — — — — —

111.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 marca 1949 r.

o wprowadzeniu ograniczeń w rejonach umocnionych: Hel, Redłowo, Sobieszewo, Kępa Oksywska i Westerplatte.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 kwietnia 1949 r. Nr 21, poz. 138).

Na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. o stosunkach prawnych w obszarach warownych i rejonach umocnionych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 124), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rejonach umocnionych Hel, Redłowo, Sobieszowo, Kępa Oksywska i Westerplatte, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 września 1948 r. o uznaniu pówyspu helskiego oraz obszarów: Redłowo, Sobieszewo, Kępa Oksywska, Westerplatte i ich okolic za rejony umocnione (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 13, poz. 75), wprowadza się ograniczenia, których rodzaj i zakres określają przepisy poniższe.

§ 2. Zabrania się bez zezwolenia władzy wojskowej:
1) dokonywania nowych budowli nadziemnych i podziemnych oraz usuwania lub zmiany istniejących;
2) zakładania nowych ulic lub dróg oraz usuwania lub zmiany istniejących;
3) budowy nowych oraz usuwania lub zmiany istniejących urządzeń sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, oświetleniowej, rurociągów sieci telefonicznej i telegraficznej podziemnej i napowietrznej, urządzeń sygnalizacyjnych, stacyj radiowych nadawczych oraz urządzeń przedsiębiorstw komunikacyjnych, z wyjątkiem połączeń nieruchomości z ogólną siecią kanalizacyj-

ną i wodociągową oraz wewnętrznych urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, oświetleniowych, telefonicznych i telegraficznych w lokalach zamkniętych;
4) budowy oraz przebudowy stałych linii kolejowych, budowy mostów, wiaduktów i estakad itp.;
5) budowy nowych oraz usuwania lub zmiany istniejących urządzeń wodnych, jako to: portów, przystani, grobli, tam, stawów, rowów oraz urządzeń odwadniających lub nawadniających;
6) dokonywania urządzeń, dotyczących wszelkich trwałych zmian powierzchni terenu i dna morskiego, obniżających lub podwyższających teren, jako to: bagrowania, urządzania i prowadzenia kopalń, tworzenia wykopów lub nasypów oraz ogrodzeń trwałych ponad metr wysokości — oraz dokonywania zmian lub usuwania urządzeń już istniejących;
7) zalesiania i zadrzewiania terenu oraz wszelkich zmian zalesień i zadrzewień istniejących;
8) dokonywania zmian terenów osłaniających lotne piaski lub zmian działających szkodliwie na trwałość brzegów;
9) dokonywania pomiarów lub zdjęć topograficznych i fotograficznych.

§ 3. Przeniesienie własności nieruchomości, ustanowienie i przeniesienie własności czasowej, ustanowienie i przeniesienie użytkowania lub służebności na nieruchomościach oraz zawarcie umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości i pomieszczeń — jest nieważne bez zezwolenia władzy wojskowej.

§ 5. Zamieszkanie i pobyt uzależnione są od uzyskania zezwolenia władz wojskowych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 marca 1937 r. o wprowadzeniu ograniczeń w rejonie umocnionym Hel (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 133).

112.

USTAWA

z dnia 7 marca 1950 r.

o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 30 marca 1950 r. Nr 10, poz. 108).

Art. 1. 1. Śródlądowymi drogami wodnymi są wody, uznane za żeglowne lub spławne z mocy obowiązujących przepisów.

2. Ministrowie Komunikacji i Żeglugi ustalą w drodze rozporządzenia granice terytorialne pomiędzy śródlądowymi drogami wodnymi a drogami morskimi.

Art. 2. 1. Statkami w rozumieniu niniejszej ustawy są obiekty pływające z własnym napędem mechanicznym lub bez takiego napędu, używane na śródlądowych drogach wodnych:
1) do przewozu osób, zwierząt, towarów i poczty,
2) do robót technicznych,
3) do uprawiania rybołówstwa i sportu,
4) jako zakłady kąpielowe, przystanie lub pomieszczenia mieszkalne i biurowe (koszarki, domki pomiarowe).

2. Za tratwy uważa się kloce drewna odpowiednio powiązane i połączone wzdłuż i wszerz w celu spławu.

Art. 3. 1. Statkami polskimi w rozumieniu niniejszej ustawy są:
1) statki, wpisane do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej (art. 6),
2) statki, znajdujące się w użyciu Wojska Polskiego i organów służby bezpieczeństwa publicznego,
3) statki żeglugi morskiej, przebywające na śródlądowych drogach wodnych, uznane za polskie na mocy obowiązujących przepisów.

2. Tratwami polskimi są tratwy, rozpoczynające spław na obszarze Państwa.

3. Statki, wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3, podlegają przepisom niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na jej podstawie, tylko w zakresie przepisów bezpieczeństwa ruchu.

Art. 4. 1. Żegluga i spław na śródlądowych drogach wodnych dozwolone są statkom i tratwom polskim pod warunkami, wynikającymi z prawa wodnego, z przepisów niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń na jej podstawie wydanych, a co do wód granicznych — również postanowień prawa celnego i umów międzynarodowych.

2. O ile umowy międzynarodowe zawierają przepisy odmienne od postanowień prawa wodnego, postanowień niniejszej ustawy, rozporządzeń i zarządzeń na ich podstawie wydanych, należy stosować przepisy tych umów.

Art. 5. 1. Obce statki i tratwy mogą być dopuszczone do żeglugi lub spławu na śródlądowych drogach wodnych na warunkach i w zakresie ustalonym w umowach międzynarodowych lub na mocy pozwoleń władzy żeglugowej.

2. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Obro-

ny Narodowej, S k a r b u i Handlu Zagranicznego, władze właściwe do udzielania pozwoleń oraz tryb i warunki uzyskiwania pozwoleń.

P. ustawę z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu Urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 101).

Art. 6. 1. Wpisowi do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej podlegają statki, stanowiące własność:

1) Skarbu Państwa, z wyjątkiem wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
2) polskich osób fizycznych i prawnych, chyba że statki te są wpisane do rejestru zagranicznego.

2. Rejestr administracyjny polskich statków żeglugi śródlądowej prowadzą władze żeglugowe, które po dokonaniu wpisu statku do rejestru, wystawiają kartę rejestracyjną.

3. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, władze właściwe do prowadzenia rejestru, warunki i tryb wpisywania do rejestru oraz sposób prowadzenia rejestru i rodzaje kart rejestracyjnych, a w porozumieniu z Ministrem S k a r b u — także wysokość pobieranych w związku z rejestrem opłat.

Art. 7. 1. Statki polskie będą dopuszczane do żeglugi na śródlądowych drogach wodnych po uzyskaniu patentu statkowego.

2. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Zdrowia, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Żeglugi, władze żeglugowe właściwe do wydawania, potwierdzania ważności i unieważniania patentów statkowych, skład komisji do badania statków oraz sposób przeprowadzania oględzin techniczno-sanitarnych statków i tryb postępowania władz żeglugowych w tych sprawach.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do statków:

1) wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
2) bez własnego napędu mechanicznego lub poruszających się za pomocą silnika niewbudowanego na stałe, jeżeli ich powierzchnia, wynikająca z pomnożenia największej długości przez największą szerokość nie przekracza 20 m².

Art. 8. 1. Do spławu będą dopuszczone tratwy polskie, zaopatrzone w dokument podróży.

2. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Leśnictwa, władze żeglugowe właściwe do wydawania dokumentów podróży oraz warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania dokumentów podróży dla tratew.

Art. 9. 1. Do kierowania statkiem uprawnione są osoby, posiadające patent żeglarski, upoważniający do kierowania statkiem danego rodzaju.

2. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Bezpieczeństwa Publicznego, Administracji Publicznej, Zdrowia i Żeglugi, władze żeglugowe właściwe do wydawania patentów żeglarskich, warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania tych patentów, skład i właściwość komisyj kwalifikacyjnych, sposób stwierdzania kwalifikacyj zawodowych oraz warunki zwolnienia od stwierdzenia tych kwalifikacyj.

3. Od obowiązku posiadania patentu żeglarskiego wolni są kierownicy:

1) statków, wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
2) statków sportowych i rybackich oraz innych statków bez własnego napędu mechanicznego lub poruszającego się za pomocą silnika niewbudowanego na stałe, jeżeli ich powierzchnia, wynikająca z pomnożenia największej długości przez największą szerokość, nie przekracza 20 m².

P. art. 27 i 29 pr. o wykroczeniach.

Art. 10. 1. Do kierowania tratwą uprawnione są osoby, posiadające patent retmański.

2. Minister Komunikacji ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, władze żeglugowe właściwe do wydawania patentów retmańskich oraz warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania tych patentów.

P. art. 27 i 29 pr. o wykroczeniach.

Art. 11. 1. Zarobkowy i zawodowy przewóz osób lub towarów statkami żeglugi śródlądowej może być wykonywany tylko na podstawie koncesji.

2. Władze właściwe do wydawania koncesji, tryb ich postępowania, warunki, pod którymi będą udzielane koncesje, prawa i obowiązki koncesjonariusza, czas trwania koncesji, przyczyny wygaśnięcia lub odebrania koncesji ustali rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrami: S k a r b u, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego i Żeglugi.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do państwowych przedsiębiorstw żeglugi na śródlądowych drogach wodnych.

4. Regulaminy przewozowe dla przedsiębiorstw żeglugi na śródlądowych drogach wodnych (ust. 1 i 3) zostaną ustalone w trybie, określonym w ust. 2.

5. Stawki taryfowe dla przedsiębiorstw żeglugowych (ust. 1 i 3) podlegają zatwierdzeniu w trybie obowiązujących przepisów.

Art. 12. 1. Minister Komunikacji wydaje co do wszystkich lub co do poszczególnych śródlądowych dróg wodnych przepisy normujące:

1) warunki techniczne budowy i utrzymania statków,
2) warunki sanitarne na statkach i tratwach,

— — — — — — — — —

4) porządek i warunki bezpieczeństwa na statkach, system sygnalizacji i znaków orientacyjnych oraz ich ustawianie na drogach wodnych, sposób sygnalizacji w żegludze i spławie, korzystanie z budowli i urządzeń pomocniczych na drogach wodnych, ruch i postój statków i tratew na szlaku wodnym, sposób postępowania ze statkami i tratwami w razie niekorzystnych warunków atmosferycznych lub nieszczęśliwego wypadku oraz ochronę znaków i sygnałów orientacyjnych,
5) skład, kwalifikacje oraz dokumenty członków załóg na statkach i tratwach.

2. Sposób korzystania z publicznych śródlądowych portów handlowych i ich urządzeń uregulują przepisy portowe, wydane przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Zdrowia i Żeglugi.

4. Minister Komunikacji może upoważnić władze żeglugowe do wydawania w ramach przepisów, przewidzianych w ust. 1, rozporządzeń w sprawie szczegółowych postanowień co do poszczególnych dróg wodnych lub ich odcinków, przy czym rozporządzenia, dotyczące spraw, wymienionych w ust. 1 pkt 2, wydawane będą w porozumieniu z właściwymi okręgowymi inspektorami pracy. Rozporządzenia władz żeglugowych podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Wojewódzkim oraz będą podane do publicznej wiadomości wsposób, przyjęty w danej miejscowości.

5. Przepisy, określone w ust. 2 i 4, wydaje Minister Komunikacji w drodze zarządzeń i ogłasza w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych.

Art. 13. Władzami żeglugowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są: Minister Komunikacji oraz podległe mu urzędy, powołane przez niego na podstawie obowiązujących przepisów do sprawowania nadzoru nad żeglugą i spławem oraz inspekcji statków i innych obiektów pływających.

Art. 14. 1. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na jej podstawie, sprawować będą władze żeglugowe oraz inne władze w zakresie swej właściwości.

Art. 15. 1. Kto:

1) wykracza przeciw przepisom o ruchu, postoju, oznaczaniu i wyposażeniu statków i tratew (art. 12 ust. 1 i 4) oraz przepisom, wymienionym w art. 12 ust. 2 — podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 50.000 zł.,
2) nie przestrzega warunków sanitarnych na statkach i tratwach (art. 12 ust. 1 pkt. 2)— podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 15.000 zł.,
3) uprawia zarobkowo i zawodowo przewóz osób lub towarów, nie posiadając koncesji (art. 11) — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 100.000 zł. lub jednej z tych kar,
4) wykracza przeciw przepisom o rejestracji statków (art. 6) oraz o patentach statkowych (art. 7) — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 100.000 zł. lub jednej z tych kar,
5) wykracza przeciw przepisom o dokumentach podróży dla tratew (art. 8) — podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 15.000 zł.

2. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 16. W przypadkach mniejszej wagi przekroczenia postanowień niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, mogą być karane grzywnami, nakładanymi i ściąganymi w drodze doraźnych nakazów karnych przez organy władzy żeglugowej w wysokości do 500 zł.

Art. 17. Niezależnie od ścigania karnego władza żeglugowa może w razie stwierdzenia braków lub nieprawidłowości, zagrażających życiu lub zdrowiu, urządzeniom żeglugowym albo bezpieczeństwu żeglugi lub spławu, statek lub tratwę, na koszt i ryzyko posiadacza statku lub tratwy, zatrzymać w drodze lub na przystani albo skierować do najbliższego portu, aż do czasu usunięcia braków lub nieprawidłowości i na ten czas odebrać patent statkowy, żeglarski, retmański lub dokument podróży.

Art. 18. Przepisów art. 15, 16 i 17 nie stosuje się do statków, znajdujących się w używaniu Wojska Polskiego i organów służby bezpieczeństwa publicznego, a przepisów art. 17 do statków morskich. W przypadkach naruszenia przez załogi tych statków przepisów bezpieczeństwa i porządku ruchu, władze żeglugowe zawiadamiają o tym przełożone władze wojskowe bądź bezpieczeństwa publicznego, a w odniesieniu do statków morskich właściwy urząd morski.

Art. 19. W art. 27 ust. 1 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 62, poz. 574) skreśla się wyrazy „przez każdego".*)

---

*) P. poz. 45 zeszytu 14a.

Art. 20. Ustawa nie narusza postanowień ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych i na zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 47, poz. 366).

Art. 21. Z dniem wejścia w życie ustawy traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 29, poz. 266, z 1932 r. Nr 25, poz. 215, z 1934 r. Nr 110, poz. 976).

113.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I OBRONY NARODOWEJ

z dnia 14 czerwca 1949 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia o lotnictwie szybowcowym (szybownictwie).

(Dz. U. R. P. z dnia 20 lipca 1949 r. Nr 42, poz. 318).

Na podstawie art. 8 ust. 2 lit. a) i ust. 4, art. 10 ust. 2, art. 12, art. 15 ust. 2, art. 17 ust. 2, art. 19 ust. 3, art. 20 ust. 2, art. 22 ust. 2, art. 27 ust. 2 i art. 36 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz: U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437 i z 1945 r. Nr 48, poz. 273 i Nr 50, poz. 282), w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Publicznego, zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministrów Komunikacji i Spraw Wojskowych z dnia 8 września 1937 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o lotnictwie szybowcowym (szybownictwie) (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 547) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 2 w wierszach 5 i 6 skreśla się wyrazy: „umocowane nieruchomo podczas lotu".

12) § 26 otrzymuje brzmienie:

„Szybowiska na terenie falistym, w zależności od różnicy poziomów miejsc i startu i lądowania, dzielą się na dwie kategorie:

1) I kategoria, do której należą szybowiska ślizgowe, których stopień wzniesienia, z którego odbywa się odlot, nie powinien na początkowym odcinku długości najmniej 50 m posiadać spadek większy niż 20%, różnica zaś wysokości miejsca odlotu względem miejsca lądowania powinna wynosić najmniej 60 m;

2) II kategoria, do której należą szybowiska żaglowe, położone nad dolinami, o termicznych prądach wznoszących, dające możność wykonywania lotów żaglowych; różnica wysokości wzgórza, z którego odbywa się odlot, i doliny, nad którą odbywa się lot, powinna wynosić co najmniej 80 m";

13) § 27 otrzymuje brzmienie:

„Szybowiska na terenie płaskim w zależności od rodzaju szkolenia szybowcowego dzielą się na dwie kategorie:

1) I kategoria, do której należą szybowiska szkolne, na których mogą odbywać się loty szkolne za wyciągarką, przy czym teren tych szybowisk musi być tak dobrany, aby przy szkoleniu istniała stała łączność wzrokowa pomiędzy obsługą wyciągarki a startującym szbowcem; wymiary szybowiska powinny wynosić co najmniej 1000x800 m;

2) II kategoria, do której należą szybowiska treningowe, na których mogą odbywać się loty treningowe dla pilotów posiadających ważne świadectwa pilotów żaglowych i wyczynowych lub świadectwa pilotów ślizgowych przeszkolonych za wyciągarką; wymiar tych szybowisk powinien wynosić przynajmniej 400x400 z tym, że teren rozciągający się poza granicami szybowiska umożliwiałby rozciągnięcie linki ciągowej od wyciągarki przynajmniej 1000 m poza terenem szybowiska, licząc od miejsca ustawienia wyciągarki";

14) w § 28 ust. 1 w wierszu 3—4 skreśla się wyrazy: „samolotowych użytku ściśle prywatnego...";

16) w § 35 wyrazy: „siłę wiatru. Siłę tę" zastępuje się wyrazami: „szybkość wiatru. Szybkość tę";

17) w § 38 w wierszach 3i 4 wyrazy: „szybowiska szkoły lub obozu szybowcowego" zastępuje się wyrazami: „wyszkolenia szybowcowego", a w pkt 4 wyraz: „powtórnego" skreśla się;

18) w § 39 lit. a) wyrazy: „wirażem w kierunku wskazanym przez kierownika lotów" zastępuje się wyrazami: „skrętem w kierunku wskazanym przez instruktora szybowcowego";

19) w § 42 wyraz: „lewej" zastępuje się wyrazem: „prawej", a wyraz: „prawego" wyrazem: „lewego";

20) § 47 skreśla się, a § 48 otrzymuje numerację „§ 47";

21) po nowym § 47 wstawia się nowy § 48 w brzmieniu:

„Szczegółowe przepisy bezpieczeństwa dotyczące szkolenia szybowcowego przy użyciu lin wzlotowych, wyciągarki, samolotu oraz przepisy bezpieczeństwa dotyczące szkolenia w lotach akrobacyjnych i bez widoczności, zawiera instrukcja szkolenia w szybownictwie, wydana przez Ministra Komunikacji";

22) w § 62 ust. 2 wyrazy: „kierownik pilotażu" zastępuje się wyrazami: „kierownik wyszkolenia";

23) po § 63 wstawia się następujący nowy paragraf:

„§ 63a. Czynności i uprawnienia Ministerstwa Komunikacji określone w §§ 4, 5, 6, 10, 18, 53 i 57, może Minister Komunikacji przekazać instytucjom, organizacjom lub podległym sobie urzędom".

114.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 5 stycznia 1950 r.

w sprawie wykonania niektórych przepisów prawa probierczego.*)

(Dz. U. R. P. z dnia 7 kwietnia 1950 r. Nr 12, poz. 117).

Na podstawie art. 3 ust. 3, art. 8 ust. 3, art. 10, 11 pkt 1, 2, 3, 4 i6, art. 12 i 17 dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. o prawie probierczym (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 149) zarządza się w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Handlu Zagranicznego, Zdrowia, Administracji Publicznej i Sprawiedliwości, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o prawie probierczym należy rozumieć dekret z dnia 11 kwietnia 1947 r. o prawie probierczym (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 149).

2. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły oznaczają artykuły prawa probierczego.

3. Przez używane w rozporządzeniu niniejszym określenie „przedsiębiorstwo złotnicze" należy rozumieć przedsiębiorstwa, trudniące się zawodowo wytwarzaniem, przeróbką, naprawianiem lub handlem przedmiotami z metali szlachetnych we wszelkiej postaci.

Do art. 2.

§ 2. 1. W obrocie mogą być tylko takie wyroby, materiały listkowe i nitkowe oraz półfabrykaty dentystyczne z metali szlachetnych, wytwarzane w kraju lub przywożone z zagranicy, które zostały uprzednio zbadane i ocechowane lub oznaczone przez urzędy probiercze.

2. Materiały listkowe i nitkowe powinny zawierać na plombach lub etykiatach oznaczenie firmy wytwórcy i rzeczywistej zawartości metalu szlachetnego, dokonane przez wytwórcę.

Do art. 3 ust. 2.

§ 6. 1. Przedmioty wymienione w art. 3 ust. 2 mogą być zgłaszane przez ich posiadaczy do urzędu probierczego do zbadania i ocechowania.

2. Na dowód badania narzędzi chirurgicznych lub wyrobów pokrytych emalią może być wydane świadectwo badania.

Do art. 8 ust. 1.

§ 9. 1. Przedsiębiorstwa złotnicze przed rozpoczęciem czynności powinny złożyć w urzędzie probierczym, właściwym według miejsca ich prowadzenia, deklarację rejestracyjną odpowiednią do ich charakteru według wzorów, ustalonych przez Główny Urząd Probierczy, z dołączeniem karty rzemieślniczej lub zezwolenia na prawo prowadzenia handlu albo zaświadczenia właściwej władzy o wniesieniu podania o zezwolenie.

2. Państwowe przedsiębiorstwa złotnicze składają tylko deklarację rejestracyjną.

3. Na podstawie złożonej deklaracji rejestracyjnej okręgowe urzędy probiercze wydają przedsiębiorstwom złotniczym świadectwo złotnicze.

Do art. 8 ust. 2.

§ 10. 1. Zwinięcie przedsiębiorstwa złotniczego należy zgłosić w urzędzie probierczym, który wydał świadectwo złotnicze, w terminie do dni 14 od dnia zwinięcia przedsiębiorstwa z równoczesnym zwrotem świadectwa złotniczego.

2. Zmiany danych, zawartych w deklaracji rejestracyjnej, powinny być zgłaszane urzędowi probierczemu w terminie do dni 14.

Do art. 8 ust. 3.

§ 11. Obowiązani są do rejestracji prowadzący przedsiębiorstwa:

1) jubilerzy,
2) złotnicy,
3) srebrnicy,
4) wytapiacze metali szlachetnych (rafinerzy),
5) producenci półfabrykatów z metali szlachetnych,
6) lekarze dentyści, którzy prowadzą pracownie techniczno-dentystyczne, technicy dentystyczni i uprawnieni technicy dentystyczni,
7) wytwórcy materiałów listkowych i nitkowych z metali szlachetnych,
8) grawerzy,
9) zegarmistrze,
10) handlujący metalami szlachetnymi we wszelkiej postaci,
11) antykwariaty, lombardy, sale licytacyjne i sklepy komisowe, o ile prowadzą handel przedmiotami z metali szlachetnych.

Do art. 11 pkt. 2.

§ 20. 1. Półfabrykaty dentystyczne oraz wyroby w stanie gotowym do użytku, z metali szlachetnych, przywożone z zagranicy w obrocie handlowym, powinny być przekazane urzędom probierczym do badania, ocechowania lub oznaczenia.

2. Sposób postępowania z zagranicznymi przesyłkami pocztowymi, zawierającymi przedmioty z metali szlachetnych, reguluje instrukcja pocztowo-celna (art. 82 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnym (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 610).

*) P. zeszyt 14b poz. 69 nin. wydawnictwa.

§ 21. 1. Wysyłka za granicę wyrobów platynowych i złotych w stanie gotowym do użytku jest dozwolona na podstawie zezwolenia wydawanego przez Ministra Handlu Zagranicznego, niezależnie od zezwolenia Komisji Dewizowej, zgodnie z przepisami dekretu z 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 86, poz. 584).

2. Wysyłka za granicę wyrobów srebrnych, gotowych do użytku, jest dozwolona na zasadach ogólnych.

§ 22. 1. Przedmioty nie cechowane polską cechą probierczą, a podlegające ocechowaniu w myśl przepisów prawa probierczego, oraz materiały listkowe i nitkowe, nie posiadające oznaczeń, przeznaczone na sprzedaż przez licytację powinny być przedłożone przez władze, urzędy i instytucje właściwemu urzędowi probierczemu do ocechowania lub oznaczenia.

2. Wyroby te powinny być ocechowane lub oznaczone, choćby nie posiadały znaku imiennego wytwórcy....

Do art. 11 pkt 3

§ 24. 1. Każdy przedmiot z metali szlachetnych, badany przez urząd probierczy, o ile odpowiada przepisom probierczym, powinien być zaopatrzony w znak, zwany cechą probierczą.

2. Cecha probiercza stwierdza, że przedmiot był badany w urzędzie probierczym i zawiera wymaganą przez prawo probiercze zawartość metalu szlachetnego.

3. Cecha probiercza składa się z dwóch części: zasadniczej i dodatkowej.

4. Cecha probiercza zasadnicza wybijana jest na głównych częściach przedmiotów i jest samoistna; cecha dodatkowa wybijana jest na drugorzędnych częściach przedmiotu lub obok cechy zasadniczej i nie jest samoistna.

5. Specjalne stemple stalowe z wykonanymi na nich wizerunkami cech probierczych stanowią znaczniki probiercze, za pomocą których cechuje się przedmioty z metali szlachetnych.

6. Znaczniki probiercze wykonuje jedynie Mennica Państwowa.

Posługiwanie się znacznikami probierczymi lub ich odbitkami poza urzędami probierczymi inaczej niż w drodze urzędowej jest wzbronione.

9. Ustala się następujące cechy probiercze:

A. Do cechowania krajowych wyrobów platynowych:

Typ 1. Wizerunek cechy wyobraża głowę konia, zwróconą w lewo, w obramowaniu odwróconego prawidłowego pięciokąta o boku — 1,1 mm. Z lewej strony głowy znajduje się litera urzędu, u dołu zaś — symbol platyny Pt.

Typ 2. Godło. Wizerunek cechy wyobraża głowę konia, identyczną jak w typie 1, w obramowaniu trójkąta ze ściętymi wierzchołkami o wymiarach boku — 1,25 mm i kątach ściętych do długości boku — 0,7 mm.

B. Do cechowania krajowych wyrobów złotych:

Typy 3—5. Wizerunek cechy wyobraża głowę rycerza z twarzą, zwróconą w lewo, w obramowaniu wydłużonego sześciokąta o stosunku boków—0,65:1 mm. Z prawej strony głowy znajduje się litera urzędu, z lewej zaś — cyfra 1, 2 lub 3, odpowiadająca kolejno trzem próbom, ustalonym w prawie probierczym dla wyrobów złotych.

Typ 6. Godło. Wizerunek cechy wyobraża głowę rycerza z twarzą zwróconą w lewo i identyczną jak w typie 3, w obramowaniu prawidłowego sześciokąta z zaokrąglonymi wierzchołkami o wymiarach boku — 0,6 mm.

C. Do cechowania krajowych wyrobów srebrnych:

Typy 7—9. Wizerunek cechy wyobraża głowę kobiety, z twarzą zwróconą w prawo, w obramowaniu poziomej elipsy o wymiarach osi wielkiej — 2 mm i małej — 1,25 mm. Z lewej strowy głowy znajduje się litera urzędu, z prawej zaś — cyfra 1, 2 lub 3, odpowiadająca kolejno trzem próbom, ustalonym w prawie probierczym dla wyrobów srebrnych.

Typ 10. Godło. Wizerunek cechy wyobraża głowę kobiety, z twarzą zwróconą w prawo i identyczną jak w typie 7, w obramowaniu okręgu koła o średnicy — 1,25 mm.

D. Do cechowania wyrobów przywożonych z zagranicy:

Typ 11. Platynowych: stosuje się cechę typu 1 z dodatkiem litery „Z" z prawej strony głowy konia.

Typ 12. Złotych: stosuje się cechę typu 3 ze zmianą cyfry 1 na literę „Z".

Typ 13. Srebrnych: stosuje się cechę typu 7 ze zmianą cyfry 1 na literę „Z".

E. Do cechowania półfabrykatów z wyjątkiem przeznaczonych do celów dentystycznych:

Typ 14. Platynowych: wizerunek cechy wyobraża godło Państwa w obramowaniu rozety, złożonej z 4-ch nierównych łuków, o wymiarach: średnicy poziomej rozety — 5 mm, a średnicy pionowej 3,5 mm. Z lewej strony godła znajduje się litera urzedu, a z prawej — symbol platyny Pt.

Typ 15. Zołtych: cecha typu 14 ze zmianą symbolu platyny Pt na symbol złota Au.

Typ 16. Srebrnych: cecha typu 14 ze zmianą symbolu platyny Pt na symbol srebra Ag.

F. Do cechowania półfabrykatów, przeznaczonych do celów dentystycznych:

Typ 17. Platynowych: wizerunek cechy wyobraża czaszę z wężem w obramowaniu rozety z 4 prawidłowych łuków o wymiarze średnicy rozety — 2 mm. Z lewej strony czaszy znajduje się litera urzędu, z prawej — symbol platyny Pt, a pod czaszą oznaczenie próby 0,950.

Typ 18. Złotych: cecha typu 17 ze zmianą symbolu platyny Pt na symbol złota Au i oznaczenie próby dla złota barwnego 0,916.

Typ 19. Lutów złotych: cecha typu 18 ze zmianą oznaczenia próby złota barwnego 0,916 na oznaczenie próby złota białego i lutów 0,833.

G. Do cechowania przedmiotów, przeznaczonych do sprzedaży w drodze licytacji przez urzędy i władze państwowe oraz instytucje publiczne i prywatne.

Typ 20. Wizerunek cechy wyobraża głowę sowy w obramowaniu doniczki, pokrytej na wierzchu łukiem o wymiarach wysokości doniczki do szczytu łuku oraz rozpiętości kończyn łuku — 1,25 mm.

H. Do oznaczania przedmiotów, nie podlegających cechowaniu, lecz kontrolowanych przez urząd probierczy.

Typ 21. Platynowych: wizerunek cechy wyobraża głowę orła w obramowaniu tarczy o wymiarach wysokości tarczy — 1,25 mm i rozpiętości kończyn górnych — 1,5 mm. Z lewej strony znajduje się litera urzędu, z prawej — symbol platyny Pt.

Typ 22. Złotych: cecha typu 21 ze zmianą symbolu platyny Pt na symbol złota Au.

Typ 23. Srebrnych: cecha typu 21 ze zmianą symbolu platyny Pt na symbol srebra Ag.

I. Do oznaczania ciężaru wyrobów złotych:

Typy 24—38. Wizerunek cechy wyobraża głowę rycerza, zwróconą w lewo, identyczną jak w typie 3 z cyframi na hełmie kolejno 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20, 30, 40, 50 i 100, w obramowaniu prawidłowego pięciokąta o wymiarach boku dla cyfr 1—9=0,75 mm, a dla cyfr 10—100=0,9 mm.

K. Do cechowania wyrobów platynowych, przewidzianych w art. 15 prawa probierczego (cecha przechodnia):

Typ 39. Wizerunek cechy wyobraża głowę wyżła w obramowaniu poziomej beczki o wymiarze rozpiętości między dnami = 2 mm, a szczytami wypukłości = 1,25 mm. Z lewej strony głowy znajduje się litera urzędu, a z prawej symbol platyny Pt.

L. Do cechowania wyrobów złotych, przewidzianych w art. 15 prawa probierczego (cecha przechodnia):

Typ 40. Wizerunek cechy wyobraża bociana w obramowaniu prawidłowego romba z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarze boku = 0,8 mm. Z lewej strony bociana znajduje się litera urzędu, a z prawej — symbol złota Au.

M. Do cechowania metali listkowych i nitkowych:

Typ 41. Cecha typu 14 ze zmianą wymiarów obramowania dla średnicy podłużnej na 12 mm, a dla pionowej na 7 mm.

N. Do oznaczania metali nieszlachetnych, połączonych z metalami szlachetnymi:

Typ 42. Służy skrót słowa metal — „met“ w obramowaniu pasa z zaokrąglonymi końcami o wymiarze długości pasa = 2 mm, a szerokości = 1,25 mm.

10. Cechy typów 11—13, 17—19 oraz 21—23 posiadają wizerunek liniowy, natomiast pozostałe cechy — wizerunek wypukły.

11. Cechy typów 1, 3—5, 7—9, 11—19, 21—23, 39—41 są cechami zasadniczymi, a typów 2, 6, 10, 20, 24—38 i 42 są cechami dodatkowymi.

13. Państwowe cechy probiercze wszystkich urzędów probierczych mają ten sam wizerunek i wymiar, a różnią się tylko posiadaniem znaku urzędu probierczego w postaci początkowej litery nazwy miejsca siedziby danego urzędu.

Do art. 11 pkt. 4

§ 26. 1. Wszystkie części składowe wyrobów z metali szlachetnych powinny czynić zadość próbom przepisanym.

2. Użycie przez przedsiębiorstwa złotnicze przy wytwarzaniu części składowych danego wyrobu metali nieszlachetnych dozwolone jest tylko w przypadku, gdy względy techniczne tego wymagają. Na użycie tych metali konieczne jest uprzednie zezwolenie urzędu probierczego. Odwołanie od decyzji urzędu probierczego w tych sprawach rozpatruje Główny Urząd Probierczy, którego decyzja jest ostateczna.

3. Na każdym wykonanym wyrobie i półfabrykacie z metali szlachetnych wytwórca obowiązany jest wybić wyraźnie swój znak imienny (pierwsze litery imienia i nazwiska lub znak firmowy). Znaki te muszą całkowicie odróżniać się od cech i znaków probierczych oraz od znaków imiennych innych wytwórców, wykonywających przemysł złotniczy w okręgu probierczym właściwym dla zgłaszającego.

4. Znak imienny przed wprowadzeniem do użytku musi być zgłoszony urzędowi probierczemu do zatwierdzenia i zarejestrowania.

5. Za zezwoleniem Głównego Urzędu Probierczego na pewnych kategoriach wyrobów z metali szlachetnych poza znakiem imiennym może być wykonane przez wytwórców oznaczenie próby przepisanej w częściach tysięcznych lub karatach, zgodnie z zawartością metalu szlachetnego w wyrobie.

6. Karat jest to miano liczby oderwanej, wielkość której określa się stosunkiem 1 : 24 (1k = 0,04166).

7. Zgłaszane do urzędu probierczego przedmioty z metali szlachetnych mogą być w stanie zupełnie wykończonym lub niewykończonym.

8. Jako domieszki w stopach metali szlachetnych mogą być używane wszystkie metale szlachetne, a z metali nieszlachetnych w stopach:
1) platynowych — miedź i nikiel,
2) złotych — miedź, nikiel, kadm i cynk,
3) srebrnych — miedź,

9. Półfabrykaty z metali szlachetnych, przeznaczone dla celów dentystycznych mogą zawierać:
1) złoto barwne próby 0,916 z dodatkiem srebra i miedzi,
2) złoto barwne próby 0,916 z dodatkiem 0,050 platyny oraz miedzi i srebra,
3) złoto białe próby 0,833, palladu 0,143 oraz srebra 0,024,
4) złoto białe próby 0,833 i palladu 0,167,
5) złoto barwne próby 0,833 z dodatkiem srebra, miedzi, cynku, kadmu i palladu wyłącznie dla lutów,
6) folia platynowa i złoto-platynowa powinna być próby nie niższej od 0,950,
7) amalgamaty dentystyczne powinny być przygotowane z czystego chemicznie srebra.

Do art. 12 ust. 1.

§ 28. 1. Wyrobów z metali nieszlachetnych, posiadających powłokę z metali szlachetnych lub zawierających domieszki z metali szlachetnych oraz naśladujących z wyglądu metale szlachetne, nie wolno oznaczać słowami: platyna, złoto, srebro lub skrótami tych wyrazów, albo równoznacznych określeń, mogących wprowadzić w błąd kupującego, np. złoto amerykańskie, złoto double, srebro chińskie itp.

2. Zabronione jest umieszczanie na tych przedmiotach znaków podobnych pod jakimkolwiek względem do oznaczeń próby lub cech i znaków, wybijanych przez władze probiercze, jak również używanie tak oznaczonych przedmiotów w obrocie publicznym.

3. Dozwolone jest oznaczenie na tych przedmiotach nazwy określającej w całości lub w skrócie metal, z jakiego przedmiot został wykonany, np. double, pakftong, alpaka, kompozycja, imitacja itp.

Do art. 15.

§ 29. 1. Do czasu zorganizowania i uruchomienia okręgowych urzędów probierczych na terenach, na których nie obowiązywał dotychczas przymus cechowania przez władze probiercze przedmiotów z metali szlachetnych, przedsiębiorstwa złotnicze oraz instytucje publiczne i prywatne mogą zgłaszać te przedmioty do badania i cechowania lub oznaczania do najbliższych urzędów probierczych.

2. Oznaczenie zawartości metali szlachetnych na przedmiotach, zgłoszonych z terenów wymienionych w ust. 1, platynowych próby poniżej 850/1000, złotych próby poniżej 333/1000 i srebrnych próby poniżej 800/1000, z wyjątkiem przewidzianych w art. 3 ust. 1 lit. b—d prawa probierczego, powinno być kasowane i wybite oznaczenie „metal“ lub met.“. Wyroby te zwracane są zgłaszającemu bez zastosowania przepisów § 19 ust. 4.

3. Wyroby, wymienione w ust. 2 znajdujące się w przedsiębiorstwach złotniczych, położonych na terenach wymienionych w ust. 1 i nie zgłoszone do badania w urzędzie probierczym w terminie przewidzianym w art. 15 prawa probierczego, powinny być w tym terminie oznaczone słowem „metal“ lub „met.“, albo w sposób wymieniony w § 28 ust. 3 z równoczesnym skasowaniem oznaczenia zawartości w nich metalu szlachetnego.

§ 30. Przedsiębiorstwa złotnicze, zarejestrowane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinny w terminie 3 miesięcy od tego dnia dokonać ponownej rejestracji w myśl przepisu § 9.

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

115.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA

z dnia 27 marca 1950 r.

w sprawie ochrony niektórych zwierząt łownych.*)

(Dz. U. R. P. z dnia 26 kwietnia 1950 r. Nr 18, poz. 154).

Na podstawie art. 51 ust. 1 lit. a), b), c), d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 934 i z 1932 r. Nr 67, poz. 622 oraz art. 1 pkt 2 i art. 2 dekretu z dnia 5 września 1947 r. o zakresie działania urzędu Ministra Leśnictwa (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 327) zarządza się, co następuje:

*) Analogiczne rozp. Ministra Leśnictwa z dnia 12 maja 1948 r. zamieszczone w zeszycie 14b pod poz. 76 wygasło. Do dnia 31 maja 1950 r. obowiązuje rozp. Ministra Leśnictwa z dnia 22 marca 1949 r. o ochronie niektórych zwierząt łownych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 143).

§ 1. Czas ochronny, ustalony w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim, rozszerza się tak, że obejmuje on:

1) dla jeleni-byków
w województwach: łódzkim, olsztyńskim, pomorskim, szczecińskim, poznańskim, wrocławskim, śląskim, krakowskim i rzeszowskim — okres od 1 listopada do 10 września,
w województwach zaś warszawskim, białostockim i gdańskim — cały rok;
2) dla danieli-byków
w województwach: pomorskim, poznańskim, śląskim i wrocławskim — okres od 1 grudnia do 15 października;
3) dla sarn-kozłów
w województwach: pomorskim, poznańskim, olsztyńskim i wrocławskim — okres od 1 listopada do 31 maja,
w pozostałych zaś województwach — cały rok;
4) dla borsuków — okres od 1 grudnia do 31 sierpnia;
5) dla zajęcy-szaraków — okres od 21 stycznia do 25 października;
6) dla zajęcy-bielaków — cały rok;
7) dla wiewiórek — okres od 1 lutego do 30 listopada;
8) dla głuszców-kogutów — okres od 16 maja do 15 marca;
9) dla cietrzewi-kogutów — okres od 16 maja do 15 marca;
10) dla jarząbków — okres od 21 stycznia do 31 października;
11) dla bażantów-kogutów — okres od 21 stycznia do 25 października;
12) dla kuropatw
w województwach: białostockim, lubelskim, rzeszowskim — okres od 16 października do 15 września,
w pozostałych zaś województwach—okres od 11 listopada do 31 sierpnia;
13) dla przepiórek
w województwach: białostockim, lubelskim i rzeszowskim — okres od przylotu do 15 września,
w pozostałych zaś województwach — okres od przylotu do 31 sierpnia;
14) dla słonek — okres od 16 maja do 15 sierpnia;
15) dla batalionów — okres od 1 czerwca do 15 lipca;
16) dla dzikich kaczorów
w województwach: gdańskim, olsztyńskim i szczecińskim — okres od 21 maja do 15 lipca,
w pozostałych zaś województwach — okres od 1 stycznia do 28 lutego oraz od 21 maja do 15 lipca;
17) dla dzikich kaczek (samice i młode) — okres od 1 stycznia do 15 lipca;
18) dla dzikich gęsi
w województwach: gdańskim, olsztyńskim, wrocławskim i szczecińskim — okres od przylotu do 31 lipca,
w pozostałych zaś województwach — okres od 16 maja do 31 lipca;
19) dla czapli siwych, dubeltów, kszyków, bekasików, kulonów, kulików, derkaczy, siewek i innego ptactwa wodnego oraz błotnego nie objętego ochroną gatunkową, z wyjątkiem łysek — okres od przylotu do 15 lipca;
20) dla łysek — okres od 1 maja do 15 lipca;
21) dla dzikich gołębi—okres od przylotu do 31 lipca;
22) dla kwiczołów i paszkotów — okres od 1 lutego do 15 sierpnia;
23) dla błotników zbożowych i stawowych—okres od 16 maja do 15 lipca;
24) dla gawronów, kawek i ptaków drapieżnych nie objętych ochroną gatunkową—okres od 1 marca do 15 sierpnia.

§ 2. Wprowadza się czas ochronny:

1) dla dzików — okres od 1 marca do 31 maja;
2) dla kun leśnych (tumaków) — okres od 1 marca do 31 października;
3) dla wydr — okres od 1 marca do 31 lipca;
4) dla lisów — okres od 1 marca do 31 lipca (w bażantarniach i zagrodach wiejskich oraz w bezpośrednim ich sąsiedztwie aż do stu metrów odległości wolno polować przez cały rok);
5) dla niedźwiedzi — przez cały rok;
6) dla rysi — przez cały rok;
7) dla żbików — przez cały rok;
8) dla muflonów — przez cały rok;
9) dla orłów z wyjątkiem orła rybołowa — przez cały rok;
10) dla norek — przez cały rok.

§ 3. Zabrania się całkowicie polowania na:

1) łosie-byki,
2) jelenie-byki
w województwach: kieleckim i lubelskim;
3) daniele-byki
w województwach: warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, białostockim, olsztyńskim, gdańskim, szczecińskim, krakowskim i rzeszowskim;
4) cietrzewie-kury;
5) dropie i dropie kamionki (strepety);
6) drozdy z wyjątkiem kwiczoła i paszkota;
7) puchacze i wszelkie sowy;
8) dzikie łabędzie.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1950 r. i obowiązuje do dnia 31 maja 1951 r.

SKOROWIDZ

DO ZESZYTÓW 14, 14a, 14b, 14c i 14d.

A.

OGÓLNE PRZEPISY Z ZAKRESU PRAWA KARNO-ADMINISTRACYJNEGO MATERIALNEGO I FORMALNEGO.

Pierwsza liczba z ew. literą oznacza numer zeszytu, druga — pozycję kolejną w zeszycie, ew. trzecia — w zależności od oznaczenia — stronicę względnie artykuł ustawy, którego treść (albo umieszczone pod treścią uwagi) dotyczą danego zagadnienia.

B

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA PRAWA O WYKROCZENIACH

Liczby oznaczają artykuły prawa o wykroczeniach, zamieszczonego w zeszycie 14 pod poz. 1.

C.

USTAWY KARNE SZCZEGÓLNE.

Hasła dotyczą tytułów albo głównego przedmiotu ustawy karnej lub jej części.

Pierwsza liczba z ew. literą oznacza numer zeszytu, druga — pozycję kolejną w zeszycie.
